

FUGLE og DYR i Nordjylland

2005

*John Fjerner -
2006.*

FUGLE og DYR i Nordjylland 2005

ISSN 0903-1731

Rapport nr. 42 fra Nordjysk Ornitologisk Kartotek

© 2006 Nordjysk Ornitologisk Kartotek

Fotografisk, mekanisk eller anden gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne bog eller dele heraf er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Udgivet af: Foreningen Fugle og Dyr i Nordjylland
Spergelvej 23, 9270 Klarup
Giro 6 21 17 71

Pris: Medlemmer kr. 120,- + evt. forsendelsomkostninger
Abonnenter kr. 130,- + evt. forsendelsomkostninger

**Henvendelse
til kasserer:** Tscherning Clausen, Spergelvej 23,
9270 Klarup, telefon 98 31 73 54.

Hjemmeside: www.nordfugl.dk/fdn

Udgivet med økonomisk støtte af Aage V. Jensens Fonde.

Redaktion: Albert Schmidt, Bjarke Laubek, Hans Christophersen,
Henrik Haaning Nielsen, Frits Rost, Henrik Holm Brask,
Kurt Prentow, Brian Nilsson, Mark Pedersen,
Palle A.F. Rasmussen, Rune Sø Neergaard,
Simon Sigaard Christiansen, Carsten Krog Pedersen,
Johnny Laursen, Kenneth Bach Christensen, Ole Krogh,
Poul Erik Sperling, Tscherning Clausen, Anton Thøger Larsen
og Niels Fabæk.

Forside og bagside: Jens Frimer Andersen.

Tegninger: Jens Frimer Andersen, Brian Zobbe.

Fotografer: Albert Steen-Hansen, Annelise Juul-Stampe, Arnold Houmann,
Jan Nør Skriver, Johnny Laursen, Knud Pedersen, Niels Fabæk,
Ole Krogh, Peter Nielsen, Rie Voetmann, Rune Sø Neergaard,
Simon Berg Pedersen, Søren Skov, Thorkil Brandt, Tonny Ravn
Kristiansen, Hans Christophersen, Flemming Ahlmann
og John Kristensen.

**Tilrettelæggelse og
korrektur:** Hans Christophersen, Johnny Laursen, Palle Rasmussen,
Tscherning Clausen og Kurt Prentow.

Layout og trykning: Sats & Tegn og Skive Offset

Oplag: 400 stk.

Redaktionen 2005

AS:	Albert Schmidt Tlf. 9799 1053	Søndergade 46, 7741 Frøstrup	7741as@schmidt.mail.dk
ATL:	Anton Thøger Larsen Tlf. 9829 4934	Tusborgvej 28, 9310 Vodskov Mobil 28691373	anton.thoeger.larsen@skolekom.dk
BLA:	Bjarke Laubek Tlf. 8616 8600	Lillehammervej 20, 8200 Århus N Mobil 27235181	blk@carlbro.dk
BLN:	Brian Nilsson	Blærevej 51, 9600 Års Mobil 24606466	stor_tornskade@c.dk
CKP:	Carsten Krog Pedersen Tlf. 9799 0905	Søndergade 22, 7741 Frøstrup	Pirolen@mail.tele.dk
FRO:	Frits Rost Tlf. 8727 1011	Baldersvej 18, 8800 Viborg Mobil 26854011	f.rost@mobilixnet.dk
HAC:	Hans Christophersen Tlf. 9839 2916	Rosenvænget 10, 9520 Skørping Mobil 20674014	hach@mail.dk
HHN:	Henrik Haaning Nielsen Tlf. 9799 3739	Frimervej 16, 7742 Vesløs	haanings@broelling.dk
HHB:	Henrik Holm Brask	Vestre Allé 26, 9000 Aalborg Mobil 25360372	
JLA:	Johnny Laursen Tlf. 9837 5370	Volbjerg 14, 9520 Skørping Mobil 2440 4381	bruunlaursen@mail.dk
KBC:	Kenneth Bach Christensen	Danmarksgade 92, 1. th, 9000 Aalborg Mobil 2042 7573	kenneth_b_chr@hotmail.com
KUP:	Kurt Prentow Tlf. 9890 0047	Lilleheden Skovvej 1, 9850 Hirtshals Mobil 2233 9647	kurt@prentow.dk
MP:	Mark Pedersen Tlf. 9812 6054	Sct. Jørgensgade 5, 9000 Aalborg	mp@aalkat-gym.dk
NF:	Niels Fabæk Tlf. 9818 8636	Hyldalsvej 6, 9520 Skørping Mobil 21624834	niels@avnatura.dk
OK:	Ole Krogh Tlf. 9813 6205	Hjelmerstald 18, 9000 Aalborg Mobil 20436295	olekrogh@stofanet.dk
PES:	Poul Erik Sperling Tlf. 9834 2505	Nyrupvej 78, Sønderholm, 9240 Nibe Mobil 2028 4405	pes@vildtfarmnord.dk
PR:	Palle A.F. Rasmussen Tlf. 9816 5904	Ryesgade 17, 9000 Aalborg	pain@mail1.stofanet.dk
RSN:	Rune Sø Neergaard	Karensvej 48, 8220 Brabrand Mobil 61166936	rsneergaard@hotmail.com
SSC:	Simon Sigaard Christiansen Tlf. 98181775	Heisesvej 6, 9200 Aalborg SV. Mobil 25346504	1986ssc@vip.cybercity.dk
TC:	Tscherning Clausen Tlf. 98317354	Spergelvej 23, 9270 Klarup	tsc.vib@mail.tele.dk

Afsnit/Artsgruppe	Initialer	Afsnit/Artsgruppe	Initialer	Afsnit/Artsgruppe	Initialer
Redaktionsliste + indledning	HAC	Dykænder	JLA	Svaler og pibere	KUP
Aktiviteter	TC	Rovfugle	HAC	Vipstjerter	AS
Afsnit om Halkær Sø		Hønsfugle	FRO	Silkehale, Drosler	TC
Henrik Thomsen		Tranefugle	JLA	Sangernes ankomst	TC
Afsnit om Lille Vildmose	TC	Vadefugle 1 (Strandskade-Vibe)	CKP	Sangere	KBC
Afsnit om Nørreådal		Vadefugle 2 (Ryler)	AS	Fluesnappere	NF
Thorkil Brandt		Vadefugle 3 (Øvrige)	RSN	Skægmejse, Pirol	MP
Lommer	SSC	Kjører	SSC	Tornskader	SSC
Lappedykkere	ATL	Måger	BLN	Kragefugle	AS
Stormfugle	HHN	Terner	FRO	Stær, Kernebider	FRO
Årefodede	ATL	Alkefugle	AS	Værlinger	FRO
Storkefugle	ATL	Duer	NF	Andre dyr	KUP
Svaner	BLA	Gøg og ugler	HHB	SU-kontakt	HAC
Gæs	BLN	Natrav, Spætter	PES	Fotoredaktion	OK
SVømmeænder	TC	Lærker	CKP		

AAGE V. JENSENS FONDE

Nordjysk Ornitologisk Kartotek takker
Aage V. Jensens Fonde
for den økonomiske støtte til årets rapport,
som bl.a. gør det muligt at udgive bogen i farver.

Indledning

Velkommen til rapporten "Fugle og Dyr i Nordjylland 2005". Årets rapport er den 42. i rækken af rapporter fra Nordjysk Ornitologisk Kartotek.

Da vi, efter at sidste års rapport var på gaden, kunne se at rapporten (som så mange andre foreninger) led af mangel på arbejdskraft, og vi samtidig oplever en tid, hvor flere og flere lokalblade og lokalrapporter stopper og bliver erstattet af hjemmesider på Internettet, rettede vi henvendelse til en række medlemmer for at høre deres holdning til rapporten og fremtiden. Vi fik megen respons på denne henvendelse og en næsten entydig opbakning til rapporten og dens fortsatte eksistens. Ikke mindre vigtigt gav henvendelsen tilsagn fra 5-6 nye medarbejdere, hvilket vi takker for.

Samtidigt er vi i en tid med strukturreformer, som også kan komme til at påvirke denne rapport. Som det er nu, dækker vi Nordjyllands og Viborg amter. Hvordan vil den nye opdeling af regioner og kommuner komme til at indvirke på rapporten? Her afventer vi blandt andet DOFs holdning til foreningens organisering i de nye kommuner og amter, og hvordan DOFbasen evt. reorganiseres. Indtil videre forsættes med den hidtidige opdeling.

Vi er glade for fortsat at kunne trykke rapporten i farver takket være økonomisk støtte fra Aage V. Jensens Fonde. Dette giver mulighed for på bedste måde at kunne understøtte de mange observationer med nogle af årets mange flotte fotos, taget af en række af de efterhånden mange dygtige fotografer, området huser. I kraft af denne støtte kan vi således fastholde vores udsalgspris til glæde for medlemmer og abonnenter.

Rapporten er en slags opsamling på årets gang i den lokale fugle verden. Til forskel på de oplysninger, der allerede findes tilgængelige på Internettet, kan man her hurtigt få et overblik over den enkelte arts forekomst og følge udviklingen i forekomsten siden tidligere år. Man kan følge ankomst, afrejse, trækkforekomst, invasioner og sjældne fugles forekomst, herunder hvilke arter, der er blevet godkendt af DOFs sjældenhedsudvalg. I mindre omfang indsamles observationer af pattedyr, krybdyr, padder og sommerfugle

Som alle andre år var 2005 selvfølgelig noget helt specielt i fugle verdenen. Her skal nævnes nogle få af årets mest skelsættende begivenheder.

Første halvår byder på et stort træk af lommer med blandt andet store forekomster af Rødstrubet Lom i januar, således 14/1 2446 Hirtshals og 21/1 3423 trækkende ved Lild Strand foruden et

forårstræk på over 8000 fugle ved Skagen. Også de større arter har markeret sig med hele 47 fugle, heraf 30 Islom og 11 Hvidnæbbet Lom.

Hos stormfuglene er det kun Sodfarvet Skråpe, der markerer sig i efteråret med i alt 161 fugle, hvilket gør året til det næststørste nogensinde, kun overgået af 1978 med 195 fugle. 15/9 bliver største enkelt dag med i alt 92 fugle på flere lokaliteter og således indeholdende adskillige gengangere. For Mallemuk er det specielt i foråret, at der ses mange fugle med blandt andet 6/5 2175 ved Grenen. Så er 2005 også året hvor Suler i en lind strøm besøgte vore farvande i forårsmånederne. Blandt andet noteres en lang række store dage ved Skagen med max. 923 ex 9/5.

Den mest markante ændring i forekomsten af gæs i Nordjylland er det stadig stigende antal Bramgæs, der ses i landsdelen. Blandt andet ses både i marts og april over 1000 fugle i Vejlerne. Fra andefuglene skal også nævnes en meget stor forekomst af Ederfugl, nemlig 16/10 117.000 trækkende ved Stensnæs. Endelig er der store forekomster af Lille Skallesluger, hvor Nors sø både først og sidst på året huser en pæn mængde, således 8/1 45 og 25/12 105.

Også i år er der godt nyt om rovfuglene. Den nordjyske bestand af Rød Glente vokser, om end langsomt, til nu 8 par, og Kongeørn holder stand med et par med succes. Meget tyder dog på, at der i 2006 kan blive tale om endnu et par. Skagen har i øvrigt et flot forår med minimum 6 fugle. Derimod har Havørnen endnu ikke fået fodfæste som ynglefugl i det nordjyske, skønt pæn fremgang i det øvrige land. Til gengæld ses mange rastende og trækkende fugle, i Lille Vildmose op til 5 rastende samtidig i april og et stort forårstræk ved Skagen med 13-15 fugle. Året byder også på den anden nordjyske og danske forekomst af Blå Glente. Skønt Slangeørn udebliver i Lille Vildmose, bliver arten alligevel set i det nordjyske, idet en fugl ses i sensommeren i Hanstholm Vildtreservat. Fra Skagen skal det også nævnes, at Fiskeørn har et flot forårstræk, mens der ikke tidligere har været set så få Aftenfalke som i den kølige maj i år. Endelig byder 2005 på det 8. fund af Kejsjørn i Nordjylland, idet en 2K fugl ses i Skagen 24-26/4.

Året byder på en stor forekomst af Engsnarre, og den nordjyske Tranebestand vokser stadig – nu til 43-44 par. Fra vadefuglene kan det nævnes at Støtølør præsterer noget der ligner et yngleforsøg, idet to fugle opholder sig på Bygholm Vejle i perioden 24/5-11/6. I perioden 9-19/10 ses den fjerde Amerikansk Hjejle i Vejlerne, og samme sted den 9. nordjyske Terekklire 5/7. Nævnes skal det også,

Lille Ildfugl i parring, Halkær Mølle 20. august 2005.
(Foto: Albert Steen-Hansen).

at året byder på rekordmange Kærløber. Endelig noteres ved Skagen et stort "sneppefald" 17/3, idet 85 Skovsnepper ses indenfor et begrænset område.

Stormen i januar rykker noget rundt på flere havfugle. Blandt andet ses Sabinemåge ved Hanstholm og store forekomster af Dværgmåge – op til 75/dag i perioden. Senere ses under forårstrækket rekordstore forekomster ved Skagen, således 140 trækkende 28/4. Første halvår byder også på pæne forekomster af "hvide måger" – specielt Gråmåge omkring havnebyerne Hanstholm, Hirtshals og Skagen. Oktober og november byder på store forekomster af alkefugle, specielt ved Skagen. Det gælder også Lunde samt Søkonge, der har den største forekomst de seneste 10 år.

Der er positivt nyt om flere af områdets ugler. Bestanden af Stor Hornugle er vokset til 8 par, og Slørugle yngler nu med 59 par mod 38 par i 2004. Til fornøjelse for mange dukker en Høgeugle op 18/12 for første gang siden 1993. Det var langs vejen mellem Østerild og Hanstholm, at der ofte var trafikkaos ved juletid, idet fuglen blev langt ind i det nye år. Det ser ud til, at den nordjyske bestand af Natravn har det helt godt, idet mange

fugle er indrapporteret. I dagene 6-9/11 blev Nordjyllands anden Gråsejler set i Skagen. Efter en meget tidlig Biæder i Skagen 28/4 byder maj på mange registreringer af op til 7 fugle sammen. Nævnes skal det også, at året giver flere forekomster af Vende-hals end længe.

To arter, der måske synger på sidste vers i det nordjyske (og danske) er Toplærke og Markpiber. 1-2 par Toplærke holder stand i Hirtshals, og Skagen byder på et muligt yngleforsøg af Markpiber, måske Danmarks eneste i 2005. 8 Storpiber i efteråret er tæt på rekord. Et tilløbsstykke er en stationær Citronvipstjert i Frederikshavn 2 og 3/5. Forekomsten af Bjergvipstjert er høj. Ikke blot ser den nordjyske bestand ud til at have det godt; forårstrækket ved Skagen er med 152 ex. stort. Invasion af Silkehale i efteråret/vinter gør året til et af de største nogensinde.

Selv om 6 Blåhals ikke lyder af meget, er det dog flere end længe. 7. fund af Sydlig Nattergal er det, da en fugl blev noteret 26/5 på Grenen. En meget stor forekomst af Stenpikker er 484 i Skagen 20/5. Året byder på rigtigt mange Ringdrosler. Nævnes kan 22/4 206 Skagen og dagen efter 341 Klitmøller. En overraskelse er meldingen om den anden nordjyske Sortstrubet Drossel i en have i Daugbjerg i dagene 22-31/12.

Året byder på mange Kærsangere og flere usædvanlige forekomster af sangere i øvrigt. Mest uventet er en Sardinsk Sanger, der ringmærkes i Skagen 12/6. En uge inden ses Hvidskægget Sanger samme sted. Endelig giver en større invasion af Hvidbrynet Løvsanger i efteråret 8 nordjyske fugle.

De sidste 10 maj-dage giver rigtigt mange Piroler ved Skagen. Samme periode byder på årets nok mindst ventede fugleart, Gulgrå Værling. 28-29/5 noteres det første fund i Nordvesteuropa. Nævnes skal det også, at der i de første januar-dage fortsat ses Krognæb i Frederikshavn med op til 4 fugle 1/1. Efteråret byder på mange Gråsisken med blandt andet 3500 trækkende ved Skagen 18/11.

Sluttelig skal det fra gruppen af andre "dyr" nævnes, at Odder iagttages stadig hyppigere i det nordjyske, og at året byder på det første fund af Spækhugger siden 1999.

Vi ønsker god læselyst og håber at rapporten må blive til fornøjelse for fuglefolk fra nær og fjern.

Med venlig hilsen – Redaktionen

Aktiviteter

Fugle og Dyr i Nordjylland har i de seneste år haft et samarbejde med Dansk Ornitologisk Forening om at kunne anvende de indberetninger til DOF-basen, som kommer fra lokaliteter i Viborg og Nordjyllands amt. Det har betydet, at fra at modtage og behandle titusindvis af observationer manuelt, har vi nu, især siden 2001, modtaget alle DOF-basens observationer elektronisk. Samtidig er antallet af de traditionelle indberetninger via kartotekskort faldet drastisk, således at vi i dag blot har omkring 10 personer, der fortsat indberetter på gammeldags vis. Det har betydet en stor lettelse i vores arbejde med de årlige rapporter.

I år har vi modtaget omkring ca. 68.000 observationer fra 310 indsendere. Den stigende anvendelse af DOF-basen har betydet, at vi nu modtager en større mængde indberetninger af de mere almindelige arter, ligesom vi i stigende omfang også modtager mange observationer fra personer, der ikke er bosiddende i vore to amter. Der skal dog samtidig lyde en stor opfordring til løbende at indsende jeres iagttagelser til DOF-basen. Det kan nemt blive for uoverkommeligt, hvis hele årets iagttagelser skal indtastes i januar måned inden deadline, og vi kan derved gå glip af mange observationer. Vi vil også opfordre til, at arter der skal til godkendelse hos SU, bliver beskrevet så hurtigt som muligt efter iagttagelsen, og straks bliver sendt til SU. Kun derved kan SU arter nå at komme med i rapporten som godkendte.

Siden 2004 har der ikke været faste observatører på DMU's feltstation i Vejlerne, og manglen på de regelmæssige optællinger, der tidligere blev foretaget her, præger i nogen grad rapporten for visse arter, især når vi sammenligner tallene tilbage i tiden. Der skal derfor fortsat opfordres til, at alle

der gæster området indberetter deres observationer derfra.

Fra lokale folk i Skagen området er der igen i år indberettet et stort og værdifuldt materiale. Dette suppleres med mange indberetninger fra udenbys observatører. Vi vil gerne benytte lejligheden til at opfordre alle til at angive klokkeslæt på observationerne. Dette gælder i høj grad for trækobservationer på et træksted som Skagen, men også for træksteder i almindelighed, og er en stor hjælp for os ved udelukkelsen af dobbeltregistreringer.

Fra et par nye lokaliteter som Viskum og Halkær Sø er der indberettet mange iagttagelser, og et par nye lokaliteter som Vilsted Sø og forhåbentlig også snart Birkesø i Lille Vildmose er der store forventninger til fremover. Fra traditionelle lokaliteter som Agger Tange, Hanstholm/Klitmøller, Ulvedyb, Lille Vildmose og sydøstlige Vendsyssel er der igen indsendt mange iagttagelser.

Alle de mange tal og tekster i rapporten komplementeres af mange smukke fotografier fra landstedens mange fremragende fotografer samt fine tegninger og akvareller fra kunstnere, som har stillet deres arbejder til rådighed for os i mange år.

Redaktionen siger hermed tak til alle, der på den ene eller anden måde har givet deres bidrag til rapporten. Til slut vil vi henvise til vores hjemmeside på adressen www.nordfugl.dk/fdn, hvor der kan læses mere om foreningen og om Nordjysk Ornitologisk Kartotek (NOK). Her kan man også finde en oversigt over alle fund af sjældne arter i Nordjylland, der er godkendt af SU.

Med venlig hilsen – Redaktionen

Twitchere på udkig efter Sardinsk Sanger, Skagen 12. juni 2005. (Foto: Ole Krogh).

Halkær Sø

I efteråret 2005 fik vi en ny sø i Nordjylland, da afvandingspumperne i Halkær Ådal blev slukket, og Halkær Sø var en realitet. Søen har allerede vist sig som en god fuglelokalitet, og vi er mange, der ser frem til at følge den i de kommende år.

Historie

Halkær Sø blev drænet i årene 1918 – 1920, hvor Halkær – Ejdrup pumpelaug blev etableret. Arealet har igennem mange år været anvendt som engområde med græsning og høslet med små jordlodder tilknyttet de enkelte gårde rundt om Halkær Ådal. Igennem de senere år har der ikke været det store udbytte ved græsningen og høslettet, så i 2002 besluttede pumpelaugene at tage kontakt til Nordjyllands amt for at bede amtet om at gennemføre undersøgelser af muligheden for at omdanne området til vådområde. I 2004 bevilgede staten støtte til gennemførelse af projektet, og efter jordfordeling i 2004 og 2005 kunne arbejdet med etablering af søen sættes i gang i efteråret 2005. Søen får en middelvanddybde på 0,3 meter og vil være 2 meter på det dybeste punkt, og den vil ifølge forarbejderne blive på 37 ha frit vandspejl og 60 ha rørskov. Af hensyn til fiskelivet bibeholdes Halkær og Sønderup åer.

Søen gendannes og fuglene indfinder sig

De første gravearbejder gik i gang i september 2005, og indløbet af Halkær Å til søen blev gravet den 15. september, hvorefter søen så småt begyndte at blive dannet, og de første Hjejle- og Vibeflokke

Halkær Sø og Å. (Foto: Albert Steen-Hansen).

dukkede op. Da afvandingspumperne blev slukket den 27. oktober, gik det for alvor stærkt, og i løbet af de næste par uger nåede søen næsten sin endelige størrelse. I øjeblikket ser det ud til, at søen bliver større end forventet i forundersøgelserne.

Hvad er der set?

Søen dækkes i DOFbasen af lokaliteten Halkær Ådal nord for Vegger. Allerede fra søens spæde begyndelse begyndte Viber og Hjejler at indfinde sig med maks. 2500 Viber og 250 Hjejler i slutningen af oktober. Da søen var en realitet indfandt Hættemåge, Stormmåge og Sølvmåge sig i tusindtallige flokke, mens antallet af rastende Sangsvaner ved søen nåede op på 132 i slutningen af november. Rørhøg, Fjeldvåge og Blå Kærhøg blev også registreret, ligesom de fleste af svømmeænderne sås i små tal.

Halkær Sø. (Foto: Albert Steen-Hansen).

Herudover har den øgede ornitologiske aktivitet resulteret i registrering af nogle af de lidt sjældnere lokale ynglefugle, såsom Isfugl, Bjergvipstjert, Vandrikse, og i slutningen af december sås 3 udflyvende Slørugler i skumringen fra en nærliggende gård, hvor den har ynglet de seneste 3 år. Enkelte Ravne er også set og hørt. Lokale beboere talte om større flokke af Ravne, hvilket passer meget godt med, at der i november og december var store overnatningsflokke i den nærvedliggende Linalyst Plantage.

Fra starten af december til skrivende stund (slutningen af februar) har søen været isdækket og observationerne derfor sparsomme, dog har Sangsvanerne holdt fast.

Gode udkigsposter

Der er flere gode muligheder for at få et overblik over søen. En oplagt mulighed er at parkere ved Halkær Vandmølle og gå mod syd langs den gamle jernbanesti mellem Nibe og Vegger, hvorfra der er et godt overblik. Der vil her blive adgang til en lille høj, hvor pumpestationen tidligere var placeret. På denne side er det også tilladt at færdes på digekro-

nen langs Halkær Å, indtil sammenløbet mellem Halkær og Sønderup åer.

Den nordligste del af søen ligger lige op til Halkær vejen. Ved at følge Louisendalvej langs vestsiden kommer man op i niveau og får et godt overblik over hele søen. Der vil her blive bygget et lille udsigtstårn i løbet af 2006.

Vær dog opmærksomme på, at søen og arealerne omkring er privatejet, hvilket i efterårsmånederne vil indebære jagtaktivitet.

Hvad kan vi vente

Det bliver spændende at følge søen i de kommende år. Sorthalset Lappedykker kan vel forventes at indfinde sig allerede i 2006, og når rørskovene indfinder sig, må Rørhøg, Grågås, Rørdrum og Skægmejse ventes at indfinde sig, og mon ikke Skestorkene vil kunne finde fourageringsmuligheder?

Du kan finde mange flere oplysninger samt detailkort over projektet på amtets hjemmeside ved at følge nedenstående link:

www.nja.dk/Serviceomraader/NaturOgMiljoe/Natur/HalkaerAadal/HalkaerAadalLok27.htm

Lille Vildmose 2005

Lille Vildmose er et af de naturområder i Danmark, der i 2003 blev udpeget som en af kandidaterne til at blive dansk nationalpark. Der blev påbegyndt et 2 1/2-årigt pilotprojekt, som resulterede i, at der i september 2005, på baggrund af mange undersøgelser og debatter i lokalområdet, blev fremlagt en flot vision med plan for afgrænsning og indhold af en nationalpark.

I pilotprojektets sidste fase viste der sig dog en udbredt bekymring blandt visse af områdets lods ejere for, hvilken betydning en nationalpark ville få for fortsat landbrugsmaessig drift i området. Dette betød desværre, at mange af de gode tanker om naturopretning blev taget ud af forslaget, og at selve nationalparkområdet blev begrænset til de områder, der allerede i dag er under fredning. Visionen for en nationalpark i Lille Vildmose er nu sammen med øvrige kandidater til vurdering hos Miljøministeren. Uanset hvorledes udfaldet bliver, så er Lille Vildmose et område med megen særegen og afvekslende natur, som bl.a. indeholder et interessant fugleliv.

I det følgende omtales nogle af de fuglearter, der i 2005 var med til at give området sit særpræg eller som er sjældne eller usædvanlige.

Skarv. Kolonien ved Tofte Sø har i de seneste år været landets største eller blandt de allerstørste.

Kongeørn 1K, Høstemark, 23. juni 2005.
(Foto: Flemming Ahlmann).

Medio marts kommer det store rykind til kolonien. 13. marts ses der 12, men 19. marts sidder der 670 Skarver i kolonien, og der er stor aktivitet med redebygning. 14. maj optæller Jens Gregersen kolonien og kommer til 3906 par, hvilket gør, at den også i år er landets største.

Havørn. Efter en vinter uden Havørne ved Tofte Sø ses der en 2K-fugl et par dage i slutningen af marts. Fra 24. april til 11. maj følger en periode med op til 5 Havørne ved søen – heraf 2 ad., der ved en lejlighed ses sidde på samme gren skulder ved skulder. Herefter ses der først Havørn igen fra 5. august, hvor en 2K opholder sig i området resten af måneden og lidt ind i september.

Det nye besøgscenter i Lille Vildmose. (Foto: Hans Christophersen).

Kongeørn. For tredje år i træk er der ikke kommet ungfugle fra "parret" i Tofte Skov. Der er fortsat to stationære ørne. Den ene er formentlig over 10 år gammel og den anden, som formentlig er den nye der indfandt sig i området i februar 2004, er ca. 6K. Der er dog ikke meget der tyder på egentlig par-dannelse, og under februar stormen væltede det gamle pars redetræ.

I Høstemark Skov har yngleparret fortsat succes. Ynglesæsonen kom meget tidligt i gang, så allerede 17. juli blev den nye unge set flyve over skoven for første gang. Det er den hidtil tidligste iagttagelse af unge Kongeørne i Lille Vildmose. Sidste års ungfugl blev set i området så sent som 1. marts, så sammen med iagttagelser af en yngre Kongeørn ved Tofte Sø fra sidste i august, så har der i alt været 7 Kongeørne i mosen i år.

Trane. Siden 1992 har der været et Tranepar i Tofte Mose, dog uden at der hvert år er kommet unger ud af det. I år kom parret til sædvanlig tid sidst i marts måned og blev endnu set på deres yngleplads frem til 30. april, men forsvandt snart herefter, og har, uvisst af hvilken grund, ikke ynglet i år. Der har i de seneste år været en del iagttagelser af Traner i den nordlige del af mosen, og det blev i stedet her, der kom et ynglepar. Først så sent som 8. maj blev parret opdaget i det nye yngleområde, og en måned senere blev det set med en unge.

Pomeransfugl. To fugle rastede på marker ved Grønvej den 17-19. maj. I øvrigt på samme lokalitet som i 2004, hvor der opholdt sig 3 fugle 20-21. maj.

Odinshane. Både forår og efterår var der besøg af Odinshane i Tofte Sø. 29. maj blev der set to fugle

og i sensommeren/efteråret var der iagttagelser 19. august og 7-11. september af en fugl.

Stor Hornugle. I den nærliggende Kongerslev kalkværk er der året igennem kun set én Stor Hornugle, og der har ikke været tegn på yngel.

Mosehornugle. En del iagttagelser i perioden april/maj må sikkert tilskrives trækgæster, mens 2 fugle på Tofte Mose 7. juli snarere kunne tyde på potentiel yngel. Yderligere iagttagelser foreligger dog ikke.

Dværghmåge. Arten blev set ved flere lejligheder i Tofte Sø. Første gang 17. juni 3 fugle og sidste gang 7. september med igen 3 fugle. Det største antal var 17. august, hvor der kunne ses 6 fouragerende Dværghmåger. Der var tale om både 1K og 2K fugle.

Hvidvinget Terne. Et par dage i slutningen af august havde Tofte Sø besøg af en Hvidvinget Terne. Den er rapporteret 24. og 26. august, altså samtidig med at der også kunne ses Dværghmåger.

Rødrygget Tornskade. Opmærksomheden på denne art har været mere intens i de seneste par år, hvilket i år resulterede, i at der blev konstateret 12-14 par, hvoraf de 10-12 findes i Tofte Skov området.

Odder. I de seneste år har mange haft lejlighed til at se Odder i Tofte Sø. Der har været set op til tre på en gang. De har åbenbart hurtigt vænnet sig til, at der kan være tilskuere til stede i Tofte Sø skullet, for de kommer ofte ganske tæt på, så gæsterne kan opleve de elegante dyr, mens de jager fisk i søen. Det er ofte ål de fanger og fortærer i vandoverfladen.

Nørreådal

Landskabet

Nørreåen udspringer af Vedsø lidt syd for Viborg. Den løber nogenlunde stik øst, og munder ud i Gudenåen ved Fladbro sydvest for Randers. På de første små 10 km er Nørreådal

Nørreådal udgør en broget landskabelig mosaik bestående af hævede enge, braklagte enge, agre, rørskove, småsøer samt store partier med pilekrat og dertil lidt skov. Andelen af landbrugsmæssigt drevne enge med høslet og afgræsning er faldet en del indenfor de seneste årtier. Man har her kunnet følge, hvor hurtigt tilgroningen skrider frem, med store konsekvenser for flora og fauna. Heldigvis udgør friske og grønne enge stadig en stor del af Nørreådal.

Begge sider af ådalen grænser de fleste steder op til skov og krat, hvoraf en ikke ubetydelig andel i nogen grad har præg af naturskov. Disse skove og krat har en stor fuglerigdom. Alt i alt er Nørreådal et landskab, der er karakteriseret ved betydelig variation og skønhed.

Nørreådal og fremtiden

I de senere år har Nørreådal været genstand for stor og ofte ophedet og polariseret debat i lokal-

området. Siden midten af 1950-erne er der adskillige gange i løbet af sommerperioden foretaget grødeskær i Nørreåen for at fremme åens evne til at bortlede vand fra markarealer, enge og de utallige drækanaler. Imidlertid er dette grødeskær foretaget i modstrid med lovgivningen. Det har dog af hensyn til landbruget gennem årene været skønnet nødvendigt at foretage dette grødeskær, fordi ådalen har "sat sig". Viborg Amt har i en årrække ønsket igen at lovliggøre forholdene. Amtets plan gik ud på, at grødeskæret over en flerårig periode gradvist skulle udfases. Imidlertid er amtets handlingsplan i denne vinter blevet fremskyndet af Skov- og Naturstyrelsen. Styrelsen har bestemt, at udfasningen af grødeskæret skal påbegyndes nu, med virkning fra 2006. Der har været stor utilfredshed med denne beslutning i dele af lokalsamfundet, men en henvendelse til miljøministeren resulterede i, at hun erklærede sin støtte til Skov- og Naturstyrelsens afgørelse.

Fra et botanisk og ornitologisk synspunkt må den trufne afgørelse imødeses med spænding og vel nok også med nogen betænkelighed. Normalt glæder vi os over mere vand. Vi har i de senere år oplevet en lang række vellykkede naturgenopretninger – f.eks. Vorup Engsø, Årslev Engsø, Slivsø, Hindemaj, Bølling Sø og jo især den epokegørende genopretning af dele af Skjernådal. Men forholdene i Nørreådal er anderledes. Vandstanden vil næppe mange steder stige så meget, at der opstår egentlige søer. Men mange steder vil konsekvensen måske blive, at ådalen

Viskum Kirke og Viskum Hovedgård. (Foto: Thorkil Brandt).

netop bliver så våd, at driften af engene opgives. Bliver det tilfældet, *da* er resultatet givet: da vil store områder blive forvandlet til pilekrat, tynd rørskov og brakmarklignende arealer. En sådan udvikling er ikke forjættende. De ferske enge er i bund og grund et kulturlandskab, som vedvarende skal hævdes og plejes, ellers undergår de hurtigt en drastisk forvandling. Sådanne tilgroede og forsumpede områder udgør allerede nu en stor del af Nørreådal.

Det bliver ikke mindst spændende at følge, hvordan de vidtstrakte og lavtliggende enge i området mellem Øby, Årup og Skjern Hovedgård vil udvikle sig. Netop dette område har vist sig at være et af de jyske kerneområder for Sædgæs – primært af den grund blev Nørreådal sidste forår udpeget som caretakerområde.

Opsummerende kan det siges, at mere vand ikke i sig selv gavner naturen – mere vand vil for Nørreådalens vedkommende kun være et gode, hvis det kombineres med en velgennemtænkt landskabspleje og et økonomisk incitament herfor, ellers vil endnu en stor del af ådalen forsumpe.

To vigtige fugleområder

Overalt i Nørreådal er der chancer for gode oplevelser med fuglene, dog er der to områder af ådalen, der i særlig grad skiller sig ud, nemlig Søerne og engene ved Viskum samt Nørreådal mellem Ø, Årup og Skjern. Disse to områder skal her præsenteres lidt nærmere.

Søerne og engene ved Viskum

De to søer, der ligger umiddelbart syd og øst for Viskum kirke og Viskum Hovedgård er opstået, fordi lodsejeren har undladt at genetablere de gamle dræn, efter at de var bukket under for tidens tand. Hvad der i særlig grad har begunstiget området, er den omstændighed, at ejeren har et betydeligt kvæghold. De mange dyr græsser i engene omkring søerne, og faktisk har man her været vidne til et mønstereksempel på naturgenopretning, endda foretaget helt på privat initiativ.

Følgende opremsning giver et indtryk af områdets muligheder – antallet efter arterne angiver lokalitetsmaksimum:

Pibesvane 28, Sangsvane 276, Grågå 550, Gravand 100, Pibeand 400, Krikand 700, Gråand 310, Rørhøg 6, Musvåge 10, Lille Præstekrave 10, Stor Præstekrave 25, Hjejle 300, Vibe 1800, Temmincksrøyle 74, Brushane 87, Dobbeltbekkasin 160, Sortklire 12, Hvidklire 93, Tinksmed 358, Nordlig Gul Vipstjert 25.

Forekomsterne af vadefugle afhænger meget af vandstanden i søerne. Er vandstanden lav, så der er blotlagte mudderflader på nøgletidspunkterne, da kan alt ske.

Af mere specielle eller sjældne fuglearter, der er truffet ved Viskum, kan nævnes: Rødstrubet Lom, Sort Stork, Hvid Stork, Tundra-sædgås, Blisgås, Indisk Gås, Nilgås, Mandarinand,

Sædgæs og Sangsvaner, Nørreådal, februar 2005. (Foto: Thorkil Brandt).

Knarand, Fiskeørn, Havørn, Lærkefalk, Vandre-falk, Plettet Rørvagtel, Trane, Stylteløber, Dværg-ryle, Kærløber, Dværgmåge og Sortterne.

Af ynglefugle kan nævnes: Lille Lappedykker, Grågås, Atlingand, Rørhøg, Lille Præstekrave, Vibe (stor bestand), Rødben, Græshoppesanger, Kærsanger, Bjergvipstjert og Nattergal.

Imidlertid har området ikke helt den styrke som ynglefuglelokalitet, som man kunne forvente. De mange ræve, der fouragerer i området, er nok en væsentlig del af forklaringen herpå.

I alt rummer DOFbasen oplysninger om mere end 150 fuglearter registreret ved Viskum, det er dog givet, at det reelle antal er væsentligt højere.

Nørreådalens mellem Ø. Årup og Skjern

En stor del af dette område udgøres af lavtliggende enge. Disse enge er vidtstrakte og øde. Der er ingen veje udover nogle få brøstfældige markveje. Der er ikke megen menneskelig færdsel, dog er der nogen jagt i vinterperioden – næsten udelukkende i weekenderne. Man kan passere tæt forbi ad de nærliggende større veje uden på nogen måde at komme på sporet af den kendsgerning, at området, i store dele af vinterhalvåret, er spisekammer for et betydeligt antal af Sædgæs. Deres antal varierer formentlig noget fra år til år, ligesom der sikkert er forskel på, hvor stor en del af vinteren, de holder til i Nørreådalens. Den netop overståede vinter 2005-06 har i disse henseender været optimal. Engene har huset Sædgæs uafbrudt fra primo december og foreløbig frem til de sidste dage i marts. Kun perioder med frost og tykt dække af sne og is har kunnet fordrive de fleste af fuglene midlertidigt. Maksimumtallet blev på hele 1100 fugle optalt i midten af januar. Bestanden lå i øvrigt mellem 200 og 700 vinteren igennem.

Det skal pointeres, at man kan overse alle eller mange af fuglene, hvis ikke man investerer en del tid i optællingerne, og det vil ofte være nødvendigt at benytte flere observationsposter, hvis man vil opnå en god dækning. Bl.a. af disse grunde har områdets betydning for Sædgæssene indtil for nylig været stærkt undervurderet, ja nærmest ukendt.

Det er uden tvivl de samme Sædgæs, der optræder i Tjeleområdet. Det er lidt mærkeligt at tænke på, at gæssene meget ofte, når de forgæves er blevet eftersøgt ved Tjele, har opholdt sig få km syd herfor og guffet læssevis af deres foretrukne enggræsser i sig.

Det er også givet, at det helt eller delvist er den samme stamme af gæs, der holder til i Lille Vildmose. De tal, der findes i DOFbasen, synes at vise, at gæssene i vinteren 2004-05 overvejende foretrak Vildmosen, hvorimod Tjele og navnlig Nørreådalens havde klar førsteprioritet i vinteren 2005-06. Sangsvanen er en anden af områdets karakterfugle. De ses dog nok så meget på de højere beliggende vintersædsmarker. Maksimumtal for området er 700. Den normale bestand er på 4-500, hvilket er langt den største del af hele Nørreådalens vinterbestand.

Maksimumtal for en række arter:

Pibesvane 123, Sangsvane 700, Sædgås 1100, Blisgås 125, Bramgås 45, Blå Kærhøg 3, Musvåge 18, Hjejle 6000, Stor Tornskade 3, Snepurp 250, Bjerg-irisk 50.

Maksimumtallene for Pibesvane, Sædgås, Blisgås og Bramgås er dog ikke normale. Pibesvanetallet er fra 1994, også på den tid et meget stort antal – i de senere år er der dog regelmæssigt set op til 31. Tallene for Blisgås og Bramgås er fra den netop overståede vinter, som var meget usædvanlig mht. gæs. De tidligere maksimumtal for Sædgås på 7-800, er registreret i flere vintre.

En række ynglefugle: Lille Lappedykker, Gråstrubet Lappedykker (lejlighedsvis), Krikand (måske), Vandrikse, Lille Præstekrave, Vibe (i våde forår en stor bestand), Dobbeltbekkasin, Skovhornugle, Isfugl, Bjergvipstjert, Græshoppesanger, Kærsanger, Nattergal, Bynkefugl, Husrødstjert og Rødrygget Tornskade.

Andre fugleobservationer i Nørreådalens

Af øvrige bemærkelsesværdige observationer, der er gjort i Nørreådalens i årenes løb, kan nævnes: paukende Rørdrum ved Tapdrup; 5 Plettede Rørvagter mellem Bruunshåb og Vejrum på én aften; 5 Hvide Storke, der holdt til ved Skjern Hovedgård i næsten 14 dage i juni 2004; Røde Glenter, der yngede i kanten af ådalens i 1990-erne; redbyggende Pungmejser flere steder i pilekrattene, også indenfor de allerseneeste år; fløjtede Kar-mindompapper; flere observationer af Hvidsissen. Og området mellem Bruunshåb og Skjern har en normal vinterbestand af Stor Tornskade på ca. 8 stk.

Ja, man kunne blive ved at fremhæve spændende fugleforekomster fra Nørreådalens.

Indhold

ALKEFUGLE	80	D Damklire	67	Hvepsevåge	39
ANDEFUGLE	22	Digesvale	93	Hvid Stork	22
DAGSOMMERFUGLE	136	Dobbeltbekkasin	63	Hvid Vipstjert	98
DUER	83	Dompap	128	Hvidbrynet Løvsanger	110
GØGE	85	Drosselrørsanger	108	Hvidklire	67
HØNSEFUGLE	51	Duehøg	44	Hvidnæbbet Lom	15
KJØVER	70	Dværgfalk	49	Hvidnæbbet Lom/Isлом	16
LAPPEDYKKERE	16	Dværgmåge	72	Hvidsirken	127
LOMMER	14	Dværggryle	59	Hvidskægget Sanger	108
MÅGER	71	Dværgterne	79	Hvidvinget Korsnæb	127
NATRAVNE	88	Dværgværling	132	Hvidvinget Måge	75
PADDER	136			Hvidvinget Terne	80
ROVFUGLE	39	E Ederfugl	35	Hvinand	37
SEJLERE	89	Engpiber	95	Hvinand x Lille Skallesluger	38
SKRIGEFUGLE	90	Engsnarre	52	Hærfugl	90
SPURVEFUGLE	92	Enkeltbekkasin	62	Hættemåge	73
SPÆTTER	90			Høgesanger	109
STORKEFUGLE	20	F Fiskehejre	21	Høgeugle	86
STORMFUGLE	17	Fiskeørn	47		
TERNER	77	Fjeldvåge	45	I Indisk Gås	27
TRANEFUGLE	51	Fjord-/Havterne	78	Isfugl	90
UGLER	85	Fjordterne	78	Islandsk Ryle	59
VADEFUGLE	55	Flodsanger	107	Islandsk Stor Kobbersneppe	64
ÅREFODEDE	19	Fløjlsang	37	Isлом	15
		Fuglekonge	111		
A Aftenfalk	48	Fuglekongesanger	110	J Jernspurv	100
Agerhøne	51				
Alk	81	G Gransanger	111	K Karmindompap	128
Allike	119	Gravand	30	Kaspisk Måge	75
Allike/Råge/Krage	122	Græshoppesanger	106	Kejserørn	46
Almindelig Gul Vipstjert	96	Grønbenet Rørhøne	53	Kernebider	129
Almindelig Kjove	70	Grønirisk	124	Kirkeugle	86
Almindelig Ryle	61	Grønsirken	125	Kjove sp.	71
Almindelig Skræpe	18	Grønspætte	91	Klyde	56
Amerikansk Hjejle	57	Grå Fluesnapper	112	Knarand	31
Amerikansk Krikand	32	Gråand	32	Knopsvane	22
Amerikansk Rørdrum	20	Grågås	26	Kongeederfugl	36
Atlingand	33	Gråkrage	121	Kongeorrn	46
		Gråmåge	75	Kortnæbbet Gås	25
B Biæder	90	Gråsejler	89	Korttæt Træløber	116
Bjergand	34	Gråsirken	126	Krikand	31
Bjergirisk	126	Gråspurv	122	Krognæb	128
Bjerglærke	92	Gråstrubet Lappedykker	16	Krumnæbbet Ryle	60
Bjergpiber	95	Gul Vipstjert	96	Kværkerfinke	123
Bjergvipstjert	97	Gulbug	108	Kærløber	61
Blisgås	26	Gulgrå Værling	131	Kærsanger	107
Blishøne	53	Gulirisk	124		
Blå Glente	39	Gulspurv	130	L Landsvale	93
Blå Kærhøg	42	Gærdesanger	109	Laplandsværling	130
Blåhals	100	Gærdesmutte	99	Lille Fluesnapper	112
Blåmejse	114	Gøg	85	Lille Kjove	71
Bog-/Kværkerfinke	124			Lille Kobbersneppe	65
Bogfinke	123	H Halemejse	113	Lille Korsnæb	127
Bomlærke	133	Havesanger	109	Lille Lappedykker	16
Bramgås	27	Havlit	36	Lille Præstekrave	56
Brilleand	37	Havterne	78	Lille Regnspeve	65
Broget Fluesnapper	112	Havørn	41	Lille Skallesluger	38
Brushane	62	Hedehøg	43	Lille Skrigeørn	46
Bynkefugl	101	Hedelærke	92	Lom sp.	16
Bysvale	94	Hjejle	58	Lomvie	80
		Hortulan	132	Lomvie/Alk	81
C Canadagås	27	Huldue	83	Lunde	83
Canadagås x Grågås	30	Husrødstjert	101	Lundsanger	110
Citronvipstjert	97	Husskade	118	Lysbuget Knortegås	29

Lærkefalk	49	Sangsvane	24	Storpiber	94
Løvsanger	111	Sardinsk Sanger	108	Strandhjejle	58
M Mallemuk	17	Savisanger	107	Strandskade	55
Markpiber	94	Sibirisk Hjejle	57	Stribet Ryle	60
Mellemkjove	70	Sildemåge	74	Stylteløber	55
Middelhavssølvmåge	75	Silkehal	98	Stær	122
Misteldrossel	105	Silkehejre	20	Sule	19
Mosehornugle	87	Sivsanger	107	Sumpmejse	113
Mudderklire	68	Sjagger	104	Svaleklire	67
Munk	109	Skarv	19	Svartbag	76
Mursejler	89	Skeand	33	Sydlig Nattergal	100
Musvit	115	Skestork	22	Sædgås	25
Musvåge	44	Skovhornugle	87	Søkonge	83
Mørkbuget Knortegås	28	Skovpiber	94	Sølvhejre	21
Måge sp.	77	Skovsanger	111	Sølvmåge	75
		Skovskade	118	Sølvmåge x Gråmåge	76
		Skovsneppe	63		
N Natravn	88	Skovspurv	123	T Taffeland	34
Nattergal	100	Skægmejse	113	Tejst	82
Natugle	87	Skærpiber	95	Temmincksryle	60
Nilgås	29	Slangeørn	41	Tereklire	68
Nordisk Lappedykker	17	Slørugle	85	Thorshane	70
Nordlig Gul Vipstjert	96	Snegås	27	Tinksmed	68
Nøddekrige	119	Snespurv	130	Toplærke	92
		Sodfarvet Skråpe	18	Topmejse	114
O Odinshane	69	Solsort	103	Toppet Lappedykker	16
		Sort Glente	40	Toppet Skallesluger	38
P Pibeand	31	Sort Stork	22	Tornirisk	125
Pibesvane	23	Sort Svane	25	Tornsanger	109
Pirol	117	Sortand	36	Trane	54
Plettet Rørvagtel	52	Sortbuget Knortegås	29	Tredækker	63
Pomeransfugl	57	Sortgrå Ryle	61	Troldand	34
Prærieløber	62	Sorthalset Lappedykker	17	Troldand x Bjergand	35
Præriemåge	72	Sorthovedet Måge	71	Træløber	116
Pungmejse	116	Sortklire	66	Tundrasædgås	25
		Sortkrage	120	Turteldue	85
R Ravn	121	Sortkrage x Gråkrage	121	Tyrkerdue	84
Ride	76	Sortmejse	114	Tårnfalk	48
Ringdrossel	103	Sortrygget Hvid Vipstjert	98		
Ringdue	84	Sortspætte	91	U Urfugl	51
Rosenbrystet Tornskade	118	Sortstrubet Bynkefugl	102		
Rosenstær	122	Sortstrubet Drossel	104	V Vagtel	51
Rovterne	77	Sortstrubet Lom	14	Vandrefalk	50
Rustand	30	Sortterne	79	Vandrikse	51
Rustand x Gravand	30	Spidsand	32	Vandstær	99
Rød Glente	40	Splitterne	77	Vendehals	90
Rødben	66	Spurvehøg	44	Vestlig Bjergløvsanger	110
Rødhals	100	Spætmejse	115	Vibe	58
Rødhovedet And	33	Stenpikker	103	Vindrossel	105
Rødrygget Tornskade	117	Stenvender	69		
Rødstjert	101	Steppehøg	43	DAGSOMMERFUGLE	136
Rødstrubet Lom	14	Stillits	124	KRYBDYR	135
Rødstrubet Piber	95	Stor Flagspætte	91	PADDER	136
Rødtoppet Fuglekonge	112	Stor Hornugle	86	PATTEDYR	133
Rørdrum	20	Stor Kobbersneppe	64		
Rørhøg	42	Stor Korsnæb	128		
Rørsanger	107	Stor Præstekrave	57		
Rørspurv	132	Stor Regnspove	65		
Råge	120	Stor Skallesluger	38		
		Stor Stormsvale	18		
S Sabinemåge	73	Stor Tornskade	117		
Sandløber	59	Storkjove	71		
Sangdrossel	105	Stormmåge	74		
Sanglærke	92	Stormsvale sp.	18		

Rødstrubet Lom (*Gavia stellata*): 00020

Et flot år med en årssum på 21.738, hvilket er lidt højere end den ellers rigtig flotte 2004 sum på 19.926 og langt over 10-årsgennemsnittet på 12.211. Dette skyldes helt overvejende 1. halvår. Vinterens klart største observation er fra Lild Strand, 21/1 3423 V (PR). Desuden nævnes en rigtig stor observation fra Hirtshals: 14/1 2446 V (AØ), som er rekord for dette område. Ellers er der kun få observationer på mere end 300 fugle: 11/1 315 NV Grenen (ROC) og 14/1 880 NV Grenen (ROC SØS MT m.fl.). Observationen ved Lild Strand er den hidtil største kendte trækforekomst i Nordjylland; bemærk i øvrigt antallet af Sortstrubet Lom samme dag.

Forårstrækket forløber fra ultimo marts til ultimo maj og giver i Skagen 8.039 fugle, hvilket er et højt tal. Kulminationen ligger fra ultimo april til primo maj. Forårets største dage er 20/4 890 Ø Nordstrand (HLL m.fl.) og 23/4 589 Ø + 5 NV Grenen (ROC LAM OBO m.fl.). Uden for Skagen kan fra foråret nævnes 9/4 293 NØ Hirtshals Fyr (AØ) og 7/5 361 Ø Roshage (JØP JW).

Efterårstrækket er noget tyndt. De største træk dage i 2.halfvår kommer sidst på efteråret: 12/10 172 S Ørhaage (JJA), 13/11 115 V Roshage (JBE), 15/11 377 NV Grenen (ROC) og 16/11 151 NV Grenen (ROC KNP IUH). Desuden ses årets eneste indlandsfugl 18/9 1 overflyvende Lønnerup Fjord (HHN HRC).

Sum: 21.738. 1. halvår 19.102, 2. halvår 2.636. Observationer 557. Indsendere 82. Lokaliteter 43.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
9680	87	923	4669	3650	93	44	39	323	1137	1058	35

Sortstrubet Lom, Skagen, 18. august 2005. (Foto: Knud Pedersen).

Sortstrubet Lom (*Gavia arctica*): 00030

En årssum på 239 er faktisk godt over 10-årsgennemsnittet på 171 og på niveau med 2004 (244). Der har i slutningen af 90'erne og starten af dette årtusinde været mange år med mindre årssummer end 200, og vi skal faktisk tilbage til 1994 (292) for at finde en årstotal, der er på et højere niveau end 2004 og 2005. Det er småt med fugle i vinteren, hvor de største observationer er 1/1 3 R Grenen (OBO) og 21/1 3 3K+ vdr. V Lild Strand (PR). Forårstrækket primo april til ultimo maj giver i Skagen 102 fugle og kulminerer ultimo april til medio maj med 5/5 4 Ø + 1 NV + 2 R Nordstrand (ASF OZG KKK m.fl.), 10/5 2 NV + 4 SØ Grenen (ROC ABB EJ m.fl.) og 11/5 3 NV + 3 SØ Grenen (ROC JAE JSM m.fl.).

Fra sommeren nævnes 3 usædvanligt store observationer af rastende fugle: 2/7 17 Hulsig Strand (AØ), 28/7 14 Tranestederne (AØ Peter Jørgensen) og 11/8 10 2K Sandmilen (KNP). Efterårstrækket forløber fra primo september til primo november med følgende største observationer: 14/10 6 Hamborg (GGU) og 30/10 8 Hamborg (SAL).

Sum: 239. 1. halvår 132, 2. halvår 107. Observationer 142. Indsendere 42. Lokaliteter 33.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
18	3	2	44	62	3	38	11	14	35	6	3

Hvidnæbbet Lom (*Gavia adamsii*): 00040

Et år med 11 fugle, hvilket er fint og kun lidt under årssummen fra 2004 på 13. Forårstrækket byder på 6 fugle, hvilket er noget under 2004 (12). Alle ses i Skagen: 17/4 1 3K+ sdr. R Nordstrand (RSN RDN MO m.fl.), 20/4 1 3K+ Ø Nordstrand (HLL), 23/4 1 3K+ sdr. Ø Nordstrand (HLL), 28/4 1 3K+ sdr. Ø Nordstrand (ROC HAC m.fl.). Den næste fugl ses NV trækkende, hvilket er lidt usædvanligt for forårsfuglene i Skagen, eftersom de typisk ses trække ind i Kattegat - og ikke ud fra Kattegat (som Islom typisk gør): 13/5 1 3K+ sdr. NV Grenen (JAE ROC m.fl.). Forårets sidste ses 22/5 1 3K+ sdr. SØ Nordstrand (OGJ KNP ROC m.fl.). Efteråret byder på 5 individer (2004: 1). Af dem ses 3 i Skagen og 2 fra Hanstholm-området: 20/10 1 3K+ sdr. SØ Grenen (ASF ROC OBO m.fl.), 22/10 1 ad. sdr. Ø Roshage (MKH KHA IBJ), 23/10 1 3K+ sdr. R Grenen (ROC KNP m.fl.), 26/10 1 1K+ R Ørhage (CSS) og årets sidste: 15/11 1 3K+ sdr. NV Grenen (ROC).

Islom (*Gavia immer*): 00050

Årssummen er på 26 fugle, hvilket er en høj årssum og på niveau med antallet af fugle i 2004. Fugle, hvor der ikke er nogen dragtbeskrivelse, tidsangivelse eller andre former for observationsbeskrivelser, er udeladt af rapporten, hvorfor observatørerne igen bedes huske på dette fremover (gælder også for Hvidnæbbet Lom).

Årets vinterfund er en langtidstationær og meget velbesøgt fugl: 8/1 – 26/1 1 4K+ R Skagen Havn (PHK SKR KNP m.fl.), samt 9/1 1 3K+ vdr. R Stensnæs (PR) og 21/1 1 3K+ vdr. V Lild Strand (PR). Forårstrækket forløber fra 20/4 – 1/6, hvoraf kun et eksemplar ses uden for Skagen: 20/4 1 ad. sdr. ØNØ Lild Strand (KF). I Skagen bliver der i foråret observeret 16 Islom, heraf 14 3K+/ad. og 1 2K, hvoraf alle fugle er N eller V trækkende (hvor trækretningen er angivet) på nær den første: 22/4 1 3K+ odr. Ø Nordstrand (KNP). Der er ingen dage med over 2 fugle i foråret, men på følgende dage er der set 2 fugle i Skagensområdet: 10/5, 14/5 og 16/5 (ROC KNP AEC m.fl.). Forårets sidste fugle ses 29/5 1 2K T Skagen By (RS SJ LMN MWI) og 1/6 1 ad. sdr. NV Grenen kl.19.54 (PR).

2. halvår byder på 9 fugle. 5 fra Skagensområdet og 4 fra Thy. Alle fugle nævnes i det følgende. Den første fugl er et sjældent sommerfund: 28/7 1 2K R Tranesterne (AØ m.fl.). Herefter indledes efteråret med 17-18/10 1 2K R Stenbjerg (HHN m.fl.) og en ny fugl samme sted: 20-22/10 1 ad. sdr. R (LN CH KIA m.fl.), 22/10 1 1K+ vdr. R Grenen (KNP), 23/10 1 2K+ V Roshage (TBN m.fl.), 9/11 2 R (ad. og 2K+) Nordstrand (KNP), 11/11 1 1K+ vdr. V Bulbjerg (SEJ) og 16/11 1 2K+ vdr. R Grenen (ROC KNP IUH).

Sum: 26. 1. halvår 17, 2. halvår 9. Observationer 29. Indsendere 12. Lokaliteter 10.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	2	14		1	-	-	4	4	-

Islom, Skagen, 11. januar 2005. (Foto: Ole Krogh).

Hvidnæbbet Lom/Islom: (*Gavia adamsii*/immer): 00045

Der er i 2005 observeret 6 storlommer som ikke kunne artsbestemmes: 9/1 1 2K+ vdr. V Roshage (SSC m.fl.), 8/5 1 NV Grenen (DOF-ungdom m.fl.), 10/5 1 3K+ NV Grenen (ROC ABB m.fl.), 12/10 1 2K+ sdr. SØ Grenen (ROC JEA AA), 14/10 1 Ø Hamborg (GGU) og 23/10 1 Roshage (TBN).

Lom sp. (*Gavia* sp.): 00059

Der er i 2005 indsendt 714 ubestemte lommer. Her drejer det sig fortrinsvis om sortstrubet/rødstrubet, men også nogle få sortstrubet/islom. Sidstnævnte forveksling skal man være opmærksom på, eftersom bl.a. størrelsesforskellen i flere tilfælde slet ikke er så stor.

LAPPEDYKKERE

Lille Lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*): 00070

Årets sum er den laveste inden for de sidste fire år. Antallet af observationer er dog det næsthøjeste. Der er rapporteret om territoriehævdende fugle og ynglepar på 7 lokaliteter. Igen i år er det Mariager Fjord ved Hadsund, der står for årets største vinterobservationer med 28/2 62 Hadsund (HLL LLH) og 28/1 61 Hadsund (TN). I 2004 blev der observeret flokke på over hundrede fugle på denne lokalitet. Kun 4 andre steder er der observeret mere end 10 fugle 30/3 15 Hals Sønderkov (JTN), 2/11 12 Kielstrup Sø (BH), 5/12 16 Hjarbæk Fjord (TBN) og 19/12 16 Skive Fjord (FD).

Sum: 1278. 1. halvår 659, 2. halvår 619. Observationer 277. Indsendere 79. Lokaliteter 81.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	191	167	143	87	44	12	12	108	104	111	127	122

Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus*): 00090

Summen er en halvering i forhold til 2004, som var det halve af 2003. Kun ganske få steder er der meldt om ynglefugle 28/3 10 par Klejtrup Sø (CSS) og 28/4 1 par Vrå By (HHL). Der er kun indsendt observationer af den samme juvenile fugl Tofte Sø (TC ATL). Så dårlig en ynglesæson har Toppet Lappedykker vel ikke haft? Der er i løbet af året gjort en række observationer på over 100 fugle, alle nævnes: 22/1 105 Glenstrup Sø (KNI CSS), 20/3 104 Hjarbæk Fjord (TBN), 6/5 106 Sønder Sø, Viborg (SA), 30/6 267 Ulvedybet (ULV), 11/8 154 Ulvedybet (SEM), 14/8 150 Lund Fjord (PLA), 11/9 104 Klejtrup Sø (KEH), 17/9 204 Lund Fjord (HHN), 18/9 128 Tømmerby Fjord (HHN), 4/10 109 Ulvedybet (ULV), 8/10 210 Ulvedybet (HAC), 15/10 260 Vandet Sø (GGU) og 25/12 110 Nors Sø (HAC).

Sum: 4710. 1. halvår 1775, 2. halvår 2935. Observationer 314. Indsendere 80. Lokaliteter 81.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	437	34	418	243	311	332	161	449	660	1205	252	208

Gråstrubet Lappedykker (*Podiceps grisegena*): 00100

En stigning i sum og observationer, men der er stadig langt op til tallene fra da der blev optalt i Vejlerne, her lå summen altid over 2000. Årets første fugle er 5/1 1 Hou Strand (LYA) og 14/1 1 Grenen (ROC). Største observation er 17/5 60 Vejlerne (HHN). 17 lokaliteter melder om yngleforekomster og ynglebestanden for de 17 lokaliteter anslås til at være på 83-94 par, flest 17/5 60 ynglefugle Bygholms Nordlige Rørskov (HHN), 8/5 20 ynglefugle Råbjerg Mile (KNP Jens Kirkeby), 31/3 6 ynglefugle Refsnæs (HHL). Årets største observation af trækkende fugle 19/10 7 Grenen (KNP). Årets sidste fugl ses 18/11 1 Grenen (KNP ROC).

Sum: 843. 1. halvår 713, 2. halvår 130 Observationer 262. Indsendere 62. Lokaliteter 88.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	2	-	51	272	290	98	45	12	10	50	13	-

Nordisk Lappedykker (Podiceps auritus): 00110

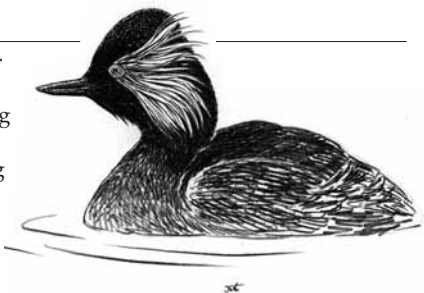
Mere end dobbelt så mange observationer som i 2004, men dog stadig et pænt stykke under tidligere års pæne tal. Årets første observationer er 16/1 1 Elling Ås udløb (AS TSC), 20/2 1 Vandet Sø (PHA JJA) og 22/3 1 Nors Sø (MER). En adult fugl bliver set 19/7 Han Vejle (HHN) og bliver set i der af en del indsendere, inden den bliver indberettet sidste gang 18/8 (CSS). Der ses jævnlige fugle i Nors Sø. Efterårets første observation herfra er 16/10 2 (FSH RYT EEE EDA RT). Sidste herfra, og samtidig årets sidste er 13/11 1 (PHA JKK). Endvidere skal nævnes 19/9 2 Solsbæk (LYA), som er eneste lokalitet med mere end én fugl bortset fra Nors Sø, hvor der også ses op til 2 fugle. Årets iagttagelser udgøres formentlig af 13-18 fugle.

Sum: 40. 1. halvår 9, 2. halvår 31 Observationer 35. Indsendere 25. Lokalteter 8.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	1	1	1	3	3	-	3	9	2	15	2	-

Sorthalset Lappedykker (Podiceps nigricollis): 00120

Et drastisk fald i observationer som kun er 1/3 del af summen for 2004, som igen kun var halvdelen af 2003. Årets første observationer er 28/3 1 Klejtrup Sø (CSS), 2/4 2 Klejtrup Sø (FRO AWM) og 7/4 1 Glombak (HHN). Der meldes om følgende yngleaktivitet 22/4 3 par Rettrup Kær (DMB), 22/4 3 par Hjarbæk Fjord (JSP) og 28/4 6 par Rødding Sø (BD). Ynglelokaliteterne står også for årets største observationer, som er 1/6 11 Rødding Sø (KBC), 23/6 19 Rettrup Kær (LN) og 14/8 16 Hjarbæk Fjord (TRK). Årets sidste observationer er 19/8 3 Kielstrup Sø (BH), 19/8 1 Tofte Sø (TBA) og 24/8 1 Tofte Sø (UGS TC).

Sum: 257. 1. halvår 234, 2. halvår 23 Observationer49. Indsendere 17. Lokalteter 19.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
			-	-	1	92	82	59	2	21	-	-

STORMFUGLE

Mallemuk (Fulmarus glacialis): 00220

Særdeles fåtalligt efterår, men til gengæld en pæn sum i maj, der til dels redder årssummen, der dog ligger væsentligt under 10-års gennemsnittet på 19.110. Skagen er årets mest dominerende lokalitet, hvor stort set samtlige større tal stammer fra. I januar ses pæne forekomster ved Grenen i dagene 11-15/1 med bl.a. 14/1 326 V/NV og 15/1 591 R (ROC KNP). På øst-kysten ses 20/2 1 R Frederikshavn (EEE). Som nævnt er det i allerhøjeste grad maj, der redder årssummen, idet der i Skagen blev noteret pæne antal både rastende og trækkende. De største dage er: 5/5 1350 R Grenen (JHC), 6/5 675 V/NV og 1500 R Nordstrand/Grenen (RBøL ROC), 9/5 900 NV Grenen (JHC). På Bulbjerg ses den første fugl 26/3 (CSS), men desværre blev det heller ikke i år til egentlig yngel her. I april ses op til 12 rastende 30/4 (HHN), i maj op til 8 11/5 (VFL), i juni op til 11 11/6 (NOE) og i juli op til 7 8/7 (RSN), hvilket samtidig er årets sidste observation herfra. Som vanligt ses fuglene ofte udføre kurtisering og ligge parvis, og nogle observatører har bemærket dem som rugende. Imidlertid ses ikke på noget tidspunkt æg. Desuden flytter "parrene" meget rundt til forskellige pladser på klinten. Et par, der den ene dag ligger på den østlige del, kan den næste ses ligge på den centrale del af klinten. Håbet om yngel lever dog endnu og lad os håbe at ynglen i 2000 snart følges op med endnu et år med succes. Efteråret blev en tam affære uden egentlige store dage. De største er 15/9 461 V Roshage (RYT AEC HHN), 15/11 165 NV Grenen (ROC) og samme dag 650 V Lild Strand (KF). Eneste observation fra Kattegat er 14/8 1 R Læsø Rende (AØ).

Sum: 12.129. 1. halvår 10.200, 2. halvår 1929. Observationer 243. Indsendere 55. Lokalteter 14.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	1491	27	1	41	8152	499	101	156	480	123	1069	-

Sodfarvet Skråpe (Puffinus griseus): 00430

Med 161 er der tale om næsthøjeste total i NOK's historie, kun overgået af 195 i 1978. 10-årsgennemsnittet er 42. Efterårets første er 2/8 1 SV Ørhage (SHN HHN), 6/8 1 V Lild Strand (OGJ) samt 13/8 1 V Roshage (MJ ABK) og 2 SV Ørhage (ABK). Der er flere observationer i slutningen af august, men det er i høj grad dagene 14-15/9, hvor der for alvor er gang i skråpeballet! 14/9 trækker 13 SV ved Ørhage (FRO AEC KBC RSN HHN) og 15/9 ses 15 V ved Lild Strand (SKr HHN), 30 SV Ørhage (AEC FRO KBC), 46 V ved Roshage (RYT AEC HHN) samt 1 V Grenen (KNP). Lild Strand bliver denne dag dækket 6.50-9.30, Ørhage fra solopgang til 16.00 og Roshage fra solopgang til 19.25. Der er givetvis tale om gengangere i materialet, men det har ikke været muligt at sortere i dem, så alle sete fugle figurerer i sammentællingen. 18/9 ses 1 SV Ørhage (JJA BN), hvilket bliver sidste observation fra vores del af vestkysten. I stedet tager Skagen over resten af efteråret. Der er ikke tale om store dage, således maksimalt 22/10 3 NV/V Grenen (ROC OBO KNP) og med årets sidste observation 20/11 1 NV Grenen (ROC).

Sum: 161. 1. halvår 0, 2. halvår 161. Observationer 40. Indsendere 17. Lokalteter 4.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	-	-	-	20	132	5	4	-

Almindelig Skråpe (Puffinus puffinus): 00460

Året kan betegnes som et bundår, da kun 13 fugle bliver set. 10-årsgennemsnittet er 25. Alle observationer nævnes: 16/7 1 S Ørhage (STA), 17/7 1 SV Roshage (MK) og 1 V Lild Strand (PSC). I august ses 6/8 1 V Lild Strand (OGJ HHN) samt 13/8 1 V Roshage (ABK) og 1 V Lild Strand (OGJ). I september ses 1/9 1 NV Grenen (RT) samt 14/9 1 S og 1 N Ørhage (AEC KBC RSN HHN). I september ses endvidere 15/9 2 V Roshage (RYT AEC HHN) og samme dato 1 SV Ørhage (AEC) samt 1 V Lild Strand (SKr HHN).

Sum: 13. 1. halvår 0, 2. halvår 13. Observationer 17. Indsendere 12. Lokalteter 4.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	-	-	3	3	7	-	-	-

Stor Stormsval (Oceanodroma leucorhoa): 00550

I alt 9 fugle er pænt, men blegner dog i forhold til rekordforekomsten i 2004 med 254. 10-årsgennemsnittet er 34. 2 vinterobservationer er bemærkelsesværdige: 20/1 1 NV Kandestederne (JDA) og 21/1 1 V Lild Strand (PR). De øvrige ses til mere normal tid: 14/9 2 S Ørhage (AEC KBC RSN), 30/9 2 V Roshage (STA HHN), 23/10 1 VNV Lild Strand (KF), 13/11 1 R Roshage (JB) og 15/11 1 NV Grenen (ROC).

Sum: 9. 1. halvår 2, 2. halvår 7. Observationer 9. Indsendere 9. Lokalteter 4.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	-	-	-	-	-	-	-	4	1	2	-

Stormsval sp. (Hydrobates/Oceanodroma sp.): 00525

26/10 1 NØ Ørhage er ifølge observatøren sandsynligvis en Stor Stormsval (CSS). I Fugle og Dyr i Nordjylland 2004 kunne man læse om en observation af en stormsval sp. Uheldigvis blev det latinske navn skrevet som Hydrobates ocrano sp., hvilket kunne tolkes som om at observatørerne antydede en eksotisk stormsvaleart. Dette var ikke deres hensigt, og den latinske betegnelse skal rettelig være Hydrobates/Oceanodroma sp.

Suler, Skagen, 16. maj 2005. (Foto: Ole Krogh).

Sule (*Sula bassanus*): 00710

Et år med en meget høj sum, hvilket primært skyldes en meget stor forekomst primært ved Skagen i foråret. Der er rapporteret næsten 10.000 flere end 2004 (18.387). Modsat 2004 hvor 1. halvår og 2. halvår var forholdsvis tæt på hinanden med 2. halvår som det største, er der i 2005 en markant forskel på de to halvår. Årsagen kunne være, at der er mange forårs-observationer af fouragerende fugle, som bliver i området i længere tid. Fouragerende Suler er en stor oplevelse, hvem vil ikke gerne have været med fx på disse dage: 15/1 124 fou. Skansehavnen (SEF RNL) og 10/10 200 fou. Hirtshals Øststrand (HHL). Når talen falder på fuglefjelde og havfugle, hører man om nedgang og atter nedgang. Dette har dog ikke været tilfældet for Sule. Fra 1900 og til i dag er der sket en stigning fra 50.000 par til 300.000 par. Alene Bass Rock ved den skotske østkyst har i dag en koloni på 50.000 par (Skriver 2005). Største forårs observationer er 23/4 575 Grenen (ROC LAM) og 9/5 923 Grenen (JHC ROC). Største efterårsobservationer er 9/10 1130 Roshage (HAC) og 14/10 516 Hamborg (GGU). Sulen er ved Østkysten set ret langt mod syd 13/11 3 Ø Hurup Havn (FRJ). Samlet årssum fra en række træksteder: Grenen 15.456, Roshage 2075, Ørhage 1253 og Lild Strand 601.

Sum: 27.669. 1. halvår 18.765, 2. halvår 8.904. Observationer 811. Indsendere 105. Lokalteter 58.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	1016	90	635	6848	10131	45	205	276	2414	4892	1078	39
Grenen sum	378	31	271	2918	8803	22	21	135	851	1234	779	13
Roshage sum	17	-	-	-	-	-	41	14	397	1461	2	11

Skarv (*Phalacrocorax carbo*): 00720

Et år med mange observationer. Summen for 2005 er 21.481 større end summen for 2004. Som de foregående år, er summen størst i august. Årets tre største observationer er 1/7 7000 Tofte Sø (HBA KLU), 18/7 4000 Agger Tange (HHN) og 21/8 3500 Korsholmene (WJ TBA FA TL MF).

Danmarks Miljøundersøgelse (DMU) har også i 2005 udarbejdet en rapport om de danske Skarver "Arbejdsrapport fra DMU, nr. 220 2005". Rapporten er udarbejdet af Jörn Eskildsen. De følgende tal vedrørende udviklingen i ynglekolonierne, og bekæmpelse af reder er taget fra rapporten. I FDN's områder er der 13 ynglekolonier. Antallet af reder i 2005 nævnes. Tallet i parentes er tallet for 2004 : Tofte Sø 3906 reder (3629), hvilket er meget tæt på rekordåret 2002 med 4043 reder. Tofte Sø er stadig Danmarks største ynglekoloni. Hirsholmene med 2299 reder (1882) er rykket op som Danmarks fjerde største koloni. I 2005 blev

1450 reder bekæmpet i kolonien. Melsig 1320 reder (1735). Rotholmene 933 reder (839). Agger Tange 410 reder (759). Kielstrup Sø 326 reder (260). Rønholm 299 reder (150). Hald Sø 170 reder (161). Vårholm 150 reder (560). Flynder Sø 84 reder (44). Troldholmene 60 reder (0). Ndr. Rønner 49 reder (156). I 2005 blev alle 49 reder i kolonien bekæmpet. Knogen 21 reder (104). I 2005 blev alle 21 reder i kolonien bekæmpet. Danmark har 56 kolonier med i alt 40.356 reder. FDN's område har 10.027 reder altså næsten 1/4 af hele Danmarks ynglebestand.

Skarv, Kielstrup Sø, 25. april 2005. (Foto: Niels Fabæk).

Sum: 92.445. 1. halvår 33.043, 2. halvår 59.402 Observationer 737. Indsendere 92. Lokaliteter 189.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	2691	990	7688	8472	10958	2244	19900	22291	10326	5604	682	599
Tofte Sø - sum	-	3	4893	2550	7000	1500	10700	5600	94	21	3	-
Grenen - sum	1289	95	111	304	793	50	23	448	135	283	96	-
Stensnæs - sum	-	-	-	43	53	284	1333	2495	1134	44	5	-

STORKEFUGLE

Rørdrum (Botaurus stellaris): 00950

Et år svarende til 2004, hvor summen var 699. Årets første indberetninger er 4/1 1 Tømmerby fjord (SB), 7/2 1 sy. Kogleaks (AS) og 11/2 1 paukende Tømmerby Fjord (AS). Ud over Vejlerne er der er meldt om paukende fugle fra følgende lokaliteter: Skagen (ROC m.fl.), Mølholm Søerne (GRA), Østerådal (GRA), Ove Sø (PCH), Ny Spøttrup Enge (KJ LJ), Udholm Mose (BHJ), Torup Holme (ALM), Haldager Vejle (BHJ), Ulvedybet (ULV), Nors Sø (LN PJP) Vullum (HHN Jørgen Bech), Hjarbæk Fjord (TRK), Tved Plantage (EBJ), Skals Ådal (OLI), Skive Ådal (DMB), Sønder Lem Vig (DMB) og Agger Tange (HHN). Årets største indberetning er 12/5 52 Bygholms Nordlige Rørskov (HHN). Sidste paukende fugl er indberettet 23/6 1 Haldager Vejle (BHJ). De fleste indberetninger er lavet på baggrund af hørte fugle. Når fuglene holder op med at pauke, falder antallet af indberettede fugle markant. Rørdrum begynder at pauke allerede i februar, og langt de fleste registreringer i februar stammer fra paukende fugle. Årets sidste observationer er 16/10 1 Ørum Sø (MKH IbJ KHA), 9/11 1 Hou Strand (LYA) og 19/12 1 Vestlige Vejler (KL).

Sum: 694. 1. halvår 668, 2. halvår 26 Observationer 307. Indsendere 81. Lokaliteter 43.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	1	53	49	225	245	95	12	1	7	4	1	1

Amerikansk Rørdrum (Botaurus lentiginosus): 00960

Der blev ikke noget 5. år for denne art, som ellers de 4 foregående år har kunnet høres i Selbjerg og Bygholm Vejle.

Silkehejre (Egretta garzetta): 01190

Igen et år med en del observationer af Silkehejre. Årets første fugle er 7/5 1 Dråby Vig (BD) og 16-18/5 1 Ulvedybet (7 inds.). Skagen har en enkelt observation 24/5 1 Grenen (JSP JHC). Første fugl i Vejlerne er 31/5 1 Bygholm Vejle (HHN). Der bliver observeret Silkehejre i Vejlerne gennem hele sommeren med op til fire fugle. Første observation med fire er 4/6 Bygholm Vejle (LPA). Sidste observation med fire fugle er 8/7 Bygholm Vejle (BH). Ud over de nævnte forårsobservationer er der en observation uden for Vejlerne 21/6 1

Agger Tange (HHN ALM). Årets sidste fugl ses 7/8 1 Bygholm Vejle (BN). Årets iagttagelser udgøres formentlig af 5-8 fugle.

Sum: 134. 1. halvår 86, 2. halvår 48. Observationer 68. Indsendere 40. Lokalteter 6.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	-	11	75	46	2	-	-	-	-

Sølvhejre (Egretta alba): 01210

Igen et år med Sølvhejre. Årets observationer består sikkert af 1-3 fugle. Første fugl blev set 26-28/4 Lund Fjord (AS HHN PCH). Anden fugl er en trækkende fugl 30/5 1 Gerå (SØS). I Vejlerne bliver en Sølvhejre set første gang 15/7 1 Bygholm Vejle (KBF KO KAa KKK RuT m.fl.). Fuglen bliver set frem til 18/8 i Kogleaks (OGJ). Der går så 12 dage uden observationer, hvorefter fuglen ses sidste gang på lokaliteten 30/8 (WOE).

Sum: 21. 1. halvår 3, 2. halvår 18. Observationer 21. Indsendere 19. Lokalteter 6.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	3	1	-	6	12	-	-	-	-

Sølvhejre, Kogleaks, Vejlerne, 18. august 2005. (Foto: Ole Krogh).

Fiskehejre (Ardea cinerea): 01220

Årets sum er noget over tallet fra 2004 (4439) og det på trods af, at der er indberettet lidt færre observationer. Af større observationer først på året bør nævnes 15/1 19 Egholm (GRA) og 25/1 38 Gravlev Sø (BHJ). Fire gange er der gjort observationer af mere end 100 fugle: 9/4 105 Læsvig (HHN), 2/7 104 Grenen (ABK), 1/10 125 Bygholm Vejle (HAC), 14/10 150 Bygholm Vejle (GGU). Den nævnte observation 2/7 104 Grenen (ABK) drejer sig om trækkende fugle og må siges at være et meget højt træketal for en enkelt dag. Der er ikke sket indberetning om ynglende fugle, udover at ynglekolonien ved Ormholt er opgivet, og at der er yngleaktivitet i en skov i nærheden af Skærum Kirke, 15 par (JTN). Lidt underligt, at der ikke bliver indberettet tal fra nogle af de kolonier, vi ved eksisterer? Af større observationer sidst på året bør nævnes 18/12 48 Gravlev Ådal (JLA) og 25/12 38 Gravlev Sø (JLA).

Sum: 5149. 1. halvår 1450, 2. halvår 3699. Observationer 942. Indsendere 106. Lokalteter 243.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	210	116	163	335	351	272	996	582	367	1152	317	288

Hvid Stork (Ciconia ciconia): 01340

Et år med få observationer af Hvid Stork. Antallet af observationer har kun været lavere i 2002, her blev der meldt 27 fugle. Der er ikke indberettet observationer fra Vesløs eller Vejlerne. Årets forekomst omfatter muligvis blot 4-5 forskellige fugle. Desuden er det bemærkelsesværdigt, at arten slet ikke er iagttaget i Viborg Amt. Årets første er 1/4 1 Gjol By (AFR). Måske er det den samme fugl, der de efterfølgende dage bliver set på følgende forskellige lokaliteter: 2/4 1 Møllesø-arealerne (DFS), 3/4 1 Skagen (KNP ATL) – i øvrigt eneste fugl fra Skagen, 4/4 1 Syvsten (GRA) og 6/4 1 Østervrå (SEF). Den første melding om, at en Stork er ankommet til reden i Vegger, er 6/4 (CSS). Her venter man på magen, men intet sker før 22/6 2 Vegger (HMT), hvilket er meget for sent til ynglesucces. Der bliver i yngletiden kun indberettet to fugle uden for Vegger området, 1/5 1 Råbjerg Kirke (HSC) og 24/5 1 Tofte Skov (HAC), måske den fugl der slutter sig til ”ene og alene storken” i Vegger. Årets sidste observationer er 26/8 1 Højris Mølle (ATL) og 8/9 2 Vegger (HMT).

Sum: 36. 1. halvår 27, 2. halvår 9. Observationer 30. Indsendere 20. Lokaliteter 20.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	11	11	5	4	3	2	-	-	-

Sort Stork (Ciconia nigra): 01310

Et år som meget ligner 2004. Der bliver kun set en fugl på forårstræk 26/5 Grenen (ROC KKN AEC). Fra sensommer/efterår foreligger fund af 1-4 fugle, således 21/7 1 2K Viskum (TBR LM). Fuglen er på lokaliteten i 10 dage og danner grundlag for mange af de indsendte observationer. Den bliver set på lokaliteten sidste gang 31/7 (CSS). August byder på to observationsdage, måske af den samme fugl, 19/8 1 Ørhage (ABK) og 1 Hanstholm Vildtreservat (ABK) samt 21/8 1 1K Vejlerne (ABK HHN RBC SB).

Sum: 31. 1. halvår 2, 2. halvår 29. Observationer 31. Indsendere 21. Lokaliteter 9.

Skestork (Platalea leucorodia): 01440

De sidste tre års sum er næsten identiske. Årets første fund er 15/1 1 Agger Tange (OA). Sikkert samme fugl bliver senere på dagen set ved Aggersborg (Jan Skrifer). Denne observation er den første observation af Skestork i januar måned i Nordjylland. Herefter skal vi helt hen til 31/3, hvor der ses 2 Nibe Bredning (HAC). Første registrerede fugle i Vejlerne er 11/4 2 Bygholm Vejle (HHN). Herefter er der Skestorke i Vejlerne sommeren igennem. Første dato, hvor tallet bliver tocifret, er 21/6 11 Bygholm Vejle (HBØ). Sommerens største observation er 30/8 87 Bygholm Vejle (HHN). Årets sidste observation af mere end ti fugle er 23/9 19 Bygholm Vejle (LLH). Årets sidste er 2/10 1 Bygholm Vejle (HHN). Største observation udenfor de før nævnte områder er 14/5 5 Ulvedybet (RSN).

Jan Skrifer, som er DATSY koordinator for Skestorken, har denne beskrivelse fra yngleområdet på en Limfjords-ø: 26. marts er 8 ad. fugle ankommet til yngleområdet. Der bliver set rævespor på øen, og rævejagt afholdes 2. april, dog uden resultat. Samme dag tælles 13 Skestorke på øen. Antallet af ynglepar kommer i 2005 op på 14, hvilket er en lille nedgang fra 2004 hvor der blev noteret 16 reder. Fuglene er fordelt i to små kolonier på hhv. 9 og 5 par. Omkring 10. maj etablerer 200 par Skarver sig på øen helt tæt på Skestorkene. Skestorkene får 25-30 unger på vingerne. 11. juli bliver 8 af de senest klækkede unger i kolonien ringmærket med farveringe. I 2003 blev der farveringmærket 6 fugle og i 2004 fik 3 unger ringe på. Der er bl.a. genmeldinger fra Hauke-Haien-Koog i det tyske Vadehav.

I Ringkøbing Fjord yngede i 2005 7 par Skestorke, der fostrede 15-20 unger. Danmark havde altså 21 par Skestorke i 2005. Tyskland havde 136 par og den hollandske bestand svinger mellem 1.500 og 1.800 par om året.

Sum: 4241. 1. halvår 353, 2. halvår 3888. Observationer 255. Indsendere 70. Lokaliteter 6.

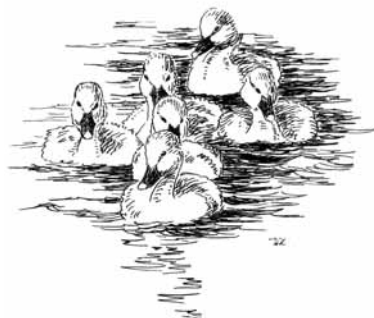
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	2	14	139	197	996	2091	799	2	-	-

ANDEFUGLE

Knopsvane (Cygnus olor): 01520

Antalsmæssigt en total som er sammenlignelig med 2004. Antal af observationer og observatører også på niveau med sidste år. Der er dog en markant lavere total for første halvår, mens efterårstotalen tilsvarende ligger over gennemsnittet.

Særligt i vinterperioden ses Knopsvanerne i gradvist større antal blandt de gulnæbbede svaner. Et eksempel på dette er 16/1 124 Ølands Vejle (MP). Selv om de fleste store tal knytter sig til de relativt få lokaliteter anført i månedsfordelingen, er der dog en række andre områder, som gennem hele eller dele af 2005 har vist større antal Knopsvaner. Det drejer sig blandt andet om Rærup, hvor der bl.a. ses 21/1 70 (RSN), Langerak mellem Hals og Bouet rummer også gennem hele vinterhalvåret en samlet større bestand af Knopsvaner, bl.a. 9/3 93 (SEM), 18/9 109 Doverkil og Brokær (HHL), 25/10 105 Hjarbæk Fjord (TBN). Landsdelens nye søer etableret i forbindelse med vandmiljøplanerne har også givet nye svanelokaliteter. Rødding Sø ved Viborg f.eks. 12/11 49 (TBR), og ganske få uger efter at pumperne ved Louisendal i Halkær Ådal blev stoppet, var Knopsvanerne hurtigt på pletten, f.eks. 13/11 47 (BLN).

Ynglefugle: Der er kun indrapporteret 16 par som egentlige ynglepar. Derudover en lang række lokaliteter med forekomster af hvad der formentligt er ynglefugle. Husk at anføre, om observerede fugle i sommerhalvåret er ynglefugle. Årets indrapporterede ynglepar er: Doverkil Brokær, Søndervig-Thissing Vig, Sønder Mose Viborg, Rødding Sø, Refsnæs, Østerådal, Tofte Sø, Sæby Havn, Vejlerne 5 par, Vandplasken, Gravlev Sø 2 par (HHL JLA TC GRA HHL BN KLJL).

Sum: 36.065. 1. halvår 9.245, 2. halvår 26.820. Observationer 753. Indsendere 102. Lokaliteter 195.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
NJ-total	1898	1584	1905	670	1087	2101	4268	9091	2528	5487	3125	2321
Vejlerne max.	243	91	44	39	52	501	839	77	51	221	91	44
Agger Tange max	-	121	-	-	-	938	656	900	615	567	-	-
Ulv+Nibe/ Gjøl Bredn. max.	232	150	550	92	274	1120	1318	1500	600	977	764	195
Mariager Fjord max.	509	541	-	52	48	-	40	-	-	75	23	14

Pibesvane (*Cygnus colombianus*): 01530

Meget få indrapporterede Pibesvaner såvel forår som efterår. Første halvår meget få fugle på forårstrækket. Fordelingen af fugle på første og andet halvår følger mønstret fra tidligere år. Prøv at være lidt mere opmærksom på arten især i marts og november. Der er relativt mange observationer af Sangsvaner fra lokaliteter, hvor der næsten bør være Pibesvaner iblandt også. Meget tyder på, at bestanden af Pibesvaner er gået betydeligt tilbage de seneste ti år.

Relativt mange januarfugle dækker over en eller to flokke på op til 55 fugle i Hvidbjerg og Rettrup Kær (HRS PRP LN). Forårstrækket herefter er ualmindeligt sløjt. Ud over observationerne fra de traditionelle lokaliteter som fremgår af månedsfordelingen, og som er en ganske tynd omgang, så er større tal (som er små) noteret 22/2 32 NØ Skørping By (HAC), 29/3 34 Vandet Mose (SA). Forårets sidste ses allerede 5/4 12 Vandet Mose (SA) og 16 Bolle Try-Enge (LYA).

Efterårstrækket starter 14-15/10, hvor de første fugle ses på flere lokaliteter i Thy, f.eks. 14/10 2 Nors Sø (KEH) og 15/10 2 Agger Tange (GGU RT FNI OLI). Herefter noteres de kommende dage et større rykind, hvor fuglene traditionen tro primært noteres i Thy (Nors Sø, Vandet Sø, Agger Tange) (AH ABK HHN LFD CSS m.fl.) med største antal fra 18/10 99 Agger Tange (AH ABK AT) og 19/10 Ørum Sø 155 (HHN SHN RS THH SEK). Generelt var fødemulighederne i efteråret meget ringe, og det var det generelle indtryk, at fuglene rykkede meget hurtigt gennem landsdelen. Sidste fugle ses i det nordjyske i dagene 1/12 9 Ulvedyb (MP ULV) og 3+5/12 2 henholdsvis 1 ved Lynderupgård, Hjarbæk Fjord (SA TBN).

Sum: 1659. 1. halvår 654, 2. halvår 1005. Observationer 102. Indsendere 41. Lokaliteter 47

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
NJ-Total	186	83	318	67	-	-	-	-	-	795	200	10
Vejlerne max	-	-	36	-	-	-	-	-	-	15	4	-
Store Vildmose max	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulvedyb max.	-	4	4	-	-	-	-	-	-	44	13	7
Bolle Enge max	-	-	77	16	-	-	-	-	-	76	77	-
Lille Vildmose max	-	-	12	-	-	-	-	-	-	34	13	-
Hjarbæk Fjord max	-	8	27	-	-	-	-	-	-	15	2	2

Sangsvane (Cygnus cygnus): 01540

Atter en pæn årstotal. Koldt vejr i marts gav relativt mange fugle langt hen i marts. Det lykkedes kun at få en enkelt unge på vingerne denne sæson. Blandt knap 2000 fugle aldersbestemt i forbindelse med midvintertællingerne i januar var ungefugleprocenten 19,4%.

Efter der så småt var gået gang i forårstrækket medio-ultimo februar, satte koldt vejr primo-medio marts dæmper på trækaktiviteterne. Den overvejende del af de trækkende fugle noteres i perioden d. 20/3-3/4. Traditionen tro er flest fugle indrapporteret fra Skagensområdet, som i perioden 7/3-24/4 noterer 738 Sangsvaner trækkende primært Ø-NØ (BKr ROC KNP KEC m.fl.). Eksempel på en god trækdag, hvor der noteres trækkende fugle mange steder over landsdelen og hvor Skagen-maks. er noteret, er 28/3: 3 N Viborg By (OL), 56 N Hals Nørreskov (LYA), 65 N Grønhøj Strand, 314 N Grenen (flere inds.).

Årets sommerfugle er fra Råbjerg-området 2-3 fugle, Viskum 1, Vejlerne 2-3 fugle, Ovesø 1, Ulvedybsområdet 4 og Lille Vildmose 6; i alt har der vel oversomret 10-16 fugle i det nordjyske (ULV HAC ALM OLM HHN m.fl.).

For fjerde år i træk indfandt et ynglepar sig på den nordjyske ynglelokalitet. Fuglene havde flyttet reden til en anden sø end hvor de blev præderet de forrige år, og havde succes i form af 5 unger, som klarede sig fint frem til ultimo juli eller starten af august, hvor 4 af de 5 unger forsvandt. 2 af de næsten flyvefærdige unger blev fundet døde i området, formentligt dræbt af rovdyr af en eller anden slags. Der kom således kun én unge på vingerne.

Efterårstrækket noteres med første fugl 8/10 1 Havnø (CSS) og herefter større tiltræk af fugle i dagene 16-18/10, hvor fuglene traditionen tro især noteres i Thy, Lille Vildmose og i nordlige Vendsyssel. Egentlig træk noteres overvejende langs østkysten mellem Stensnæs og Dokkedal samt ved Skagen 16/10-25/12 452 IT/SV (KNP ROC m.fl.) med maks. 16/11 159 IT-SV (KP ROC KNP IUH). Fuglene ses generelt meget spredt i regionen og med flere større flokke på lokaliteter ud over områderne omfattet af nedenstående månedsfordeling. I løbet af november og december sker der en gradvis ankomst af fugle til landsdelen, med større rykind primo-medio november og slutningen af december i forbindelse med kuldefremstød. Lokaliteter med faste flokke på over 100 fugle ud over nedenstående omfatter bl.a. Vandet Sø, Nørreådal mellem Øby-Skals, Halkær Ådal nord for Vegger, Agger Tange, Viskum og Rettrup Kær (LYA OLM LM LN m.fl.).

Sum: 78.150. 1. halvår 48.546, 2. halvår 29.618. Observationer 1004. Indsendere 115. Lokaliteter 279.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
NJ-total	23134	10105	14727	511	30	39	8	6	3	1791	16118	11692
Vejlerne max.	301	436	558	8	1	1	2	-	-	36	113	58
Nibe Br. max	1680	947	495	7	2	4	-	-	-	103	358	1345
St.Vildmose max.	145	75	91	17	-	-	-	-	-	17	279	214
Ø. Vendsyssel max.	1782	1032	718	56	-	-	-	-	-	54	272	387
Ø. Himmerland max.	3428	1659	328	9	-	6	-	-	-	232	2723	1873
Hjarbæk Fjord max.	875	259	245	-	-	-	-	-	-	-	255	274

Sangsvane, Gravlev, 23. januar 2005. (Foto: Johnny Laursen).

Sort Svane (Cygnus atratus):

Også indrapporteret i 2005. Formentlig 2 fugle – teoretisk kan der være tale om en enkelt – er observeret året igennem i det nordvestjyske, hvor den ene fugl er observeret ved Klim og Thorup Fjordholme i februar-marts og muligvis så dukker op igen ved Agger Tange i maj-september. En anden fugl ses i februar, maj, juni og august ved Rærup og Ulvedybet (flere inds.).

Sædgås (Anser fabalis): 01570

Der er indrapporteret pænt mange Sædgæs. Gennemsnittet de seneste 10 år er godt 20.000, og forrige år var summen 18.193. Ligesom forrige år tegner Lille Vildmose og Tjele området sig for hovedparten af materialet med hele 72%. Ifølge TBR er det muligvis de samme fugle der ses ved Tjele og i Lille Vildmose. Nørreådal ved Tjele har i mange år været en stabil lokalitet for Sædgæs, men det kræver lidt lokalkendskab at finde dem.

I årsrapporten for 2003 beskrives nærmere omkring Sædgæssenes fordeling i tre geografiske områder i Nordjylland, hvor Thy fuglene ifølge DMU skulle tilhøre en isoleret bestand fra Åsele Lapmark i Sverige. Vinterens største tal fra Lille Vildmose-bestanden er 23/1 946 Lille Vildmose syd (CSS) og 6/2 700 Tofte Mose (OGJ). Fra bestanden i Tjele området er vinterens største 9/3 735 Årup/Kvorning Enge (TBR). Det er et meget stort tal for området. Af de fugle som TBR kunne racebestemme, var alle Skovsædgæs. Fra bestanden i Thy er der én stor observation; 17/2 730 Ove Sø (HHN).

Fra medio marts begynder det for alvor at tynde ud i flokkene. Den sidste større flok ses i Tjeleområdet 16/3 425 Næssel ved Løvskal (TBR).

Der bliver også set fugle på forårstræk, flest ved Grenen; 19/3 60 NØ (AH AEC KNP m.fl.), 28/3 25 Ø (LAM m.fl.), 1/4 14 Ø (LAM KEC) og 18/4 42 N Vandet Sø (PHA). Forårets sidste Sædgæs ses 1/5 2 Arup Kirke (ALM) og 21/5 1 Bygholm Vejle (AHO OJE).

Efterårets første bliver set med hurtigt voksende antal ved den sydlige del af Hanstholm Vildtreservat: 20/9 135, 21/9 275 og 22/9 350 (JJA).

De største trækkende flokke i efteråret er 30/9 60 S Slette strand (IZN), 15/10 35 SV Hanstholm Vildtreservat og samme dag 155 SØ Nors Sø (JLY m.fl.).

De største rastende flokke i 2. halvår, i de tre områder Thy, Tjele og Lille Vildmose, er fra Thy 28/10 400 Egebaksande (FRO), fra Tjele 18/12 650 Nørreådalen, Øby-Løvskal (TBR) og fra Lille Vildmose 18/12 315 Toftesø (DFS m.fl.).

Sum: 24.784. 1. halvår 19.387, 2. halvår 5397. Observationer 124. Indsendere 52. Lokaltiteter 50.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	5954	6583	6350	497	3	-	-	-	820	790	798	2989
Lille Vildmose, sum	3433	4539	1324	-	-	-	-	-	-	-	263	917
Nørreådalen, sum	52	481	4908	-	-	-	-	-	-	-	-	1982

Tundrasædgås (Anser fabalis rossicus): 01574

Der er kun indrapporteret 13 observationer af denne race af Sædgås. De største er 19/2 10 Toftesø (ABB), 6/3 5 Lynderupgård Enge (MK), 8/3 4 Hjarbæk Fjord ved Skals (FRO SA) og 16/4 6 Bygholm Vejle (VFL). Der er kun indsendt én observation fra 2. halvår, 16/12 2 Viskum (TBR), hvor der er tale om 1 adult og 1 juvenil.

Kortnæbbet Gås (Anser brachyrhynchus): 01580

Dette års sum er noget lavere end gennemsnittet fra de sidste 10 år, som er 212.092. Selv om antallet af indsendere er stort set uændret, er antal af observationer i forhold til sidste år faldet med 67. Kortnæbbet Gås ses ofte langs kysten i forbindelse med trækket samt ikke mindst i Vejlerne, der tegner sig for 64,7 % af årssummen.

I januar og februar ses der mange store flokke primært i eller nær Vejlerne, 4/1 3960 Vejlerne (HHN), 15/1 3000 Kærup Holme, 16/1 3500 Lønnerup Fjord (PHA), 23/1 4000 Skårup Odde (AS), 1/2 3870 Thorup og Klim Fjordholme (HHN), 6/2 3000 Vesløs/Arup Vejler (HRC) og 7/2 3000 Kærup Holme (AS). Umiddelbart inden forårstrækket ses også store flokke, således fra Staun, Barmer og Valsted Enge: 25/3 4500 og 1/4 4000 (ASH) samt 7/4 1500 Østerild Fjord (AS) og 17/4 2500 Arup Holm (ELH).

En del træk foregår inde i landet, mest træk mellem overnatning og rastpladserne: 7/3 350 Ø Sennels (JBE),

9/3 225 N Skyum (EA) og 19/3 800 NØ Bygholm Vejle (HHB). Det første borttræk ses ultimo marts med flest i Skagens området; 22/3 17 NØ Grenen (ABB), 24/3 300 NØ Tornby Klitplantage (KUP), 26/3 30 T Skagen (ROC m.fl.), 28/3 27 N Grenen (OBO ROC BIR m.fl.), 2/4 54 NØ Hirtshals Fyr (AØ), 17/4 49 N Bulbjerg (HHN AS), 17/4 245 NØ Klitmøller By (JJA) og 24/4 275 N Klitmøller By (JJA). Medio maj har de sidste fugle forladt landet, bortset fra enkelte fugle. Den sidste ses så sent som 15/6 1 Vesløs/ Arup Vejler (HHN). Efterårs første fugle ses i Vejlerne. Her ses én den 18/8 Bygholm Vejle (HHN), hvilket er et pænt stykke tid før efterårstrækket for alvor sætter ind med 16/9 175 S Skyum (EA), 17/9 197 SV Grenen (KNP), 22/9 150 S Skårup Odde (AS), 8/10 370 SV Bygholm Vejle (HAC), 15/10 431 S Agger Tange (RS THH), 15/10 400 SV Bygholm Vejle (AH) og 23/10 2000 SV Lem (KEK).
Fra ultimo september ses atter rastende flokke, hovedsagligt i Vejlerne: 19/9 870 Bygholm Vejle (HHN), 24/9 800 Skyum (EA) og 30/9 1500 Bygholm Vejle (CKP). Fra november iagttages arten kun fåtalligt, inden en større flok ses sidst på året, 27/12 1100 Bygholm Vejle (EDJ).

Sum: 143.279. 1. halvår 125.953, 2. halvår 17.326. Observationer 262. Indsendere 74. Lokalteter 78.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	18364	41896	37186	26052	2453	2	-	1	8517	7584	73	1152
Vejlerne, sum	10362	32271	21611	15364	2414	2	-	1	6250	3281	-	1100

Blisgås (Anser albifrons): 01590

Årssummen ligger langt under 10 års gennemsnittet på 549, men i forhold til sidste år er rapporteringen næsten uændret. Godt 40% af det indsendte materiale stammer fra Vejlerne.
Det er i vinterperioden, at årets største antal skal findes; 4/1 8 Lund Fjord (HHN). Fra foråret, er den største observation 20/3 5 Lynderupgård Enge (TBN). Forårets sidste ses 15/5 1 R Agger Tange (HHN). 105 døgn efter ses efterårets første den 28/8 1 Bygholm Vejle (DB). Der er kun to observationer af reelt træk-kende Blisgås: 19/10 2 N Agger Tange (HHN SHN THH SEK RS) og samme dag 1 Ø Grenen (KNP).
Årets sidste er 23/12 1 Nørreådal v/ Tjele (TBR).

Sum: 60. 1. halvår 46, 2. halvår 14. Observationer 30. Indsendere 18. Lokalteter 21.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	13	6	19	6	2	-	-	1	4	4	2	3

Grågås (Anser anser): 01610

Årssummen på 124.716 ligger under gennemsnittet for de seneste 10 år, som er på 161.850 fugle. Det er de manglende regelmæssige tællinger fra Vejlerne, som fortsat slår igennem.
Der ses en del fugle i vinterperioden, flest 16/1 556 Lyngerupgård Enge (FRO), 17/1 138 Vandet Mose (SA), 23/1 200 Ulvedyb (8500PR), 4/2 281 Viskum (TBR) og 8/2 657 Vejlerne (CLK). Den 18/2 foretages en samlet tælling på lokaliteterne: Hanvejle, Selberg Vejle og Bygholms Nordlige Rørskov, og der optælles i alt 1220 ex. (HHN).
I marts måned kommer der mere bevægelse i fuglene, og de begynder at indfinde sig på ynglepladserne. Forårets største flok er 6/3 2100 Torup Fjordholme (SB). Den 12/3 ses i øvrigt 1 albino ved Lynderupgård Enge (CSS).
Af decideret trækkende fugle er det Skagen, som dominerer materialet i perioden 1/2-31/5 med 354 T og 186 R. De største antal ses i marts til medio april, 20/3 35 N Grenen-Nordstrand (OLH), 28/3 59 N Grønhøj Strand (JØP), 28/3 13 NØ Kryle Klit (HHB), 4/4 66 N Klitmøller By (FRO) og 16/4 44 N Bulbjerg (HHN).
Af ynglelokaliteterne er det Vejlerne, der dominerer billedet. Der foreligger ikke dækkende optællinger af ynglepar i Vejlerne, men det kan nævnes, at der noteres 2000 fugle på Bygholm Vejle den 6/5 (HBØ), og at der i 2003 fra fly blev optalt 827 reder (VØF). Desværre foreligger der ingen samlede optællinger på antal pullus fra Vejlerne.
Alle øvrige ynglelokaliteter nævnes; Toftesø 9 par (TC), Reservatet, Skagen 3 par (KNP), Possø 2 par (PCL), Viskum 1 par (TBR), Rettrup Kær min. 1 par (LN), Sønder mose, Viborg min. 4 par (OL), Måstrup Mose 2 par (AØ), Ulvedyb 7 par (ULV).
De første unger ses 24/4 hvor ét par fører 8 pull. på Bygholm Vejle (JLO). Herefter går det stærkt. Den 26/4 ses en flok på 200 ved Bygholm Vejle med en del nyklækkede gæslinger (EDJ). Der registreres 25 pull. ved Toftesø (TC), 5 pull. ved Viskum (TBR), 12 pull. Måstrup Mose (AØ) og endelig 34 pull. Ulvedyb (ULV).
Fra primo august begynder de store ansamlinger fra især den norske bestand at indfinde sig; 7/8 600 Hovsør Røn (BN), 8/8 5000 Ørum Sø (BN), 12/8 1700 Vestervig Kirke (MJ KEB), 15/8 2300 Ulvedyb

(HAC) og 23/8 1130 Agger Tange (HHN).
Den 30/8 foretages en koordineret optælling i Vejlerne og nærliggende områder, og der tælles i alt 16.421 Grågæs på følgende lokaliteter; 7675 Bygholm Vejle, 3365 Vesløs/Arup Vejler, 2810 Østerild Fjord, 770 Revlbuske, 645 Læsvig, 567 Glombak, 528 Han Vejle, 35 Selbjerg Vejle, 21 Lund Fjord og endelig 5 Tømmerby Fjord (HHN HRC JFA MOK). I øvrigt en flot koordineret optælling!
De største observationer fra september og oktober er, 17/9 1600 Nors Sø (PHA), 28/9 1500 Agerø (FFA) og 15/10 610 Agger Tange (GGU). I december er 3/12 900 Lynderupgård (SA) og 18/12 550 Viskum (TBR) de største.
Sum: 124.716. 1. halvår 37.121, 2. halvår 87.595. Observationer 717. Indsendere 128. Lokaliteter 204.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	1426	5862	9617	1757	13731	4728	7786	39880	14479	16345	4696	4409

Indisk Gås (Anser indicus): 01620

Igen i år er der observationer af denne eksotiske art, som er undsluppet fangenskabsfugl. Den stammer fra Centralasien.
23/6 1 Rettrup Kær (LN), 31/7 - 25/8 1 Østerild Fjord (7 inds.), 30/8 1 Bygholm Vejle (HHN m.fl.) og 11/12 1 Ulvedybte, Perlen (BLN). Der er vel højst tale om 1-3 forskellige fugle.

Snegås (Anser caeruleascens) :01630

I alt 22 iagttagelser af denne art, hovedsagelig fra Vejlerne. De 22 iagttagelser drejer sig formentlig om 5-8 individer. Fra Vejlerne foreligger 3-4/6 2 Bygholm Vejle (BHJ JDU LPA m.fl.) hvorefter formentlig de samme to ses 8/6 2 Vesløs/Arup Vejler (HHN). Den 19/10 ses 3 Arup Holm (ABK MKP AH). Uden for Vejlerne 8/4 3 Madsted (EA), heraf 1 blå og 2 hvide. 28/4 ses 4 NØ Vandet Sø (PHA). Den 15-18/10 ses 3 Hovsør Røn (JBE RYT m.fl.).
Der er formentlig tale om undslupne fangenskabsfugle.

Canadagås (Branta canadensis): 01660

Årssummen er under det halve af summen fra sidste år, som til gengæld også var meget høj. 10 års gennemsnittet er 24.388. Januar måned står for 34% af årets sum.
Årets første iagttagelse er 1/1 Skiveren ved Gandrup, med 365 fugle der flyver til overnatning (LYA). De største flokke bliver set spredt på flere lokaliteter; 6/1 520 Mariager Fjord øst for Hadsund (HLL), 21/1 950 Bolle og Try Enge (RSN), 3/2 1650 Ølands Vejle (MP) og 13/3 700 arealer mellem Gjølvvej/Fannegrøft (AØ). Skagen står for nogle ganske få trækobservationer bl.a. 21/3 18 NØ Gl. Skagen (AEC).
I sommerperioden ses i Ulvedybte 3-4 fugle. De ses 5/6 4 (ULV SAM), 28/6 4 (RSN) og 30/6 3 (ULV SAM). Canadagæssene begynder så småt at dukke op igen i august: 6/8 3 Hanstholm Vildtreservat (IZN), 12/8 4 Bygholm Vejle (HHN), 12/8 1 Slette Strand (IZN) og 28/8 3 arealer mellem Gjølvvej/Fannegrøft (IZN). I september øges antallet, men forsat med flokke under 100 fugle. De største flokke ses i årets sidste måneder i Lille Vildmose med 4/12 590 (DFS) og 11/12 850 (TC).
Sum: 20.562. 1. halvår 11.928, 2. halvår 8634. Observationer 197. Indsendere 71. Lokaliteter 78.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	7103	3733	1066	25	1	11	-	23	536	592	2386	5097

Bramgås (Branta leucopsis): 01670

Stor fremgang i forhold til sidste års 10.489 og året før igen 5278.
En stor del af observationerne stammer fra Vejlerne (72,7%), hvor der ses store flokke i månederne marts, april og så sent som maj. De første ses den 2/1 110 Vesløs/Arup Vejler (HHN). Lokaliteten Vesløs/Arup Vejler tiltrækker åbenbart Bramgæs. Der er mange gode observationer fra den lokalitet. I løbet af foråret ses pænt store flokke hovedsagligt i Vejlerne, bl.a. 27/3 1000 Vejlerne, østlige + vestlige (PEN BRS) og 29/4 1082 Vesløs/Arup Vejler (HHN). I slutningen af maj ses Bramgås i mindre og mindre antal og de sidste fugle ses 3/6 1 Bygholm Vejle (BHJ) og 15/6 3 T Dollerup Bakker (BD MAN).

Efterårets første ses den 10/9 1 Ulvedyb (IZN) og hurtigt dukker der flere op især på Bygholm Vejle, hvor efterårets første store flok ses den 28/9 med 125 fugle (BLN). Efterårets største flokke er 24/10 71 Hovsør Røn (AS), 4/11 59 Østerild Dæmningen (KEC) og 12/11 75 Bygholm Vejle (OLH). Årets sidste store flok bemærkes den 19/12 med 280 fugle ved Hovsør Røn (HHB), og den sidste større flok fra Vejlerne er 20/12 50 Østerild Dæmningen (KIA). Årets sidste er 25/12 Agger Tange 6 R (EA MO PHK).

Sum: 16.151. 1. halvår 14.981, 2. halvår 1170. Observationer 143. Indsendere 66. Lokalteter 46.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	492	1896	3174	5083	4332	4	-	-	133	434	251	352
Vejlerne, sum	370	1158	2954	2696	3517	1	-	-	132	370	203	342

Mørkbuget Knortegås (Branta bernicla bernicla): 01681

Der må noteres en tilbagegang i årssummen på ca. 1000 i forhold til sidste år, selv om arten er set på mange forskellige lokaliteter. 1. halvårs største flokke er; 16/1 215 Bløden Hale (FHK), 26/3 280 Dråby Vig, Rejholm og Buksør Odde (PGN), 30/3 187 Agger Tange (FRO) og 7/5 200 Agger Tange (ELH). På Læsø ses årets største flok på 400 den 4/5 ved Alsdyb (FHK). Fra april trækker fuglene væk og der ses trækkende fugle mange steder bl.a. 23/4 6 SØ Grenen (ROC LAM KNP HLL m.fl.), 23/4 18 NNØ Stensnæs (MUL). Forårets sidste observationer er 2/6 1 R Grenen (AWM) og 4/6 1 R Bygholm Vejle (LPA ASF). Efterårets første Mørkbuget Knortegås observeres 8/9 1 R ved Nordmandshage (RSN HHB m.fl.). Efterårets største trækkende flok er 10/9 38 Ø Torup Strand (SPP). 2. halvårs rastende flokke er i øvrigt ikke særligt store; 30/10 41 Asaa (LYA), 11/11 43 ad.+21 1K Voerså (LYA). Efterårets største forekomst er 23/11 276 Sørrå (LYA). Årets sidste er 28/12 3 Vesterø Havn (FHK).

Sum: 3624. 1. halvår 2927, 2. halvår 697. Observationer 99. Indsendere 36. Lokalteter 39.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	354	178	756	381	1256	2	-	-	55	236	401	5

Mørkbuget Knortegås, Skagen, Grenen, 10. oktober 2005. (Foto: Knud Pedersen).

Lysbuget Knortegås, Nibe, 9. marts 2005. (Foto: Ole Krogh).

Lysbuget Knortegås (*Branta bernicla hrota*): 01682

En fin fremgang, med en årssum der er 12.400 større end sidste år, hvor Agerø står for hele 32% af summen, hvilket bl.a. skyldes mange regelmæssige optællinger. Der er også mange rapporteringer fra østkysten, hvor årets største flokke bemærkes. Årssummen ligger tæt på 10 års gennemsnittet på ca. 69.000.

Året starter med flere store flokke. Den 9/1 ses 700 ved Staun, Barmer og Valsted Enge (ASH). Den 15/1 bliver der i Mariager Fjord observeret 5257 (TN), hvilket er ny rekord for Mariager Fjord. Fra foråret skal iøvrigt nævnes 26/3 1500 Agerø Dæmningen (ELJ) og 16/4 1250 Lindholm Vejle (HHL). På Agerø ses i maj måned op til 2500 ex. (FFA m.fl.). Forårets sidste er 1/6 68 R Agerø, fugleskjulet (MK).

Af trækkende fugle skal nævnes 26/5 420 NV Hanstholm Vildtreservat (JJA), 425 N Skyum (EA) og 300 NV Ålvand Klithede (JJA m.fl.).

De første fra efteråret er 29/8 5 R Nordmandshage (RSN). Eneste større trækobservation fra efteråret er 9/9 120 Ø Slette Strand (IZN).

Igen i år er det to store efterårsrastepladser som markerer sig. Henholdsvis Gjol/Nibe Bredning og Mariager Fjord. Følgende observationer skal fremhæves: 6/10 2040 Gjol Bredning (MP), 27/11 3100 Havnø og Havnø Hage (CSS) og 16/12 560 Staun, Barmer og Valsted Enge (ASH).

Årets sidste er 28/12 210 Hals By (RSN).

Sum: 70.466. 1. halvår 49.309, 2. halvår 21.157. Observationer 338. Indsendere 92. Lokaliteter 67.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	9592	6440	5409	7761	20039	68	1	8	3787	5986	7896	3479
Agerø, sum	212	95	1577	2732	17097	68	-	-	203	118	68	213

Sortbuget Knortegås (*Branta bernicla nigricans*): 01683

Igen i år ses denne race, som yngler i Nordøstsibirien og Alaska, således 13/1 1 ad. Barmer Enge (PR). Fuglen ses sammen med 1040 Lysbuget og 2 Mørkbuget Knortegæs.

Nilgås (*Alopochen aegypticus*): 01700

Lav rapportering i forhold til sidste år, hvor summen udgjorde 119. Størstedelen af observationerne stammer fra Vejlerne og flest fra foråret og sommeren. Den 26/3 ses den første rastende Nilgås i Vejlerne sammen med en blandet flok af Bramgås og Kortnæbbet Gås (CSS). De største observationer er 17/4 3 SØ Klitmøller By (JJA), 23/4 4 Bygholm Vejle (BKR) og 24/4 9 Flyndersø, Snævringen (LN). I Skagen ses 9/5 1 SØ Grenen

(ROC m.fl.) og 19/5 1 NV Grenen (ROC BWI m.fl.). I perioden 4/6-16/8 ses de samme to fugle flere gange på lokaliteterne: Vesløs/ Arup Vejler, Bygholm Vejle og Arup Holm. Endvidere skal nævnes 20/6 2 Kongensbro (FRO), 7/7 2 Rødning Sø (KBC) og 17/10 3 Ræhr Grusgrav (RT). Årets sidste er 20/12 2 Sundby (PJP). Arten er en undsluppen fangenskabsfugl, der stammer fra Afrika, syd for Sahara. Der findes dog flere steder i Europa selvreproducerende bestande i det fri.

Sum: 89. 1. halvår 68, 2. halvår 21. Observationer 51. Indsendere 37. Lokaliteter 26.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	1	-	1	24	23	19	12	2	-	3	2	2

Canadagås x Grågås (Branta canadensis x Anser anser): 01669

Der er i årets løb kun rapporteret denne ene hybrid: 21/1 1 Bolle og Try Enge (RSN).

Rustand (Tadorna ferruginea): 01710

I Vejlerne ses der igen i år Rustand. Det er formentlig den samme fugl der i perioden 20/2-7/5 ses på forskellige lokaliteter i området (HHN m.fl.).

Sum: 8. 1. halvår 8, 2. halvår 0. Observationer 8. Indsendere 4. Lokaliteter 4.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	1	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-

Rustand x Gravand (Tadorna ferruginea x tadorna): 01714

En del iagttagelser i år af denne hybrid, der især har optrådt i Vejlerne i de seneste år. De fleste iagttagelser drejer sig om én fugl, dog 1/5 3 Lønnerup Fjord (HHN), 12/5 3 Bygholm Vejle (HHN m.fl.), 21/5 2 Vesløs/ Arup Vejler (HHN) og 31/5 2 Lønnerup Fjord (MOK). Udenfor Vejlerne er en hybrid også set 31/5 1 Gerå Enge (RSN), 28/6 1 Ulvedybet (RSN) og 9/11 1 Gerå Enge (LYA).

Sum: 21. 1. halvår 19, 2. halvår 2. Observationer 15. Indsendere 5. Lokaliteter 5.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	2	4	12	1	-	1	-	-	1	-

Gravand, Barmer Enge, 25. april 2005.
(Foto: Albert Steen-Hansen).

Gravand (Tadorna tadorna): 01730

Der er rapporteret et par tusinde flere i år end sidste år. Gennemsnittet for de seneste 10 år er 41.150.

I vintermånederne gøres der flere større optællinger, hvoraf de største er 15/1 1093 Mariager Fjord (TN), 16/1 928 Læsø, heraf 674 Bovet Bugt (FHK), 22/1 625 Vejlerne (KEE), 22/2 637 østkysten af Vendsyssel fra Sorå til Hou, heraf 355 Gerå Enge (LYA). Endnu i det tidlige forår ses der 6/3 450 Virksund (MK), 1/4 222 Egholm (GRA), 7/4 100 Stensnæs (MLU) og 19/4 105 Jerup Strand (SEF).

Der er rapporteret om ynglefugle og ungfugle fra lokaliteterne Uggerby Å's udløb, Bygholm Vejle, Stensnæs, Agerø, Rotholmene-Hestør Odde, Ulvedybet, Viskum, Rærup, Egense, Agger Tange, Rødning Sø og Gravlev Sø. I yngletiden desuden 8/5 130 Havnø (TN), 14/5 200 Lovns Bredning (KBC KRN) og 176 Ulvedybet (ULV SEM).

Mange Gravænder gennemfører deres svingfjersfældning i Vadehavet i juni-august. I denne periode ses der dog et par store forekomster 1/7 450 Fjordholmene (OHG) og 27/7 740 Egense (WJ). I efteråret og begyndelsen af vinteren træffes igen store forekomster, bl.a. 18/9 425 Egense (WJ), 28/9 875 østkysten af Vendsyssel

fra Aså til Nordmandshage, heraf 450 ved Nordmandshage (LYA), 13/10 860 Agger Tange (GGU), 20/11 635 Mariager Fjord (TN) og 22/12 380 Østerkær Enge (MP).

Sum: 30.525. 1. halvår 16.771, 2. halvår 13.754. Observationer 800. Indsendere 106. Lokalteter 215.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	4511	3846	2766	2304	2677	667	1691	514	2558	3601	3586	1804

Pibeand (Anas penelope): 01790

For andet år i træk stor tilbagegang i rapportering af arten - omkring 46.000 færre end sidste år. Gennemsnittet for de seneste 10 år er ca. 250.750.

Især i årets første halvdel ses langt færre end normalt, dog med den undtagelse, at der i januar ses usædvanligt mange.

På flere lokaliteter ses store forekomster i januar, flest 4/1 1860 Bygholm Vejle (HHN), 13/1 1100 Hjarbæk Fjord (PWB), 15/1 2105 Mariager Fjord (TN), 16/1 3030 Ulvedybet (ULV MP) og 22/1 1200 Søndervig-This-sing Vig (HHL). 20/2 3800 Mariager Fjord (TN) udgør over halvdelen af, hvad der er rapporteret i hele februar.

Forårstrækkende Pibeænder er hovedsagligt registreret i Skagen, hvor der i perioden 10/3-13/5 trækker 254 Ø/SØ, flest 28/4 134 Ø Nordstrand (ROC HLL LAM m.fl.). Desuden 26/3 90 Ø Bulbjerg (HHN) og 27/3 33 T Grønhøj Strand (JØP). Samtidig hermed ses der i forårsmånederne et par store forekomster 31/3 4100 Ulvedybet (HAC) og 1/4 1590 Dynen, Egholm (GRA).

Der er rapporteret et muligt ynglepar: 8/6 1 hun fløj sandsynligvis fra rede i Vesløs/Arup Vejler (HHN). Fra medio september begynder der igen at samles større flokke. Efterårets største flokke er 4/10 7000 Ulvedybet (ULV), 13/10 3000 Agger Tange (GGU), 14/10 4000 Bygholm Vejle (GGU), 12/11 5000 Agerø (FFA ELJ). Efterårstrækkende er bl.a. registreret 16/10 230 V Hanstholm (AH), 160 T Agger Tange (RT) og 72 T Grønhøj Strand (JØP), 17/10 1529 SV Hanstholm (AH RT) og 314 Ø Skagen (KNP) samt 18/10 180 Øster Hurup (TBR m.fl.).

Sum: 125.832. 1. halvår 39.013, 2. halvår 86.819. Observationer 563. Indsendere 105. Lokalteter 152.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	11416	6517	14329	6059	193	499	944	821	11016	54018	16684	3336

Knarand (Anas strepera): 01820

Der er rapporteret omkring 600 flere end sidste år. Især nogle store tal fra Vejlerne i oktober gør forskellen. Gennemsnittet for de seneste 10 år er 1690.

Der er en enkelt vinter-iagttagelse 28/1 2 Ove Sø (EA).

Forårets første ses 17/3 4 Kogleaks, Vejlerne (HHN), 19/3 5 Agger Tange (HHN) og 6 Kogleaks, Vejlerne (OGJ) samt 23/3 2 Birkesø, Lille Vildmose (TC). De største antal ses på de sædvanlige lokaliteter Vejlerne og Agger Tange. 15/5 25 Agger Tange (HHN), 29/5 28 Kogleaks, Vejlerne (JSA m.fl.) og 7/6 44 Bygholm Vejle (HHN). Der er set forårstræk ved Skagen i perioden 15/4-3/5, i alt 13 Ø (ROC m.fl.).

Der er ikke rapporteret sikre ynglefund.

En samlet optælling på lokaliteter i Vejlerne 30/8 gav ialt 77 (HHN m.fl.). Fra medio juli og året ud træffes arten næsten udelukkende i Vejlerne. I oktober samles der en del Knarænder i Han Vejle/Kogleaks med maksimum 16/10 229 (HHN EDJ) og sidste store flok 29/10 140 (SAL). Herefter ses der ingen før årets sidste 12/11 4 Bygholm Vejle (OLH).

Sum: 2265. 1. halvår 693, 2. halvår 1572. Observationer 180. Indsendere 62. Lokalteter 31.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	2	-	50	92	272	277	141	189	112	1126	4	-

Krikand (Anas crecca): 01840

Årets sum er ikke meget større end sidste års rekordlave sum, hvor der forinden var flere års tilbagegang. Gennemsnittet for de seneste 10 år er på ca. 189.800.

I årets første måneder ses der enkelte større flokke 15/1 230 Agger Tange (HHN m.fl.), 7/2 387 Lønnerup Fjord (HHN) og 20/2 800 Mariager Fjord (TN).

De første trækkende Krikænder registreres i Skagen 19/3, og ultimo marts ses flere store forekomster på forskellige lokaliteter, bl.a. 30/3 1200 Tofte Sø (HAC), 31/3 2800 Bygholm Vejle (HAC) og 2700 Ulvedybet (HAC). I april ses 3/4 470 Viskum (FRO), 13/4 950 Thorup og Klim Fjordholme (HHN) og 23/4 400 Hjarbæk Fjord (TRK). Herefter falder antallet af rastende Krikænder markant, mens trækket kulminerer. Ved Skagen trækker der fra 19/3-12/5 1460, flest 28/4 715 Ø Nordstrand og 29/4 77 NØ Højen (ROC HLL LAM m.fl.). Desuden skal nævnes 2/4 122 NØ Hirtshals Fyr (AØ).

Der er ikke rapporteret sikre ynglepar. Efterårets første store optælling er 23/8 2575 Agger Tange (HHN). Senere er der disse større samlede tællinger i Vejlerne: 17/9 2777 (HHN JFA) og 16/10 2787 (HHN EDJ HRC JFA). Fra andre mindre lokaliteter skal nævnes 9/9 450 Viskum (TBR), 2/10 500 Hirsholmene (Hans Kurt Pedersen), 7/10 400 Tofte Sø (HAC), 15/10 500 Søndervig-Thissing Vig (HHL) og 16/12 1200 Ulvedybet (HAC). Årets sidste er 25/12 110 Gravlev Sø (JLA).

Sum: 76.236. 1. halvår 35.004, 2. halvår 41.232. Observationer 683. Indsendere 104. Lokaliteter 160.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	1658	1928	16649	13323	540	906	1747	4275	7504	18594	5862	3250

Amerikansk Krikand (*Anas carolensis*): 01843

9/4 1 han Bygholm Vejle i kanalen ved Krapdiget (HHN m.fl.). Iagttagelsen er 2. fund i dette forår i Danmark. I perioden 9/4-23/4 er der 5 dage med observationer af denne fugl. Senere endnu er der en ny iagttagelse af arten, 4/7 1 han i fældning til eklipsdragt Rærup (KBC PR).

Gråand (*Anas platyrhynchos*): 01860

Der er fortsat en faldende tendens i antallet af rapporterede Gråænder. Gennemsnittet for de seneste 10 år er ca. 204.650.

I vintermånederne er der set følgende større forekomster: 4/1 3380 Bygholm Vejle (HHN), 15/1 5780 Mariager Fjord (TN), 7/2 1530 Lønnerup Fjord (HHN) og 31/3 2000 Ulvedybet (HAC). Fra øvrige mindre lokaliteter er de største 22/1 343 Madum Sø (NF), 29/1 500 V. Hassing Enge (SEM), 17/2 769 Agger Tange og Krik Vig (HHN), 22/2 700 Sorå (LYA), 5/3 675 Skive Fjord (FD) og 30/3 1000 Tofte Sø (HAC). Fra ultimo marts trækker Gråænderne bort fra rasteplasserne.

De første ællinger er rapporteret 9/5 9 pull. Teglværkssøen, Vrå (HHL).

Sidst på sommeren og begyndelsen af efteråret ses der igen større samlinger flere steder, bl.a. 11/8 400 Ulvedybet (ULV SEM), 23/8 810 Agger Tange ((HHN) og 7/9 791 Gerå og Hou Enge (LYA). I oktober begynder tiltrækket fra de skandinaviske ynglepladser at sætte ind, hvilket igen indebærer store flokke som 4/10 2000 Ulvedybet (ULV), 19/10 3000 Bygholm Vejle (TN), 20/11 1180 Havnø (TN) og 23/11 1750 Gerå-Hou (LYA).

I årets sidste måned endnu et par store tællinger 16/12 1502 Bygholm Vejle (VFL) og 3000 Ulvedybet (HAC) samt 20/12 950 Aså og Gerå Enge (LYA).

Sum: 113.982. 1. halvår 53.279, 2. halvår 60.703. Observationer 1005. Indsendere 100. Lokaliteter 228.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	20340	16146	13224	1772	787	1010	2852	5583	6315	19686	11634	14633

Spidsand (*Anas acuta*): 01890

Årets sum er væsentligt større end sidste års (4702) og næsten lig med gennemsnittet for de seneste 10 år på ca. 11.500. Det er især optællinger af store flokke ved Agger Tange i efteråret, der bringer totalen op. Allerede i januar ses der pæne flokke på forskellige lokaliteter som 4/1 32 Bygholm Vejle (HHN), 15/1 50 Havnø (TN) og 22/1 22 Søndervig-Thissing Vig (HHL). Det er lidt diffust hvornår forårstrækket begynder. 6/2 80 Agger Tange (KJLJ) er første større tælling der, og hvor det højeste antal bliver 20/2 150 (CSS). Større forekomster i øvrigt er 20/3 63 Hjarbæk Fjord (TBN), 141 Bygholm Vejle samt 85 Glombak (HHN). Endvidere skal nævnes 30/3 70 Tofte Sø (HAC) og 31/3 40 Ulvedybet (HAC). Forårets sidste større flok er 17/4 40 Ulvedybet (VFL).

Ved Skagen ses der fåtalligt træk i perioden 28/4-9/5 med i alt 12 trækkende fugle (ROC m.fl.). I juni-juli ses arten fåtalligt på potentielle ynglelokaliteter, men der er ingen sikre ynglefund.

Fra ultimo august ankommer fuglene fra de skandinaviske og russiske yngleområder. Der ses 23/8 431 Agger Tange (HHN). Herfra rapporteres der flere store optællinger med 23/9 1608 (HHN) som maksimum. Øvrige lokaliteter med en del Spidsænder er 1/10 180 Østerild Fjord (HAC), 14/10 80 Bygholm Vejle (GGU) samt 12/11 20 Agerø (HHL). Årets sidste store flok er 20/11 185 Havnø (TN) og de sidste ses 16/12 1 Bygholm Vejle (VFL) og 3 Viskum (TBR).

Sum: 11.273. 1. halvår 2278, 2. halvår 8995. Observationer 236. Indsendere 71. Lokaliteter 68.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	181	556	1331	159	43	8	7	794	4792	3119	272	11
Agger Tange, sum	1	352	218	-	5	-	-	789	4322	2257	-	-

Atlingand (Anas querquedula): 01910

Endnu et år med stor tilbagegang i rapporterede Atlingænder, blandt andet som følge af manglende regelmæssige tællinger i Vejlerne. Gennemsnittet for de seneste 10 år er 1360. Den første ses til normal tid 26/3 1 han Bygholm Vejle (CSS). Fra 1/4 ses arten på flere lokaliteter i Vejlerne (HHN FRO) og 4/4 2 Viskum (TBR) og 1 han Onsild Ådal (CSS). De højeste antal i foråret er 16/4 7 Læsvig (HHN) og 5 Viskum (MK) samt 24/5 6 Kærup Holme (LLH m.fl.). Der er ikke modtaget meldinger om ynglefugle. De fleste danske ynglefugle forlader landet i august, og herefter kan der ses småflokke på gennemtræk nordfra. De sidste ses 20/8 3 Agger Tange (OZG EA), 23/8 2 Agger Tange (HHN) og 8/9 1 Kogleaks (BHJ). Sum: 208. 1. halvår 189, 2. halvår 19. Observationer 105. Indsendere 35. Lokaliteter 32.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	1	77	82	29	3	15	1	-	-	-

Skeand (Anas clypeata): 01940

Også for denne art må vi vænne os til årssummer på et lavere niveau, end da der blev optalt regelmæssigt i Vejlerne. Der rapporteres omkring 500 færre i forhold til sidste år. Gennemsnittet for de seneste 10 år er ca. 7080. I vintermånederne ses der enkelte Skeænder: 1-19/1 1 han Ellekratsøen, Skagen (KNP m.fl.), 12-25/2 1 han Bruunshåb, Viborg (MK TBR), 17/2 1 Ørum Sø (HHN) og 28/2 1 han Agger Tange (KHA m.fl.). De første på forårstræk ankommer til normal tid 20/3 2 Agger Tange (PCH), 2 Bygholm Vejle og 1 Glombak (HHN). De næste ses 23/3 1 Bruunshåb (TBR) og 24/3 1 Tofte Sø (TC). Herefter er der daglige observationer. De største forekomster i træktiden er 28/3 25 Agger Tange (KNP), 3/4 28 Kogleaks (HHN) og 17/4 36 Bygholm Vejle (VFL). Ved Skagen trækker der i perioden 6/4-22/5 25 Ø/NØ (HLL ROC m.fl.). I yngletiden ses der enkelte større flokke, alle på Bygholm Vejle: 1/5 30 (ALM) og senere 7/6 60 samt 11/6 159 (HHN). Der er kun rapporteret et sikkert ynglefund 18/7 1 ad. + 9 pull. Agger Tange (HHN). Mange af de danske ynglefugle forlader landet i august. Forinden ses der disse store flokke: 30/8 282 Vejlerne (HHN m.fl.) og 7/9 150 Ulvedybet (BHJ). I efteråret er det fortsat på de store lokaliteter der opholder sig flest Skeænder: 17/9 211 Vejlerne (HHN) og 6/10 149 Ulvedybet (MP). Desuden 12/11 68 Klejtrup Sø (TBR). De sidste ses 17/11 8 Bygholm Vejle (VFL) og 2 Østerådal, Aalborg (GRA) samt 2/12 3 Bygholm Vejle (VFL). Sum: 3339. 1. halvår 1055, 2. halvår 2284. Observationer 281. Indsendere 79. Lokaliteter 52.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	5	4	106	337	228	375	63	549	825	648	196	3

Rødhovedet And (Netta rufina): 01960

Agger Tange har huset mindst 3 ex. i perioden 21/9 til 11/10. De indsendte observationer angiver i hele perioden 2 hanner og 1 hun. (OA m.fl.). Sum: 29. 1. halvår 0, 2. halvår 29. Observationer 13. Indsendere 9. Lokaliteter 1.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	-	-	-	-	-	9	20	-	-

Taffeland (*Aythya ferina*): 01980

Laveste sum nogensinde. Årsagen hertil dækker over flere forhold. Tidligere års tal fra Vejlerne mangler, og vinteren var relativt hård, hvilket presser fuglene sydpå. Og så er de største ansamlinger relativt beskedne. Tidligere år er der ofte forekommet ansamlinger på over 1000 fugle. Dette års største var 700 ex. Vinterens største er 5/1 90 Nors Sø (PHA). Ynglefuglene ankommer som vanligt tidligt, hvilket ses 20/2 108 Selbjerg Vejle (HHN JFA) og 6/3 300 Sebbesund (HMT). Forårstrækket med nordgående fugle, som skulle kulminere ultimo marts og primo april, går stille for sig. Største er 26/3 48 Fyrkat (BH). Der er kun rapporteret 2 yngleforekomster: 12/7 Gravlev Sø 2 par med i alt 10 pull. (JLA) og 9/8 Østerådalen 1 par med 2 pull. (GRA). Vejlerne huser normalt mellem 30 og 60 ynglepar, men der er ingen tal herfra. Vi skal opfordre til at være mere opmærksomme på ynglefugle. Taffelanden yngler relativt sent og skal typisk registreres i juli måned med pull. Efterårets største er 13/10 700 Agger Tange (GGU). Sidste større er 16/12 600 Ulvedybet (HAC).

Sum: 7416. 1. halvår 1804, 2. halvår 5612. Observationer 171. Indsendere 68. Lokaliteter 52.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
453	203	714	219	126	89	75	11	420	3610	488	1008

Troldand (*Aythya fuligula*): 02030

En sum på niveau med de foregående 4 år. De traditionelt store lokaliteter som er Madum Sø, Ulvedybet og det lille hyggelige Skørbæk Gadekær svigter ikke. Men der er også pæne observationer fra enkelte andre lokaliteter. Vinterens største er 22/1 1654 Madum Sø (NF) og 4/2 2100 Mariager Fjord ved Løvdal Skoven (BH). Men også Ørslev Kloster Sø markerer sig med 900 den 14/2 (SA). Forårets største er 7/3 900 Sebbesund (ASH), 31/3 2950 Ulvedybet (HAC) og i perioden 27/3 til 11/4 minimum 1000 i Skørbæk Gadekær (HMT). I yngletiden er største 9/7 288 Lønnerup Fjord (HHN). Der er registreret yngel på følgende 9 lokaliteter: Rødding Sø (TBN), Sæbygård (JTN), Slette Strand (IZN), Østerådalen (GRA), Nørre Uttrup Enge (GRA), Mølholm Søerne (GRA TN), Rærup (GRA ATL), Tange Sø (TBR), Kongensbro (?). Der ses ikke over 3 par på de enkelte lokaliteter. Der er ingen tal fra Vejlerne, som ellers huser op mod 150 par. Yngel registreres typisk ved at notere sig pull. Lige som Taffeland yngler Troldanden sent, og de fleste registreringer af pull. falder i juli måned. I efteråret er det igen Madum Sø, som gør sig bemærket med hele 4000 den 17/10 (TN) og igen 12/11 med 3500 (CSS). Øvrige fra efteråret som bemærkes er 15/10 900 Vandet Sø (GGU) og 27/11 461 Navn Sø (BLN).

Sum: 40.141. 1. halvår 23.246, 2. halvår 16.895. Observationer 451. Indsendere 97. Lokaliteter 113.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5513	4442	9896	2723	419	253	819	677	757	6815	4875	2952

Bjergand, Nr. Vorupør, 21. oktober 2005. (Foto: Ole Krogh).

Bjergand

(*Aythya marila*): 02040

Årssummen er mere end fordoblet i forhold til sidste år, men i forhold til tidligere tiders tal på over 25.000 er det lidt sløjt. Der er en enkelt observation som trækker godt opad: 6/1 1300 R Nordmandshage (LYA). Denne flok ses mellem kl. 15.15 og 15.45. Dagen forinden ses på samme lokalitet kun 200 i formiddagstimerne, med en kommentar fra (LYA), at der længere ude er mellem 800 og 1000 fugle, som måske er Bjergand. Bjerganden har for vane at opholde sig langt til havs i dagtimerne, for om aftenen og natten at søge tættere på kysten, hvor de dykker efter

snegle og muslinger (Meltotte og Fjeldsø 1989). Så lidt sene eftermiddagsture eller tidlige morgenture i vintermånederne kunne måske kaste flere Bjergænder af sig langs østkysten. Øvrige nævneværdige er 23/1 80 Ulvedybet (8500PR) og 14/2 80 Ørslev Kloster Sø (SA).

Sum: 2182. 1. halvår 2092, 2. halvår 90. Observationer 66. Indsendere 36. Lokaliteter 31.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	1946	103	8	28	6	1	-	2	1	54	21	12

Troldand x Bjergand (*Aythya fuligula* x *Aythya marila*): 02039

Denne hybrid iagttages 19/10 Agger Tange 1 han R (HHN SHN RS THH SEK).

Ederfugl, Aså, 9. december 2005. (Foto: Ole Krogh).

Ederfugl (*Somateria mollissima*): 02060

Årssummen er betydelig højere end de seneste år. Det skyldes dog især én meget stor observation fra efteråret, som alene udgør over halvdelen af årssummen. De fleste større observationer drejer sig om rastende og fouragerende fugle i Kattegat. Seneste flyttelling i de vigtige områder i Kattegat er foretaget i 2004 af DMU, men tallene er endnu ikke færdigbehandlet og tilgængelige. Derfor må vi nøjes med de relativt beskedne tal, som kan registreres fra kysten.

Største vinterobs er 29/1 3000 R Hals (ATL). Fra ultimo februar og hen i marts ses pæne koncentrationer langs hele østkysten fra Als Odde til Frederikshavn. Største er 19/2 3000 R Nordmandshage (SEM) og 3/3 1900 R Koldkær (RSN).

Der er noteret i alt 3157 trækkende Ederfugle i 1. halvår med flest i marts og april måned. Største i foråret er 5/4 420 S Nordmandshage (HHB) og 20/4 230 Ø Nordstrand (HHL).

To sommerobs skal nævnes: 8/6 i alt 1096 R Gerå, Hou og Stensnæs (LYA) og 21/8 1550 R Korsholm (WJ m.fl.). Der er formentlig tale om fældende hanner. Eneste melding om pull. er 1/6 Stenklipperne (MK). Der mangler bl.a. meldinger fra de traditionelle ynglepladser på og omkring Læsø.

Af de traditionelt store efterårsobs bemærkes 28/9 4500 R Hou Strand (LYA) og 4/11 10.500 R Læsø Rende (FHK). Årets sidste større er 24/12 2000 R Læsø Rende (FHK). Der er meldt 119.658 trækkende i 2. halvår med flest i oktober og november. Foruden nedennævnte er største træktal i efteråret 7-8/10 334 SØ (ROC

m.fl.) og 21/11 387 NV - begge Grenen (ROC). Suverænt største er 16/10 117.000 S Stensnæs (PR). Den observation fortæller lidt om, hvor store koncentrationer, der opholder sig i Kattegat. Det bliver spændende at få nyt fra flytællingerne.

Sum: 196.766. 1. halvår 40.038, 2. halvår 156.728. Observationer 588. Indsendere 75. Lokaliteter 99.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	9762	10847	12845	3065	1676	1843	301	2354	5635	125251	15140	8047

Kongeederfugl (Somateria spectabilis): 02070

21/11 1 2K+ han Ø Skagen Nordstrand (ROC). Fuglen ses trækkende sammen med 30 Ederfugle. Arten er lokal SU-art. Der må ikke refereres til observationer, der ikke er godkendt af SU.

Havlit (Clangula hyemalis): 02120

Meget flot årssum, godt hjulpet af en god april måned. Vinterens største er 14/1 8 hanner + 3 hunner Øster Hurup (KBC). Som det fremgår af månedssummerne, kulminerer trækket i april, hvilket er normalt. Især én dag er markant. 28/4 Skagen Nordstrand minimum 456 Ø (ROC HAC HLL m.fl). I efteråret er det som vanligt oktober og november, der kæmper om 1. pladsen som bedste måned. Som i foråret er det primært en lang række mindre observationer, der skaber grundlaget. Største er 23/10 13 R Hirtshals Fyr (AØ KUP) og 13/11 15 R Grønne Strand (MHR RSK). Årets sidste er 26/12 2 R Nordmandshage (HHB).

Sum: 1205. 1. halvår 1072, 2. halvår 133. Observationer 199. Indsendere 50. Lokaliteter 24.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	66	14	75	837	79	1	-	-	-	73	55	5

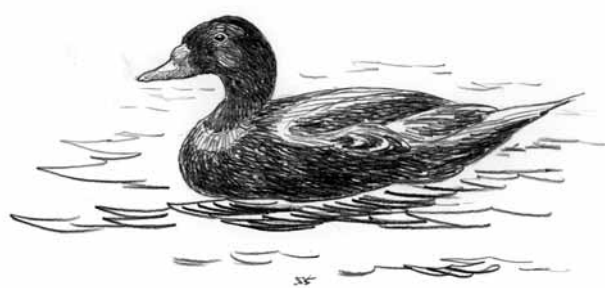

Havlit, 2k han, Skagen Havn, 3. februar 2005. (Foto: Knud Pedersen).

Sortand (Melanitta nigra): 02130

En relativt beskedne årssum, og langt til de 282.076 i 1999. Af den samlede sum udgør tallene fra Skagen 34.394. Vinterens største er dagen efter stormen: 9/1 1200 S Lild Strand (KF). I det tidlige forår er største

observation 5/3 5000 Læsø Rende (AØ). Trækket kulminerer i april, og Skagen markerer sig stærkt med en april-sum på 16.425 rastende og trækkende fugle. Bedste dag i Skagen er 6/4 3750 Ø (LAM KNP). Største sommerobs er 15/6 2000 Bulbjerg (JDR og lillemor). De oplevede den store flok Sortand lande målbevidst 300 meter ude, for i fælles flok og som på kommando at lave fouragerings-dyk, for kort efter at dukke op til overfladen i samlet trop. Det gentog sig i 10 til 15 min., hvorefter flokken fløj 5-800 meter længere østpå og gentog seancen der. Den pæne ansamling kan enten hænge sammen med hannernes tidlige fældningstræk eller ansamling af ikke ynglende 2K fugle. Bulbjerg og nærliggende lokaliteter byder traditionelt på store sommerobs. Der ses mange småflokke hele efteråret. Til og med oktober er 22/10 690 R Ørhage (HHN m.fl) den største obs. November derimod byder på pænt store tal. Bl.a. 8/11 Stensnæs minimum 1665 S (RSN). RSN optalte 185 S på 5 min, og måtte gå før det var slut. Årets største blev 4/11 6500 R Læsø Rende (FHK). I november udgjorde summen fra Skagen kun 377. Året sluttes med 24/12 4200 R Læsø Rende (FHK).

Sum: 85.888. 1. halvår 55.733, 2. halvår 30.155. Observationer 448. Indsendere 93. Lokaliteter 78.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
9498	1680	8384	18446	10279	7446	1617	1199	1822	7586	13077	4854

Brilleand (*Melanitta perspicillata*): 02140

13-14/10 Ørhage 1 ad. han R (AHA GGU HHN APN) er godkendt af SU som det 14. nordjyske fund.

Fløjsand (*Melanitta fusca*): 02150

Tæt på laveste sum i seneste 10 års-periode, hvor summerne har ligget mellem 1801 og 7939. Af den samlede sum udgør tallene fra Skagen 647, altså en betydelig andel. Men de største observationer er fra Læsø og Bulbjerg. Vinterens største ansamling er 21/1 200 NNØ Horneks Odde, Læsø (FHK). Fuglene blev opskræmt af motorbådsjægere. Forårets største er 5/3 250 R Læsø Rende (AØ). Forårets største trækoobservation er 6/5 26 Ø Skagen Nordstrand (RBL). Endvidere bør også nævnes 22/5 55 R Jerup Strand (JHC). Sommerens, ja nok årets mest markante obs er 15/6 200 fou. Bulbjerg (JDR). Fuglene ses sammen med den før omtalte store flok Sortand.

Efterårets største er 8/10 Grenen 104 Ø (ROC m.fl). Ellers ses primært et og to cifrede forekomster. Heraf kan nævnes 26/10 27 V Ørhage (ANS). Årets sidste bliver 17/12 29 R Læsø Rende (FHK).

Sum: 2009. 1. halvår 1105, 2. halvår 904. Observationer 234. Indsendere 66. Lokaliteter 41.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
322	47	262	94	165	215	20	9	61	586	189	39

Hvinand (*Bucephala clangula*): 02180

En sum kun lidt højere end 10 årets laveste på 47.038. Højeste sum var forrige års 101.657. Hvinanden er mere kystnær end f.eks. Sortand, og Limfjorden er et af kerneområderne. Af den samlede sum udgør alene tallene fra Hjarbæk Fjord 22.651 (43%). Vinterens største er 20/2 2100 R Mariager Fjord (TN). Forårets største er 4/4 1610 R Glombak (HHN) og 23/4 4000 R Hjarbæk Fjord ved Kølsen (TRK). Ulvedybter markerer sig med blot 450 R 31/3 (HAC). Sommerens fældende fugle melder sig ret markant i Hjarbæk Fjord med 2000 8/7 (TRK) og 4000 samme sted 7/8 (TBN). I efteråret er største 25/10 2024 R Hjarbæk Fjord (TBN) og 20/11 1500 R Mariager Fjord (TN). En af årets sidste er 20/12 250 R Engelstør Bugt (ATP).

Sum: 52.312. 1. halvår 23.104, 2. halvår 29.208. Observationer 580. Indsendere 98. Lokaliteter 165.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4762	7210	4470	6277	86	299	2689	7189	1223	4442	9323	4342

Hvinand x Lille Skallesluger (Bucephala clangula x Mergus albellus): 02189

To observationer af denne hybrid er indsendt: 20/2 og 20/3 Vandet Sø 1 han (PHA JJA). Formentlig er der tale om samme fugl.

Lille Skallesluger (Mergus albellus): 02200

Største sum de seneste 10 år. En fordobling i forhold til normen. Det er især en usædvanlig stor forekomst i i december i Nors Sø, der trækker op. Nors Sø tegner sig for 808 af årets sum (58%). Året starter med nogle pæne observationer. Følgende skal fremhæves: 8/1 45 R Nors Sø (PHA), 19/2 38 R Østerild Fjord (HHN), 27/2 54 R Lønnerup Fjord (HHN). Nævnes skal også 16/1 10 R Ulvedyb (SØK) og 27/1 7 R Tange Sø (GM). Medio april ebber det ud med observationer af Lille Skallesluger, men 7/5 dukker en sen han op ved Østerild Dæmningen (BD HBØ). Det blev forårets sidste. Efterårets første dukkede op 10/10 1 R Bygholm Vejle (JHC). Kort herefter kommer der også meldinger fra andre lokaliteter. I efteråret skal nævnes 27/11 58 R Nors Sø (PHA) og samme dato Bygholm Vejle 10 R (AS). Året slutter med bemærkelsesværdige 25/12 105 Nors Sø (HAC m.fl.).

Sum: 1378. 1. halvår 687, 2. halvår 691. Observationer 187. Indsendere 66. Lokaliteter 49.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
167	295	192	31	1	-	-	-	-	49	125	517

Toppet Skallesluger (Mergus serrator): 02210

Summen på niveau med forrige år, og dermed på et lavt niveau. Gennemsnittet for de seneste 10 år er over 20.000. Af den samlede sum udgør den samlede sum for Skagen 1425, hvoraf størstedelen er fra 1. halvår. De tidligere store forekomster i Ulvedyb og Vejlerne om foråret er udeblevet. De tidligere store fældende flokke i Limfjordsregionen i juli og august er der heller ingen meldinger om. Først i oktober sker der noget for alvor, når ynglefugle fra nordligere lande slutter til. Året starter med 1/1 23 R Kielstrup Sø (BH), og talene bliver stort set ikke højere helt frem til september. Største dag frem til september er 30/4 76 R Grenen (OZG LAM TEP). Yngleforekomster er det også sparsomt med. Der er ingen meldinger om pull., men der er meldt i alt 13 par, heraf 3 par på Agerø (ELJ) og 5 par på Fruens Holm (MP). Efterårets største observationer er i kronologisk rækkefølge: 25/9 500 R Ulvedyb (TVI HMT m.fl.), 4/10 2000 R Ulvedyb (ULV), 14/10 1800 R Østerild Fjord (GGU), 12/11 1400 R Østerild Fjord (EDJ). Bemærk at de store tal fra Ulvedyb og Østerild Fjord alle er optalt sent på eftermiddagen i forbindelse med indtræk til overnatning.

Sum: 12.993. 1. halvår 2066, 2. halvår 10927. Observationer 440. Indsendere 73. Lokaliteter 95.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
240	205	331	866	367	57	25	66	755	7376	2501	204

Stor Skallesluger (Mergus merganser): 02230

Laveste årssum i 10 år. Hidtil laveste var 7756 i 2002. Førhen udgjorde tallene fra Vejlernes Feltstation godt halvdelen af summen, men det er alligevel et lavt niveau. Der er pænt mange observationer, og det ses af tallene, at fuglene er spredt på mange lokaliteter. Det er især lokaliteter i og omkring Limfjorden samt i mange søer. Stor Skallesluger er primært vinterfugl i Nordjylland. Hannernes fældningstræk går nemlig til store elv-udmundinger i Nordnorge. Og så yngler Stor Skallesluger tidligt, og forlader derfor også landet tidligt. Årets første der bemærkes er: 9/1 100 R Tange Sø (TBN) og 22/1 350 R Klejtrup Sø (TBR). Også 19/2 143 R Vesløs/Arup Vejler (HHN) skal nævnes som en af de pænere observationer. I foråret er det igen Klejtrup Sø, der markerer sig med 28/3 350 R (CSS). I december er 25/12 150 R Nors Sø (HAC) den største obs. Fuglene ses sammen med den rekordstore forekomst af Lille Skallesluger. Årets sidste er 30/12 28 R Sønder sø, Viborg (SA).

Sum: 5529. 1. halvår 4556, 2. halvår 973. Observationer 268. Indsendere 69. Lokaliteter 105.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1524	1554	1283	160	32	3	3	14	4	54	160	738

ROVFUGLE

Der er i år indkommet materiale om 22 arter af rovfugle fra det nordjyske fra et stort antal indsendere. En meget stor del af materialet stammer fra Skagen. Her ses blandt andet rekordstore forekomster af Havørn og Kongeørn, mens den kølige maj gav rekordlav forekomst af Aftenfalk. Året har ikke budt på sikre ynglefund af ustabile arter som Hedeheg, Fiskeørn og Lærkefalk. Der yngler således 8 arter rovfugle i det nordjyske. Rapporteringer fra ynglefuglene er meget sparsomme, men det kan dog nævnes, at bestanden af Rød Glente fortsat er i positiv udvikling.

Hvepsevåge (*Pernis apivorus*): 02310

Efter det flotte år i 2004 er vi atter nede på jorden igen både hvad angår forårstræk og ynglefugle.

Årets tre første er 5/5 3 Livø (KL), 9/5 1 N Tofte Sø (HAC) og 12/5 1 R Brønderslev (SAL).

Første ved Skagen er 13/5 1 T (flere inds.). Her er de største dage 21/5 44 T, 22/5 52 T og 28/5 51 T (flere inds.). I alt ses i perioden 13/5-19/6 ca. 325 T (gennemsnit 1992-2004: 1270). Det lave antal skyldes primært det kølige maj vejr. Sommeren igennem ses også væsentligt færre end i 2004, således blot en enkelt dag med mere end 10 fugle, 8/7 17 (HBA KLU).

Antallet af trækkende fugle, set på andre lokaliteter, er meget lav, med højeste 22/5 3 N Vandet (JJA) og 22/5 4 Ø Uggerby Å (AØ).

Blot 4 par er registreret, tre i området mellem Brønderslev og Frederikshavn (JTN) samt ét i Høstemark Skov (FA TL).

Årets sidste fugle er 10/9 1 S Kielstrup (BH), 21/9 1 R Vejlerne (APN) og 23/9 2 T Hanstholm Fyrhaver (SA EM).

Tallene herunder er så vidt muligt renset for gengangere.

Sum: 432. 1. halvår 358, 2. halvår 74. Observationer 76. Indsendere 64. Lokaliteter 52.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	-	301	57	46	22	6	-	-	-
Skagen sum	-	-	-	-	277	47	29	4	1	-	-	-

Blå Glente (*Eleanus caeruleus*): 02350

Nordjyllands og Danmarks andet fund, 15-16/5 1 ad. Skagen (Jakob Engelhard m. fl.). Første fund var samme sted 29-30/3 1998. Arten breder sig fortsat nordpå fra kerneområdet i Spanien og ses stadig hyppigere udenfor dette, primært i Frankrig, hvor der nu findes en lille bestand.

Fundet er godkendt af SU.

Blå Glente, Skagen, 16. maj 2005.
(Foto: Ole Krogh - øverst og
Peter Nielsen - til højre).

Sort Glente (Milvus migrans): 02380

Som vanligt klar overvægt af fund fra Skagen, hvor det er meget vanskeligt at danne sig et overblik over det reelle antal fugle.

Årets første 16/4 1 NØ Klitmøller (JJA KBj PHA) fulgt af den første Skagens-fugl 23/4 1 TF (flere inds.). Her ses Sort Glente på 22 dage i perioden frem til 29/5 fulgt af to efternølere 15/6 1 SV (KNP) og 3/7 1 TF (ABK). Som sagt er det svært at vurdere det reelle antal fugle, idet blot 4-5 fugle er noteret som reelt udtrækkende. At der sikkert er tale om flere fugle end i 2004 (15 obs-dage) understreges også af hele 13 dage med 2 fugle, enkelte dage muligvis flere.

I alt foreligger 9 observationer fra andre lokaliteter, hvilket er på linie med sidste års ret høje antal: 1/5 1 NØ Klitmøller (JJA), 12/5 1 Tofte Sø (HAC), 16/5 1 SV Napstjert (HEB) og 1 N Elling Kommuneplantage (APN), 27/5 1 S Høstemark (DFS), 5/6 1 NØ Lild Strand (KF) og 24/6 1 V Bjerget (APN).

Fra det egentlige efterår blot et enkelt fund, 30/8 1 SV Pælens Mile (APN).

Sum: 46. 1. halvår 44, 2. halvår 2. Observationer 33. Indsendere 42. Lokaliteter 10.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	9	32	3	1	1	-	-	-	-

Rød Glente (Milvus milvus): 02390

Skønt lidt færre fugle end i 2004 er der tale om endnu et stort år, og så er der fortsat grøde i den nordjyske yng-lebestand. Således er der nu 8 ynglepar, heraf et par i Thy (medd. FRO), et i det vestlige Vendsyssel og de resterende 6 i Frederiks-havns-området. I alt blev der produceret 9 unger mod 11 i 2004, heraf de 3 fra par-ret i det vestlige Vendsyssel. Af de resterende par fik 3 ingen unger, mens de sidste 3 fik 3+2+1 unge (JTN).

Hvor ynglefuglene er i vin-termånederne er uvist. I alle tilfælde er arten ikke iagttaget i årets to første og to sidste måneder.

Rød Glente, Skagen, 26. april 2005. (Foto: Ole Krogh).

Ved Skagen ses den første fugl 20/3 1 TF (ROC). Arten iagttages herefter på de fleste dage foråret igennem. I alt noteres 23 udtrækkende foruden et uvist antal trækforsøgende fugle. Følgende større dage kan nævnes, 30/3 4 NØ (KNP), 3/4 3 NØ + 1 TF (ATL KNP m fl), 22/4 3 Ø + 1 TF (flere obs), 24/4 7 TF (HLL m.fl). Igenennem maj måned 6 dage med 4 TF, senest 26/5 (flere inds.). Herefter daler antallet og de sidste bliver 16/6 og 18/6 2 TF (KNP ABK TN) og 3/7 3 TF (KEC ROC LFR ABK).

Fra andre områder skal nævnes, at der i foråret (17/3-7/6) ses 11 fugle i Thy (JJA m fl), mens Høstemark/Lille Vildmose i perioden 20/3-28/6 har 9 fugle (flere inds.). Ellers skal fra efteråret blandt andet nævnes 1/9 1 Førby Sø (PWB), 4/9 1 Han Vejle (HHN), 2/10 1 Rødding Sø (OL) og 8/10 3 S Mulbjerger/Tofte Sø (TBA). Årets sidste fugle er 26/10 1 S Flauenskjold (BH) og 27/10 2 Elling Kommuneplan-tage (SEF).

Hovedparten af de resterende iagttagelser kan enten tilskrives fugle på vej til eller fra Skagen eller fugle nær yngleområderne.

Sum: 231. 1. halvår 203, 2. halvår 28. Observationer 131. Indsendere 72. Lokaliteter 83.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	32	78	82	11	8	3	4	13	-	-
Skagen sum	-	-	9	40	48	6	3	-	-	-	-	-

Havørn (*Haliaeetus albicilla*): 02430

Selv om der er et stykke til rekordåret 2003, er der tale om en pæn stigning både i antallet af observationer og fugle siden 2004. Antallet af forårstrækkende fugle ved Skagen samt antallet af rastende fugle er året igennem ret højt. Sidst i april synes der at være op mod 15 Havørne i det nordjyske. Til gengæld er der fortsat ikke noget, der tyder på yngel i det nordjyske trods flere iagttagelser af adulte fugle. Forekomsten behandles i områder som følger:

Thy/Vejlerne:

Året starter med en ad. fugl 1-2/1 Nors Sø (PHA). Frem til medio marts er området mellem Nors Sø og Vejlerne, det eneste i Nordjylland, der huser Havørn. Frem til 21/3 ses arten på 24 datoer. Det er ud fra aldersangivelser svært at afgøre, hvor mange fugle, der har besøgt området i perioden, men et gæt er 3-4 ex, fordelt med 5 observationer ved Nors Sø, 3 ved Vandet Sø og de øvrige i Vejler-området. Ingen iagttagelser drejer sig om mere end én fugl. Herefter ses 2-4/4 1 3K Vejlerne (HHN AWM), men ellers er det i perioden med det store rykind i Skagen, at der atter ses flere fugle i Thy og Vejlerne, således 25/4 1 ad. + 1 2K NØ Vilsbøl Plantage (JJA) og 26/4 1 2K Bygholm Vejle (HHN). Denne fugl forbliver i området til 15/5, idet den rapporteres på 8 datoer. En ny 3K fugl ses dog 14/5 (HHN). Ved Ove Sø, der de seneste år har været gæstet af gamle ørne ses 1 ad. 15/5, 7/6 og 10/7 samt 2 ad. 16/7 (EA ELH LFD) samt 1 usp 14/8. Området kunne måske blive første nordjyske yngleplads. Fra sommerperioden i øvrigt en enkelt fugl 6/7 1 usp Hanstholm Vildtreservat (FRO). Næste fugl(e) ses 19-20/9 ved Vilsbøl Plantage og Flyndersø (JJA LN) og fra 23/9 er der atter Havørn i Vejlerne, idet 1 ad. ses ved Kærup Holme (BLN). Herefter ses 24/9 1 1K (LFD EA TBR), 19/10 1 imm. (AH ABK), 23/10 1 ad. (flere inds.) samt igen 2 og 21/12 1 3K+ (flere inds.). Årets sidste fugl er 1 imm. 25/12 (HAC). Sandsynligvis er det samme fugl, der ses 22/11 og 20-21/12 ved Nors Sø (KIA PHA).

Lille Vildmose:

Først fra marts måned ses Havørn i området, således 8/3 1 imm. Høstemark (PGH) fulgt af 1 ad. NØ 22/3 Tofte Sø (HAC). 29/3-9/4 1 2K Tofte Sø (TC m.fl), men ellers er det også her i forbindelse med kulminationen ved Skagen, at der ses mange ørne, således 22-26/4 op til 5 fugle (2 ad. + 3 imm.) (flere inds.). Flere af disse forbliver i området i de følgende dage, således ses Havørn frem til 11/5 med max. 5/5 4 R (1 ad. + 3 imm.) (TC SUT). Fra 29/7 og frem til 2/10 ses formentlig samme 2K fugl på 24 datoer (flere inds.) samt 7/8 1 ad. Tofte Sø (FRJ). Fuglene forsvinder sammen med Skarverne. Eneste herefter er 26/11 1 3K R (DFS).

Skagen:

Her ses Havørn i perioden 23/3-4/7. Første fugl ses 23/3 1 ad. R (ROC MVS OBO), fulgt af 1/4 1 imm. Ø (KEC LAM) og 2/4 1 imm T/TF (ROC LAM). Efter en pause går det for alvor løs i den sidste del af april. I perioden 19-27/4 ses yderligere ca. 9 fugle med blandt andet 6 fugle 25/4 og 5 26/4. Mindst 6 ses på decideret udtræk. I perioden 30/4-5/5 ses 1 ad. fugl, der trækker ud sidstnævnte dag. 14/5 ses endnu 1 imm. TF (JNI) og endelig i perioden 24/6-4/7 1 imm. TF (ROC ABK KEC LFR). Samlet set er der i foråret set 13-15 Havørne ved Skagen, hvilket gør at året er på linie med rekordåret 1996.

Øvrige:

Blot 3 iagttagelser fra andre lokaliteter, 23/4 1 ad. T Viskum (TBR), 23/9 1 3K+ S Nordmandshage (PR) og 23/11 1 1K R Estvadgård Plantage (LN).

Sum: 149. 1. halvår 100, 2. halvår 49. Observationer 133. Indsendere 70. Lokaliteter 31.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
11	17	9	41	20	2	8	15	14	3	4	5

Slangeørn (*Circaetus gallicus*): 02560

Der blev ventet forgæves på Slangeørn i Lille Vildmose i år. Til gengæld holdt en fugl til i en længere periode i Hanstholm Vildtreservat, således 4-14/7 og 30/8 1 lys (FRO JKy JJA). Fundet er godkendt af SU som det 11. nordjyske fund.

Rørhøg, Ålbæk, 10. august 2005. (Foto: Arnold Houmann).

Rørhøg (*Circus aeruginosus*): 02600

Et år med moderate tal, hvilket primært skyldes et svagt forårstræk ved Skagen og ret få optællinger i Vejlerne.

Årets første er tidlig, 19/2 1 han Selbjerg Vejle (SB), fulgt af mere normale 17/3 3 hunner Bygholm Vejle (HHN) og 1 hun Agger Tange (HHN).

Ved Skagen ses den første 1/4 1 NØ (KNP), men først medio april ses større træktalet, således 17/4 7 T (HLL m.fl), 18/4 10 T (TC m.fl), 19/4 9 T (HLL m.fl) og 25/4 10 T + 3 R (flere inds.). Som vanligt ses Rørhøg i området gennem hele maj, men det kølige vejr gør, at der kun iagttages udtrækkende fugle på få dage, flest 1/5 10 T + 4 R (KNP LAM m.fl), 15/5 27 T

+ 5 R (ROC HAC m.fl) og 29/5 11 T (ROC TN AWM). Desuden skal nævnes 21/5 15 R (KNP HAC m.fl). Forårets sidste fugl trækker 11/6 (ROC m.fl) og den sidste rastende ses 15/6 (KNP). Arten yngler således ikke ved Skagen i år. I alt ses i foråret 233, fordelt med 179 T + 169 TF/R.

Fra andre lokaliteter skal fra forårstrækket nævnes 2-25/4 26 NØ Vandet/Klitmøller (JJA KBj) med max. 17/4 8 NØ Klitmøller og 17/4 10 T Bulbjerg (HHN AS).

Første større tælling i Vejlerne er 3/4 23 (HHN) fulgt af 5/5 30 (POR) og 6/5 33 (HHN). Der foreligger ingen optælling af ynglebestanden i Vejlerne. I øvrigt er der rapporteret om 10 par, hvilket næppe gør det ud for den nordjyske ynglebestand.

Største tal fra efteråret er også fra Vejlerne, således 28/8 21 og 19/9 24 Bygholm Vejle (DB HHN). Her udover står Lille Vildmose for godt 100 fugle i materialet (se skema) med max. 27/5 5 (HAC), mens materialet fra Ulvedybet og Agger Tange er mindre end vanligt. De største tal herfra er 11/8 og 7/9 6 Ulvedybet (KBC BHJ) og Agger Tange 23/8 6 (HHN).

Årets sidste er 12/11 1 han Bygholm Vejle (OLH), 15/11 1 Vinkel (MHH) og 26/11 1 1K Han Vejle (EDJ).

Sum: 1672. 1. halvår 979, 2. halvår 693. Observationer 984. Indsendere 134. Lokaliteter 133.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	1	59	243	553	123	216	218	197	60	3	-
Vejlerne sum	-	1	47	68	231	76	102	62	120	47	2	-
Skagen sum	-	-	-	127	220	3	3	1	-	-	-	-
Lille Vildmose sum	-	-	7	24	30	12	13	29	9	1	-	-

Blå Kærhøg (*Circus cyaneus*): 02610

Efter sidste års flotte total, falder årssummen lidt, hvilket primært skyldes at forårstrækket ved Skagen er tilbage på et gennemsnitligt niveau. Skagen står for 29%, Vejlerne 26% og Lille Vildmose 10% af årstotalen. Største tælling fra vinteren er 20/2 6 Vejlerne (MK). Forårstrækket starter så småt med 26/3 1 Ø + 1 R Bulbjerg (HHN) og her ses yderligere 12 trækkende i april med max. 17/4 5 NØ (AS HHN). Ved Klitmøller ses på 4 dage i april 12 trækkende med max. 17/4 6 NØ (JJA PHA), nævnes skal også 10/4 4 Lille Vildmose (DFS TC CR HAC). Ved Skagen ses den første trækkende 31/3 2 NØ (LAM KEC KNP), men først fra midt i april ses markant træk. Her ses i perioden 16-22/4 86 trækkende med de største dage 17/4 19 (HLL TC m.fl), 18/4 17 (KNP TC HLL m.fl) og 25/4 19 (AEC HLL m.fl). Den resterende del af foråret ses ikke over 7 trækkende pr. dag og 29/5 ses de sidste 3 trækkende (ROC m.fl). I alt ses ved Skagen 31/3-29/5 208 T + 29 R/TF. Forårets sidste udenfor Skagen er 29/5 1 Torup Fjordholme (JSA) og 4/6 1 han Lille Vildmose (EØ). Efterårets første er 1/8 1 han Viskum (TBR) – kan være en oversommende, næste 16/8 1 han Lille Vildmose (DFS). Hovedparten af efterårets observationer stammer fra Vejlerne med største tælling 19/10 6 R (ABK). Største i øvrigt er 13/11 4 Høstemark (SKR HAC). Skagen har under efterårstrækket (23/9-30/10) 12 fugle. Skemaet herunder er renset for gengangere hvad angår tallene fra Skagen.

Sum: 883. 1. halvår 531, 2. halvår 352. Observationer 550. Indsendere 118. Lokaliteter 146.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	73	71	66	231	89	1	-	7	49	166	71	59
Vejlerne sum	34	27	14	10	2	-	-	1	26	83	20	11
Lille Vildmose sum	6	4	9	11	1	1	-	2	10	21	17	8

Steppehøg (*Circus macrourus*): 02620

Et år med rigtigt mange Steppehøge i Nordjylland – underforstået Skagen. Desværre er en stor del af disse (15 !!!) ikke tilsendt SU.

Til nu er 6 fund indsendt og godkendt af SU fra foråret, således 23-25/4 1 2K han TF/R (KNP ROC HAC), 27/4 1 2K T (OGJ m.fl), 1/5 1 2K hun T (LAM KNP), 3/5 1 2K hun T (KNP), 21/5 1 2K R Kjul Strand (AØ) og senere antageligt samme fugl trækkende NØ ved Skagen (OGJ KNP m.fl). Året byder på endnu to usædvanlige fund, således 2/7 1 2K Ø Grenen (ASF ABK) samt 17/9-14/10 1 1K han R Bygholm Vejle (TBR m.fl). Sidstnævnte er hidtil seneste nordjyske fund.

Arten er SU art, men skal fra og med 2006 ikke længere forelægges SU.

Steppehøg, 2K han, Skagen, 25. april 2005. (Foto: Knud Pedersen).

Hedehøg (*Circus pygargus*): 02630

Et år på det jævne, præget af en kølig maj måned. Ingen nordjyske ynglefund i 2005.

Skagen har i perioden 24/4 -16/6 max. 24 fugle fordelt med 16 T + 8 TF/R, hvilket er lidt lavere end i 2004. Den første fugl i Skagen ses 24/4 1 brun T (ROC), hvorefter vi skal hen til 12/5, inden næste ses. Frem til 29/5 ses Hedehøg på 13 datoer med følgende dage med mere end én fugl, 14/5 2 hunner T (ROC HST), 15/5 1 hun TF + 2 hunner R (ved Kirkeklit) (ROC HAC) og 28/5 4 2K T + 1 TF (HAC FE via ROC). Forårets sidste er 12/6 1 2K R Højen Fyr (OGJ HHN KNP) og 16/6 1 2K TF Grenen (ROC ABK). Fra andre lokaliteter foreligger fra foråret følgende fund, 26/4 1 han Rødhuse (MP), 14/5 1 ad. hun Kyterne (RSN), 1 hun N Agger Tange og 1 hun N Kærup Holme (LMR). Desuden 15/5 1 2K N Agger Tange (PCH), 16/5 1 ad. hun Råbjerg mose (HAG CSS JGT ABK), 22/5 1 hun Ø Skyum (EA), 24/5 1 brun Troldkær, Råbjerg Enge (LAM).

Fra andet halvår foreligger blot følgende 5 observationer, 7/7 1 hun Hanstholm Vildtreservat (FRO HHN), 19/8 1 ad. han Hassing (PCH), 31/8 1 hun Mølklitten (BHJ) og årets sidste 11/9 2 ad. S (han og hun) Vandet klitplantage (JJA).

Skemaet herunder er så vidt muligt renset for gengangere.

Sum: 42. 1. halvår 37, 2. halvår 5. Observationer 35. Indsendere 28. Lokaliteter 12.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	3	32	2	1	2	2	-	-	-

Duehøg (*Accipiter gentilis*): 02670

En sum på samme niveau som i 2004. Forekomsten ved Skagen ses af skemaet. Af forårets fugle er blot 6 noteret som udtrækkende. Fra forårstrækket i øvrigt skal nævnes 27/3 3 N Vandet Sø (PHA). Fra JTNs undersøgelsesområde i Vendsyssel er registreret 47 par, hvilket er en lille nedgang fra 49 par i 2004. Niveauet er fortsat lavt, blandt andet grundet lave bestande i områder med fasanudsætning! – men tilsyneladende har orkanen 8/1 også sat sig nogle spor. De 49 par producerede i alt 81 unger, hvilket svarer til 1,76 juv. pr. par eller 2,53 juv. pr. par med mindst en unge. Udenfor dette område er blot rapporteret 6 par, et nær Skagen, to i det østlige Himmerland og tre i Thy (JTN ROC TC FA). Mens Vejlerne blot tegner sig for 10% af fuglene i første halvår, er der betydeligt flere i andet halvår, 32 ex svarende til 30%.

Sum: 220. 1. halvår 115, 2. halvår 105. Observationer 205. Indsendere 73. Lokaliteter 70.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	7	12	37	42	11	6	23	20	14	26	13	9
Skagen sum	-	1	5	13	4	1	2	5	2	2	6	-

Spurvehøg (*Accipiter nisus*): 02690

Et år på det jævne med et forårstræk noget under det normale ved Skagen. Her trækker de første 20/3 4 T (AWM ALH) og første større trækdag er 26/3 61 (KNP ROC PR). Hovedtrækket finder sted, som vanligt, i sidste halvdel af april med de største dage 16/4 126 T (HAC HLL m.fl), 19/4 126 T (HLL), 25/4 117 T (HAC) og 26/4 120 (ATL HAC). I maj er en større del af fuglene trækforsøgende og største dag er 26/5 58 T + 25 TF (ROC KNP). Sidste dag med udtrækkende fugle er 16/6 5 T + 15 TF (ROC AEC). I alt er noteret 1661 T + 418 TF/R, hvilket blot er halvdelen af antallet i 2004 og skal sammenlignes med et gennemsnit på 2480 T (1972-2004).

Et par andre lokaliteter har markante træknoteringer, således Klitmøller 31/3-25/4 (12 obs-dage) 224 T med max. 16/4 61 (JJA m.fl) og 17/4 74 (JJA PHA), Bulbjerg 26/3-13/5 (6 obs-dage) 107 T med max. 16/4 33 (HHN) og 17/4 42 (AS HHN). Nævnes skal også 22/5 13 Ø Uggerby Å (AØ).

Rapporteringen af ynglefugle er mangelfuld og kun JTN rapporterer 3 par i Vendsyssel og 2 i Thy.

Fra efteråret mangler optællinger fra Nordmandshage idet eneste er 30/9 6 S derfra (TBA). I øvrigt skal nævnes 2/10 6 og 14/10 7 Mulbjerg (TBA), 16/10 7 indtrækkende Agger Tange (RT) og 13/11 6 SV Høstemark (SKR HAC), hvilket er ret sent.

Skemaet herunder er så vidt muligt renset for gengangere.

Sum: 3009. 1. halvår 2688, 2. halvår 321. Observationer 273. Indsendere 104. Lokaliteter 168.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	43	15	234	1656	678	62	38	23	49	136	43	32
Skagen – sum	6	-	174	1277	628	51	16	4	2	46	16	2

Musvåge (*Buteo buteo*): 02870

En pæn stor årstotal, der blandt andet skyldes flere udtrækkende fugle ved Skagen end de seneste år. Således er det især i marts måned at fremgangen ses. Meget sparsom indberetning af ynglefugle.

Største tællinger fra vinteren er 22/1 16 og 4/3 15 Bolle/Try Enge (RSN MON), 29/1 14 og 22/3 25 Lille Vildmose (HAC), 20/2 13 Ranum og 8/3 12 Høstemark (MHR). De første trækkende ved Skagen ses 19/3 15 T (AH m.fl) fulgt af 125 20/3 (AWM ROC). Ellers er det som vanligt meget vanskeligt at skelne mellem trækkende og trækforsøgende fugle, men følgende dage synes med sikkerhed at dreje sig om udtræk, 22/3 100 (ABB), 30/3 156 (KNP), 17/4 207 (TC m.fl), 19/4 125 (TC LAM m.fl) og 5/5 264 (OBO HBØ RBL). Af trækforsøgende fugle er meldt følgende (dage >200 fugle): 21/3 315 (AH), 2/4 200 (KNP), 16/4 200 (HAC m.fl), 3/5 200 (EDY m.fl), 15/5 200 (JNI m fl) og 24/5 200 (ROC m fl). I alt er med forbehold meldt om 1363 trækkende.

Fra andre lokaliteter skal nævnes 24/3 31 T Jerup og 28 T Frederikshavn (SEF), 26/3 33 Ø og 3/4 37 Ø Bulbjerg (HHN), 30/3 55 N og 3/4 23 N Lille Vildmose (TC HAC), 17/4 36 N Hanstholm Vildtreservat (PEN) og 1/5 32 N Klarup (TC).

Der er blot meldt om 8 ynglepar, ét fra Thy, tre fra Vendsyssel og fire fra Himmerland.

Gennem sommeren ses som vanligt en del fugle i Skagens-området med max. 13/8 69 TF (KEC). Desuden skal fra efteråret nævnes 20/8 15 SØ Vesløs (OZG), 4/9 49 SSV Ålbæk Bugt (AØ), 16/9 23 Lille Vildmose (PEN), 21/9 40 S Høstemark (HAC), 14/10 37 S Mulbjerg (TBA). Årets sidste større tællinger nævnes:

13/11 22 Lille Vildmose (SKR HAC) og 10 + 17/12 12 Nørreådal (TBR).
Skemaet herunder er på ingen måde renset for gengangere.

Sum: 14.199. 1. halvår 12.285, 2. halvår 1914. Observationer 1456. Indsendere 143. Lokaliteter 340.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	305	239	3582	3149	4778	232	165	376	327	430	318	298

Fjeldvåge (Buteo lagopus): 02900

Nogen fremgang i forhold til sidste års rekordlave årstotal. Dette skyldes ikke mindst et efter nutidens målestok pænt forårstræk ved Skagen, idet kun 2002 er større indenfor de seneste 7 år. Der er dog fortsat langt til tidligere tiders årstotaler, hvor 1978 topper med 2336 Fjeldvåger ved Skagen. Første forårsfugl ses deroppe 19/3 1 R (AH AEC) og første udtrækkende 21/3 1 T (AH AEC). Som for de fleste andre rovfugle kommer trækket først rigtigt i gang midt i april og i perioden 17-28/4 ses 263 T svarende til 75% af forårets fugle. De største dage er: 19/4 39 T (KNP HLL m.fl), 26/4 35 T (ROC ATL HAC m.fl), 27/4 34 T (HAC) og 28/4 41 T (ROC HAC MK HLL). I maj ses kun mere end 10 fugle på datoer, flest 14/5 18 T (ROC). De sidste fugle er meget sene, således 16/6 1 T + 1 TF (KNP ABK) og 3/7 1 TF (ABK LFR KEC). Det er helt usædvanligt med iagttagelser i juli! Fra foråret skal også nævnes, at der i perioden 21/3-25/4 ses 10 trækkende ved Klitmøller/Vandet (JJA m.fl). Forårets sidste syd for Skagens-halvøen ses allerede 3/5 1 R Rærup (GRA).

Efterårets første er 16/9 1 Lille Vildmose (PEN BRS), 21/9 1 1K TF Skagen (KNP) og 24/9 1 Lillesø (HAC). Fra Skagen skal endvidere nævnes 8/10 2 NØ + 1 SV (KNP ROC), men ellers er anden halvårs observationer spredt udover landsdelen, dog fortsat som vanligt med påfaldende få i Vejlerne. At Ulvedybte heller ikke fylder meget i materialet skyldes nok snarere et lavere aktivitetsniveau end tidligere!?

Sum: 745. 1. halvår 649, 2. halvår 96. Observationer 201. Indsendere 91. Lokaliteter 111.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	34	16	64	368	164	3	1	-	5	37	28	25
Skagen - sum	-	-	23	336	79	2	1	-	1	11	9	-
Lille Vildmose - sum	5	3	8	3	-	-	-	-	2	8	7	1

Fjeldvåge, 2K, Skagen, 2. april 2005. (Foto: Knud Pedersen).

Lille Skrigeørn, Skagen, 26. april 2005. (Foto: Ole Krogh).

Lille Skrigeørn

(*Aquila pomarina*): 02920

Ét fund som samtidig er det 23. nordjyske, 26/4 1 3K+ TF Skagen (Troels Eske Ortvad KNP OK m.fl.). Alle fund stammer fra Skagen! Arten er nu iagttaget der de seneste otte forår.

Kejserørn (*Aquila heliaca*): 02950

Ét fund, 24-26/4 1 2K TF Skagen (EKr KNP m.fl.). Fuglen gjorde trækforsøg alle dage ofte i selskab med op til flere Havørne. Der er tale om det 8. nordjyske fund. Af de tidligere er de syv forårsfund fra Skagen (senest i 2002), mens det sidste fund gælder en fugl i Store Vildmose i december 2000.

Kongeørn (*Aquila chrysaëtos*): 02960

Endnu et år med mange iagttagelser. Et succesfuldt nordjysk ynglepar for syvende år i træ, samt yderligere et par i området samt enkelt andre stationære fugle.

Her foruden mange dage med Kongeørne under forårstrækket ved Skagen, i alt mindst 6 fugle der.

Først indberetningerne fra de sikre og potentielle ynglepladser.

Tofte Skov (TC HAC ATL CR m.fl.)

Sæsonen igennem ses to stationære fugle i skoven, ved søen og over mosen. De to fugle er henholdsvis en 10K+ fugl fra det oprindelige ynglepar og en ca. 6K fugl, der indfandt sig i området i februar 2004. Imidlertid foreligger der ikke mange iagttagelser, der indikerer egentlig pardannelse. Således er fuglene blot set sammen ved ganske enkelte lejligheder og parringsflugt (guirlande) kun sjældent iagttaget. Under stormen 8. januar vælter træet med den gamle rede. I perioden 22/8-3/9 gæstes området af en yngre (2-4K) fugl (SSC TBA TC HAC).

Høstemark (FA TL m.fl.)

Fortsat et succesfuldt ynglepar knyttet til foregående års rede. Ynglesæsonen forløb tidligt. Allerede den 17. juli sås ungen flyve over skoven (WJ), hvilket er det tidligste nogensinde (Tofte inkl.). Ungen ses i området året ud.

Ungen fra sidste år blev set regelmæssigt på territoriet så sent som 5. marts (ATL). Det er væsentligt senere, end hvad der normalt angives i litteraturen og skyldes sikkert rigeligt med føde i området.

Lokalitet X i Vendsyssel (JTN m.fl.)

Et par bygger rede på hemmeligholdt lokalitet, men yngel mislykkedes. Parret har bygget to reder i området. Fuglene er ca. 7K og 5K. En yngre fugl er også set i området året igennem.

Hanstholm Vildtreservat

Gennem flere år er der iagttaget stationære Kongeørne i dette område, således også i 2005 hvor der fra perioden 27/3-24/12 foreligger 14 iagttagelser primært af 2-3K fugle. Dog ses 27/3 1 ad. (SRJ) og 19/4 1 imm. (JJA). Nævnes skal dog også 1/5 hvor 2 usp. fugle ses (JJA) samt 18/10 hvor en 1K fugl ses trække N ved både Nørre Vorupør (RS) og Stenbjerg Klitplantage (MKP) og senere rastende i Hanstholm Vildtreservat (CSS). Denne fugls oprindelse er ukendt.

Forårstræk ved Skagen

Der er sandsynligvis tale om det hidtil største år ved Skagen. Her ses under forårstrækket Kongeørn på i alt 23 datoer i perioden 28/3-14/5. Iagttagelserne falder i tre perioder, 28/3-2/4 1 3K TF, 13-24/4 1 3K + 3 2K TF foruden en rastende imm. fugl på Hulsig Hede 15/4 (LAM KNP). Endelig 4-14/5 1 3K + 2 2K TF, som sikkert er gengangere fra den forrige periode samt 9/5 1 ad. TF (ROC JHC MMH). Det er svært at vurdere det præcise antal fugle, men det drejer sig sandsynligvis om 6 ex (1 ad. + 1 imm. + 1 3K + 3 2K) – måske flere, hvilket er et af de største år deroppe.

De største dage er 19, 20 og 22/4 – alle med 3 ex.

Øvrige observationer

11 observationer fra første halvår, 26/1 1 3K+ Mariager Fjord (HHL LLH), 26/2 1 ad. Bolle Enge (PR), 6/3 1 2K Vogn enge (SEF), 20/3 1 2K SØ Tolne Skov (AØ), 16/4 1 2K NØ Ranum (MHR), 17/4 1 2K N Hjørring (LAM), 22/4 1 imm. Ø Sørige Enge (LAM) og 1 usp. Bagterp (TOC), 8/5 1 ad. Tolne Skov (AØ), 12/5 1 2K NØ Bygholm Vejle (HHN) og muligvis samme fugl trækkende ved Bulbjerg dagen efter (HHN). En observation fra andet halvår 9/10 1 2K R Bygholm Vejle (BKR).

Skemaet herunder er på ingen måde rensat for gengangere og således ikke udtryk for det reelle antal fugle.

Sum: 494. 1. halvår 336, 2. halvår 158. Observationer 381. Indsendere 90. Lokalteter 29.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
30	25	38	96	131	13	30	39	33	34	16	9

Fiskeørn (*Pandion haliaëtus*): 03010

Et flot år, som ikke mindst skyldes et pænt april træk ved Skagen, men også mange fugle i andet halvår. Årets første fugl ses ret tidligt 24/3 1 V Nørreåen, Vejrum/Bruunshåb (MK) fulgt af 29/3 1 T Hulsig Hede (IUH via ROC) og 30/3 1 NØ Skagen (KNP), hvilket også er tidligere end normalt deroppe. Fra midt i april kommer der rigtig gang i trækket. På 11 dage (16-26/4) trækker 226 ex svarende til mere end 70% af forårets total. De største dage er (dage >20 ex): 17/4 21 T (RSN HLL TC m.fl), 24/4 52 T (HLL LAM KNP m.fl), 25/4 48 T (HLL AEC m.fl) og 26/4 29 T (HAC m.fl). Gennem hele maj iagttages Fiskeørnen fåtalligt med max 5 fugle pr. dag. De sidste bliver 15/6 1 T (ROC) og 16/6 1 T (ABK ROC). I alt noteres 322 T + 10 TF/R, hvilket er det største år siden 1998. Kun få andre lokaliteter melder om nævneværdige trækdage. Nævnes skal dog 16/4 3 T Bulbjerg (HHN) og 5 T Klitmøller (JJA) – i alt 13 T Klitmøller/Vandet 3-24/4 (JJA PHA m.fl).

Sommeren igennem ses enkelte ørne, men ingen iagttagelser indikerer nordjysk yngel. Sommeren og efterårets materiale domineres for en stor del af Vejlerne, hvorfra der i perioden juni til oktober er indsendt 90 fugle. Der er dog uden tvivl mange gengangere i dette materiale. På de største dage er iagttaget 3 fugle. Fra andre lokaliteter skal nævnes 3-21/6 6 observationer af måske samme fugl Stensnæs (LYA), 9/8 1 SV Hirschholmene (AØ), 15/8 3 og 24/8 4 Hjarbæk Fjord (MK TRK), 21/8 5 og 3/9 3 Kytterne (SSC TBA), 24 og 27/8 4 Ove Sø (EA ELH). Årets sidste fugle bliver 28/9 1 R Nors Sø (FRO), 9/10 1 Vejlerne (BRA BKR HAC) og 13/10 1 Pajhede Skov (JTN).

Sum: 570. 1. halvår 397, 2. halvår 173. Observationer 234. Indsendere 99. Lokalteter 70.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	3	297	85	12	20	93	49	6	-	-

Fiskeørn, Skagen, Nordstrand, 28. april 2005. (Foto: Ole Krogh).

Tårnfalk, Attrup, 27. september 2005. (Foto: Niels Fabæk).

Tårnfalk (*Falco tinnunculus*): 03040

Trods et forårstræk lidt over middel ved Skagen bliver årets total alligevel lidt under middel. Det skyldes færre fugle og tællinger på en række andre lokaliteter og få rapporteringer af ynglefugle. Fra vinteren er eneste lokalitet med mere end 5 fugle Bolle/Try Enge, hvor der som max. ses 7 22/1 (RSN MoN). Første trækkende fugl ved Skagen ses 23/3 1 Ø (LAM), fulgt af 26/3 4 T + 1 TF (KNP ROC). Som for de fleste andre rovfugle, begynder trækket først for alvor midt i april med bl.a. 17/4 41 T (TC HLL RSN m.fl) og 24/4 24 T (TC HLL m.fl). Resten af april ses pæne tal, hvorefter trækket i maj går næsten i stå inden endnu en kulmination sidst på måneden med bl.a. 20/5 49 T + 6 R (ROC m fl), 21/5 6 T + 20 R (ROC HAC m.fl), 26/5 28 T (ROC m.fl) og 28/5 33 T (ROC CR ATL HAC). I alt ses i perioden 23/3-29/5 540 T + 69 TF/R (gennemsnit 1972-2004: 486). Et par andre lokaliteter markerer sig med nogle pæne dage, 26/3 8 Ø og 3/4 23 Ø Bulbjerg (HHN), 16/4 20 T og 17/4 21 T Klitmøller (JJA m.fl). Der er kun rapporteret 14 ynglepar, fordelt med 8 nord og 6 syd for Limfjorden. Sommerens største tællinger er 20/7 10 Bolle/Try Enge (JT) og 22/7 7 Lille Vildmose (JT). Et par dage i august giver et par store tal af NØ-trækkende Tårnfalke ved Ørhage, således 18/8 25 og 19/8 83 (ABK). Fra efteråret skal ellers blot nævnes 2/10 10 Mulbjerg (TBA). Herefter foreligger ingen tællinger af mere end 5 fugle den resterende del af året. Skemaet herunder er så vidt muligt renset for gengangere.

Sum: 1713. 1. halvår 1101, 2. halvår 612. Observationer 753. Indsendere 110. Lokaliteter 200.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	80	48	101	417	407	48	73	205	72	94	93	75

Aftenfalk (*Falco vespertinus*): 03070

Efter sidste års bundskraber skal vi dette år endnu længere ned, hvilket primært skyldes en kølig maj måned. Blot ca. 7 fugle, hvoraf de 6 fra foråret – alle fra Skagens-området. De første fugle er tidlige, 26/4 1 2K han N Flagbakken (HLL) og 1/5 1 han Flagbakken (AEC ROC OGJ). De næste til mere normal tid, 22/5 1 ad. hun NØ Grenen (AEC ROC OGJ JHC), 28/5 1 2K hun NØ Storklit (HAC) og sikkert samme fugl trækkende ved Grenen (flere inds.) samt 1 2K han NØ Flagbakken. Sluttelig 29/5 1 usp. R Råbjerg Mile (via ROC). Efterårets enlige fugl er sen, 6/10 1 1K R Bygholm Vejle (HHN).

Sum: 7. 1. halvår 6, 2. halvår 1. Observationer 7. Indsendere 16. Lokaliteter 3.

Dværgfalk (Falco columbarius): 03090

Et på alle måder gennemsnitligt år.
Fra vintermånederne januar og februar foreligger 4 fund, 8/1 2 Lille Vildmose (HAC AR FRO), 20/1 1 Tofte Sø (HAC), 6/2 1 Håsum (TN) og 27/2 1 Voerså (HHL). Ved Skagen ses den første trækkende tidligt, 21/3 1 NØ (AH AEC). Bortset fra enkelte fugle i de første dage i april, kommer der for alvor gang i trækket midt i april med følgende store dage: 17/4 32 T (HLL RSN m.fl), 18/4 44 T (HLL ROC KNP m.fl), 19/4 31 T (HLL TC m.fl) og 26/4 27 T (HAC ATL). Trækket i maj er ikke så koncentreret og kun på tre dage ses mere end 10 fugle, således 1/5 12 T (HLL KNP), 15/5 15 T + 1 R (ROC HAC) og 20/5 15 T + 2 R (ROC m.fl). Sidste nævneværdige dag er 28/5 6 T (CR ATL HAC). En efternøler ses dog 15/6 1 SV (KNP). I alt er noteret 388 T + 36 R/TF (gennemsnit 1972-2004: 377). Kun få andre lokaliteter melder om nævneværdige dage, flest ved Klitmøller med i alt 8 trækkende, heraf 16/4 4 NØ (JJA). Sidste forårsfugle udenfor Skagen er 27/5 1 Birkesø, Lille Vildmose (DFS) og 1/6 1 Hanstholm (JDU).
Et usædvanligt sommerfund 15/7 1 R Kytterne (KBC) følges op af nogle meget tidlige efterårsfugle, 1/8 1 Høstemark (DFS), 2/8 1 Flyndersø (LN), 4/8 1 Sdr. Harritslev (HHL) og til mere normal tid 17/8 1 SV Høstemark (HAC). Hovedparten af efterårets fugle ses i tre områder, 28/8-1/11 18 Skagen, 28/8-21/10 28 Vejlerne og 1/8-9/10 14 Lille Vildmose. Årets sidste fugle er 13/11 1 S Klitmøller (JKK) og 1 R Mølklitten (BHJ) samt 20/11 1 Årup (TBR). Som i 2004 ses ingen Dværgfalke i december.
Skemaet herunder er så vidt muligt renset for gengangere.

Sum: 593. 1. halvår 488, 2. halvår 105. Observationer 217. Indsendere 82. Lokaliteter 90.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	3	2	11	281	190	1	1	18	37	39	10	-

Dværgfalk, Skagen, Grenen, 10. oktober 2005. (Foto: Knud Pedersen).

Lærkefalk (Falco subbuteo): 03100

Efter den flotte total i 2004, er vi med det kølige maj vejr tilbage på mere moderate cifre. Som vanligt står Skagen for mere end 90% af fuglene. Årets første ses der 18/4 1 N + 1 R (HLL TC KNP) fulgt af 1 N 20/4 (HLL). I den første trækbølge frem til 2/5 ses i alt 22 N + 3 R med max. 25/4 6 T (AEC HAC). Først fra 15/5 5 T (ROC HAC) ses atter pæne antal frem til kulmination i de sidste maj dage med 26/5 7 T + 3 R (AEC ROC KNP) og den helt store dag 28/5 28 T + 3 R (HAC CR ATL m.fl). I juni ses enkelte fugle og forårets sidste er 15/6 3 NØ + 1 R (ROC KNP), 16/6 1 T + 2 R (flere inds.) og 2/7 1 TF (KEC). Skagen har i perioden 18/4-2/7 i alt 117 T + 26 R/TF (gennemsnit 1972-2004: 119).
Fra andre lokaliteter byder foråret på følgende, 26/4 1 Ø Rærup (GRA), 3/5 1 R Lild Strand (KF), 8/5 1 T Skørping (CR), 22/5 1 NØ Vandet Sø (JJA) og 29/5 1 N Frydenstrand (RSN MoN).
Fra sensommer/efterår foreligger følgende 11 fund, 21/7 1 Viskum (TBR LM), 6/8 og 17/8 1 Tofte Sø (HAC

Lærkefalk, 2K, Skagen, 27. maj 2005. (Foto: Knud Pedersen).

TC), 26/8 1 S Hadsund (TN), 30/8 1 Bygholm Vejle (EA), 4/9 1 Hulsig Strand (AØ), 11/9 1 Mulbjerg (TBA), 17/9 1 Tofte Sø (TBA), 21/9 1 Skårup Odde (AS), 27/9 1 Børglum Klosterskov (JTN) og en meget sen fugl 18/10 1 R Stenbjerg (OZG RT MMJ ESE).

Sum: 162. 1. halvår 150, 2. halvår 12. Observationer 51. Indsendere 46. Lokalteter 24.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	21	118	11	2	4	5	1	-	-
Skagen sum:	-	-	-	20	114	8	1	-	-	-	-	-

Vandrefalk (Falco peregrinus): 03200

Endnu et meget stort år eller et år af den slags, vi vel så småt er ved at vænne os til. Som vanligt er det Skagen og Vejlerne, der bærer størstedelen af materialet, men arten ses på et stadig stigende antal lokaliteter i landsdelen. I årets første måneder er Vejlerne knap så dominerende og andre lokaliteter som Lille Vildmose og Agger Tange tegner sig for en pæn del af fuglene – se skema herunder.

Den første fugl trækker allerede ved Skagen 21/3 1 NØ (OLH), men bortset fra et par enkelte i starten af april er det først midt i april, at trækket for alvor går i gang. Arten ses dagligt i perioden 16-29/4 med blandt andet følgende gode dage, 17/4 7 T + 1 TF (RSN TC HLL), 24/4 7 T (HLL KNP) og 26/4 9 T (HAC m.fl.). I maj bliver forekomsten mere spredt med 19 obs-dage med 1-5 ex. Sidste trækkende fugl noteres 24/5 (ROC). Trækforsøgende fugle ses dog både 26 og 29/5 (AWM AEC KNP). I alt noteres ca. 86 T + 20 R/TF. Fra andre lokaliteter skal nævnes 28/3-1/5 7 T (6 obs-dage) Klitmøller. Forårets sidste udenfor Skagen er 27/5 1 Stensnæs (MLU).

Sommeren byder som vanligt på enkelte fugle i Vejlerne, men nævnes skal dog også 15 og 28/7 1 Kytterne (KBC RSN) og 31/7 1 Agerøreservatet (FFA). Første 1K-fugl ses i Vejlerne 12/8 (HHN) fulgt af flere i løbet af måneden. Nævnes skal således også en 1 1K-fugl, der findes i vejkanthen ved Korup i Østthimmerland 15/8. Fuglen, der døde dagen efter, var ringmærket i Norge! Som det fremgår af skemaet ses en stor del af fuglene specielt i andet halvårs første del i Vejlerne, max. er 16/8 og 23/9 4 (HHN). Fra trækstederne foreligger kun få observationer, således eneste dage med mere end én fugl 8/9 2 Nordmandshage (HHB RSN) og 15/9 2 Roshage (RYT JKK EDA). Mens arten næsten ikke er registreret i første halvår i Ulvedyb, er der herfra 12 observationer i andet halvår.

Skemaet herunder er rensat for gengangere hvad angår observationer fra Skagen.

Sum: 554. 1. halvår 260, 2. halvår 294. Observationer 286. Indsendere 128. Lokalteter 114.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	28	28	36	106	60	2	8	41	92	102	30	21
Vejlerne – sum	4	11	13	15	3	2	4	24	48	64	5	4
Lille Vildmose – sum	9	2	3	2	4	-	-	3	4	2	3	3
Agger Tange – sum	2	6	3	-	-	-	-	1	2	11	2	2

HØNSEFUGLE

Urfugl (*Lyrurus tetrix*): 03320

Der er tilgået redaktionen en observation af en flot urkok i nærheden af Karup i efteråret. Observationen er endnu ikke tilsendt SU.

Siden det nu er mange år siden der med sikkerhed er observeret vilde urfugle i Danmark, må man formode at der er tale om en undsluppen burfugl.

Agerhøne (*Perdix perdix*): 03670

Årets sum på 657 fugle er noget under gennemsnittet for de seneste 10 år på 730 fugle. Ikke siden 1996 har der været set over 750 fugle i landsdelen. Arten har det meget svært.

Som det ses af månedsfordelingen fordeler observationerne sig ret jævnt over året. De største flokke findes ofte under perioden med snedække, hvor fuglene dels stimler sammen, dels bliver meget mere synlige på en bar mark.

Fra vinteren er de eneste nævneværdige flokke 2/2 14 Albæk ved Præstbro (KRA), 14+25/2 12 Borremose (begge CSS). Fra midt i marts træffes kun få fugle sammen og dette gælder helt til den første familieflok træffes i august efter yngletiden, 17/8 10 Kongens Thisted (CSS).

Fra efteråret igen enkelte flokke hvoraf 6/9 18 Hurup (ELH), 5+13/11+9/12 16 Jerup Strand (CSS JEA) og 25/11 16 Bolle og Try Enge (LYA) er de største.

Sum: 657. 1. halvår 308, 2. halvår 349. Observationer 163. Indsendere 37. Lokaliteter 104.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
38	117	30	25	58	40	13	39	49	86	101	61

Vagtel (*Coturnix coturnix*): 03700

Årets sum på 165 fugle ligger lige over de sidste 10 års gennemsnit på 156 fugle

Årets første fugle blev set/hørt til normal tid; 12/5 1 Tøttrup (EA), 18/5 1 sy. Løkken-Vrå kommune (HHL) og 26/5 1 Jerup Strand (CSS). Fra ca. 1. juni træffes der fugle mange steder i området, men som tidligere år hovedsageligt i Vendsyssel.

Største noterede antal fra foråret er 11/6 4 Ålbæk Klitplantage (HSC), 15/6 6 sy. Gårdbo Sø (KNP), 24+25+26/6 4 sy. Ålbæk Klitplantage (HSC). Fra sommeren og efteråret er største tal 14/7 6 sy. Ballerum (STA), 19/8 7 sy. Løkken-Vrå kommune (HHL) og samme dag 7 sy. Båstedhede (HHL) samt 21/8 6 (heraf 3 1K fugle) Hvidbjerg (SR).

Årets sidste er 1/9 1 R Tuen (ROC), 9/9 2 Aså Enge (RSN) og endelig 25/9 1 R Grenen (ROC). Lidt usædvanligt med hele 4 fugle i september.

Sum: 165. 1. halvår 68, 2. halvår 97. Observationer 104. Indsendere 37. Lokaliteter 54.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	9	59	53	40	4	-	-	-

TRANEFUGLE

Vandrikse (*Rallus aquaticus*): 04070

De manglende tal fra Vejlerne slår meget tydeligt igennem. For at illustrere betydningen af Vejlernes tal, blev der i 2003 rapporteret 615 territoriehævdende fugle i Vejlerne (VØF), altså næsten som den samlede sum for hele landsdelen i 2005. Af den samlede sum på 681 udgør Skagen tallene 266 (39%). Hovedparten af årets observationer er af enlige fugle. Men også flere obs af 2-4 fugle på de forskellige lokaliteter. Vinterobservationerne er som vanligt sparsomme på grund af den skjulte og tavse levevis, men er bl.a. noteret 5/1 2 Loldrup Sø (SA), 14/1 2 Grenen (ROC), 16/1 1 Fyrkat (BH), 22/1 1 Hobro Vesterfjord (KNI CSS) og 1/2 1 Varbro Å (BHJ). Fra ultimo marts stiger antallet af observationer, og største i foråret bliver 23/4 7 Grenen (ROC LAM). Der er i det hele taget mange fugle i Skagens området. Det er vanskeligt at få et samlet overblik, men generelt noteres der mellem 1 og 5 fugle på hver af de ca. 16 delområder i Skagen. Fra foråret

Vandrikse, Bygholm Vejle, 18. oktober 2005. (Foto: Knud Pedersen).

Sum: 681. 1. halvår 449, 2. halvår 132. Observationer 264. Indsendere 73. Lokaliteter 66.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8	6	43	106	335	51	11	11	38	55	10	7

Plettet Rørvagtel (Porzana porzana): 04080

En halvering af årssummen i forhold til 2004. Noget tyder på at det har været et dårligt år. Antallet af lokaliteter er faldet fra 12 til 9, og antallet af observationer er halveret. Antal indsendere er ligeledes faldet, men kun fra 20 til 16, så noget tyder på at aktiviteten har været god. En enkelt af indsenderne (JBE) har da også i bemærkningsfeltet anført: Tyndt år !!! Årets første er 15/4 1 Skårup Odde (AS). Årets anden observation er 29/4 1 Skive Ådal (DMB). Fra Skagen foreligger 2 fund af formentlig den samme fugl 1+3/6 1 sy Batterivej (AWM KNP ROC). Viskum Engsø mønstrer 1 sy 16/5 (OL).

Øvrige fund er fra Vejlerne, fordelt med Vesløs/Arup Vejler med op til 3 sy. (SBr m.fl.), Skårup Odde med op til 4 sy (CSS OEH m.fl.), Selbjerg Vejle med op til 2 sy (HHN) og Kraphuset 2 sy. (RSN MK). Fra Vejlerne således op til 11 sy. Der er dog den usikkerhed om antallet, at nogle af de nævnte lokaliteter i Vejlerne, mere eller mindre overlapper. I 2003, da Feltstation Vejlerne fortsat eksisterede, blev der registreret 110 territorier. Hertil skal dog føjes, at 2003 var et særdeles godt år. Når man ser tilbage på tidligere rapporter, har der været år, som har været ringere end 2005.

Årets sidste høres 9/7 1 Bygholm Vejle, nedenfor Kraptårnet (MK).

Sum: 33. 1. halvår 31, 2. halvår 2. Observationer 25. Indsendere 17. Lokaliteter 9.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	2	7	22	1	-	-	-	-	-

Engsnarre (Crex crex): 04210

Endnu et stort år for Engsnarre. Sidste års store sum lå på 134, som lå pænt over 10 års gennemsnittet på 75. Forrige år blev fuglene noteret på 43 lokaliteter. I år på 47 lokaliteter. Enkelte af lokaliteterne overlapper, og man kan derfor ikke konkludere noget ud fra det, men alt i alt ser det godt ud. Renset for gengangere er der formentlig 101 fugle, hvilket er ret flot. Heraf er de 31 fra Løkken-Vrå kommune og de 27 fra Pandrup kommune. Det skal medtages, at HHL har gjort en fremragende indsats. HHL tegner sig for 65 af de i alt 101 observationer. Hans store indsats har selvfølgelig stor betydning for årets sum. Som det fremgår, findes de fleste fugle i Vendsyssel. Især Store Vildmose området har en meget pæn bestand. Hovedparten af observationerne gøres fra timen før midnat og de efterfølgende 2 til 3 timer. Især er der mange obs lige omkring midnat, men det har måske lige så meget med indsendernes valg af lytteaktivitet at gøre, men det er påfaldende, at der med få undtagelser, ikke høres fugle resten af døgnet. Et sigende eksempel er at RSN lytter den 27/6 fra kl. 2.15 til kl. 5.45 uden at høre Engsnarre. Få dage senere, den 2/7, lytter LYA fra kl. 24.00 til kl. 01.30 og hører 3 på samme lokalitet. Men det skal tilføjes, at det ikke er unormalt at høre fugle

på andre tidspunkter, også midt på dagen.

De første høres til normal ankomsttid 21/5 1 Ryå (BHJ), 22/5 1 EM (HHL) og 22/5 1 Toftegårds Enge (BHJ). Årets største observation er 16/6 12 Ryå (BHJ). Retfærdighedsvis skal bemærkes, at denne observation dækker over 4 lokaliteter langs Ryå. Af øvrige større observationer skal nævnes 15/7 5 Gammel Toftegård (HHL) og samme dato 7 Stavvad Enge (HHL). Fra medio august høres og ses ingen fugle, bortset fra 10/9 1 Slette Strand (IZN). Denne fugl blev skræmt op på en halv meters afstand. IZN noterer, at det måske drejer sig om en trækfugl nordfra, da der ikke er hverken hørt eller set Engsnarre på lokaliteten hele sommeren.

Sum: 155. 1. halvår 83, 2. halvår 72. Observationer 101. Indsendere 23. Lokaliteter 47.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	18	65	59	11	2	-	-	-

Grønbenet Rørhøne (*Gallinula chloropus*): 04240

Summen er faldet fra 360 i 2004 til 282 i 2005. Antallet af observationer er faldet fra 145 til 98, og indsender-skaren (artens få trofaste tilhængere) er faldet fra 35 til 30. Men arten træffes stadig på en del lokaliteter, så nedgangen har primært noget med notesblokkens vrangvillighed at gøre. Men uanfægtet dette, har fuglen fortjent et par kommentarer.

Vinterens eneste obs med tocifret tal er 29/1 10 Aalborg, Østre Anlæg (HNB), men også 20/1 7 Viborg by (TBN) skal fremhæves. Arten registreres på et stigende antal lokaliteter fra medio marts, hvor trækfuglene indfinder sig. Forårets største ansamlinger er 13/3 9 Svenstrup By (GRA), 16/4 8 Horsmose, 16/4 4 Tinghøj Mose og 16/4 4 moser ved Fuglegårde, alle (TN). Østerådal kan 23/4 mønstre 12 ex. (KRN KBC).

Der er meldt 17 ynglepar, men mon ikke de yngler på stort set de fleste lokaliteter, og flere lokaliteter huser flere par. Der er indsendt ungeførende fugle, hvor kuld størrelsen typisk er på mellem 6 og 9 pull.

Men indrapporteringerne tyder på, at en del ungfugle går til, da der efterfølgende meldes om ret små ansamlinger af 1K fugle. Det store svind, som bl.a. skyldes Geddens store sult, kompenserer Rørhønen for, ved at have flere kuld, helt op til 3 på en sæson. Andet kuld startes allerede en uge efter klækningen af første kuld. HHL observerede den 31/7 et par med 7 store unger, som hjalp med at opfostre andet kuld på 8 pull, hvilket er en helt normal adfærd.

I september og oktober er der ingen observationer over 4. Efter november begynder der at blive langt mellem observationerne, og årets sidste bliver 30/12 hele 10 Aalborg, Østre anlæg (GRA).

Sum: 282. 1. halvår 147, 2. halvår 135. Observationer 98. Indsendere 30. Lokaliteter 63.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
29	7	27	51	30	3	41	26	17	13	21	17

Blishøne (*Fulica atra*): 04290

Årssummen er faldet yderligere i forhold den lave årssum på 99.873 forrige år. 10 års gennemsnittet har tidligere ligget på over 250.000. Vinterens største observationer er 1/1 2500 Kielstrup Sø (BH), 2/1 2000 Nors Sø (PHA) og 29/1 3000 Halkær Bredning (HHL). Forrige vinter blev der set ansamlinger på op til 5800 i Mariager Fjord. Medio marts spredes fuglene tilsyneladende til ynglepladserne.

Det er relativt få yngleforekomster der registreres, de største er Ulvedyb 8 par (ULV), Hou Strand 6 par (LYA) og Horsmose 6 par (TN). Antallet af indrapporterede ynglende Blishøns står slet ikke mål med de faktiske forhold. Der er langt flere. I yngletiden skriver KRN og KBC, at de oplevede en Blishøne flyve mod højspændingsledningerne ved Østerådal. De skriver at der lød et lille smæld, og fuglen var død på stedet. Er der andre der har lignende oplevelser i Østerådal, vil vi gerne have det beskrevet.

I juli og august samles fuglene atter i større, formentlig fældende flokke, startende allerede 1/7 1350 Han Vejle (OHG) og senere 8/8 2000 Agger Tange (BN). Efterårets største obs er 13/10 4730 Agger Tange (GGU) og 18/10 3000 Ulvedyb (BLN). Det er observationer som er på linie med forrige år. Årets sidste større observation er 28/12 550 Skive Fjord (FD).

Sum: 91.242. 1. halvår 29.818, 2. halvår 61.424. Observationer 373. Indsendere 72. Lokaliteter 115.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
16.346	4420	6119	974	541	1418	3276	12.967	7321	23.847	6291	7722

Traner, Troldkær, Råbjerg, 15. oktober 2005. (Foto: Knud Pedersen).

Trane (*Grus grus*): 04330

Endnu engang stiger årssummen markant. De forrige to år har summen udgjort ca. 5000 rapporterede fugle. Men den store sum skal tages med et gran salt. Det dækker over, at især efterårsfuglene i Vejlerne rapporteres meget flittigt. Af den samlede sum på 6877 udgør summen fra Vejlerne 5586. I skemaet for månedssummer, er Bygholm Vejle medtaget til sammenligning. Reelt er det især den overnattende flok på ofte godt 100 Traner på Bygholm Vejle som rapporteres meget.

Årets første er 16/3 2 R Faddersbøl (SBr) og samme dag 2 N Ranum By (MHR). I løbet af marts måned ses der Traner på stort set alle de traditionelle ynglepladser. Marts måneds største er 27/3 8 Hanstholm Vildtreservat og 31/3 7 Bygholm Vejle (LLH). Formentlig lokale ynglepar på begge lokaliteter. Ellers er det Skagen, der dominerer i foråret. Til og med 30/5 udgør summen fra Skagen 391 ud af 1079, dvs 36%. I tallene fra Skagen er der ligeledes en del gengangere. Af summen for Skagen udgør de 115 trækkede fugle og 67 trækforsøgende. Hvor mange der reelt trækker ud, er vanskeligt at spå om, men efter kritisk gennemgang af tallene, er der måske under 60 reelt trækkende fugle. De største dage i Skagen er 19/4 5 N Flagbakken (TC) og 21/4 13 N Flagbakken (HLL). Udenfor Skagen skal nævnes 15/5 10 NØ Nors Sø (PHA). Som en indikator for en god ynglesæson, skal nævnes 17/9 112 R, heraf min. 26 juv. på Bygholm Vejle (TBR LM). Sammenholdt med 2004, som betegnedes som en dårlig ynglesæson, sås på samme lokalitet 13 juv. Sammenholdt med oplysningerne i skemaet nedenunder forekommer oplysningerne divergerende, men det er formentlig ikke alle succesfulde ynglepar som bliver registreret, og der kan også komme ungfugle fra andre lokaliteter udenfor Nordjyllands og Viborg amter.

Oplysningerne om yngleførekosterne er venligst udlånt af DATSY koordinator Jørgen Peter Kjeldsen. (DATSY er DOF's projekt overvågning af Danmarks truede og sjældne ynglefugle). Skemaet viser antal ynglepar og i parentes antal registrerede unger.

Område	2001	2002	2003	2004	2005
Vendsyssel	6 (3)	7 (4)	7-8 (2)	7-10 (2)	9-10 (0)
Læsø	1 (2)	1-2 (0)	3 (3)	2 (2)	4 (2)
Lille Vildmose	1 (2)	0 (0)	2 (1)	1-2 (1)	2 (1)
Thy	9 (13)	9 (10)	12 (*)	16-18 (6)	23 (11)
Vester Hanherred	2 (0)	2 (1)	4 (1)	4-6 (4)	5 (6)
I ALT	19 (20)	21-22 (15)	28-29 (7)	30-38 (15)	43-44 (19)

*Der mangler oplysninger om antal unger i Thy.

Antallet af unger i skemaet er ikke antallet af flyvefærdige unger. I 2004 omkom i hvert fald nogle af ungerne.

Det fremgår af skemaet, at antallet af ynglepar fortsat er i stigning, men mange af de nye steder er der måske tale om uerfarne fugle, for det er på de gammelkendte lokaliteter at ynglesuccesen er størst. Ligesom tidligere indfinder de første oversomrende og ikke ynglende fugle sig på Bygholm Vejle allerede medio april. Det er kun de færreste, der noterer alderen på fuglene. HHN er undtagelsen, og ud fra hans notater, ser det ud til at de ikke ynglende fugle primært er 2K fugle. Hen mod slutningen af april, har der samlet sig 18, formentlig ikke ynglende fugle, på Bygholm Vejle (KA). I maj og juni skal fra Bygholm nævnes 29/5 18 2K (HHN) og 8/6 12 2K (HHN). Endvidere skal fra perioden nævnes 21/7 13 Nors Havreland (SRJ) og 22/7 5 Råbjerg Mose (ASC).

Fra medio september og hele oktober med, er der mange observationer på mere end 100 fugle. Første over 100 er den tidligere nævnte 17/9 112 R (TBR LM). De største observationer fra perioden er 20/9 124 Bygholm Vejle (JJA) og 19/10 130 Torup Holme (TN). TN noterede, at ca. 120 fløj mod Bygholm Vejle og resten mod syd, hvilket stemmer overens med tallene fra Bygholm Vejle samme eftermiddag. Den 23/10 ses 127 R Bygholm Vejle (LYA), hvilket også bør nævnes.

Udenfor Vejlerne skal fra efterårsperioden nævnes 15/9 16 Hanstholm Vildtreservat (ROR), 20/9 15 Faddersbøl (HOC), 24/9 9 S Rasmusmose (LYA), 5/10 17 ad. + 3 juv. Rosvang (JJA), 9/10 24 ad. + 4 juv. Sjørring Sø (KHA) og 13/10 15 ad. Nors Sø (GGU).

Årets sidste er ret markant. Den 13/11 ses 44 på Bygholm Vejle (EDJ SIL AS) og samme dag ses 37 trækken-de syd over Thisted (JKK). Herefter ses ikke Trane i landsdelen. Den 13/11 blev også sidste dag for 4 Trane ved Gårdbo Sø (BHJ). I november blev der ikke set Trane andre steder end Vejlerne og Gårdbo Sø.

Sum: 6877. 1. halvår 1187, 2. halvår 5690. Observationer 557. Indsendere 136. Lokaliteter 104.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	115	435	529	107	102	637	2132	2632	187	-
Bygholm Vejle, sum	-	-	34	102	175	31	27	488	2038	2148	146	-

VADEFUGLE

Strandskade (*Haematopus ostralegus*): 04500

Gennemsnittet for de seneste 10 år er på 23.875. I forhold til sidste år er summen ca. fordoblet.

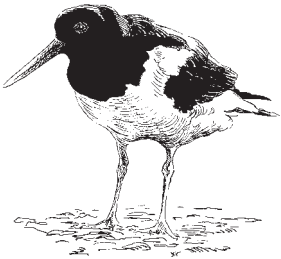
Fra første halvår er periodens bedste lokalitet Nordmandshage. Her stiger antallet støt fra 18/1 190 (SEM) over februar med henholdsvis 5/2 450 (TBA) og 19/2 500 (SEM) og frem til 12/3 1040 (HHB), herefter falder antallet igen. Ellers er der kun set 400 og derover ved Krik Vig: 2/2 400 (SEA) og 17/2 410 R (HHN).

Eneste større ynglelokalitet er Agger Tange, hvor der 15/5 optaltes 26 ynglepar (HHN). Her optaltes 17 par i 2004.

Fra 2. halvår er de bedste lokaliteter Stensnæs med 18/9 346 (LYA), 21/9 310 (LYA) og 14/10 400 (KMU) og Nordmandshage med 7/9 470 (LYA), 8/9 360 (RSN), 21/9 348 (LYA) og 16/10 1120 (PR).

Sum: 27.507. 1. halvår 13.644, 2. halvår 13.863. Observationer 710. Indsendere 111. Lokaliteter 170.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	1386	3669	5359	1349	1610	271	1546	3073	4482	2952	593	1217

Stytløber (*Himantopus himantopus*): 04550

Den 24/5 opdagedes 2 fugle ud for Krapptårnet (LLH HHL Per Madsen). Fuglene sås af rigtigt mange mennesker frem til den 9/6. I denne periode forsøgte fuglene at yngle, hvilket deres ivrige territorieforsvar vidnede om. De sås flere gange jage bl.a. krager og måger væk og vende tilbage til samme plet på engen. Der blev dog aldrig fundet en rede trods fuglenes stedfasthed. Sidste observation er den 11/6 1 (CSS OEH).

Fundet er godkendt af SU.

Arten er SU-art.

Klyde, Skallerne, Ulvedyb, 21. maj 2005. (Foto: Ole Krogh).

Klyde (*Recurvirostra avosetta*): 04560

Gennemsnittet for de seneste 10 år er 16.623. Dermed ligger summen på normalt niveau. Summen er 25% højere end forrige år.

Fra første halvår en usædvanlig vinterobs: 21/1 1 Nordmandshage (RSN). Ellers dukker de første op den 19/3, hvor der ses 2 på Agger Tange (HHN OGJ) og 5 Lønnerup Fjord (EDJ). De følgende dage ses mange fugle bl.a. 20/3 79 Limfjorden ved Bygholm Vejle (HHN), 21/3 32 Limfjorden ved Gjør (SEM) og samme dato 165 Limfjorden ved Bygholm Vejle (HHN).

Herefter har Bygholm Vejle de største observationer fra 20/4 frem til 3/7 på mellem 648 og 780 fugle, flest den 30/6 (HHN OGJ). Uden for Vejlerne er de største observationer 29/3 200 Holmkær (AS), 6/4 236 Ulvedyb (MP), 15/5 150 Agger Tange (HHN) og 20/6 135 Gerå (RSN).

Der er indsendt ca. 93 ynglepar, hvilket er meget mindre end 2003, hvor der blev indsendt 602 ynglepar og 2004 med 146 ynglepar. En del af forklaringen er selvfølgelig nedlæggelsen af Vejlernes Feltstation. På Vejlerne alene taltes i 2003 171 ynglepar. Årets sidste fugle ses på Agger Tange: 8/10 3 (FRO), 13/10 3 (GGU) og 18/10 1 (ABK AH).

Sum: 18.163. 1. halvår 14.809, 2. halvår 3358. Observationer 320. Indsendere 83. Lokalteter 63.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	3397	5476	3387	2548	3070	232	38	18	-	-

Lille Præstekrave (*Charadrius dubius*): 04690

Gennemsnittet for denne lille fugl er for de seneste 10 år 221, men summen ligner meget forrige års sum på 381, og er den højeste sum de sidste 10 år. Flest observationer kommer fra Rærup med 47. Herefter kommer Grenen med 19 samt Viskum og Østerådalene hver med 13. Disse 4 lokaliteter repræsenterer altså over halvdelen af alle observationerne, og Rærup alene står for lidt over 25% af observationerne.

Forårets første 2 ses 28/3 Grenen (LAM m.fl.). Herefter ses 2 fugle på følgende 3 lokaliteter den 4/4: Onsild ådal (CSS), Refsnæs (HHL) og Østerådalene (GRA).

Største observationer ses 12/4 13 Thisted (MK), 2/5 7 Skansehavnen, Frederikshavn (EDY), 28/6 9 Rærup (MLU), 30/6 10 Ulvedyb (ULV) og 4/8 8 Bygholm Vejle (HHN). Fuglene forlader landet tidligt og sidste observation er 29/8 1 Rærup (RSN).

Eneste indsendte ynglefugle er fra Rærup, hvor der den 26/4 og 17/5 ses 4 ynglefugle (GRA).

Sum: 408. 1. halvår 282, 2. halvår 126. Observationer 166. Indsendere 40. Lokalteter 31.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	3	82	414	56	65	34	-	-	-	-

Stor Præstekrave (Charadrius hiaticula): 04700

Fra sidste år er summen reduceret med ca. 35%. Det er især maj, juni og august, der er dårligere end foregående år, og især har det betydning for summen, at der er over 2000 færre fugle i august end året før. Antallet af indsendere er større, mens antallet af lokaliteter er faldet fra 136 i 2004 til 115 i 2005. Gennemsnitssummen for de seneste 10 år er 9347. Alt i alt et dårligt år. Af den samlede årssum udgør Jerup Strand 994, Bygholm Vejle 485, Grenen 464 og Rærup 422 fugle. Antallet af fugle ved Agger Tange har stor betydning for årssummen, hvilket for en stor dels vedkommende må tilskrives lukningen af Vejlernes Feltstation, som også havde faste optællinger på Agger Tange. Summen for 2. halvår var i 2004 ved Agger Tange 2385 mens den for 2005 var 274. Årets første fugle ses sidst i februar med 20/2 1 Limfjorden ved Bygholm Vejle (HHN JFA) og 28/2 1 Als Odde (HLL LLH). Største observationer fra 1. halvår er dels fra Jerup Strand, 24/5 166 (KNP) og dels fra Bygholm Vejle 11/6 87 (HHN).

Der er blot indsendt 11 ynglepar, som fordeler sig således 26/4 5 Rærup (GRA), 11/6 1 Vullum (OL), 3/7 3 Grenen (LFR) og 4/8 2 Blokhus Strand (GRA). Største observationer fra 2. halvår er 26/7 51 Frydenstrand (AEC), 31/7 90 Jerup Strand (AØ), 1/8 63 Agger Tange (HHN) og 26/8 78 Skansehaven, Frederikshavn (SEF). Sidste observation er fra 9/12 Jerup strand 2 (JEA).

Sum: 5755 . 1. halvår 3160, 2. halvår 2595. Observationer 547. Indsendere 105. Lokaliteter 115.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	2	433	297	2120	308	824	1327	335	99	10	2

Pomeransfugl (Charadrius morinellus): 04820

Stor tilbagegang i forhold til sidste år. Dog er arten registreret fra stort set samme antal lokaliteter. Ikke alle observationer nævnes. Første observationer er 1/5 1 N Skørping by (HAC), 8/5 3 T Grenen (ROC) og 12/5 2 Brønderslev (SAL). Den 15/5 ses 5-8 fugle omkring Råbjerg fordelt således: 3 hunner + 1 han Råbjerg Enge (HAC UDA m.fl.) samt 2 hanner + 2 hunner Råbjerg Enge/Troldkær (KNP). På denne dag ses i øvrigt fugle flere steder; 4 Ræhr (SØP) og 4 øst for Dråby Kirke (NOE). I dagene herefter ses få fugle på flere lokaliteter med største observation 18/5 14 Bjergby (NOE). Sidste fugle er fra 22/5 2 Møllesø-arealerne (DFS) og 22/5 1 Ullerup (FRO). I alt ca. 51 fugle.

Sum: 76. 1. halvår 76, 2. halvår 0. Observationer 30. Indsendere 21. Lokaliteter 12.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	-	76	-	-	-	-	-	-	-

Sibirisk Hjejle, Lund Fjord, Vejlerne, 8. maj 2005. (Foto: Rune Sø Neergaard).

Amerikansk Hjejle (Pluvialis dominica): 04840

Det fjerde nordjyske fund, idet en 1K fugl ses 8-19/10 Revlbuske og Lønnerup Fjord. Fundet er godkendt af SU (HHN m.fl.). De tidligere fund er september 1991 Bygholm Vejle, september 1997 Stensnæs og Østerild Fjord. Arten er SU-art.

Sibirisk Hjejle (Pluvialis fulva): 04830

Ét fund, Lund fjord 7-8/5 1 ad. sdr. (HHN Martin Lund) er godkendt af SU som det 7. nordjyske fund og det 6. fra Vejlerområdet. Arten er SU-art.

Amerikansk Hjejle, Revlbuske, Vejlerne, 19. oktober 2005. (Foto: Ole Krogh).

Hjejle (*Pluvialis apricaria*): 04850

Gennemsnits summen for de seneste 10 år er 481.519
Største iagttagelser fra 1. halvår er 19/4 3000 Dråby Vig/Buksør Odde (JKK), 23/4 4800 Karby Enge (JHH) og 3750 Agger Tange (JHH) samt 7/5 3800 Vesløs/Arup Vejler (HHN) og samme dag 3000 Arup Holm (OBD).

Der er 4 lokaliteter med over 30 observationer. Det drejer sig om Vesløs/Arup Vejler 31, Ulvedybet 32, Bygholm Vejle 37 og Grenen 46.

Trods det at de 4 ovenfor nævnte lokaliteter har flest observationer, er der dog ingen af disse der kan leve op til antallet omkring Agerø. Her er 21/8 talt 8000 Ager Vejle (JJP), 8000 Agerø reservatet (ELJ), samt 3000 Glomstrup Vig (Anna-Lis Martinussen) altså i alt 19.000 fugle, hvilket er et meget stort tal, også set i lyset af, at trækket ofte kulminerer sidst i september og oktober. Dog er der også dagene inden og efter, set store tal på andre lokaliteter, f.eks. 14/8 5000 Agger Tange (FRO) og 28/8 4000 Ulvedybet (IZN). Uden for Agerø er største observationer 17/10 7650 Revlbuske (OZG), 4/11 8000 Try Enge (FHK) og 2/11 8000 Bisgaard (HHL). I øvrigt ses 12/11 12.000 Nees Sund (HHL).

Sum: 434.705. 1. halvår 92.778, 2. halvår 351.927. Observationer 637. Indsendere 100. Lokaliteter 175.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	307	-	14641	40023	37760	47	1091	67090	22251	181987	79504	4

Strandhjejle (*Pluvialis squatarola*): 04860

Gennemsnittet for de seneste 10 år er 4967, så årssummen er meget lav set i forhold til den. Sammenlignet med forrige års sum er den dog kun en anelse lavere. Der er enkelte observationer fra vintermånederne, men forårstrækket sætter ind med første observation 23/4 4 Stensnæs (MLU), hvorefter antallet stiger til maksimum 18/5 50 Gerå (AEC JHC) og 27/5 hvor der ses henholdsvis 54 Kytterne (ASH) og 55 Gerå (RSN MoN).

For 2. halvår er de største observationer 31/7 51 Grønhøj Strand (JØP), 4/8 72 Østerkær Enge (MP) og 7/8 75 Stensnæs (MLU) som også er årets største observation, her ses også 18/9 56 (LYA). Fra oktober og november skal nævnes tre større observationer: 8/10 21 Stensnæs (LYA), 11/10 20 Stensnæs (MLU) og 12/11 20 Søndervig-Thissinghuse (HHL).

Sum: 1965. 1. halvår 427, 2. halvår 1538. Observationer 217. Indsendere 65. Lokaliteter 57 .

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	7	1	1	6	405	7	116	515	377	429	96	5

Vibe, Lund Fjord, Vejlerne, 6. maj 2005. (Foto: Albert Steen-Hansen).

Vibe (*Vanellus vanellus*): 04930

Gennemsnitssummen for de seneste 10 år er 157.980. Årssummen er altså ca. 20% lavere. Der foreligger 5 observationer på over 50 fugle fra vintermånederne: 2/1 67 Vesløs/Arup Vejler (HHN) og 4/1 65 Revlbuske (HHN), 15/1 51 Agger Tange (HHN), 17/1 50 Vandet Mose (SA) og 6/2 50 Vesløs/Arup Vejler (HRC). Forårstrækket sætter for alvor ind den 16/3 hvor der samlet rapporteres 299 fugle fra 7 lokaliteter, men først fra dagen efter ses flokke på over 100. Således ses 17/3 400 Bolle og Try Enge (RSN) og 19/3 400 Ulvedybet (MP). Fra Ulvedybet skal også nævnes 21/3 850 (ULV) og 31/3 500 (HAC). Største flok ses 19/3 1500 Vang (JJA).

Herefter findes fuglene på ynglelokaliteterne. Kun to lokaliteter er optalt for ynglefugle, det drejer sig om Rærup 24/4 5 par (GRA) og Agger Tange 15/5 160 par (HHN), hvilket er 42 par mere end 2004.

Fra efteråret er der store forekomster fra Ulve-

dybet med i alt 7 observationer af over 1000 fugle, herfra skal nævnes 8/10 3200 (HAC), hvilket også er efterårets største flok. Ellers kan nævnes 19/10 2000 Ryå (ATL) og 22/10 2500 Holmkær Ådal (ASH BLN). Sidste større flokke ses 12/11 1000 Søndervig-Thissingvig (Anna-Lis Martinussen), 13/11 800 Ulvedyb (IZN) og 26/11 820 Søndervig-Thissingvig (JKK).

Sum: 124106. 1. halvår 14674, 2. halvår 109432. Observationer 1042. Indsendere 124. Lokaliteter 275 .

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
565	152	9312	1152	1603	1890	11813	15209	21204	41546	18721	539

Islandsk Ryle (Calidris canutus): 04960

Summen er næsten af samme størrelse som året før på 3765, som er den næstlaveste sum i de foregående 10 år. Gennemsnittet for den periode er 7917, og den højeste sum er fra år 2000 på 20.206. Hovedparten ses i efteråret. Vinterens største er 15/1 8 Agger Tange (HHN) og 20/2 13 Elling Å (CAS). Forårstrækket kulminerer i maj. Fra Agger Tange er de størst tal 5/5 23 (TRK) og 27/5 35 (KBC). Fra maj skal også nævnes 25/5 24 Østerkær Enge (MP), 27/5 32 Kytterne (ASH) og 29/5 30 Gerå (RSN). Endvidere skal en stor observation fra juni nævnes 21/6 50 Agger Tange (ALM). Fra 2. halvår er det Stensnæs, som dominerer billedet med flere observationer over 100 fugle, hvor 9/10 180 (MLU) er den største. Fra østkysten i øvrigt er 29/8 85 Nordmandshage (RSN) og 4/9 60 Øster Hurup (LTP) de største. Mod vest er det Agger Tange, der markerer sig stærkest med flere pæne observationer, bl.a. 17/8 120 (ABK). Fra vestkysten skal også nævnes 31/7 79 SV Grønhøj Strand (JØP), 15/8 98 SV Ørhage (ABK) og 2/9 76 R Uggerby Ås udløb (AØ). Fra medio oktober tynder det ud i flokkene, og der ses relativt få fugle i november og december. Årets sidste er 20/12 6 Engestør Odde (ATP). Som et kuriosum skal nævnes en 100% albino ved Nordmandshage 12/8 (PR).

Sum: 3806. 1. halvår 405, 2. halvår 3401. Observationer 231. Indsendere 669. Lokaliteter 59.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
11	13	12	3	272	94	206	1566	616	929	61	23

Sandløber (Calidris alba): 04970

Årssummen er næsten på størrelse med summen for 2004 på 6868, som er den højeste sum for de foregående 10 år. Den laveste sum for denne periode er fra 2002 på 1085, og gennemsnittet for perioden er på 2734. Vinterens største observationer er 14/1 90 Grenen (ROC SØS MT), 20/1 192 Jerup Strand (JDA) og 28/1 116 Sandmilen (LAM). Fra forårstrækket er der følgende store antal fra østkysten: 21/4 117 Jerup Strand (HSC), 27/5 130 Gerå (RSN) samt fra Nordmandshage 9/5 170 (RSN) og 11/5 167 (PR). Fra vestkysten kan nævnes følgende på over 20 fugle: 21/2 70 Uggerby Å's udløb (AØ), 27/2 39 Hirtshals (BHJ), 14/3 40 Uggerby Å's udløb (BHJ), 17/3 103 Saltum Strand (MP), 28/3 30 Grønhøj Strand (JØP) og 28/5 40 Løkken (POK). Forårstrækket kulminerer i maj og fra juni er der kun indsendt 4 obs på hver en fugl, alle fra Skagen 1/6, 2/6, 9/6 og 16/6 (ROC AWM). For 2. halvår er der i Skagen i perioden 1/7-30/12 noteret 839 ex. med største obs: 22/9 40, 27/9 39 og 9/11 40 (ROC m.fl.). Fra østkysten er der indsendt følgende på over 100 fugle, Jerup Strand: 9/8 160 (AØ), 13/10 170 (AØ) og 3/11 230 (GRA) og fra Hirsholmene 2/10 100 (KRA). Derudover skal nævnes 2/9 175 Uggerby Å's udløb (AØ). Trækket kulminerer i oktober og tager gradvist af mod slutningen af året. Årets sidste er 30/12 19 Blokhush Strand (ATL) og 13 Grenen (OBO).

Sum: 7041. 1. halvår 2905, 2. halvår 4136. Observationer 331. Indsendere 69. Lokaliteter 54.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
859	190	444	311	1096	5	254	680	671	1237	1079	215

Dværgryle (Calidris minuta): 05010

Summen er næsten lige så lav som laveste sum inden for de foregående 10 år. Laveste sum var i 2002 på 207. Gennemsnittet for de 10 år er på 4911, og den højeste sum er fra 1996 på 23.093. I foråret blev de første fugle observeret på indlandslokaliteter: 15/5 5 Madsted (ELH), 17/5 1 Viskum (TBR LM MK STA) og 17/5 1 Rærup (GRA). De største observationer fra foråret er 21/5 7 Stensnæs (KRA) og 25/5 6 Østerkær Enge (MP) og sidste fra 1.halvår er 11/6 2 Bygholm Vejle (HHN). De første fra 2. halvår er 14/7 1 og 17/7 1

Rærup (ATL MLU) og 18/7 2 Agger Tange (HHN). Trækket kulminerer i august og tager derefter gradvist af. De største observationer stammer alle fra Agger Tange; 23/7 10 (MK), 20/8 16 (OZG) og 23/8 10 (HHN). Årets sidste er 8/10 1 Stensnæs (MLU) samt 15/10 2 Agger Tange (RS THH) og 3 Nors Sø (GGU).

Sum: 238. 1. halvår 31, 2. halvår 207. Observationer 91. Indsendere 37.. Lokaliteter. 29.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	29	2	55	109	37	6	-	-

Temmincksryle (*Calidris temminckii*): 05020

Summen er under gennemsnittet for de foregående 10 år på 783. Den højeste sum for denne periode er fra 1998 på 1945 og den laveste sum er fra 1995 på 223. Årets første er 29/4 1 Lønnerup Fjord (HHN), 2/5 1 Østerådal (GRA) og fra 3/5 kan følgende nævnes: 1 Onsild Ådal (CSS), 1 Østerådal (HAC) og 7 Rærup (GRA). Fra Vejlerne er der i alt i perioden 29/4-21/5 noteret 143 (HHN) med største obs; 14/5 48 R Lønnerup Fjord og 21/5 24 Vesløs/Arup Vejler (HHN). Derudover kan nævnes følgende andre på over 10 fugle; 9/5 19 Rærup (RSN), 21/5 30 Østerådal (GRA) og 19/5 27 Frydenstrand (AEC JHC). Forårstrækket gennemføres i løbet af maj, og de sidste fra foråret er 23/5 6 Frydenstrand (AEC JHC) og 1 T Grenen (ROC OBO m.fl.), 24/5 4 Østerådal (GRA) og 28/5 2 Grenen (AEC). De første fra 2. halvår er 4/7 1 Viskum (TBR), 5/7 1 Selbjerg Vejle (HHN) og 1 Rærup (KBC). De største ansamlinger i sensommeren/efteråret er på højst 3 fugle, og de fleste på 1-2 fugle. Årets sidste er 29/8 2 Rærup (RSN), 2/9 1 Rærup (GRA) og 17/9 2 Uggerby Ås udløb (KUP).

Sum: 577. 1. halvår 506, 2. halvår 71. Observationer 109. Indsendere 37. Lokaliteter 25.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	505	-	28	22	3	-	-	-

Stribet Ryle (*Calidris melanotos*): 05070

En Stribet Ryle, godkendt af SU, blev 16/4 fundet ved Rærup af GRA, og frem til 18/4 set af flere indsendere. Der er tale om det 18. fund fra Nordjylland. Arten skal fra og med 2006 ikke længere forelægges SU.

Stribet Ryle, Rærup, Vodskov, 16. april 2005. (Foto: Ole Krogh).

Krumnæbbet Ryle (*Calidris ferruginea*): 05090

Summen er kun godt en tredjedel af gennemsnittet for de foregående 10 år på 1790. Den højeste sum er fra 1998 på 6235, og den laveste sum er fra 2002 på 346. Fra foråret er der kun få observationer, alle fra maj 17/5 1 Rærup (GRA), 22/5 5 Jerup Strand (GRA JHC) og 25/5 8 Østerkær Enge (MP). Sidstnævnte er også forårets sidste observation. Efterårstrækkets første er 6/7 med 1 Jerup strand (SSC GuS) og 1 Frydenstrand (SSC) og 12/7 2 Bygholm Vejle (HHN). Fra Vejlerne er der i perioden 12/7-8/10 noteret 98 ex., heraf er de største observationer 23/7 15, 24/7 12 og 25/7 19 (HHN). Fra Ulvedybte er der for perioden 15/7-20/9 indsendt 105, med de største observationer 11/8 17 (KBC), 21/8 24 (SSC OK) og 28/8 25 (IZN). Endvidere skal nævnes 31/7 25 Rotholmene-Hestør Odde (HHL). Ved Agger Tange er der i perioden 23/7-20/9 noteret 199 med de største antal 23/7 7 (MK), 14/8 6 (ABK) og 20/8 10 (EA). Fra vestkysten kan også nævnes 31/7 15 SV Grøn-høj Strand (JØP). Også Mariager Fjord har noget at byde ind med; 22/8 10 Havnø og Havnø Hage (CSS). Årets sidste er 29/9 5 Ulvedybte, Perlen (GRA) og 8/10 1 Bygholm Vejle (HAC) og 4 Stensnæs (LYA).

Sum: 466. 1. halvår 19, 2. halvår 447. Observationer 93. Indsendere 41. Lokaliteter 29.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	19	-	162	218	62	5	-	-

Sortgrå Ryle (Calidris maritima): 05100

Årssummen er næsten på størrelse med gennemsnittet for de foregående 10 år på 345. Den højeste sum på 705 er fra 1996, og den laveste sum på 162 er fra 1998. Året starter med flere større observationer. Agger Tange har 18/1 45 (EA), 23/1 20 (PWB) og 1/2 50 (PHA). Roshage har 21/2 13 (ST) og 5/3 9 (PHA). De øvrige observationer fra Roshage er på højst 3 fugle. Derudover kan nævnes følgende observationer på over 5 fugle; 1/2 8 Hanstholm Havn (KRN TBN), 17/2 10 Roshage/Hanstholm Havn (HHL) og 25/3 19 NØ Kærsgård Strand (AØ). Der ses ingen fugle i april, men der dukker et par fugle op i maj, 5/5 1 R Grenen (ROC) og 18/5 1 R Roshage (HHN). Efterårets første ses allerede 8/8 1 Saltum Strand (MRP). Vi skal hen til september, før der sker mere. Fra Roshage er der i perioden 17/9-19/12 noteret ialt 31 med de største observationer 15/10 4 (FLY FNI OLI) og 14/11 5 (KIA). Fra Hanstholm Havn skal nævnes 18/9 5 (JØP GL) og 1/10 3 (HAC). På Agger Tange er der i perioden 23/9-23/11 noteret 22, med største tal 13/10 4 (GGU) og 23/11 7 (EA).

Sum: 334. 1. halvår 248, 2. halvår 86. Observationer 62. Indsendere 43. Lokalteter 16.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	84	131	31	-	2	-	-	2	24	38	21	1

Almindelig Ryle (Calidris alpina): 05120

Årssummen er højere end de tre foregående år, hvor den laveste sum fra 2004 på 80.776 også er laveste sum for de foregående 10 år. Summen er dog et stykke fra gennemsnitssummen for de 10 år på 260.594. Den højeste sum for denne periode er fra 1995 på 636.659.

Største antal overvintrende fugle i årets første måneder er 16/1 600 Bovet Bugt (FHK), 17/2 410 Krik Vig (HHN) og 20/2 430 Mariager Fjord øst for Hadsund (TN). Agger Tange er lokaliteten hvor de største observationer gøres. Der er i perioden 15/1-29/5 noteret i alt 4390. De største tal for perioden er 19/3 800 (TRK), 5/5 830 (FRO) og 15/5 900 (HHN). Fra Vejlerne er der for perioden 7/2-21/6 noteret 4729. De største tal herfra er 22/3 405 Limfjorden ved Bygholm Vejle (HHN), 25/3 400 Vesløs/Arup Vejle (HHN) og 4/4 550 Bygholm Vejle (HHN). Fra Ulvedybte er der i perioden 31/3-30/6 noteret 3939 med de største tal 31/3 1500 (HAC), 9/4 350 (RLV SEM) og 18/5 788 R (JHC) samt fra Limfjorden i øvrigt 26/3 400 Lindholm Vejle (HHL), 7/4 380 Agerø (FFA) og 18/5 2000 Kytterne, Haldager Vejle (GRA). Fra østkysten og Kattegat skal nævnes: Nordmandshage 6/3 1100 (RSN), 9/5 2450 (RSN) og 16/5 1500 (HHB), Hou 30/3 3000, 12/4 1500 og 1200 (LYA) samt fra Egense 27/4 6000 (PR). Derudover skal nævnes følgende fra Læsø: 16/1 600 Bovet Bugt (FHK) og 4/5 300 Stokken (Store-Knotten) (FHK). Der er kun indsendt en ynglefugleobs på 14 ynglefugle fra Bygholm Vejle (HHN JFA HRC Claus Hornemann). Fra 2. halvår er der i Vejlerne for perioden 1/7-16/12 noteret 2361, med største obs: 24/7 170 og 25/7 156 Bygholm Vejle (HHN) og 12/11 500 Bygholm Vejle (OLH). Af andre Limfjordslokaliteter kan nævnes Ulvedybte: 15/7-13/11 10.051, med største obs: 28/8 1500 (IZN) og 27/9 1600 (RSN). Derudover er der også 19/10 2000 Agerø (BLN) og 27/10 1600 Østerkær Enge (MP). Fra Skagen er der i perioden 2/7-21/11 noteret 1118 med største obs: 13/8 77 (KNP) og 27/8 81 (RT). Agger Tange har i perioden 5/7-11/11 9742, med største observationer 14/8 1378 (AWM), 1/9 2000 (PWB) og 23/9 1693 (HHN). Jerup Strand har i perioden 6/7-27/12 3912 med største tal 14/8 500 (KNP). Stensnæs har i perioden 8/7-22/10 18.040, hvor de største er: 8/10 2400 (LYA), 9/10 2000 (MLU) og 14/10 2000 (MLU).

Nordmandshage har i perioden 24/8-21/12 20.078, hvor de største dage er 29/8 2900 (RSN), 7/9 4600 (LYA), 8/9 4000 (HHB) og 21/9 4500 (LYA) og fra Egense østkyst incl. Korsholm skal nævnes 18/9 5500 (WJ TBA FA). Hirsholmene skal også nævnes med 2/10 1000 (KRA) og Mariager Fjord med 30/8 1200 Havnø og Havnø Hage (DFS). De største flokke af overvintrende fugle fra årets slutning er 13/12 250 Dokkedal (ATL) og 22/12 120 Østerkær Enge (MP). Hovedparten af observationerne har været store flokke af rastende fugle. Det er relativt begrænset, hvad der er noteret af trækkende fugle.

Sum: 150.674. 1. halvår 43.015, 2. halvår 107.659. Observationer 703. Indsendere 100. Lokalteter 122.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	1341	1128	11126	11473	17804	145	6196	21893	44873	28521	5549	627

Kærløber (Limicola falcinellus): 05140

En årssum på 43. Det er rekord for de seneste 10 år, hvor gennemsnitssummen er på 14 og maximum på 29. Den høje sum kan imidlertid skyldes flere obs af de samme fugle. Renset for gengangere, er der omkring 27 fugle fordelt på ca. 15 observationer. Alle nævnes: 18/5 1 Gerå (AEC JHC) og 2 Nordmandshage (PR), Je-

rup Strand 22/5 3 (KUP ROC), 24/5 1 (ROC KNP) og 26/5 2 (CSS), 29/5 6 Gerå (RSN), 5/6 1 Bygholm Vejle (HRC HHN), 21/7 1 Nordmandshage (PR), 24/7 4 Bygholm Vejle (HHN AS), Jerup Strand 24/7 1 (KNP) og 25/7 1 og 26/7 1 (begge AEC), 28/7 1 Perlen, Ulvedybet (KBC), 29/7 2 Bygholm Vejle (HHN) samt fra Nordmandshage 2/8 1 og 6/8 1 (PR).

Prærieløber (*Tryngites subruficollis*): 05160

Fejlagtigt blev et fund fra 2004, 3/10 1 Revlbuske, Lønnerup Fjord nævnt som godkendt af SU. Fundet er derimod aldrig blevet tilsendt SU. Der foreligger således fortsat seks tidligere fund fra Nordjylland, hvoraf tre er fra maj, to fra september og ét fra oktober. Geografisk fordeler fundene sig på Grenen, Bygholm Vejle (3), Vesløs Vejle og Agger Tange. Arten er SU-art. Der må ikke refereres til observationer, der ikke er godkendt af SU.

Brushane (*Philomachus pugnax*): 05170

Årssummen er hele 62% under gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 23.494, hvilket primært kan tilskrives færre optællinger i Vejlerne, som følge af feltstationens lukning. I forhold til sidste år er årssummen mindsket yderligere, hvilket især skyldes et svigtende juveniltæk i august og september.

Året starter med nogle overvintrende fugle 15/1 4 Agger Tange (OA). Derimod er der ikke indrapporteret fugle fra de ellers faste overvintringspladser på Sydmons.

De første forårstrækkere ses til normal tid med 28/3 10 Agger Tange (KNP), 29/3 3 og 31/3 28 begge Bygholm Vejle (HHN LLH HLL). Forårstrækket toppe ultimo april til medio maj, og de største observationer er alle fra Vejler-området med 3/5 310, 6/5 400 og 12/5 480 alle Bygholm Vejle (HHN JFA ROR), samt 28/4 210 Lønnerup Fjord (AS) og 8/5 250 Thorup Fjordholme (HHN JFA). Efter 15. maj er forårstrækket stort set overstået.

Ynglebestanden på Bygholm Vejle er opgjort til 13-19 ynglehunner, hvilket kan sammenlignes med 39 i 2003 (HHN). Det dårlige resultat skyldes sandsynligvis tilgroning.

Returtrækket af adulte fugle registreres først for alvor primo juli og de største observationer er 5/7 230 Bygholm Vejle (HHN RSN), 22/7 218 Vestlige Vejler og 1/8 216 Agger Tange (HHN). Juveniltækket registreres fra primo august, og i løbet af denne måned overtager ungfuglene scenen. Fra august er de største rasttal 14/8 333 og 23/8 214 begge Agger Tange (OZG HHN) samt 16/8 260 Vejlerne (ABK). I løbet af september og oktober svinder antallet af fugle i landsdelen hurtigt. De sidste på efterårstræk er 18/10 10 og 19/10 8 begge Ørum Sø (RT OZG) samt 23/10 1 Revlbuske (HHN), idet årets fire sidste observationer nok alle hidrører fugle fra den faste vinterbestand på Sydmons. Disse er 30/10 3 Agerø (JJK), 12/11 13 Ager Vejle (JJA via HHL), 22/11 31 Stenklipperne og 26/11 32 Søndervig (begge JKK).

Sum: 8785. 1. halvår 4419, 2. halvår 4366. Observationer 221. Indsendere 68. Lokaliteter 41.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	-	41	938	3237	199	2225	1837	175	53	76	-

Enkeltebekkasin (*Lymnocyrtus minimus*): 05180

En flot årssum med en næsten dobbelt så stor årssum som gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 69. Der ses flere fugle end normalt i både 1. og 2. halvår.

Årets første observation falder allerede nytårsdag, 1/1 1 Grenen (OBO). Alle observationer til og med primo marts kan nok henføres til overvintrende fugle. Alle disse nævnes: 25/1 1 Sandmilen (LAM), 26/2 1 Grenen (KHA MKH IBJ), 5/3 1 Kjul Strand (RSN), 5/3 4 Hirtshals Øststrand (RSN), 6/3 2 Skals Enge (MK) og 8/3 1 Amtoft Vig (HHN).

Det egentlige forårstræk registreres som sædvanligt kun i ringe grad og ses fra ultimo marts til primo maj. Det udgøres af: 28/3 1 Possø (PCL), 8/4 2 Vester Børsting (FRO), 16/4 1 Grenen (SSL), 22/4 1 Hulsig Hede (OBO) og 24+27/4+5/5 1 Grenen (ROC RBC m.fl.).

Efterårets første observationer er 25/9 1 Grenen (ROC KNP), 26/9 1 Hirtshals Øststrand (KRN RSN) og 27/9 1 Hanstholm Fyrhaver (HHN). Efterårstrækket kulminerer som sædvanligt i oktober. De største observationer er 9/10 10 og 16/10 22 begge Nors Sø (HAC RT), 17/10 3 Harboslette (MKH IBJ KHA) samt 1/11 7 (heraf én død) Grenen (ROC). Observationen på 22 16/10 Nors Sø er muligvis den største i NOK's historie. De suverænt største observationer i Nordjylland er dog 8/10 1963 50 Ulvedybet og 10/10 1964 80 Klim Fjordholme (Nordjyllands Fugle, Møller 1978).

Årets tre sidste observationer falder ultimo november med 18/11 1, 19/11 1 og 27/11 2 alle Gre-
nen/Nordstrand (ROC KNP), samt 19/11 1 Kærup Holme (VFL). Mod sædvane således ingen i december i
år.

Sum: 117. 1. halvår 20, 2. halvår 97. Observationer 59. Indsendere 25. Lokaliteter 22.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	1	9	7	1	-	-	-	5	77	15	-

Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*): 05190

2005 blev et år med en ret lav årssum, idet årssummen blot udgør lidt over halvdelen af gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 12.143. Hvis man tager i betragtning, at Vejlerne langt fra er dækkende optalt pga. lukningen af feltstationen, er årets sum dog hæderlig.

Året starter med et begrænset antal vinterfugle med første observationer 4/1 4 Romdrup Å's udløb (ATL), 6/1 1 Maria-
ger Fjords østlige del (HLL), 15/1 2 Øster Grønning (FD) og 15/1 1 Egholm (GRA). Første tocifrede antal er 6/3 10 og 8/3 11 begge Skals Enge (MK FRO STA), men disse er nok snarere overvintrende fugle end forårstrækkere. Fra ultimo marts ses de første trækfugle med 28/3 24 Ravnstrup Kær (RSN) og 30/3 16 Høstemark Skov (TC). Disse to observationer bliver sammen med 4/4 17 Onsild Ådal (CSS) de største rasttal fra det sparsomt registrerede forårstræk.

Efter primo maj ses nok hovedsageligt lokale ynglefugle. Af disse er der indrapporteret 56 syngende fugle/yngelepar, hvilket er pænt, når man tager den sporadiske optælling af Vejlerne i betragtning. Flest ses 7 Vesløs Vejle (EDJ) og 6 Nedermoste/Reservatet (LAM m.fl.).

Returtrækket bemærkes stort set ikke i juli, hvor første lidt større observation er 5/7 40 Selbjerg Vejle (RSN). Det kulminerer bredt fra august til medio november, 28/8 229 Rærup (GRA), 13/9 155 Ørum Sø (KRN RSN) og 12/11 600 Bygholm Vejle (OLH). Efter november ses ingen tocifrede antal og årets sidste observationer bliver 30/12 9 Lønnerup Fjord (EDJ), 31/12 1 Sønder Harritslev (HHL) og 31/12 1 Fur (ATP).

Sum: 6226. 1. halvår 411, 2. halvår 5660. Observationer 439. Indsendere 91. Lokaliteter 143.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
10	20	118	132	69	62	164	1267	1396	1535	1402	51

Tredækker (*Gallinago media*): 05200

Fire fund er ret normalt. I hele landet ses blot seks fugle i 2005!

Fra foråret 29/5 1 spillende Gerå (RSN). Fuglen høres kun spille én enkelt sekvens om aftenen fra en eng lige nord for å-udløbet.

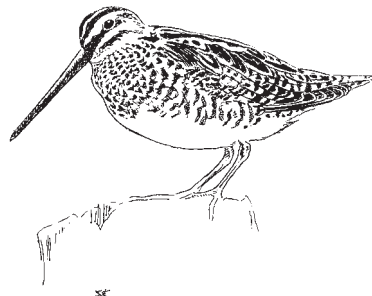
Fra efteråret 24/8 1 Estvadgård (FRO EM), 6/10 1 Nordstrand (KEC) og 15-24/10 1 Onsild Ådal (CSS m.fl.).

Ret usædvanligt er to af observationerne fra oktober, idet kulminationen normalt ses ultimo august til medio september. Fundet ved Onsild Ådal er i øvrigt et af de seneste i Danmark nogensinde.

Skovsneppe (*Scolopax rusticola*): 05290

Årssummen er 80% over gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 165. Den store årssum skyldes især et stort forårstræk i marts med et kæmpe sneppefald i Skagen. JTN har fundet 6 fugle taget af Duehøg. Året starter med en del overvintrende fugle 1/1 1 Kielstrup Skov (BH), 11/1 1 Estvadgård Plantage (LN) og 15/1 12 Rold Østerskov (TRK).

Fra forårstræk ses fra marts med de største observationer 5/3 3 Hirtshals (RSN), 6/3 3 Vilsbøl Plantage (JB), 8/3 3 Lundby Krat (TC), 17/3 85 Butterstien (LAM Jens Eggert), 18/3 17 Skagen (KEC) og 25/3 3 Storsig (ROC). Om observationen 17/3 skriver LAM: "Et fantastisk sneppefald. Den lokale sneppejæger Jens Eggert, som har drevet jagt i området i over 50 år, har aldrig oplevet et så fint fald. Vi havde på turen god hjælp af hans jagthund Dina, som fandt mange af snepperne. Man kan kun gisne om, hvor mange hundrede snepper der har været i Skagensområdet i dag, da vi kun har gået på en ganske lille del af de egnede biotoper!!!" Det intense forårstræk afsluttes med 6/4 1 Børglumskloster Skov, 17/4 1 Lilleheden Klitplantage

og 18/4 1 Hals Mose (alle JTN).

Fra yngletiden er der indrapporteret 14 fugle – heraf 5 territoriehævdende. De største observationer er 7/6 2 Sangild (OL) og 23/6 5 Kompedal Plantage (BD).

Efteråret skydes i gang med 6/10 1 Lilleheden Klitplantage (KUP), 15/10 1 Lindholm Vejle (via HHL) og 16/10 1 Agger Tange (MKH). De største observationer fra returtrækket er 28/10 3 Råbjerg Mose (BHJ), 31/10 3 Øster Aslund (LYA), 11/11 3 Børglumkloster Skov (JTN) og 12/11 12 Hammer Bakker (ATL).

Året slutter med en del overvintrende fugle, f.eks. 21/11+13/12 3 Poul Eeg Camping (KEC). De sidste observationer er 29/12 1 Hulsig (OBO), 30/12 1 Skyum (EA), 30/12 1 Nørreådal (TBR), 31/12 1 Saltum (ATL) og 31/12 2 Gravlev Ådal (JLA).

Sum: 297. 1. halvår 212, 2. halvår 85. Observationer 135. Indsendere 55. Lokaltiteter 85.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
21	8	156	13	1	13	1	-	-	25	32	27

Stor Kobbersneppe (*Limosa limosa*): 05320

Årets sum er hele 74% under gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 4875. Årsagen hertil er dels manglen på dækkende optællinger i Vejlerne som følge af lukningen af feltstationen i 2003, dels et reelt lavt antal fugle på Bygholm Vejle. Vi skal nok vænne os til årssummer på under eller omkring et par tusinde de kommende år.

De første ses til normal tid 19/3 2 Agger Tange (TRK), 20/3 26 og 21/3 4 begge Bygholm Vejle (HHN OGJ LYA). De største observationer fra 1. halvår er 24/3+24/5 60 Bygholm Vejle (HHN LHH) og 15/5 122 og 20/6 60 begge Agger Tange (HBØ). Eneste observationer i 1. halvår væk fra Agger Tange og Vejlerne er 28/4 1 Østerådal (GRA), 1/5 2 Nordmandshage (SEM) og 6/6 1 NV Grenen (ROC).

Der er ikke indkommet noget tal på ynglebestanden i Vejlerne, derimod er 61 par på Agger Tange (HHN) rigtig flot og fuldt ud på linie med 2004. Generelt er observationerne fra Vejlerne små, hvilket kunne tyde på en fåtallig ynglebestand.

Efter ynglesæsonen forsvinder fuglene hurtigt fra Vejlerne, medens der ses enkelte større rasttal på Agger Tange med 18/7 120 og 1/8 49 (begge HHN). De eneste observationer væk fra Vejlerne og Agger Tange i 2. halvår er 9/8 1 Jerup Strand (AØ), 15/9 1 Agerø (JKK) og 29/9 1 Kytterne (GRA). Efter juli har langt de fleste fugle forladt landsdelen og sidste tocifrede antal er 20/8 12 og 23/8 13 begge Agger Tange (EA HHN). De sidste observationer bliver 15/10 1 Agger Tange (AWM), 15/10 3 Vesløs/Arup Vejler (RT) og endelig 13/11 2 Bygholm Vejle (EDJ). Flere af disse sene fugle kunne tænkes at være islandske, derfor bør man angive, hvorvidt racebestemmelse er blevet forsøgt. Desuden skal der lyde en indtrængende opfordring til at knytte en kommentar til alle fund i Nordjylland væk fra de to faste ynglelokaliteter Vejlerne og Agger Tange, idet der er erfaring for, at arten fejlbestemmes og fejlintastes i ret stor stil. Arten er notorisk meget mere sjælden end Lille Kobbersneppe og træffes således kun undtagelsesvist på deciderede kystlokaliteter.

Sum: 1261. 1. halvår 936, 2. halvår 325. Observationer 100. Indsendere 48. Lokaltiteter 9.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	252	131	375	178	210	96	11	6	2	-

Islandsk Stor Kobbersneppe (*Limosa limosa*):

Året bød ligesom sidste år på små 20 fugle på de sædvanlige få lokaliteter. Siden racen udgik af SU-listen i 2001 er der i årene 2001, 2002, 2003 og 2004 set hhv. 24, 95, 21 og 20 fugle.

Der ses kun en enkelt fugl i foråret, 7/4 1 sdr. Bygholm Vejle (HHN). Fra efterårstrækket registreres tre adulte fugle, 22/7 1 sdr. Vesløs/Arup Vejler og 1/8 2 Agger Tange (begge HHN). Resten af efterårets fugle er alle juvenile og fordeler sig på tre lokaliteter. Ulvedybte: 20+25/9 1 Ulvedybte (SSC HMT TVI). Bygholm Vejle: 30/8+2+19+23/9+15/10 1, 17/9+4/10 4 og 28/9 8 (HHN m.fl.). Agger Tange 23/8+7/10 1 og 13/9 2 (HHN PHK OA). Der opfordres til at angive alder på fuglene, idet dette normalt er nødvendigt i forhold til bestemmelsen. Observationer uden aldersangivelse vil for fremtiden ikke blive medtaget i rapporten.

Sum: 31. 1. halvår 1, 2. halvår 30. Observationer 16. Indsendere 11. Lokaltiteter 4.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	-	-	1	4	19	6	-	-

Lille Kobbersneppe (Limosa lapponica): 05340

Som de to forrige år et år under sædvanligt niveau, idet årssummen er 48 % under gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 13.700. Det er begge halvår, der halter bagefter. Lidt flere tællinger på Læsø og østkysten af Vendsyssel i maj kunne hæve årssummen betragteligt.

Året starter med enkelte overvintrende flokke i den sydvestlige del af området, således 5/1 50 og 23/1 21 begge Sindrup Vejle/Helligsø (HRS PWB) samt 17/2 30 og 21/2 1 begge Agger Tange/Krik Vig (HHN CSS).

Forårstrækket starter medio marts med 15/3 1 Ø Nordstrand (KEC), 30/3 480 Agger Tange (FRO) og 1/4 1 Bygholm Vejle (HHN). Det kulminerer fra ultimo april til ultimo maj, hvorfra de største observationer er 30/4 1400 Vesterø Havn (FHK), 4/5 850 Bovet Bugt (FHK), 15/5 471 Agger Tange/Krik Vig (HHN) samt 25/5 326 Østerkær, Gjøel (MP).

Efter primo juni er det nordgående træk overstået. Af oversomrende fugle bør 21/6 80 Agger Tange (ALM) nævnes.

Det første vidnesbyrd om de adultes sydgående træk er 14/7 38 Gerå (RSN), 17/7 1 SV Roshage (MK) og 18/7 25 Agger Tange/Krik Vig (HHN). Trækket kulminerer ultimo juli til medio august hvor følgende skal nævnes; 27/7 69 Stensnæs (LRU), 31/7 173 SV Grønhøj Strand (JØP) og 20/8 200 Agger Tange/Krik Vig (HHN ABK OZG). Fra ultimo august dukker de første juvenile fugle op. Fra deres trækperiode er der kun to nævneværdige observationer, nemlig 18/9 255 Agger Tange (MJ) og 8/10 41 kysten mellem Als og Øster Hurup (TN). Efter september ses kun få fugle og året slutter med tre vinterobservationer: 10/12 12 Ager Vejle (HHL), 10/12 5 Lindholm Vejle (HHL) og 19/12 1 Lindholm Fjordpark (GRA).

Sum: 7141. 1. halvår 5472, 2. halvår 1669. Observationer 172. Indsendere 62. Lokalteter 46.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
71	31	481	1868	2929	92	350	777	404	93	25	20

Lille Regnspove (Numenius phaeopus): 05380

Et rigtig dårligt år med en årssum, som er 46 % under gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 1138. Den lave årssum, som ikke er set ringere siden engang i 70'erne, er et resultat af både et sløjt 1. og 2. halvår. Især mangler der optællinger fra Thy og Hanherreds klitheder, der plejer at huse pæne flokke, især i juli måned. Så hermed en opfordring til at kigge ekstra grundigt efter på disse lokaliteter til sommer.

Årets første er ret tidlig 15/4 1 Nors Sø (CSS). De næste ses til lidt mere normal tid, 23/4 12 NØ Højen (SEM) og 28/4 4 Lønnerup Fjord (AS). Forårstrækket topper primo maj med 2/5 40 Ø Nordstrand (JHC), 7/5 15 Jerup Strand (RBL) og 8/5 20 Thorup Fjordholme (AS). De sidste fugle på forårstræk ses ultimo maj, 24+28+29/5 1 Grenen (ROC HAG AEC).

De adultes returtræk ses fra ultimo juni med 20/6 3 Lønnerup Fjord (HHN) og 24+25/6 1 Stensnæs (LYA). Kulminationen ses primo til medio juli: 2/7 18 Lønnerup Fjord (HHN), 8/7 51 Limfjorden ved Bygholm- engen (HHN) og 31/7 42 Vangså (ATL). Fra juveniltrækket er der følgende større tal 14/8 10 Jerup Strand (KNP), 15/8 20 SV Ørhage (ABK) og 16/8 10 Kærup Holme (BHJ). Efter august er næsten alle fugle væk fra landsdelen og de sidste observationer er 3/9 1 Ø Bulbjerg (CSS), 3/9 1 Øster Hurup (LTP) og 13/9 1 Agger Tange (KRN RSN). Der skal fra redaktionens side lyde en opfordring til at være påpasselig med bestem- melsen af Lille Regnspove. Ved en søgning på arten i DOFbasen er der således mange oplagte fejlobservati- oner/fejlindtastninger især i henhold til artens fænologi. Lille Regnspove overvintrer i Afrika og ankom- mer normalt til landsdelen omkring 20. april og er normalt borte igen ved septembers udgang.

Sum: 613. 1. halvår 242, 2. halvår 371. Observationer 129. Indsendere 52. Lokalteter 47.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	24	213	5	242	126	3	-	-	-

Stor Regnspove (Numenius arquata): 05410

Et flot år med en årssum på 31% over gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 21.686. Som sidste år ses næsten lige mange i begge halvår, hvilket er lidt usædvanligt. Normalt ses klart flest i 2. halvår. Materi- alet er domineret af observationer fra Limfjordens to udmundinger Hals-Egense (WJ LYA HHB m.fl.) og Agger Tange/Krik Vig (HHN TRK ABK OA m.fl.). Månedsmax. for begge disse områder er angivet i nedenstående tabel.

De største tal, bortset fra på skemalokaliteterne, er fra vinteren: 16/1 234 Ørum Sø (JKK), 26/1 329 og 28/2 473 begge Mariager Fjords østlige del (HLL).

Forårstrækket indledes medio marts, og fra midten af måneden ses en del store ansamlinger, flest 17/3 135 Østerkær, Gjøl (MP), 25/3 70 Ulvedybet (RSN) og 27/3 106 Vejlerne (PEN). Forårstrækket topper dog først fra medio til ultimo april, hvor der ses nogle meget store trækobservationer i Skagen, flest 18/4 786 Ø, 19/4 422 Ø og 22/4 650 Ø alle Nordstrand (HLL EKR m.fl.). I alt ses 2317 Ø i Skagen 19/3-20/5 (HLL EKR ROC m.fl.). Efter primo maj ses ikke mange fugle, bortset fra de to skemalokaliteter, hvilket nok i høj grad kan tilskrives oversvømmende ikke ynglende fugle.

Der er indrapporteret 22 ynglepar eller spillende fugle, flest 7 Lille Vildmose området (HAC) og 7 Råbjerg området (EØ m.fl.).

Returtrækket indledes allerede ultimo maj 27/5 3 SV, 29/5 1 V Grenen og 9/6 1 SV alle Grenen (ROC TN), samt 12/6 3 S Skagen By (ABK). Fra ultimo juni kommer der for alvor gang i den, med 28/6 405 Tranum Enge (RSN) og 28/6 180 Lille Vildmose (LLH). Fra efterårstrækket er de største rasttal, bortset fra på skemalokaliteterne; 28/7 180 Pletterne (CSS), 29/8 159 Hou (LYA) og 8/10 230 Pletterne (CSS).

Året slutter med følgende større vinterflokke 27/11 102 Pletterne (CSS), 1/12 145 Helligsø (MCA) og 22/12 117 Østerkær, Gjøl (MP).

Sum: 28.418. 1. halvår 12.855, 2. halvår 15.563. Observationer 658. Indsendere 117. Lokaliteter 164.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	2390	2380	1862	4049	777	1397	2752	3976	3299	1812	1123	871
Hals/Egense - max.	108	7	250	4	6	10	1340	510	1730	127	132	250
Agger/Krik - max.	300	504	350	-	80	70	315	600	404	200	55	-

Sortklire (Tringa erythropus): 05450

Et rigtig dårligt år med en årssum på hele 52% under gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 2219. Grunden til dette skal dels søges i lukningen af feltstationen i Vejlerne, men også i et utroligt sparsomt forårstræk, samt et ringe juveniltræk i efteråret.

De første trækgæster ses til normal tid i april; 9/4 1 Bygholm Vejle (HHN), 23/4 1 Viskum (TBR) og 24/4 8 Glombak (HHN). Herudover er 3/5 11 Bygholm Vejle (HHN) eneste lidt større observation fra forårstrækket, der afsluttes med 17/5 1 Bygholm Vejle (HHN), 21/5 2 NØ Grenen (OGJ) og 21+23/5 1 Viskum (TBR). De adultes returtræk indledes allerede primo juni med 6/6 1, 11/6 7 og 12/6 11 alle Bygholm Vejle (VFL HHN TC). Adulttrækket domineres af tal fra Bygholm Vejle, flest 16/7 25 og 6/8 34 (HHN). Eneste større antal andetsteds fra er 2/7 6 SV Reservatet, Skagen (ABK). Fra primo august begynder de første juvenile fugle så småt at indfinde sig. Fra juveniltrækket er de største observationer 1/10 35, 6/10 57 og 8/10 40 alle Bygholm Vejle (HHN). Fra andre lokaliteter ses flest 4/9 25 Læsvig (HHN), 18/9 17 Agger Tange (BN) og 2/10 19 Hovsør Røn (HHN).

Årets slutter til normal tid med 23/10 4 Østerild Fjord (HHN) og 28/10+10/11 2 Bygholm Vejle (VFL JKK).

Sum: 1061. 1. halvår 98, 2. halvår 963. Observationer 158. Indsendere 56. Lokaliteter 35.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	10	37	51	272	168	237	284	2	-

Rødben (Tringa totanus): 05460

Året er på linie med 2004, og således er årssummen 46% under gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 20.371. Årsagen er nok dels lukningen af Vejlernes Økologiske Feltstation, samt at der ikke længere gennemføres DMU-tællinger på Vendsyssels østkyst. Desuden registreres der forbavsende få vinterflokke i begge halvår.

Af vinterflokke, der vel udelukkende består af Islandske Rødben (ssp. robusta), kan nævnes 4/2 73 Skansehavnen (SEF) og 19/2 99 Krik Vig (HHN). Fra medio marts ses de første trecifrede ansamlinger, 19/3 180 Agger Tange (TRK) og 30/3 155 Hou (LYA).

Fra forårstrækket, der topper bredt i april og maj, er de største observationer 16/4 93 Rotholmene (HHL), 8/5 85 Pletterne (TN) og 18/5 80 Kytterne (GRA). Dertil kommer 19/5 100 og 11/6 458 begge Bygholm Vejle (JNI HHN), samt 19/5 164 Ulvedybet (VFL). Disse fugle består for en stor dels vedkommende nok af lokale ynglefugle.

Der er ikke indrapporteret større optællinger af ynglefugle, hvilket har resulteret i blot ca. 30 ynglepar, flest 4-6 Agerø (MK). Dertil kommer en optælling af ynglebestanden på Bygholm Vejle 11/6, hvor bestanden blev opgjort til 226 territorier, hvilket kan sammenlignes med 407 i 2003 (HHN). Det dårlige resultat skyldes sandsynligvis tilgroning.

Ultimo juli ses de første større ansamlinger på returtrækket, f.eks. 28/7 200 Pletterne (CSS) og 20/8 220 Agger Tange (OZG). Herudover er de største ansamlinger fra returtrækket 16/8 96 Aså (LYA), 2/10 100 Hirsholmene (via KRA) og 8/10 98 Egense Havn (DFS).
Fra vinteren er de største observationer 13/11 95 Skansehavnen (RL), 20/11 65 Havnø (TN) og 10/12 58 Draget (HHL).

Sum: 10.935. 1. halvår 5860, 2. halvår 5075. Observationer 675. Indsendere 121. Lokaliteter 139.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	270	372	938	620	2260	1400	903	1538	817	989	596	232

Damklire, adult, Feggesund, 22. juni 2005. (Foto: Ole Krogh).

Damklire (Tringa stagnatilis): 05470

Ét fund i år, 21-23/6 1 ad. Feggesund (HBØ m.fl.) er godkendt af SU som landsdelens 13. fund.
Ved en fejl blev et fund fra 2004, 2-3/9 2004 1 Bygholm Vejle nævnt som godkendt i sidste års rapport. Fundet blev derimod forkastet. Desuden er følgende godkendte fund aldrig blevet nævnt i NOK-rapporten: 28/5-6/6 2003 1 spillende Bygholm Vejle. Fuglen regnes som den samme som 25/5 2003 1 Kogleaks, og de to observationer regnes således kun som ét fund.
Af de tolv tidligere fund er to fra april, syv fra maj, ét fra juni, ét fra juli og ét fra august. Geografisk fordeles fundene sig på Ilbro Enge, Gerå, Haldager Vejle, Ulvedybet, Havnø, Høndrup Sø, Bygholm Vejle (3), Arup Vejle (2) og Agerø. Arten udgår fra og med 2006 fra SU-listen.

Hvidklire (Tringa nebularia): 05480

Et dårligt år med en årssum på 46% under gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 8227. Grundene hertil er nok lukningen af Vejlernes Økologiske Feltstation, samt at der ikke længere gennemføres DMU-tællinger på bl.a. Vendsyssels østkyst og ikke mindst få store observationer fra især forårstrækket.
Årets første ses lidt tidligere end normalt, nemlig 4/4 1 Nors Sø (FRO) og 7+9/4 1 Lille Vildmose (DFS TC). Forårstrækket kulminerer ultimo april til primo maj, f.eks. 28/4 135 Stårup Enge (GM), 3/5 71 Bygholm Vejle (HHN) og 8/5 450 Pletterne (TN). Efter ultimo maj er forårstrækket overstået.
Returtrækket af adulte fugle indledes medio juni, men først primo juli ses lidt større antal, flest 5/7 130 Østlige Vejler (HHN RSN) og 6/7 105 Bygholm Vejle (RSN). Bortset fra Vejlerne er de største antal fra adulttrækket 14/7 73 Gerå (RSN), 28/7 85 Ulvedybet (KBC) og 28/7 120 Pletterne (CSS). Eneste større observation fra juveniltrækket er 15/8 60 Ulvedybet (HAC). I løbet af september og oktober tynder det voldsomt ud i fuglene, og de sidste observationer bliver 2/11 2 Kielstrup Sø (BH), 5/11 1 Jerup Strand (RSN) og 13/11 1 Ulvedybet (IZN). Det er ikke usædvanligt med enkelte fugle i første halvdel af november.

Sum: 4466. 1. halvår 1614, 2. halvår 2862. Observationer 432. Indsendere 82. Lokaliteter 90.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	314	1215	75	1901	768	128	61	4	-

Svaleklire (Tringa ochropus): 05530

Et år med en lav årssum, som er 29% under gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 670. Dette er egentligt en fin årssum, når man tager i betragtning, at der kun er mangelfulde tal fra Vejlerne. Det er især 2. halvår, der er under middel.
Året starter med et vinterfund, 15/2 1 Mogbæk (HHL).
Forårstrækket indledes ultimo marts med 27/3 3 Skyum (LFD), 1/4 6 Ø Grenen (LAM), 1/4 1 Egholm (GRA) og fra 3/4 på en række lokaliteter. Kulminationen sker ultimo april med 23/4 13 Ø Nordstrand (HLL), 24/4 12 (8 Ø + 4 R) og 27/4 9 Ø + 2 R begge Grenen (ROC). De sidste på forårstræk ses medio maj, 10/5 1 Østerådal (GRA), 14+15/5 1 T Grenen (ROC).

Returtrækket indledes i juni med 4/6 1 Ellekrattet (KNP), 11/6 2 Bygholm Vejle (HHN) og 15/6 2 Viskum (TBR). Dog ses først nævneværdige antal fra primo juli, 5/7 8 Rærup (KBC) og 8/7 10 Bygholm Vejle (HHN). De største ansamlinger ses ultimo juli og er nok en blanding af adulte og ungfugle: 22/7 21 og 29/7 23 begge Bygholm Vejle (HHN). Bortset fra Vejlerne, er største observationer 3/8 6 Agger Tange (HHN) og 24/8 6 Rærup (HHB). Efter august er der kun få fugle tilbage i landsdelen, og efteråret afsluttes af 15/10 1 Skradekær (HHN), 17/10 1 Hjørdemål (RS) og 19/10 1 Ballerum (HAG). Året lukker og slukker med en overvintrende fugl, 27/12 1 Kjellerup (DD).

Sum: 484. 1. halvår 166, 2. halvår 318 . Observationer 179. Indsendere 57. Lokalteter 57.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	1	3	126	18	18	182	120	10	5	-	1

Tinksmed (Tringa glareola): 05540

2005 blev et forholdsvis dårligt år, idet årssummen er 18% under gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 2358. Dette skyldes især et sløjt forårstræk. Dog er årssummen ikke alarmerende lav, når man tager i betragtning, at optællingerne i Vejlerne ikke er dækkende efter feltstationens lukning i 2003. Den første fugl er lidt tidlig, 17/4 1 Birkesø (WJ), de næste mere normale, 21/4 1 Viskum (TVI) og 24/4 1 Vandplasken (BHJ). Forårstrækket kulminerer primo til medio maj, flest 3/5 77 og 4/5 97 begge Viskum (TBR), 3/5 70 Onsild Ådal (CSS) og 12/5 86 Bygholm Vejle (HHN). Efter medio maj ses kun få fugle, og de sidste på forårstræk er 28/5 2 Ø Grenen (HAG JHC). Fra Hanstholm Vildtreservat foreligger oplysninger om 31 par, hvilket er en mindre nedgang i forhold til de senere år (Nyegaard og Grell 2006). Returtrækket af adulte fugle indledes allerede primo juni med 7+8/6 1 og 11/6 5 Bygholm Vejle (HHN). Første tocifrede antal ses dog først primo juli, 1/7 16 Viskum (TBR) og 2/7 23 Vejlerne (HHN). Forårstrækket kulminerer primo juli med 5/7 190 Østlige Vejler, 6/7 75 og 7/7 55 begge Bygholm Vejle (HHN RSN). Fra ultimo juli begynder de første ungfugle at indfinde sig i landsdelen, dog registreres juveniltrækket kun i meget begrænset omfang, flest 7/8 12 og 16/8 14 begge Bygholm Vejle (HHN) samt 14/8 11 Strandet, Hjarbæk Fjord (TRK). Årets sidste observationer falder ret tidligt med 3/9 1 Vejrum (LM), 4/9 2 Bygholm Vejle (HHN) og 17/9 3 Glombak (AS).

Sum: 1936. 1. halvår 1049, 2. halvår 887. Observationer 194. Indsendere 56. Lokalteter 40.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	112	904	33	749	132	6	-	-	-

Terekklire (Xenius cinereus): 05550

I forbindelse med en lavtrykspassage og et massivt fald af klirer i Vejlerne ses 5/7 1 ad. Bygholm Vejle (RSN m.fl.). Fundet er godkendt af SU som det 36. danske og 9. nordjyske fund. Af de otte tidligere fund er tre fra maj, to fra juni, ét fra juli og to fra september. Geografisk fordeler fundene sig på Tusholm (Læsø), Jerup Strand, Rærup, Blokhus, Bygholm Vejle (2), Holm Tange og Agger Tange. Arten er SU-art.

Mudderklire (Actitis hypoleucos): 05560

Årsummen er tæt på gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 1518. Årets første ses meget tidligt, nemlig 5/4 1 Lille Vildmose (TBA), hvorimod de næste er mere normale rent fænologisk set, 18/4 1 Sønder Harritslev (HHL) og 21/4 1 Nørresundby (GRA). Forårstrækket kulminerer i maj, f.eks. 2/5 30 Ø + 8 R Skagen (JHC ROC), 3/5 30 Nørre Uttrup Enge (GRA) og 20/5 22 T Grenen (ROC). De sidste forårstrækkere ses ultimo maj, 25+27+28/5 1 Grenen (AEC ROC). Første obs fra efterårstrækket gøres medio juni, 16/6 1 Grenen (ROC), 23/6 1 Kogleaks (HHN) og 26/6 1 Rærup (RSN). De første tocifrede antal fra returtrækket er 5/7 14 Rærup (KBC) og 14/7 16 Aså (RSN). Returtrækket topper ultimo juli til primo august. De største observationer er 28/7 18 Perlen, Ulvedybet (KBC), 30/7 19 Grønhøj Strand (JØP), 31/7 21 Thisted (KIA) og 1/8 26 Rærup (JLA). De sidste trækgæster ses til normal tid, 28/9 1 Rærup (ATL), 29/9 1 Skagen Havn (ROC) og 8/10 1 kysten mellem Als og Øster Hurup (TN).

Sum: 1367. 1. halvår 617, 2. halvår 750. Observationer 332. Indsendere 83. Lokaliteter 100.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	48	560	8	314	357	78	1	-	-

Stenvender (Arenaria interpres): 05610

Et rigtig godt år, hvor årssummen er 75% over gennemsnittet for de sidste 10 år (1995-2004) på 995. Materi- alet domineres især af observationer fra 2. halvår fra den nordøstlige del af området.

Der ses overvintrende fugle på flere lokaliteter end normalt. Alle nævnes: 13-22/1 op til 2 Grenen (ROC LAM KBC), 15/1 3 Roshage (HHN BH), 15/1-19/2 op til 9 Agger Tange/Krik Vig (HHN m.fl.), 16/1 4 Strandby (KRA), 22/1 26 Holmkær (AS), 20/2 3 Limfjorden ved Bygholmengen (HHN) og 5/3 3 Jegens Odde (AØ).

Forårstræk ses fra primo maj, 2/5 1 Ø Nordstrand (JHC), 3/5 2 Jerup Strand (LAM) og 3/5 2 Limfjorden ved Bygholmengen (HHN). Det kulminerer bredt i maj, flest 5/5 38 Frederikshavn Havn (EØ), 21/5 45 Hirsholmene (JG) og 22/5 39 Agger Tange (TRK). De sidste forårstrækkere bliver 27/5 9 + 29/5 1 Agger Tange (PCH JTH), 28/5 5 Langerodde (KJLJ) og 29/5 1 Gerå (RSN).

Der er ikke indrapporteret noget med hensyn til ynglebestanden i Læsø-området.

Returtrækket af adulte fugle indledes ultimo juni; 21/6 2 Agger Tange (HHN), 4/7 1 Bygholm Vejle (RSN) og 15/7 1 Grenen (KNP). Der ses overhovedet ingen nævneværdige antal fra de adultes returtræk. Fra august begynder de første juvenile fugle at indfinde sig og fra deres trækperiode er største observationer 14/8 50 Agger Tange (FRO), 15/8 23 SV Ørhage (ABK) og 23/8 19 Krik Vig (HHN). I løbet af september tynder det ud i fuglene, men i oktober og november ses endnu en træktop; 2/10 200 Hirsholmene (via KRA), 5/11 181 Jerup Strand (EØ) og 22/11 48 Stenklipperne (JKK). Man kunne mistænke disse sene trækgæster for at stamme fra enten Nordamerika eller Grønland, hvorimod fuglene, der ses tidligere på efteråret, nok primært er af europæisk herkomst og overvintre i Afrika.

Året slutter med følgende vinterflokke: 10/12 5 Bisgård (EA LFD), 23/12 20 + 27/12 3 Jerup Strand (KNP EØ) samt 25/12 3 Agger Tange (EA).

Sum: 1740. 1. halvår 290, 2. halvår 150. Observationer 204. Indsendere 73. Lokaliteter 52.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	50	7	3	-	228	2	16	297	132	536	438	31

Odinshane, 1K, Skagen, Nordstrand, 30. oktober 2005. (Foto: Knud Pedersen).

Odinshane (Phalaropus lobatus): 05640

Et år under middel med cirka 13 forskellige fugle.

Fra 1. halvår: 15/5 1 hun Bygholm Vejle (HHN), 17/5 1 Agger Tange (HHN) og 29/5 2 Tofte Sø (TBA).

Fra 2. halvår: 9/7 2 ad. Arup Vejle (HHN), 25/7+1+20/8 1 Agger Tan- ge (TWJ AP HHN EA), 19/8 samt 7-11/9 1 Tofte Sø (TBA ATL TC CSS), 2/9 2 SV Hanstholm (JB), 30+31/10 1 1K Nordstrand og samme fugl igen 6/11 1 1K Skagen Havn (ROC KNP). Sidstnævnte fund er et af de allerseneste i Dan- mark og er fotodokumenteret.

Sum: 18. 1. halvår 4, 2. halvår 14. Observationer 15. Indsendere 11. Lokaliteter 5.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	-	4	-	3	3	5	2	1	-

Thorshane (Phalaropus fulicaria): 05650

Årets fund udgøres af 21/10 1 1K R og herefter trækkende S Nørre Vorupør (JKK) og måske samme fugl 21/10 1 SV Stenbjerg (MKH KHA IBJ) samt 29/10-4/11 1 1K Jerup Strand (HSC m.fl.). Således to til tre fugle, hvilket er normalt.
Desuden skal et gammelt forårsfund, der aldrig tidligere er blevet publiceret i rapporten, nævnes: 26-27/5 1996 1 Bygholm Vejle.

Thorshane, 1K, Nr. Vorupør, 21. oktober 2005. (Foto: Ole Krogh).

KJOVER

Mellemkjo ve (Stercorarius pomarinus): 05660

44 fugle er ikke et godt år, men alligevel på niveau med 10-årsgennemsnittet på 48 og bedre end 2004 (30). Dette skyldes til dels lidt flere fugle i efteråret, end der har været de seneste 5 år. I september ses kun én fugl, mens der i november ses hele 18 fugle. Det er mange så sent, især når der ikke er observeret mere end 39 fugle i efteråret. Efterårstrækket i 2005 ses derfor noget senere end normalt.
Foråret giver 5 fugle i maj, alle i Skagen: 9/5 1 lys 3K+ NNV Grenen (ROC JHC CR m.fl.), 11/5 1 lys ad. NV (ROC JAE JSM m.fl.), 13/5 1 ad. NV Grenen (OGJ ROC KNP m.fl.), 14/5 1 ad. N (JAE ROC m.fl.) og 16/5 1 R Grenen (OBO). I efteråret kommer den første fugl så sent som 21/9 1 mørk imm R Grenen (KNP). I efteråret ses i alt 2 sikre adulte fugle: 23/10 1 ad. NØ Hirtshals Fyr (AØ KUP) og 27/10 1 ad. NV Grenen (ROC JAE HKN m.fl.). Desuden ses 2 2K+ og resten er 1K fugle (hvor alderen er angivet). Efterårets største observationer er: 27/10 4 NV Grenen, heraf en ad. og 3 1K (ROC JAE HKN m.fl.) og 15/11 4 Roshage (JKK), der sammen med 2 Grønnestrand (MHR) og 1 1K NV Grenen også blev årets sidste.
Sum: 44. 1. halvår 5, 2. halvår 39. Observationer 37. Indsendere 18. Lokalteter 9.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	-	5	-	-	-	1	20	18	-

Almindelig Kjo ve (Stercorarius parasiticus): 05670

798 fugle i 2005 er ikke ligefrem blændende og er da også langt fra den rigtig gode 2004 sum på 1344. 2005 ligger ligeledes også lidt under 10-årsgennemsnittet på 867, men derimod er der mange sene fugle i efteråret. Således er der faktisk hele 55 fugle i november, hvor der i 2004 var 1! Den høje novembersum overgår kun af rekorden fra 2000 på 61. Skagen står for 47% af årets materiale.
1. halvår indledes med en meget tidlig forårsobservation: 27/3 1 ad. Ø Grenen (PR ROC BIR m.fl.). Herefter ankommer de næste til mere normal tid: 3/4 1 ad. Ø Nordstrand (KNP) og 8/4 1 ad. R Nordstrand

(KNP). Forårstrækket i Skagen fra den 27/3 til 10/6 giver 219 fugle (2004: 406) og kulminerer ultimo april med følgende største dage: 23/4 13 Ø Nordstrand (HLL m.fl.) og 29/4 19 NØ + 1 SV Højn Gl. Skagen (AEC ROC RYT m.fl.). Uden for Skagen ses der i foråret 18 fugle.

I juli ses der en usædvanlig indlandsobservation: 5/7 1 3K Selbjerg Vejle, som mobbede Hættemåger inde over rørskov (HHN). Efter sensommerens småobservationer af de første trækkende fugle, kommer de større observationer ultimo august: 28/8 22 S Ørhage (JBE) og 29/8 25 S Ørhage (JBE). Årets største observation ses 14/9 30 T Ørhage, heraf 14 SV + 16 N (AEC RSN HHN m.fl.). De mange fugle i november giver en meget stor observation så sent på året: 13/11 17 1K V Roshage (JBE), og allerede dagen efter observeres årets sidste fugle uden for Skagen: 14/11 3 S Ørhage (JBE). I Skagen fortsætter der dog med at være enkelte fugle indtil 19/11 1 1K R Grenen (ROC KNP m.fl.).

Sum: 798. 1. halvår 237, 2. halvår 561. Observationer 332. Indsendere 75. Lokaliteter 45.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	1	109	119	8	27	192	163	124	55	-

Lille Kjove (*Stercorarius longicaudus*): 05680

2005 blev et ikke særligt givtigt år med kun 9 fugle (2004: 26), og det er da også et stykke under 10-års gennemsnittet på 17. Antallet varierer dog en del fra år til år. Alle årets fugle er set i efteråret, således foreligger der altså ingen forårssund. I perioden står Skagen for 3 og Thy for 5 fugle samt Nordmandshage for 1 fugl. Alle årets fugle nævnes: 25/8 1 1K lys type V Nordmandshage (PR HHB) – trækkende ind over golfbanerne, 28/8 1 ad. R Ørhage (JBE), 29/8 1 2K lys type R Grenen (KNP m.fl.), 31/8 1 1K mørk type R Grenen (KNP), 14/9 1 1K lys type Ø Grenen (KNP), 15/9 1 1K V Roshage (HHN AEC), 18/9 1 ad. S Ørhage (BN MJ m.fl.) og 1 1K V Lild Strand (KF). Årets sidste fugl: 24/9 1 1K mørk type R Ørhage (PCH).

Storkjove (*Stercorarius skua*): 05690

En årssum på 67 fugle er ikke værd at skrive hjem om. Et rigtigt skidt år, nærmest uden noget efterårstræk. De seneste år har ellers været rigtig gode med flere rekorder, men med dette resultat ligger vi på niveau med år 2000 (70). Dog er der, ligesom hos de andre kjover, ret mange sene fugle i forhold til årssummen (15 fugle i november og 1 i december). Skagen står for 52% af årets materiale.

Året starter med 2 vinterfugle i Skagen: 14/1 1 NV Grenen (ROC SØS HAC m.fl.) og 16/1 1 R Grenen (ROC). Forårstrækket i Skagen giver 20 fugle fra den 5/5 til 2/6, hvor de største dage er 6/5 1 R + 2 NV (ROC m.fl.), 16/5 3 NV Grenen (OGJ m.fl.) og 28/5 2 V + 1 Ø Grenen (HHN PHK m.fl.). Uden for Skagen foreligger der denne observation: 13/5 1 N Bulbjerg (SHI SFX VKN m.fl.).

Efteråret starter med årets eneste østkystfund: 14/7 1 R Gerå Enge (RSN). Efterårets største observation er på kun 4 fugle! 15/9 4 SV Ørhage (AEC FRO RSN m.fl.). Årets sidste efterårsfugl er 17/11 1 NV Grenen (ROC KNP IUH). Desuden er der endnu en vinterfugl: 28/12 1 NV Hjørdemål (HKN EO).

Sum: 67. 1. halvår 23, 2. halvår 44. Observationer 91. Indsendere 38. Lokaliteter 14.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	2	-	-	-	20	1	6	2	8	12	15	1

Kjove sp. (*Stercorarius* sp.): 05701

Der foreligger 16 ubestemte kjover. Heraf ses der en indlandsfugl: 3/9 1 overflyvende Vilsted Enge (SØS PHK SSC), som nok drejede sig om Almindelig Kjove.

MÅGER

Sorthovedet Måge (*Larus melanocephalus*): 05750

En lille tilbagegang i antallet af iagttagelser, men arten er set på langt flere lokaliteter end tidligere år, hvor det dette år drejer sig om formentlig 10 forskellige individer. Fra Hirtshals Havn: 7/4-2/5 1 ad. sdr. (BHJ GRA AØ OGJ LLH m.fl.), 28-29/7 1 ad. sdr. (KUP JAE), 26/9 1 ad. vdr. (RSN) og 28/11 1 ad. vdr. (RS). I

øvrigt skal nævnes 20/3 1 ad. i odr. Stensnæs (PR), 4/6 2 2K Bygholm Vejle (JDU), 1/7 1 3K Lønnerup Fjord (OHG), 18/7 2 1K Roshage (HHN), 25/7 1 1K Roshage (SØS), 29/7 1 1K Skiveren (AØ), 15/9 1 1K Ørhage (AEC), 15/9 1 1K Lild Strand (HHN SØK) og 29/9 1 1K Skagen Havn (ROC). Årets sidste er fra Hirtshals Havn; 28/11 1 ad. vdr. (RS) og 3/12 1 ad. vdr. (GRA), hvor det må antages at være den samme fugl.

Sorthovedet Måge, 1K, Roshage, Hanstholm, 25. juli 2005. (Foto: Søren Skov).

Sum: 33. 1. halvår 13, 2. halvår 20. Observationer 33. Indsendere 23. Lokaliteter 15.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	1	8	1	3	9	2	7	-	1	1

Præriemåge (*Larus pipixcan*): 05770

Et fotodokumenteret fund af en fugl fra Kjul Strand november er under behandling i SU. Hvis fundet godkendes, er der tale om den første danske forekomst af denne nordamerikanske art. Arten er SU-art. Der må ikke refereres til observationer, der ikke er godkendt af SU.

Dværgmåge (*Larus minutus*): 05780

Året har budt på en rigtig pæn stigning i forhold til sidste års 2400 og næsten en tredobling i forhold til 10 års gennemsnittet på 1459 Dværgmåger. Materialet domineres af Vejlerne med 43% af den samlede sum. Normalt ses kun få fugle i januar måned. I år er undtagelsen, som formentlig skyldes den voldsomme januarstorm den 8-9/1. Det er nemlig i forbindelse med stormen, der ses usædvanlig mange Dværgmåger i landsdelen: 8/1 50 Ørhage (ASF), 11 Liver Å's Udløb (AØ) og 10 Grenen (ROC). I dagene efter er antallet ikke mindre; 9/1 53 V Roshage (SSC m.fl.), 75 S Ørhage (ASF) og 10/1 42 V Lild Strand (HHN). Stormen har endvidere presset nogle af fuglene ind i landet, f.eks. 9/1 5 Thisted (HHN) og 13/1 24 Valsted-Barmer Enge (PR). Desuden kan nævnes 21/1 47 V Lild Strand (PR). I hverken februar eller marts observeres der Dværgmåge.

Forårets første er 8/4 3 ad. sdr. Nordstrand, Skagen (KNP). Men først ultimo april sætter trækket for alvor ind, hvor Skagen dominerer billedet med 24/4 10 Ø (ROC HLL), 27/4 13 SØ (ROC m.fl.), 28/4 140 Ø (LAM ROC HAC HLL m.fl.) og 29/4 14 NØ (ROC AEC m.fl.). Observationen den 28. april er ny Skagensrekord. Herefter dør trækket ud og de fleste observationer fra sommeren stammer fra Vejlerne. Der er mange observationer af de samme fugle, hvilket er årsagen til den høje sum fra Vejlerne. Hvor mange fugle, det reelt drejer sig om, er vanskeligt at afgøre. Det første større tal fra Vejlerne er 6/5 18 ad. og 6 2 K Kogleaks. Den 13/5 meldes der om 4 fugle, der flyver synkront og kaldende i stor højde (HHN m.fl.). Hvorvidt der har været ynglesucces, er vanskeligt at afgøre. De første 1K fugle ses 1/8 1 Agger Tange (HHN), 6/8 1 V Lild Strand (OGJ), 13/8 2 V Roshage (MJ KBO ABK m.fl.) og herefter ses der en del 1K fugle resten af året. I efteråret ses et meget stort antal fugle. I både oktober og november er der et par meget store trækdage: 21/10 53 S Stenbjerg (HHL), 23/10 128 V Roshage (CSS) og så den meget store 13/11 Roshage 276 V (JBE). Hvor mange trækkende fugle, der reelt er tale om for hele efteråret, er vanskeligt at afgøre, for Dværgmågerne ses trække i næsten alle retninger. På Grenen ses den 13/11 72 rastende Dværgmåge, hvilket er det største efterårstal for Skagen siden 1980'erne (ROC). Efterårets sidste store antal Dværgmåge obser-

veres den 15/11 på Grønnestrand, hvor der ses 125 (MHR). Årets sidste ses den 22/11 på Grenen, hvor en 1K fugl står helt alene (ROC). I december bliver der ikke set Dværgmåge, hvilket er ganske normalt.

Sum: 3971. 1. halvår 1461, 2. halvår 2510. Observationer 383. Indsendere 89. Lokalteter 56.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	526	-	-	375	266	294	646	173	56	705	930	-

Sabinemåge (Larus sabinii): 05790

Efter den meget store forekomst i 2004, er vi nu tilbage på normalt niveau med en sum på 23. Renset for mulige gengangere er der op til 11 fugle i alt. Som følge af stormen den 8-9/1 ses noget så usædvanligt som et vinterfund 14/1 1 2K Roshage (APN). Fundet er godkendt af SU. Efterårets første er ret tidlig, 17/8 1 ad. sdr. Grenen (KNP ROC) hvor der desuden ses 1 1K 4/10 (ROC, m.fl.). Mere normal er 15/9 1 1K V Roshage (RYT AEC HHN). Hanstholm området byder på flest observationer af Sabinemåge. Således er der rapporter fra 9 dage frem til den sidste 16/11 ved Roshage, hvor én 1K fugl fouragerer samme med Rider og Hættemåger (APN). Eneste dag med mere end én fugl er 14/11 2 (JBE). Fra Ørhage foreligger 3 fund i oktober, mens der ved Hirtshals ses 1 1K SV 5/11. Endvidere skal fra østkysten nævnes 16/10 1 1K N Nordmandshage (PR). Ud af årets i alt 24 observationer er de 17 ex. 1K fugle, de 3 adulte fugle og én 2K fugl. To observationer er uden aldersangivelse.

Sum: 23. 1. halvår 1, 2. halvår 22. Observationer 22. Indsendere 16. Lokalteter 8.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	1	-	-	-	-	-	-	1	3	13	5	-

Hættemåge (Larus ridibundus): 05820

Årssummen ligger langt under 10 års gennemsnittet på 284.580. I starten af året ses arten mest ved kysterne, men også inde i landet samt i byerne. Af større tal fra årets start kan nævnes 5/1 345 Grenen (ROC), 5/3 475 Skive Fjord (FD), 7/3 300 Nordmandshage (SEM) og 19/3 250 Viskum (TBR), 20/3 og 24/3 2000 Hjarbæk Fjord (TBN AMY) og 31/3 årets største forekomst med 15.000 fugle ved Ulvedybet (HAC). Årets første fugl i sommerdragt ses i øvrigt så tidligt som 12/1 1 Skagen (ROC).

Hættemåge, Sebbersund, 23. januar 2005. (Foto: Ole Krogh).

Der er i alt indrapporteret godt 6000 ynglepar, hvilket dog på ingen måde er dækkende for den nordjyske ynglebestand, idet der mangler tal fra blandt andet flere øer i Limfjorden og Hirsholmene. Ynglefugle er rapporteret fra følgende kolonier: Fruens Holm 7000 ynglefugle (MP), "Muddermarens ø" i Mariager Fjord øst for Hadsund 1000-1200 par (PLA), Bygholm Nordlige Rørskov 2030 ynglefugle (HHN), Østerådalene, Aalborg 100-125 par (GRA), Grusgrav vest for Ræhr 595 ynglefugle (HHN), Toftesø 14 redebyggende fugle (GT), Livø by 15 ynglefugle, Reservatet, Skagen 10 ynglefugle (KNP) og Viskum 11 par (LM). De første ungfugle dukker op primo juli: 5/7 540 1K Bygholms Nordlige Rørskov (HHN), 18/7 15 1K og 145 ad. strandenge ved Feggeklit (PSC) og 28/7 230 (heraf ca. 40% 1K) Hasseris Kridtgrav (GRA). I efteråret ses der også store flokke, selv om de langt fra kommer på højde med forårsflokkene: 18/9 2410 Egense østkyst incl. Korsholm (WJ), 4/10 1500 Ulvedybet (ULV) og fra Halkær Sø 22/10 1200 (BLN), 28/10 1200 (ASH) og 4/11 2200 (BLN).

Sum: 128.177. 1. halvår 63.773, 2. halvår 64.404. Observationer 518. Indsendere 82. Lokaliteter 168.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2902	964	24668	5754	17353	12132	14745	22761	6816	8755	7651	3676

Stormmåge (Larus canus): 05900

Årssummen ligger langt under sidste års sum på 69.770 og 10 års gennemsnittet på 85.417. Til sammenligning lå årssummen i 1995-98 omkring de 120.000. Årets første og største flok er 16/1 4500 Flade Sø (JKK). Af andre store flokke i 1. halvår skal nævnes: 31/3 4000 Ulvedybet (HAC), 4/4 800 Krustруп Hede (AØ) og på Borreholm ved Aggersund 19/4 3000 (ASH) og 22/5 3500 (BLN ASH).

Der er indkommet en del rapporteringer om ynglefugle. Det største antal ynglepar der observeres er på Borreholm ved Aggersund, hvor der anslås at være 1200-1700 par (BLN ASH). De øvrige er: Vejlerne 65 par (HHN), Agger Tange 84 ynglefugle (HHN), Fruens Holm 50 ynglefugle (MP JNS), Muddermarens Ø 5-10 par (PLA), Agerø 5-6 par (MK). Fra Hirsholmene noteres der medio maj 200 fugle (JG), som må formodes at være ynglefugle.

Fra 2. halvår er tallene ret beskedne i forhold til forrige år, hvor der sås flokke på både 6000 og 8000 individer. Andet halvårs største er 6/10 750 Liver Ås udløb (AØ), 28/11 1000 Hirtshals (AH) og 2/12 800 Ørum (TBR). Årets sidste større ansamlinger er begge fra den 16/12: 1050 Fur (ATP) og 1100 Ulvedybet (HAC).

Sum: 40.113. 1. halvår 27.422, 2. halvår 12.691. Observationer 288. Indsendere 61. Lokaliteter 116.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8743	948	5370	6681	5378	302	319	399	193	3990	3714	4076

Sildemåge (Larus fuscus): 05910

Årssummen er betydeligt lavere end 10 års gennemsnittet på 9395. Dette skyldes bl.a. at summen for juni måned på 92 er betydeligt lavere end sidste års juni sum på 2923.

Fra medio marts indledes trækket. Her skal nævnes: 26/3 4 Ø Bulbjerg (HHN), 6/4 6 Ø Nordstrand (KNP) og 16/4 24 Ø Bulbjerg (HHN). I perioden 26/3 - 5/5 ses i alt 48 trækkende fugle, hovedsagligt ved Skagen, men også ved Bulbjerg, hvilket er beskedent i forhold til tidligere år.

Det er meget begrænset, hvad der er indsendt af yngleresultater. Den største iagttagelse er 4 ynglefugle den 15/5 ved Agger Tange (HHN). Dette er på ingen måde dækkende. Der mangler f.eks. oplysninger fra den normalt store koloni på Hirsholmene.

Materialet er domineret af rastende flokke, som ses fra begyndelse af juli. Fra Grenen foreligger 8/7 300 (HBA), 9/8 100 (KNP), og 3/9 290 (RT). I alt ses der på Grenen og Nordstrand i perioden 1/7-30/10 1177 rastende Sildemåger, hvor de meste iøjnefaldende gengangere er sorteret fra. Det er sparsomt hvad der observeres af træk. Kun 29 trækkende fugle er noteret i perioden 17/7-9/10, hvor den største observation er 6/8 20 V Lild Strand (HHN). Årets sidste ses 28/11 1 1K R Hirtshals (OZG) og 18/12 1 ad. vdr. Kjul Strand (AØ).

Sum: 2227. 1. halvår 408, 2. halvår 1819. Observationer 133. Indsendere 53. Lokaliteter 59.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	30	109	177	92	536	753	431	94	4	1

Sølvmåge (*Larus argentatus*): 05920

Der er langt op til årssummen fra sidste år på ca. 100.000 og endnu et pænt stykke til 10 års gennemsnittet på 135.989.

Årets første større observationer er 1/1 200 Grenen (KNP) og 7/1 400 Hanstholm Havn (HST), mens vinterens og forårets største tællinger er 14/2 1385 Skagen Havn (ROC), 19/2 750 Hanstholm Havn (HST) og 31/3 2000 Ulvedybet (HAC).

Af ynglefugle bemærkes 15/5 86 ynglefugle Agger Tange (HHN), 24/5 4 par Mariager Fjord øst for Hadsund (PLA) og 26/6 300 ynglefugle Fruens Holm (MP JNS). Antallet af ynglefugle er lavt i forhold til sidste år, hvilket blandet andet skyldes manglende optælling fra Hirsholmene.

Af de få observationer der er af trækkende fugle, er hovedparten inde over land, hvor fuglene trækker til overnatning og fouragering: 1/8 255 NV Blære (BLN), 6/8 570 N Halkær Ådal syd for Vegger (BLN) og 28/11 15 S Hammer Bakker (MLU). Efterårets største flokke observeres 18/9 2550 Egenes østkyst incl. Korsholm (WJ), 1/10 2000 Grenen (ROC m.fl.) og 16/12 2000 Ulvedybet (HAC).

Sum: 50.818. 1. halvår 20.725, 2. halvår 30.093. Observationer 409. Indsendere 69. Lokaliteter 150.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3193	4260	6363	2018	4202	689	2101	3384	4639	9900	5033	5036

Middelhavssølvmåge (*Larus argentatus michahellis*): 05915

I alt 2 observationer af denne race, begge fra 1. halvår. Den første ses i Hanstholm Havn den 1/2 med 1 ad. (KRN TBN) og efterfølgende er det 15/4 1 2K R Amtoft Vig (HHN).

Kaspisk Måge (*Larus argentatus cachinnans*): 05930

Der er 4 observationer af denne race af Sølvmåge: 8/1 1 ad. Skagen Havn (ROC m.fl.), 8/5 1 2K R Klim Fjordholme (HBØ), 21/10 1 ad. Bygholm Vejle (HHN) og 28/11 1 1K Kjul Strand (RS m.fl.).

Hvidvinget Måge (*Larus glaucoides*): 05980

Der er i alt 29 observationer, alle fra 1. halvår. Der er formentlig tale om 4-6 individer. Årets første ses den 17/1 1 ad. Krik (HHL), 23/1 1 ad. Agger Tange (WB) og 24/1 1 2K Agger Tange, havsiden (HHL). Hvidvinget Måge ses herefter i Hirtshals Havn 29/1 1 2K (CSS) og i Hanstholm Havn 1/2 1 2K (KRN). I perioden fra den 19/2 til den 12/3 (6 datoer) ses en 2K i Hanstholm Havn (flere inds.) og perioden den 18-21/3 (3 datoer) ses en 2-3K i og omkring Skagen Havn (flere inds.). Herefter ses igen en 2K Hvidvinget Måge i Hanstholm Havn i perioden 29/3-8/4 (4 datoer) (APN GJF CLK).

Gråmåge (*Larus hyperboreus*): 05990

En stor stigning i årssummen kan noteres. 10 års gennemsnittet er på 80 og sidste års sum er på 24. 91% af årets observationer, stammer fra 1. halvår og de fleste fra Skagen. Årets først fugl ses i Hanstholm Havn 2-8/1 1 2K (5 datoer) (HHN HHL SSC FRO ASF). Den 12/1 ses en af Skagens Havns faste tilbagevendende Gråmåger foruden en 2K fugl 19/1 (ROC). I Hanstholm Havn ses der Gråmåge på 47 datoer i perioden 2/1-8/4, heraf kan nævnes: 1/2 3 2K (KRN TBN), 17/2 3 2K og 1 4K (HHN) og 21/2 4 2K (HHN). I Skagen Havn ses

Gråmåge, 2K, Hanstholm, 2. februar 2005. (Foto: Ole Krogh).

der Gråmåge på 20 datoer i perioden 8/1-25/5, heraf skal nævnes 26/2 1 4K (KHA IBJ m.fl.) og 18/3 1 5K (KNP AEC). Fra Skagen meldes om to sommerfund, 10/6 1 ad. Klitgården (ROC) og 15/6 1 2K Batterivej (KNP). Sommerfund er ikke almindelige. I Hirtshals Havn ses der Gråmåge på 13 datoer i perioden 11/1-29/7, heraf skal nævnes 11/1 2 2K (APN), 29/1 2 (CSS) og 7/4 1 2K (AØ). Fra andre lokaliteter skal nævnes 4/2 2 2K Roshage (SA), 6/2 1 3K Agger Tange (MK), 8/3 1 2K (HHN) og 5/5 1 3K Agger Tange (FRO). I 2. halvår observeres der som nævnt kun få Gråmåger. Fra efteråret skal nævnes 29/10 1 1K Hanstholm Havn (SAL), 6/11 1 1K Grenen (KNP) og 11/11 1 1K Hirtshals Havn (AØ). Årets sidste fugl ses 20/11 på Grenen. Fuglen formodedes at være den ringmærkede 11K fugl (ROC m.fl.).

Sum: 164. 1. halvår 149, 2. halvår 15. Observationer 143. Indsendere 48. Lokaliteter 24.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	35	38	40	10	23	3	2	1	-	5	7	-

Sølvmåge x Gråmåge (Larus hyperboreus x Larus argentatus): 05999

Ud af årets i alt 8 observationer, er der formentlig kun tale om to individer, 24/1-1/2 1 ad. Hanstholm Havn (APN HHL KRN TBN). Den 12/3 iagttages atter en tilsvarende fugl, formentlig den samme (ASF). Efteråret byder også på et enkelt fund, 17-18/10 1 1K ved Nørre Vorupør (HHN m.fl.).

Svartbag (Larus marinus): 06000

En lav rapportering i forhold til sidste år på ca. 12.300, og en årssum der ligger langt under 10 års gennemsnittet på 16.734. Første halvårs største observationer følger: 7/2 257 Grenen-Nordstrand (LAM), 14/2 245 Skagen Havn (ROC m.fl.), 8/5 109 Elling Ås udløb (CAS) og fra Grenen, Skagen 20/5 425 (ROC SOH m.fl.) og 24/5 470 (ROC SSN m.fl.). Eneste optælling af ynglefugle stammer fra Muddermarens Ø i Mariager Fjord øst for Hadsund, hvor der meldes om 2 ynglepar (PLA), hvilket jo på ingen måde er udtryk for den nordjyske bestand. Andet halvårs største observationer: 3/7 200 Grenen (LFR), 8/7 300 Skagen (HBA), 17/9 300 Hanstholm Havn (BN MJ), 18/9 235 Agger Tange (BN MJ) og 29/10 400 Hanstholm Havn (SAL). Sum: 6074. 1. halvår 2734, 2. halvår 3340. Observationer 246. Indsendere 60. Lokaliteter 101.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	294	647	158	167	1457	11	950	471	816	842	132	129

Ride, Bulbjerg, 4. juli 2005. (Foto: Ole Krogh).

Ride (Rissa tridactyla): 06020

En pæn fremgang i rapporteringen. Årsummen ligger også pænt over 10 års gennemsnittet, og faktisk skal man helt tilbage til 1999 med en årssum på 68.573 for at finde en årssum, der er større end i år. Året er ikke mange dage gammelt, før første store træk bemærkes, lige efter januar stormen den 8-9/1. Den 9/1 2500 S Ørhage (ASF) og 651 NV Grenen (ROC). De følgende dage ses mange fugle ved Skagen, således ved Grenen: 14/1 1238 NV (ROC m.fl.), 15/1 1389 NV (ROC HAC m.fl.), 16/1 1151 SØ (ROC), 17/1 996 NV (ROC) og 20/1 2035 Ø Nordstrand (LAM). I perioden 14-20/1 ses der i alt 6809 trækkende fugle ved Skagen. Fra Bulbjerg melder de første Rider deres ankomst den 8/3, hvor 13 fugle

ses på vandet nedenfor klinten (HHN). Flere kommer dog til og 21/3 observeres 130 R (JBO) og den 26/3 ses 200 ynglefugle i Bulbjerg kolonien (CSS). Ved en redeoptælling 30/4 tælles 512 fugle og 256 reder (HHN). Det største antal Rider, der tælles ved Bulbjerg er 525 den 10/6, hvor der også tælles 322-334 reder (TBR). Fra august falder antallet af fugle på lokaliteten og sidste større observation er 6/8 ca. 200 (BN). Hirtshals Havn melder også om ynglende fugle, således med 15-25 par 15/5 (HST). Her kan man 12/7 se 44 unger i 27 reder, mens 17 reder står tomme (AØ). Efterårstræk ses allerede fra juli med blandt andet 17/7 160 V Lild Strand (PSC) og 30/8 400 NV Grenen (RT). Større træktales ses dog først i oktober og november, således 23/10 2050 NØ Hirtshals Fyr (AØ KUP), men ellers hovedsagelig fra Grenen, Skagen med 24/10 1284 NV (ROC m.fl.), 27/10 5417 NV (934 1K og 4483 2K+) (ROC m.fl.), 16/11 4413 NV (ROC m.fl.), 17/11 2564 NV+1156 SØ (ROC), 18/11 4084 NV (ROC m.fl.) og 20/11 3205 NV (ROC m.fl.). I perioden 1/7-30/11 tælles i alt 37.284 trækkende fugle fra Grenen. Bemærkelsesværdigt er det med ingen rapporteringer på over 300 ex. fra andre lokaliteter – hverken ved Ørhage eller Hanstholm!

Sum: 66.027. 1. halvår 19.604, 2. halvår 46.423. Observationer 367. Indsendere 83. Lokaliteter 51.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	13771	141	502	1194	2384	1612	987	1565	1582	15412	26491	386
Bulbjerg, sum:	-	-	404	1051	1820	1575	555	250	2	1	2	-
Bulbjerg, max:	-	-	200	512	400	525	305	200	2	1	2	-

Måge sp.: 06049

I alt er i denne kategori rapporteret 20.954 fugle, herunder enkelte potentielle hybrider og mulige racer af primært Sølvmåge. Her nævnes blot de største rapporteringer: 10/1 1000 Butterstien, Skagen (ROC), 18/4 5000 R+2000 N Stensnæs (hovedsagligt Stormmåger og Sølvmåger) (MLU), 13/8 3000 (hovedsagligt Sølvmåger) ved Ulvedyb (PLA) og 26/10 4200 Grønning Øre (FD), hvor størstedelen er Stormmåger.

TERNER

Rovterne (*Sterna caspia*): 06060

Året gav syv observationer af i alt 3 forskellige fugle: 26/5 1 ad. SV Grenen (ROC AEC JSP), 14+15/7 1 ad. Bygholm Vejle (LLH KBF HHN) og 28/7 1 Ø Pletterne, Mariager Fjord (CSS). Det er tæt ved at være det normale for en årssum.

Splitterne (*Sterna sandvicensis*): 06110

Selv om årssummen er den største siden år 2000, er vi stadig noget under gennemsnittet for de seneste 10 år på 13.287 fugle. Årets første fugle ses 19/3 2 R Agger Tange (HHN), samme dag 1 Gl. Skagen (OLH) og 22/3 3 Skansehaven, Frederikshavn (SEF). Allerede 26/3 ses hele 220 på Agger Tange (JBO), men ellers topper forårstrækket tilsyneladende i sidste halvdel af april. I Skagen registreres i alt 933 fugle i perioden 19/3 – 1/6 (ROC LAM KNP mfl.). Den nordjyske ynglebestand er i år opgjort til 1300 par fordelt med 1285 par på Hirsholm og 15 par på Fruensholm. Kolonien på Hirsholm er fortsat Danmarks største og tæller ca. 30% af den danske bestand (Gregersen 2006). Fra sidst i juli registreres en del fugle på begyndende efterårstræk både langs øst- og vestkysten. Trækket topper i august med de største tal 2/8 1325 R Nordmandshage (PR), 20/8 300 Agger Tange (OZG), 23/8 340 Krik Vig (HHN), 28/8 220 Grenen (RT) og 29/8 570 Nordmandshage (RSN). Efter midten af september ebber det hurtigt ud med Splitterne i det nordjyske og årets sidste er 10/10 6 SØ Grenen (ROC KEC), 18/10 1 fou Bulbjerg (ATL) og 23/10 2 V Roshage (ATL).

Sum: 11.581. 1. halvår 4354, 2. halvår 7227. Observationer 295. Indsendere 78. Lokaliteter 76.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	289	897	2549	619	1281	5054	841	51	-	-

Fjordterne (Sterna hirundo): 06150

Årets sum ligger noget under gennemsnittet for de seneste 10 år på 17.913 fugle. En del af de "manglende" Fjordterner skal dog uden tvivl findes i den ubestemte kategori Fjord-/Havterne. Årets første fugle ses som så ofte før ved Skagen med 6/4 28 Ø, 8/4 10 Ø + 4 R og 9/4 10 R alle Nordstrand (KNP). Forårstrækket toppe i månedsskiftet april/maj med de største forekomster 28/4 1200 Ø Nordstrand ved Batterivej (HAC) og 5/5 1000 R Grenen (JHC), men helt hen til 18/5 ses stadig 500 R Grenen (KNP). I alt ses der i perioden 6/4 – 28/5 3212 Ø/R ved Skagen (KNP ROC m.fl.). Det er få sammenlignet med tidligere år. Følgende ynglefugle er indsendt: 18/5 26 par Ræhr (HHN), 24/5 15 par ved reder i Mariager Fjord (PLA) og 6/7 17 par Frydenstrand, Frederikshavn (SSC). Der mangler tal fra mange af de tidligere store kolonier. De to amter skal i 2006 tælle alle ynglende terner op – det bliver spændende at se, hvor mange der findes i alt! Efterårstrækket indledes allerede først i juli. Der gøres bl.a. en del indlandsfund på steder, hvor arten i øvrigt ikke træffes, f.eks. 7/7 4 Klejtrup Sø (KBC), 17/7 7 R-V Viskum (MK) og 24/7 3 ad. Viborgsøerne (FRO). Til-syneladende trækker en del Fjordterner tværs over Jylland under efterårstrækket! Oftest er de i følgeskab med årets unger under trækket. Efterårstrækket toppe i august med følgende store tal: 6/8 859 V Lild Strand (HHN) og fra Ørhage: 13/8 477 SV, 18/8 1038 SV, 19/8 1492 SV og 20/8 584 SV (alle ABK). I løbet af september ebber trækket langsomt ud og i oktober ses kun få tilbageværende 1K-fugle i landsdelen. Årets sidste er 19/10 1 1K R Agger Tange (HHN) og 1K Ø Grenen (ROC KNP), 22/10 1 1K FU Nr. Vorupør (ABK) og endelig 29/10 3 1K R Ørhage (SAL).

Sum: 13.310. 1. halvår 5230, 2. halvår 8080. Observationer 257. Indsendere 66. Lokaliteter 74.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	2071	2846	313	860	6676	488	56	-	-

Fjord-/Havterne (Sterna hirundo/paradisaea): 06155

Helt usædvanligt mange ubestemte terner i år. Gennemsnittet for de seneste 10 år ligger på 2227 fugle. Alle fuglene ses mellem 5/4 og 12/11. Typisk drejer det sig om trækkende fugle ved kysten, der er set på for stor afstand til sikker artsbestemmelse. Hele 11.375 eller 78% af fuglene er set i Skagen. De helt store dage er 27/4 553 SØ (ROC HHL), 28/4 5855 Ø (ROC LAM) (en del af disse er bestemt til Fjordterne af HAC – se under denne art). Desuden 6/5 540 R, 7/5 500 R og 19/5 600 R alle Grenen (ROC). Fra efteråret følgende større tal 7/8 104 V Bulbjerg og 8/8 200 V Roshage (begge BN). Årets sidste er 5/11 1 S Ørhage (JKK), 5+6/11 1 1K R Grenen (ROC) og endelig 12/11 3 S Ørhage (JJA).

Sum: 14.456. 1. halvår 13.590, 2. halvår 866. Observationer 93. Indsendere 30. Lokaliteter 29.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	10310	3262	18	136	591	32	101	6	-

Havterne (Sterna paradisaea): 06160

Årets sum ligger i underkanten af gennemsnittet for de seneste 10 år på 5044 fugle. En del gemmer sig dog i den ubestemte gruppe Fjord-/Havterne, der er usædvanlig stor i år. Årets første fugle ses 10/4 3 N Tornby Strand (KUP), 15/4 21 og 16/4 30 Bygholm Vejle (HHN CSS EDJ VFL) og 16/4 1 Ø Bulbjerg (HHN). Vurderet ud fra de indsendte tal toppe forårets gennemtræk bredt fra sidst i april til midt i maj. Største træktalet er 27/4 106 SØ Grenen (ROC), 5/5 150 FU Nordstrand (OZG), 9/5 450 Stensnæs (RSN) og 16/5 113 R Grenen (ROC). I Skagen registreres i alt 627 Ø/R i perioden 17/4-1/6 (ROC KNP m.fl.) Ynglefugle registreres flere steder i området. Primært parrene på Bygholm Vejle tælles talrige gange med maks. 1/7 125 par (ROR). Øvrige steder er 4/5 6 par Jerup Strand (AØ), 15/5 57 par Agger Tange (HHN), 28/5 3 par Langerødde (KJLJ) og 6/7 45 par Frydenstrand, Frederikshavn (SSC). Således i alt registreret ca. 235 par i området – det er ikke mange. Gennemsnittet for de seneste 10 år ligger på ca. 680 par. Efterårstrækket registreres allerede så småt fra midt i juli, f.eks. med 17/7 8 V Lild Strand (PSC). Trækket registreres i øvrigt ret sporadisk, idet de største tal er 22/7 87 V Lild Strand (PSC), 31/7 72 S Grønhøj Strand (JØP) og 6/8 64 V Lild Strand (HHN). Efter 10. august ses kun få og spredte fugle i området. Årets sidste er 5/11 1 Ørhage (JKK), 6/11 1 1K R Skagens Havn (ROC), 10/11 1 1K N Ørhage og 2 1K FU Hanstholm Havn (FRO).

Sum: 4298. 1. halvår 2960, 2. halvår 1338. Observationer 236. Indsendere 74. Lokaliteter 78.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	337	2238	385	1011	219	36	67	5	-

Dværgterne (*Sterna albifrons*): 06240

Årets sum ligger tæt på gennemsnittet for de seneste 10 år på 497 fugle.

Årets første fugle ses til normal tid: 23/4 1 Ø Nordstrand (FRO), 30/4 2 R Hanvejle (HHN), 1/5 2 Gerå Strand (RSN) og samme dag 3 Nordmandshage (SEM). Forårets observationer er fra mange spredte lokaliteter og kun få steder træffes mere end 3-5 fugle, bl.a. 9/5 6 Stensnæs (RSN), 15/5 52 Agger Tange (HHN) og 27/6 15 Nordmandshage (RSN). Desuden fra sommeren 4/7 14 Hou Strand (LYA), 14/7 15 Gerå Strand (RSN) og 21/7 73 (heraf kun én 1K) Nordmandshage (PR).

Ynglefugle er kun rapporteret fra ganske enkelte lokaliteter. RSN nævner en koloni ved Bisnap 27/6 og indrapporterer 15 fugle. Mellem Bisnap og Nordmandshage optælles dog i alt 32 par 22/6 (PR). De 52 fugle ved Agger Tange 15/5 (HHN) er også uden tvivl lokale ynglefugle. Desuden er indsendt 3 ynglefugle fra Frydenstrand 19/5 (JHC) og 3 fra Langerødde 28/5 (KJLJ).

De lokale fugle forsvinder tidligt og allerede midt i juli er de fleste fugle tilsyneladende trukket bort. Årets sidste er 31/8 1 Grenen 3 T (1 ad. + 2 1K) (RT), 18/9 1 Agger Tange (BN MJ) og en meget sen fugl 9/10 1 FU Kærup Holme (BKR).

Sum: 480. 1. halvår 311, 2. halvår 169. Observationer 99. Indsendere 50. Lokaliteter 43.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	3	241	67	149	18	1	1	-	-

Dværgterne, Hou, 10. juli 2005. (Foto: Ole Krogh).

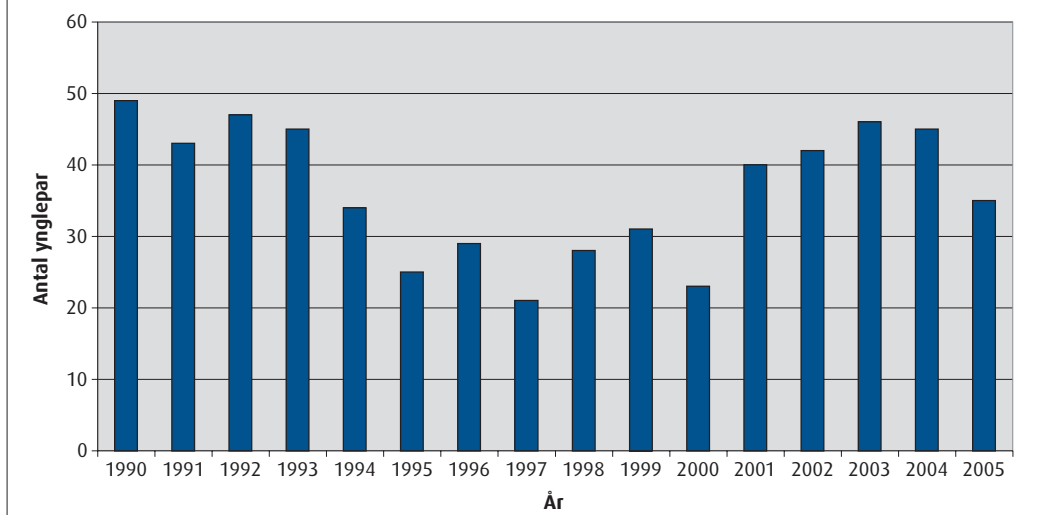
Sortterne (*Chlidonias niger*): 06270

Årets sum ligger noget over gennemsnittet for de seneste 10 år på 1848 fugle. Der er dog tale om talrige gengangere i materialet.

Årets første fugle ses 30/4 3 Lund Fjord og 1 Han Vejle (begge HHN) samt 1/5 4 Selbjerg Vejle og 1 N Bygholm Vejle (begge HHN). Det er uden tvivl de lokale ynglefugles ankomst, der tilsyneladende ligger lidt senere end normalt.

Den 6/5 ser det ud til der kommer en pæn flok til området, idet ynglefuglene bemærkes af en del indsendere med helt op til 26 fugle ved Kogleaks (HBØ). Stort set alle forårets fugle ses i Vejlerne, eneste afvigere er 2/5 3 Ø Nordstrand (RYT JHC), 20/5 1 SV Grenen (ROC) og 25/5 1 fou Tylstrup Sø (BHJ).

Sortterne i Vejlerne 1990-2005

Antallet af ynglepar, der alle findes i Kogleakssøen, Vejlerne, er i år optalt til kun ca. 35 par (HHN pers. medd.), hvilket er noget lavere end de seneste år (se figuren). Den 17/5 tælles her 62 fugle og den 2/7 tælles hele 70 fugle (begge HHN). Muligvis er der kommet nye ynglefugle til sent på sæsonen, hvilket understøttes af, at der var stor tidsmæssig spredning for udflyvning af unger. I alt blev der i år talt 31 udflyjne unger fra kolonien, hvilket er mange især når det lave antal ynglepar tages i betragtning. Ejeren af Vejlerne (Aage V. Jensens Fonde) foretager målrettet pleje af yngleområdet for at optimere ternernes ynglevilkår, og der er rimelige chancer for, at arten vil klare sig i Vejlerne, trods mange års tilbagegang på landsplan. I efteråret er hovedparten af fuglene allerede trukket bort inden 10. august. Bortset fra fugle i Vejlerne ses der kun ganske få fugle: 12/8 1 Tofte Sø (ATL), 15/8 1 1K SV Ørhage (ABK), 17/8 1 1K Tofte Sø (TC) samt årets sidste 31/8 1 1K Agger Tange (OA), 13/9 1 1K og 23/9 2 1K R begge Ørum Sø (RSN HHN).

Sum: 2320. 1. halvår 1577, 2. halvår 743. Observationer 151. Indsendere 55. Lokaliteter 16.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	4	914	659	592	149	2	-	-	-

Hvidvinget Terne (*Chlidonias leucopterus*): 06280

To observationer af én og samme 1K fugl 24+26/8 Tofte Sø (TC TBA UGS).

ALKEFUGLE

2005 er et år med pæne forekomster af alkefugle. Det er især trækket i efteråret, hvor alle arter, men ikke mindst Alk, gør sig bemærket med bl.a. den store dag 23/10 14.962 fugle Skagen. Både den dag og de omkringliggende dage gav i det hele taget mange Alk og Lomvie, men også Søkonje og Lunde, der begge har meget høje noteringer – for Lunde endda rekord. Også for Tejst, er der tale en meget stor sum, hvilket blandt andet hænger sammen med fremgang på ynglepladserne.

Lomvie (*Uria aalge*): 06340

Summen er højere end gennemsnittet på 6359 for de foregående 10 år, hvor højeste sum er fra 1999 med 34.444 og laveste sum er fra 2001 med 429.

Fra 1. halvår er de største tal fra Skagen: 15/1 1032 NV (ROC HaC m.fl), 5/1 500 NV (ROC) og 14/1 374 NV (SØS). Uden for Skagen er de største obs i 1. halvår følgende: 9/1 50 V Lild Strand (KF), Roshage 10 S (TRK) og 10 S Ørhage (ASF).

Der er indsendt 10 observationer fra juni-august med de største 2/8 3 R Ørhage (HHN), 14/8 3 Læsø Rende (AØ), 3/6 2 Grenen (AWN) og 19/8 2 Ørhage (ABK). De øvrige sommerobs er hver på et individ, en fra Ørhage og resten fra Grenen.

Fra 2. halvår er de største dage følgende: 16/11 4609 NV Grenen (ROC KNP IUH), 18/11 3011 NV Grenen (ROC JEA AA), 23/10 100 Roshage (TBN), 26/10 150 SV Roshage (APN) og 16/11 100 V Grenen (KNP). Resten af observationerne er på under 100 fugle. Der er indsendt 25 obs af døde fugle, hvor de største er 24/3 46 Skagen (ROC) og 25/3 30 Nordstrand (ROC). Resten af de "døde obs" er på højst 7 individer. De fleste døde fugle stammer fra Skagen. Af de døde var de 8 olieramte: 14/1 2 Nordstrand (ROC MT), 24/3 2 Skagen (ROC), 25/3 3 Nordstrand (ROC BIR) og 20/10 1 Nordstrand (ROC AJ m.fl.). Derudover er der indsendt følgende obs af levende olieramte fugle: 1/1 2 Nordstrand (ROC BIR m.fl.), 6/3 2 Hanstholm Havn (APN), 28/9 1 R Nordstrand (ROC) og 6/11 1 Grenen (KNP). Til sidst skal nævnes en observation fra Limfjorden: 10/11 1 Aalborg Havn (GRA).

Sum: 12.431. 1. halvår 966, 2. halvår 11.465. Observationer 327. Indsendere 74. Lokalteter 49.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	496	99	232	85	47	7	-	19	78	3360	7979	29

Alk (Alca torda): 06360

Summen er den højeste i forhold til de foregående 10 år, hvor gennemsnittet ligger på 15.394 og den højeste sum på 36.483 er fra 1997.

Fra 1. halvår er de største tal alle fra Skagen: 17/1 13 Ø (LAM), 21/2 8 (EEE), 20/3 6 (AWN) og 19/3 5 (LH). Der er fra juni-august indsendt observationer fra Skagen, Lild strand, Roshage, Ørhage og Lønnerup Fjord med de største 27/7 4 Grenen (KNP), 2/8 5 Ørhage (HHN) og 31/8 4 Grenen (KNP). De øvrige observationer er hver på under 4 fugle.

Fra 2. halvår er de største dage i Skagen: 19/10 3798 SØ (ROC KNP TS m.fl.), 22/10 3590 SØ (ROC ASF KNP m.fl.) og 23/10 14.962 SØ (ROC JKl KNP m.fl.). Dette er et højt antal efter nordjyske forhold. ROC knytter et par kommentarer til trækets forløb: Ved den første tælling lidt sent på grund af regnbyge trækker der 3.372 per time 08.39-08.44. Trækket topper ca. 09.00-09.30 med 6.060 i timen. Efter 12:30 var trækket ret konstant, idet der stadig trak 708 i timen da obs slutter 15:02. Denne dag og de omkringliggende dage gav i øvrigt også store tal for andre alkefugle.

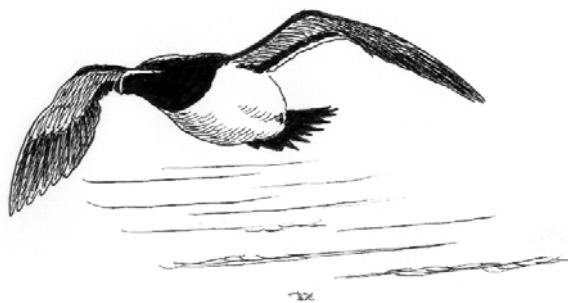
Udenfor Skagen er de største dage i 2. halvår følgende: 14/10 396 NØ Hirtshals Havn (AØ), 23/10 300 Roshage (TBN), 9/10 186 V Roshage (HAC) og 18/10 100 Nørre Vorupør (TBN). Der er indsendt 7 observationer på døde Alke. Den største er 24/3 5 Skagen (ROC). De øvrige obs er på hver 1 fugl. Bortset fra en fra Rødhus Strand 17/9 (GRA) er de alle fra Skagen. En af de døde fugle var olieskadet. Til sidst skal nævnes en levende Alk et lidt usædvanligt sted; 4/8 1 Lønnerup Fjord (FRO).

Sum: 49.926. 1. halvår 67, 2. halvår 49.859. Observationer 182. Indsendere 54. Lokalteter 47.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	22	10	23	4	6	2	7	23	47	48719	1056	7

Lomvie/Alk (Uria aalge/Alca torda): 06365

Højeste årssum inden for de foregående 10 år, hvor gennemsnittet er på 24.368. Maksimum summen for de foregående 10 år er fra 2003 med 58.199. Den rekordhøje sum svarer også til rekordsummen af fugle som er sikkert bestemt til Alk og/eller Lomvie. Første halvår er de højeste antal ved Skagen: 10/3 2899 Ø (LAM), 16/1 2195 SØ (ROC), 20/1 2080 Ø (LAM) og 15/1 1032 NV (ROC HAC m.fl.). Uden for Skagen kan nævnes følgende fra 1. halvår: 6/1 12 V Roshage (FRO), 13/1 7 V Roshage (FRO), 28/3 9 N Grønhøj Strand (JØP) og 2/1 6 V Roshage (HHN). Der er indsendt følgende fra juni-august; 5/6 1 NV Grenen (ROC KNP LAM TEP AJ CCR), 15/6 6 T Thisted Bredning (GM), 22/6 2 V Lild Strand (ALM) og 13/8 1 V Roshage (MJ). Fra 2. halvår er de største dage i Skagen: 27/10 9550 NV, 21/11 5836 NV, 20/11 5639 NV, 17/11 4676 NV og 28/10 4146 NV, alle (ROC). Udenfor Skagen kan der for 2. halvår nævnes følgende store observationer: 23/10 2625 NØ Hirtshals (AØ KuP), 15/10 1470 NØ Hirtshals (AØ), 13/11 1125 V Roshage (JBE), 19/10 920

NØ Hirtshals (AØ) og 23/10 619 V Roshage (ANS). Der er indsendt observationer på døde fugle i en hovedløs henfalden tilstand, hvor sikker artsbestemmelse ikke har været mulig 27/2 3 Bulbjerg (AS) og fra Nordstrand, Skagen: 15/1 1, 17/1 1 og 30/11 1 alle (ROC). Der var ikke tegn på olie i forbindelse med disse fund.

Sum: 91.699. 1. halvår 13.137, 2. halvår 78.562. Observationer 215. Indsendere 32. Lokaliteter 26.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8923	799	3215	164	27	9	-	1	577	32866	45117	1

Tejst (Cepphus grylle): 06380

Den højeste sum indenfor de seneste 10 år. For de foregående 10 år er gennemsnittet på 610. Der har været en jævn stigning i årssummen siden den laveste sum i 2001 på 86. De største observationer gælder ynglefuglene på Hirsholmene, hvor der er optalt 840 ynglepar (Skov- og Naturstyrelsen, optalt af JG), fordelt med 655 par på Hirsholm, 5 par på Græsholmen, 10 par på Tyvholm, 20 par på Kjølpen og 150 par på Deget. Det er ved at være længe siden, at der har været optællinger på Nordre Rønner. Udenfor Hirsholmene er de største tal fra områderne i nærheden af Hirsholmene og Frederikshavn. I 1. halvår er der følgende: 9/4 36 Skansehavnen (SEF), 22/5 24 Jerup Strand (JHC KNP) 19/3 22 Skansehavnen (SEF), 20/2 14 Frederikshavn (SED) og 25/3 12 Skansehavnen (SEF). De øvrige obs er alle på under 10 fugle. Fra 2. halvår kan uden for Hirsholmene nævnes følgende obs: 14/8 12 Læsø Rende (AØ), 22/10 8 Ø Grenen (KNP) og 13/11 8 Frydenstrand (RL). Alle øvrige obs er på under 8 fugle.

Sum: 2843. 1. halvår 2724, 2. halvår 119. Observationer 174. Indsendere 40. Lokaliteter 29.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	8	1466	1140	92	13	10	18	16	42	28	5

Tejst, Hirsholmene, juli 2005. (Foto: Søren Skov).

Søkonge, Skagen Havn, 27. november 2005. (Foto: Knud Pedersen).

Søkonge (Alle alle): 06470

Årssummen er meget højere end gennemsnittet på 1017 for de foregående 10 år. For at finde højere årssummer skal vi tilbage til 1995 og 1996 med summer på henholdsvis 3560 og 3384. Den laveste årssum for perioden stammer fra 2002 på 27. Største tal fra 1. halvår er 6/1 5 V Roshage (FRO). Øvrige observationer er hver på en fugl. Bortset fra en enkelt obs fra Hirtshals 11/1 (APN) stammer de alle fra Skagen. Hovedparten af årets fugle ses i efteråret, især fra oktober. Andet halvårs første er 15/9 1 V Roshage (RYT EDA JKK CSS). De største dage i 2. halvår er 22/10 379 S Stenbjerg (HHN SHN) og 23/10 277 NØ Hirtshals Fyr (AØ KUP). Fra Skagen er de største observationer 16/11 125 NV, 23/10 124 SØ og

15/11 116 NV (ROC). Endelig kan nævnes fra Roshage: 23/10 117 V (ANS) og 22/10 101 (MKH IbJ KHA). Af døde Søkonger er der fra Skagen meldt 15/1 1, 24/3 2 (ROC) og 20/11 1 (KNP).

Sum: 2287. 1. halvår 12, 2. halvår 2275. Observationer 137. Indsendere 43. Lokaliteter 28.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	10	-	2	-	-	-	-	-	1	1748	524	2

Lunde (Fratricula arctica): 06540

Ligesom for de andre Alkefugle er årssummen også rekordhøj for Lunde. Gennemsnittet for de foregående 10 år er 15. Den højeste sum i denne periode er fra 1998 på 33. Den laveste sum er fra 2001 på 2. Bortset fra Tejst minder Lundens fænologi meget om de andre alkefugles med færre og mindre observationer om foråret og de største antal om efteråret, især i oktober. De fleste iagttagelser er på kun en fugl og nogle få på 2 fugle og derover. Fra 1. halvår kan nævnes følgende obs på levende fugle 9/1 1 V Kollerup Strand (HMT) og 20/3 1 Skagen (JBA AWM OLH). De største observationer er 23/10 3 V Roshage (CSS) og 23/10 3 V Lild Strand (KF). Der er indsendt 5 obs af døde fugle. Bortset fra en fra Skansehavnen, Frederikshavn 31/1 (SEF) og en fra Liver Å's udløb 27/8 (AØ) er de alle fra Skagen (ROC). Bortset fra den døde fugl fra Skansehavnen er alle fund fra vestkysten. Der var ikke tegn på olie i forbindelse med disse obs.

Sum: 37. 1. halvår 9, 2. halvår 28. Observationer 31. Indsendere 18. Lokaliteter 13.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	3	-	6	-	-	-	-	1	-	22	5	-

DUER

Huldue (Columba oenas): 06680

Et pænt år der ligger tæt op ad sidste års sum på 553. Traditionen tro er det især under forårstrækket, at der ses mange fugle. Andet halvår er ikke helt oppe på gennemsnittet fra 1990'erne (60).

Året indledes med et enkelt syngende eksemplar 28/1 1 sy. Hald Hovedgård (SA). Forårets træk sætter for alvor ind midt i marts med 15/3 14 Grenen (LAM). Årets største obs er som vanligt fra marts måned med 9/3 55 Grenen - Nordstrand (LH). Af større tal fra forårstrækket kan endvidere nævnes 20/3 25 N Grenen - Nordstrand (LH) og 1/4 15 Grenen (LAM).

Der er ikke indrapporteret ynglefund af Huldue heller ikke fra Hirsholmene, hvor der i 2004 yngede ikke færre end 14 par – men mon ikke arten stadig yngler på lokaliteten. Kurrende fugle er hørt fra januar og

hen mod slutningen af august på følgende mulige ynglelokaliteter: Ellekrattet, Knivholt Skov, Tolne Skov, Lille Vildmose, Tofte Skov, Skindbjerglund, Buderupholm, St. Økssø, Siem Skov, Hald Hovedgård, Hald Ege, Krabbesholm Skov, Tindbæk Hestehave, Hobro Skov, Onsild Ådal og Skjern Skov (SA HAC TL m.fl.). Efterårets største obs er 2/10 10 Hirsholmene (Hans Kurt Pedersen, medd. KRA). Årets sidste Hulduer ses i Skagen 8/11 2 TF Grenen (ROC).

Sum: 540. 1. halvår 513, 2. halvår 38. Observationer 153. Indsendere 50. Lokaliteter 57.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	5	303	95	90	11	3	8	2	22	3	-

Ringdue (Columba palumbus): 06700

Et pænt år sammenlignet med de seneste 10 års gennemsnitlige årssum på 29.630. Fordelingen af observationer fordeler sig efter det klassiske mønster, hvor april og oktober er de mest markante trækmåneder. Det skal bemærkes, at der er indsendt bemærkelsesværdigt få observationer fra Nordmandshage, der de senere år ellers har domineret materialet. Fra 1. halvår er der kun én større vinterobs 30/1 750 Gravlev Sø (JLA). Første større obs i forbindelse med forårstrækket er 10/3 350 R Årup (TBR). Fra vestkysten er der en enkelt større observation 28/3 220 N Krylle Klit (HHB). Forårstrækket sætter for alvor ind i slutningen af marts med Skagen som den dominerende lokalitet: 31/3 1034 Grenen (LAM KEC), 1/4 1239 Grenen (LAM KEC) og 16/4 950 Grenen (HAC). Fra forårets træk ved Nordmandshage er der kun følgende større obs 5/4 605 S Nordmandshage (HHB). Sidste års efterlysning af ynglende Ringdue har ikke givet de helt store resultater. Antallet af indrapporterede ynglefund er blot et enkelt fund fra Livø (BLN). Dog er der meldt om kurrende Ringdue fra følgende mulige ynglelokaliteter: Hammer Bakker, Gøttrup, Bolle og Try Enge, Rasmusmose, Hald Hovedgård, Loldrup Sø, Halkær Ådal, Aars Skov, Rødding, Poulholm Plantage og Rold Skov (HST LYA MLU NF m.fl.). Efterårets træk sætter ind omkring månedsskiftet september/oktober med første store trækdag 30/9 1600 Nordmandshage (TBA). Trækket mod de sydvesteuropæiske vinteropholdssteder kulminerer medio oktober med 13/10 2300 Bolle og Try Enge (LYA) og 14/10 8200 Mulbjerg (TBA), der blev årets største observation. Fra indlandet skal en enkel trækbobservation bemærkes 15/10 285 S Mølleparken, Aalborg (HHB). Årets sidste større obs blev 2/12 200 Halkær Ådal (BLN).

Sum: 38.526. 1. halvår 22.689, 2. halvår 15.837. Observationer 430. Indsendere 70. Lokaliteter 155.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2159	626	6140	9309	3185	160	128	347	1944	11467	172	1437

Tyrkerdue (Streptopelia decaocto): 06840

Et jævnt år noget under sidste 10 års gennemsnit (664). Tyrkerduen er tydeligvis en art, der hos mange ikke finder vej til notesbøgerne. Største tal fra vinteren er 3/1 16 Faunavej, Aalborg (HHB), 17/1 18 Smidstrup (HHL), 4/2 29 og 25/2 25 begge Faunavej, Aalborg (HHB) samt årets største obs 15/1 32 Faunavej, Aalborg (HHB). Selvom Faunavej udgør det nordjyske "hot-spot" for arten, er der langt op til de 250 eksemplarer, der tidligere er set på lokaliteten. Som vanligt er maj den store måned, hvilket især skyldes observationer fra træklkaliteterne. 10/5 16 Grenen (ROC m.fl.), 15/5 15 Grenen (BO) og 16/5 8 S Nordmandshage (HHB). Der er ikke registreret ynglende Tyrkerdue i Nordjylland i 2005. Med en estimeret landsbestand på 48.000 par (Grell 1998), kan vi nok antage, at de manglende ynglefund - som for Ringdue - skyldes manglende indrapporteringer. Der er meldinger om kurrende Tyrkerdue fra: Butterstien i Skagen, Lønstrup, Aalborg, Skørping, Viskum, Livø, Bruunshåb samt fra Sønder Harritslev (HHB ROC HHL TBR BLN m.fl.) 2. halvår byder kun på få Tyrkerduer. Efterårets største tal bliver således 7/8 15 Brønderslev (HHL). Faunavej skuffer fælt i efteråret, da der kun ses 5 fugle 18/11 (HHB). Noget kunne tyde på at arten er blevet "reguleret" på lokaliteten.

Sum: 586. 1. halvår 510, 2. halvår 76. Observationer 104. Indsendere 30. Lokaliteter 35.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
92	62	15	55	262	24	5	26	6	4	9	26

Turteldue (*Streptopelia turtur*): 06870

Året er med 13 observationer af 8 – 9 fugle noget bedre end sidste års bundrekord (7 obs af 4 forskellige fugle). Der er dog et stykke vej til de mellem 35 og 50 fugle, der blev registreret i årene omkring 1990. Som vanligt er de fleste obs fra Skagenseområdet. Dog er der gjort et par interessante fund af arten i 2005 udenfor Skagen.

Første Turteldue ses 15/5 1 Reservatet, Skagen (TN). Herefter ses 23/5 1 Grenen (ROC KNP m.fl.), 29/5 1 T Skagen (MST), 29/5 1 Ellekrattet (HST), hvorvidt der er tale om samme fugl er svært at afgøre. Endvidere 10/6 1 Tranestederne (ROC MHH) og 16/6 1 Grenen (ROC m.fl.).

Fra juli er der en spændende melding om en syngende fugl fra Selbjerg Vejle 5/7 (HHN). 6/8 observeres 2 Turtelduer i beplantningen nord for vejen ud mod Bulbjerg (BN). Lokaliteten, der ikke ligger langt fra Selbjerg Vejle, minder meget om artens foretrukne levesteder i det sønderjyske. Der kunne være tale om et muligt ynglepar. Det skal dog kraftigt understreges, at det ikke er påvist. Informationen er blot en reminder om at holde øjne og ører åbne, da det ikke er umuligt, at denne ellers sydlige art kunne yngle i Nordjylland.

Sum: 14. 1. halvår 11, 2. halvår 3. Observationer 13. Indsendere 11. Lokaltiteter 7.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	7	4	1	2	-	-	-	-

GØGE

Gøg (*Cuculus canorus*): 07240

Årssummen er på højde med 2004, gennemsnitssummen for 1977-2005 er 536. Den højeste årssum var i 1993 på 941 og den laveste i 1979 på 258, dermed er dette års sum lidt under gennemsnittet.

Årets første Gøge er 28/4 1 Høstemark Skov (ROR), 30/4 2 Tindbæk (TBR) og samme dag 1 Tofte Skov (HAC).

I maj og juni er der følgende obs på 4 eller flere: 12/5 4 Hulsig Hede (PEN), 19/5 4 Elling Å's udløb (AEC), 21/5 5 Gedsted Enge (SUT), 27/5 5 Nørreå, Brønderslev (SEM), 27/5 4 Lindholm Fjordpark (GRA), 28/5 5 Grenen (OBO), 29/5 5 Simested Å (SUT), 30/5 4 Østerådal, Aalborg (GRA), 1/6 6 Tversted Rimmer (AØ), 8/6 9 Bygholm Vejle (HHN), 10/6 5 Bulbjerg (TBR), 11/6 9 Tofte Skov (TN), 11/6 4 Vullum (OL), 23/6 5 Grishøjgårds Krat (BHJ) og 25/6 5 Stensnæs (MLU).

Årets sidste ses 10/9 1 Hammer Bakker (ATL), 11/9 1 Mulbjerg (TBA FA) og 16/9 2 Lille Vildmose (PEN).

Sum: 456. 1. halvår 428, 2. halvår 28. Observationer 291. Indsendere 76. Lokaltiteter 105.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	4	247	177	16	16	8	-	-	-

UGLER

Slørugle (*Tyto alba*): 07350

Slørugle har i 2005 fortsat sin fremgang både på landsplan og i Nordjylland. På landsplan er der 280 par (233 i 2004), i Nordjyllands Amt er der 21 par (13 i 2004) og i Viborg Amt er der 38 par (25 i 2004). Dermed er der 59 par (38 i 2004) i Nordjyllands og Viborg Amt (LBJ www.tytoalba.dk). Den store fremgang kan formentlig til dels henføres til den fortsatte opsætning af kasser. At der kan være mangel på boliger til Slørugle, ses ved en obs fra 14/12, hvor en Slørugle var blevet lukket inde i fugletårnet ved Kogleaks i Vejlerne. Observatoren fangede den og slap den fri (MHR). 22/12 3 Halkær Ådal (HMT) er en ny ynglelokalitet for arten. Efter forespørgsel oplyste den pågældende landmand, at fuglene har ynglet her de seneste 3 år.

Stor Hornugle (*Bubo bubo*): 07440

I 2005 er der registreret 8 par, hvilket er det hidtil største antal. I Vendsyssel er der kun ét par, og det fik ingen unger i år. Desuden er der indsendt en observation af en ad. på en tidligere ynglelokalitet i Vendsyssel (JTN). I Han Herred er der ét nyt par med 1 juv., hvor reden er en tidligere Duehøgerede i en ædelgran (JTN). I Thy er der 2 par, heraf et par med 1 juv. i en gammel Musvågerede i en sitkagran, og et andet par hvor der mangler konkrete yngleoplysninger (JTN). I det sydlige af Viborg Amt er der ét par med 2 pull. der ringmærkes (LBJ MK STA). I Hadsund Kommune ses 1 par med 1 juv. Det er 3. år i træk et par yngler her. De to foregående år fik parret 2 og 1 unge (TN). Kongerslevparret fik ingen unger i år. Parret ses fra januar til juni og i oktober (TC HAC ATL m.fl.). Der er 27 observationer af 17 indsendere. Måske har parret opgivet yngel på grund af for megen opmærksomhed? På Eternitfabrikken i Aalborg fik parret for andet år i træk 2 udføjne unger, hvoraf den ene blev ringmærket. Ved reden ses rester af især rågeunger, måger, roter og vilde tamduer (tamme tamduer er inde om natten og er udstyret med plastikringe) (LBJ HHB). De gamle fugle ses flere gange jage i Kærby og op forbi Sygehus Syd til Skovbakken. Det høres tydeligt ved alarmerende Stormmåger, Sølvmåger, Råger m.m. En nat ses en af ugleerne fange en due, som den fløj mod Eternitfabrikken med (HHB). Ud over ynglefuglene ses 17/2 1 Ellekrattet, Skagen (MVS), 15/3 1 Revlbuske, Vejlerne (SBR) og 22/3 1 Sydthy Kommune (ELH). Fra det sydøstlige hjørne af Vendsyssel ses om vinteren 1 Hals Sønderkov (JTN) og 1-2 siddende på Vendsysselværket (3. hånds meddelelse via HHB).

Høgeugle, Hjørdemål, 22. december 2005. (Foto: Ole Krogh).

Høgeugle (*Surnia ulula*): 07500

Fra 18/12 og året ud ses der Høgeugle ved Hjørdemål i Thy af flere hundrede folk fra det meste af landet og også nogle fra udlandet. Alle glæder sig over at se denne lidet sky fugl, der ofte gav opvisning og ind imellem fangede mus (en fryd for kameraindustrien). Den 19/12 meldes om 2 Høgeugler, hvilket dog er udokumenteret. En melding om, at den ene findes død 24/12 viser sig at være en "and", idet det drejer sig om en Mosehornugle (medd. Peter H Kristensen). Den anden ses stadig langt ind i det nye år. Der er ikke set Høgeugle i Nordjyllands og Viborg Amter siden 1993, hvor der 28/1 findes én trafikdræbt på Rødstensvej, Skagen Klitplantage. For fuldstændighedens skyld, nævnes alle kendte observationer i Nordjylland: 1901 1 Skagen, 1912 1 Skagen, 1921 1 Fjerritslev, 1972 1 trafikdræbt Skagen, 23/1 og 7+14/2 1988 1 Skagen Klitplantage og samme år 6+8/12 1 Jerup, 7+29/10 1989 1 Skagen, 4/11 1989 til 4/3 1990 1 Margrethelund, Viborg, 17/2 1990 1 Søttrup Plantage og samme år 19/5 1 Skagen Klitplantage. Hertil kommer Danmarks største invasion i perioden fra september 1983 til maj 1984, hvor der i Nordjylland ses omkring 20 individer på 15 lokaliteter.

Arten er SU-art. Der må ikke refereres til observationer, der ikke er godkendt af SU.

Kirkeugle (*Athena noctua*): 07570

I 2005 findes der omkring 30 par i Nordjyllands og Viborg Amter (LBJ). 2005 var en dårlig ynglesæson, idet de fleste par kun har 1 til 2 unger. Glædeligt er det dog, at der stadig findes nye par (LBJ). Der er kun ganske få observationer ud over dem der er registreret af (LBJ): således 28/5 1 sy. Skals Ådal (MK), 31/5 1 Øster Nejsig (RSN m.fl.), 31/7 1 Fluebjerg, Tolne (JTN) og endelig 13/10 1 død Nørager Kommune (KNI).

Natugle (Strix aluco): 07610

De fleste obs drejer sig om hørte fugle, hvor største observation er fra Tapdrup 6/2 med 4 sy. (MK). Der er kun meldt om 4 ynglepar med unger (BH KNI KBC HSC). Der er fundet grå Natugle (ikke så alm. som den rødbrune) følgende steder: Eskær Skov 1 taget af Duehøg (JTN), Stagsted Skov 1 taget af Duehøg (JTN) og Hou Skov 1 (JTN). I Skovbakken, Aalborg har en gammel han opholdt sig som ynglefugl siden april 1987. I 1987 var den allerede adult. Den er trods eftersøgning set sidste gang 4/2, hvor den blev set sammen med hunnen.

Sum: 120. 1. halvår 82, 2. halvår 38. Observationer 94. Indsendere 36. Lokaliteter 44.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	20	3	10	12	10	10	-	6	10	6	6

Skovhornugle (Asio otus): 07670

Der er fundet to vinterstader med Skovhornugle: 15/1 15 Vasen, Kvissel (NOE) og 22/1 15 Overlund, Viborg Golfbane (MK). Der indrapporteres 28 par, heraf 26 par med unger. JTN finder i løbet af året 6 Skovhornugle taget af Duehøg. Desuden findes en druknet 16/10 i net ved et dambrug ved Hjørdemål (RS).

Sum: 198. 1. halvår 155, 2. halvår 43. Observationer 95. Indsendere 42. Lokaliteter 63.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
47	1	18	8	24	57	23	3	-	3	-	14

Skovhornugle, Aalborg, 7. juni 2005. (Foto: Niels Fabæk).

Mosehornugle (Asio flammeus): 07680

Næsten som vanligt ses der Mosehornugler i Fjordparken, Aalborg i januar og februar med flest 6/1 9 (GRA). Andre obs fra vinteren er 15/1 1 Jerup (SEF), 15/1 1 Ranum (MHR), 18/1 1 Bolle Enge (RSN) og 20/2 1 Heden, Hals (LYA). På forårstrækket dominerer Skagen og største obs der er 24/4 4 Grenen (ROC). Forårets sidste ses i Hulsig Hede 4/6 1 (ROC). To fugle ses 7/7 i Lille Vildmose (HAC) og kan ikke udelukkes som mulige ynglefugle.

Efterårets første ses på Hirsholm 2/10 1 (KRA), indtrækkende ses 14/10 1 Hirtshals Havn (AØ) og 20/10 1 Roshage (AH). Eneste fra vinteren er 30/12 1 Grishøjgård (JLA). Således ingen fugle i Aalborg ved årets slutning.

Sum: 119. 1. halvår 100, 2. halvår 19. Observationer 45. Indsendere 45. Lokalteter 38.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	22	4	5	30	38	1	2	-	-	16	-	1

NATRAVNE

Natravn (*Caprimulgus europaeus*): 07780

Natravn, Ålbæk Plantage, 3. juli 2005. (Foto: Arnold Houmann).

Der er indrapporteret rekordagtigt mange i år, en sum på hele 288 er det højeste tal i NOK's historie, som rækker 30 år bagud. De næsthøjeste er 2004 med en sum på 180 og i 1994 med 154. Det er svært at sige om arten er gået meget frem, eller om det er ornitologerne, der er flittigere til at tælle om natten i år. Det skal medgå, at over halvdelen af observationerne er fra 4 lokaliteter, hvor der er optalt på mange dage. Det er lokaliteterne Skagen Klitplantage, Ålbæk Klitplantage, Torup Klitplantage og Kompedal Plantage. Ankomsten falder tidligt. De første er 11/5 1, 15/5 2 samt 21/5 3 Ålbæk Klitplantage (HSC) og 21/5 1 Kirkeklit (OGJ EHS). I det følgende nævnes de lokaliteter hvor der har været flest optællinger. Det nævnes hvor mange optællinger der har været, og hvilke dage der har afkastet de største observationer.

- Skagen Klitplantage 5 optællinger i perioden 26/5 – 21/7, flest 29/6 med 9 fugle (HSC).
- Ålbæk Klitplantage 26 optællinger i perioden 11/5 - 11/8, flest 8/7 og 20/7 begge datoer var der 12 fugle (HSC).
- Vester Torup Klitplantage 15 optællinger i perioden 22/5 – 2/7, flest 2/7 med 8 fugle (RSN).
- Kompedal Plantage 6 optællinger i perioden 7/6 – 2/7, flest 2/7 med 3 fugle (TBN).
- Lild Plantage kun 1 optælling den 11/6. Det gav 11 fugle, og det var ikke hele plantagen der blev optalt (OGJ KF).

I øvrigt skal nævnes: 21/7 1 Sandmilen Skagen (MVS), 1/6 1 Hulsig (AWM), 3/6 2 Råbjerg Mose (LAM), 22/5 2 Bulbjerg (FRO), 29/5 2 Svinkløv Plantage (IZN), 17/6 1 Stenbjerg Klitplantage (ALM), 7/6 1 Fjerritslev Kommune vejjobs (AS), 8/6 1 Sørig Enge (LAM), 9/6 1 Tranestederne (MHH), 21/7 2 Troldesting (AS), 20/6 1 Harboslette (JDU JKy), 24/6 1 Lodsbovad (EØ), 14/7 1 Bjerre (SA), 16/6 1 Bjerre Eng (JDU).

De sidste ses normalt i august, ligeledes i år, men i modsætning til tidligere kun med en iagttagelse: 11/8 4 Ålbæk Klitplantage (HSC).

Sum: 286. 1. halvår 180, 2. halvår 106. Observationer 71. Indsendere 28. Lokalteter 21.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	-	40	140	102	4	-	-	-	-

SEJLERE

Mursejler (*Apus apus*): 07950

Det er 3. år i træk med en sum under 10.000. I perioden fra 1988-1999 lå summen på mellem 23.336 og helt op til 187.436, med en normal sum på 40-50.000 Mursejlere. Så antallet er nu nede på et markant lavere niveau.

De første fugle ankommer allerede i april, 29/4 1 Viborg by (FRO OL), 1 Aalborg (HMT) og 1 Skagen (ROC mf.). I perioden 1984-2005 er det kun sket 6 år, at den ankommer i april, det tidligste er 19/4 1987 1 Skagen (SK).

Hovedtrækket ser ud til at gå over Nordjylland i sidste tredjedel af maj, de største dage er: 20/5 1547 Skagen (ROC m.fl.), 21/5 600 Skagen (ROC m.fl.), 22/5 450 Ø Uggerby Å (AØ), 23/5 500 NØ Skagen (KNP).

På sommertræk er der et par dage med store tal: 4/7 500 N Hanstholm Fyrhaver (FRO), 31/7 464 S Saltum strand (SSC).

Der er i år kun få ynglefugleoptællinger, heraf 30/6 Vrå by 7 (HHL) og 25/5 Viskum 24 (LM).

De sidst fugle ses 19/10 1 Agger Tange (SSC MHA MWK), 20/10 1 Klitmøller (AH ABK AH m.fl.) og 22/10 1 Vejlerne (ABK).

Sum: 7350. 1. halvår 5210, 2. halvår 2140. Observationer 197. Indsendere 64. Lokalteter 81.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	4	5210	633	1724	318	79	16	3	-

Mursejler, Aalborg, 30. juli 2005. (Foto: Ole Krogh).

Gråsejler (*Apus pallidus*): 07960

Efteråret bød på en Gråsejler ved Nordstrand i Skagen over 4 dage i starten af november: 6-9/11 1 (ROC KNP IUH m.fl.). Det er 2. nordjyske fund, det første er 25/10 2002 Ørhage.

Arten er SU-art.

Gråsejler, Skagen, 7. november 2005. (Foto: Ole Krogh).

SKRIGEFUGLE

Isfugl (*Alcedo atthis*): 08310

Isfuglen er ikke tidligere set på så mange forskellige lokaliteter i Nordjylland.

Næsten alle observationer er på 1 eller 2 fugle, men der er også enkelte observationer på 3 fugle 12/9 3 Karup Å, Resen-Hessellund (FRO) og 6/10 3 Skive Fjord (GM).

Den er i yngletiden (maj-juli) set med 1-2 fugle på følgende lokaliteter: Nørre Uttrup Enge (GRA), Bygholm Vejle (HHN), Gravlev Sø (JLA), Tofte Sø (TBA), Sønderup Ådal (ATL), Kielstrup Sø (BH), Non Mølle (FRO MAN KBC), Hald Sø (OL LN), Hald Hovedgård (OL PBA MK), Glenstrup sø (KBC KRN), Viskum (MK LR), Flyndersø (LN) og slutteligt Kjellerup By (MDH).

Sum: 166. 1. halvår 62, 2. halvår 104. Observationer 153. Indsendere 52. Lokaliteter 72.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
11	12	15	11	8	5	8	14	16	31	19	16

Biæder (*Merops apiaster*): 08400

Der ses mange Biædere i år. Summen på 20 er renset for de mest øjensynlige gengangere. Alle observationer er fra Skagen, undtagen én, som er fra Ejstrup Strand.

Den første er den 28/4 1 Skagen (ROC), hvilket er meget tidligt. Det er den 2. tidligste for Nordjylland, idet den tidligste er 26/4 1998. Renset for mulige gengangere ser dagenes max således ud: 4/5 1 (flere inds.), 21/5 1 (ROC EC), 22/5 7 (flere inds.), 23/5 6 (flere inds.), 27/5 1 (flere inds.), 28/5 1 (HCA CR ATL), 1/6 1 (AWM). Og udenfor Skagen 26/5 1 Ejstrup Strand (PHA). 7 i én flok er i øvrigt et højt antal for Nordjylland.

Sum: 20. 1. halvår 20, 2. halvår 0. Observationer 33. Indsendere 12. Lokaliteter 2.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	18	1	-	-	-	-	-	-

Hærfugl (*Upupa epops*): 08460

Der er set to i Nordjylland i 2005. 29/4 1 Snedsted (DOF), som forsøgte at komme ind i en stærekasse, men blev jaget væk af stærene. Desuden en fra efteråret i Skagen, hvor den ses over 4 dage på Havnen og Batterivej 6-9/11 (ROC EC KNP m.fl.). Antallet er ret normalt for Nordjylland. De seneste 4 år er der registreret følgende: 2001 1, 2002 0, 2003 3 og 2004 2.

SPÆTTER

Vendehals (*Jynx torquilla*): 08480

Rigtigt mange fugle i år med en sum på 44. Vi skal helt tilbage til 1998 for at der er set ligeså mange.

Den første er 23/4 1 Grenen (ROC LAM), og det er normal ankomsttid for arten. I øvrigt ses i Skagen 9-10 fugle i perioden 29/4 - 16/5 (flere inds.). De øvrige lokaliteter er: Tversted Søerne 14/5 1 (JBR SHI), Frederikshavn 3/5 1 (NOE), Ravnholt 7/5 1 (OL m.fl.), Højris 27/5 1 (LPA), Bramslev Bakker 7/6 1 (PHA), Tofte Sø 26/6 1 (TC m.fl.), Kompedal Plantage 8/5 1 (OGH HLÆ PBU), 21/5 2 syngende (BD), 7/6 1 (PBW FRO), 13/6 1sy (CSS).

Der er 2 ynglefund i år: 1 par fra Kompedal Plantage 7/6 (PWB) og 21/7 1 par (par + 3 juv.) Vesterø Havn (SF).

De sidste er to septemberfund, hvilket er ret usædvanligt 8/9 1 Skagen (KNP) og 23/9 1 Bulbjerg (JMU).

Sum: 44. 1. halvår 37, 2. halvår 7. Observationer 36. Indsendere 27. Lokaliteter 15.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	6	25	5	5	-	2	-	-	-

Grønspætte (Picus viridis): 08560

Efter mange år med nedgang er Grønspætten i år gået en smule frem med samme antal indsendere som sidste år.

I år ingen større optællinger, de største er: 12/6 3 Bramslev Bakker, 6/7 3 Tolne Skov (SSC), 21/8 3 Siem Skov (TN).

Ellers er det mest enkelte fugle der iagttages, alle obs med mere end 1 fugl i yngletiden (april-juli): 3/5 2 Hammer Bakker (MLU), 13/5 2 Hald Sø (FRO), 6/6 2 Hammer Bakker (MLU),14/7 2 Tolne Skov (JTN), 20/7 2 Tofte Skov (TC ATL).

Sum: 184. 1. halvår 116, 2. halvår 68. Observationer 156. Indsendere 52. Lokaltiteter 87.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	4	5	37	32	26	12	19	13	12	17	6	1

Sortspætte (Dryocopus martius): 08630

Antallet af Sortspætter ligger lidt under gennemsnittet på 68 for de sidste 10 år, men den er set på flere forskellige lokaliteter. Antallet af lokaliteter har de sidste 10 år ligget stabilt på 25-30, næsten alle i den sydlige del af Viborg amt og i Himmerland.

Den er set med 1-2 fugle på følgende lokaliteter i Vendsyssel: Hammer Bakker (SEM).

Himmerland: Willestrup (FRJ), Bælum Sønderskov (FRJ), Rold Skov (BLN JLA), Madum Sø (NF), Tindbæk (SK), Lille Vildmose syd (ATL), Øby (TBR), Tofte Skov (TC CR), Overgård Skov (PHA), Hjarbæk Fjord ved Strandet (TRK).

Viborgområderne: Onsild Ådal (CCS), Kielstrup Sø og Skov (BH), Randrup Skov (MK), Sørdal Skov (SA EM), Estvadgård Plantage (LN), Bjergskov (DMB), Rosborg Sø (FRO), Ejdrup (HMT), Siem Skov (TN), Skibelund (SK), Ødalen (OL), Ulstrup By (EDY), Tapdrup (MK), Viskum (TBR), Nørreådal, Øby-Løvskal (TBR SK), Viborg by (TBN), Vejrum (LM), Bruunshåb (TBR), Hald Sø (OLI).

Sum: 51. 1. halvår 27, 2. halvår 24. Observationer 46. Indsendere 25. Lokaltiteter 32.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	2	3	6	12	3	1	-	4	-	6	7	7

Stor Flagspætte (Dendrocopos major): 08760

Antallet er nok ved at være normalt, men for 10-20 år siden var summen 2-3 gange højere med færre indsendere.

Fra vinteren er der følgende større optællinger: 18/1 6 Hals Nørreskov (SEM), 6 og 26/2 5 Tofte Skov (TV HAC), 16/2 8 Hammer Bakker (SEM).

Der er ingen større ynglefugleoptællinger i år, men de største tal fra yngletiden er: 30/4 5 Hammer Bakker (SEM), 7/5 5 Toft Skov, Engskov (TC CR), 26/5 4 Hald Sø (OL) og 11/6 7 Tofte Skov (TC).

Der er kun få observationer fra efteråret, de største er 14/10 3 Nørre Rubjerg (HHL) og 30/12 3 Hald Sø.

Stor Flagspætte, Lille Vildmose, 11. marts 2005. (Foto: Ole Krogh).

Sum: 340. 1. halvår 223, 2. halvår 117. Observationer 189. Indsendere 48. Lokaltiteter 91.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	21	45	66	33	42	16	9	15	21	28	21	23

Toplærke (*Galerida cristata*): 09720

Anders Østerby, DATSY-koordinator for Toplærken skriver om arten i 2005:

Hirtshals er nu for alvor landets sidste bastion for Toplærke. I Nordjylland er der, ud over Hirtshals, set enkelte fugle i Skagen, Frederikshavn og Løkken, alle tidligere Toplærke-byer. Der var dog ikke nogen tegn på yngel nogen af stederne. Toplærken synes nu at være forsvundet fra Hjørring. I Hirtshals findes 1 par med 1 unge omkring Hirtshals Station den 14. maj. Den 20. juni findes 1 par med 2 nye unger på havneter-rænet nedenfor stationen. Det vides ikke om det er det samme par, der har fået to kuld. Efter ynglesæsonen fåes meldinger om, at der også har været et par omkring Margretheparken, men der var ingen sikre tegn på yngel. I løbet af efteråret registreres 5-7 fugle rundt omkring i byen – primært omkring henholdsvis Hirtshals Station og Margretheparken.

Sum: 111. 1. halvår 75, 2. halvår 36. Observationer 67. Indsendere 38. Lokaliteter 8.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
9	8	7	3	37	11	5	10	4	2	10	5

Hedelærke (*Lullula arborea*): 09740

Gennemsnitssummen for de seneste 10 år er 152, altså er årets sum på niveau hermed.

Efter branden i Stenbjerg Plantage kunne det forventes, at der her var skabt basis for en ynglelokalitet for arten, men 18/10 1 Ø (TBN) er dog eneste observation herfra. Men måske skal man holde lidt øje med arten her, samt på de stormfaldsramte lokaliteter.

Årets første ses 20/3 1 Råbjerg Mile (AØ) og 24/3 ses 6 fugle: Dollerup Bakker 1 (DMB), Tornby Klitplantage 1 (LAM) og 4 Skagen (LAM). De største observationer er gjort 11/5 6 Damsted Klit (JAE) og 26/9 6 Grenen (ROC). Ud af de 98 observationer stammer de 50 fra Skagens-området. Årets sidste trækkende fugle er 19/10 3 Hanstholm Fyrhaver (HHN AH ABK m.fl.), 19/10 1 Boddum (PUR), 21/10 1 Grenen (OBO) og 31/10 3 Grenen (ROC).

Sum: 148. 1. halvår 108, 2. halvår 40. Observationer 98. Indsendere 41. Lokaliteter 34.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	28	16	52	12	2	-	6	32	-	-

Sanglærke (*Alauda arvensis*): 09760

Gennemsnittet for de seneste 10 år er 12.339, altså et rigtigt dårligt år, dog er summen bedre end sidste års sum på 3994. Og det er ikke manglende lyst til at registrere arten, der er årsagen til den relativt dårlige års-sum, for der er indsendt knapt 40% flere observationer end i 2004. Trods det er der kun registreret ca. 14% flere fugle.

Årets første større tal er den 24/1 10 og 1/2 35, begge Ranum by (MHR). Den 5/2 ses første registrerede træk med 50 ved Als odde (Per Reng) og 11 ved Skals Ådal (CSS).

Fra Skagen er største dag den 15/3 93 Ø Nordstrand (LAM) og 19/3 317 (AH LH KNP). I Skagen er der registreret i alt ca. 900 trækkende fugle. Uden for Skagen er det rastende fugle som springer mest i øjnene, bl.a. 16/2 følgende observationer: 70 Lønnerup (HHN), 175 Revlbuske (SB) og 125 Løkken/Vrå kommune vejjobs (HHL).

Efterårets største tal er 16/10 150 Hjardemål (RS), 17/10 300 Hjardemål (RS) og 150 Rosvang (HHN).

Sum: 4625. 1. halvår: 3196, 2. halvår: 1429. Observationer: 455. Indsendere 76. Lokaliteter 146.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
23	672	1631	400	335	135	209	43	68	1040	65	4

Bjerglærke (*Eremophila alpestris*): 09780

Gennemsnittet for de sidste 10 år er 1672. Flest observationer af denne smukke art gøres på Grenen, hvorfra der er 20 observationer. Agger Tange tæller 18 observationer, men også Revlbuske gør sig bemærket med 11 observationer.

Forårets største trækdag blev 16/4 112 Ø Klitmøller (JJA). Hvad angår rastende fugle var største dage 15/1 og 16/1 med henholdsvis 35 og 49 fugle begge Lønnerup Fjord (PHA) samt 18/1 57 Revlbuske (PR). Forårets sidste større flok er 6/5 60 Sønder Vorupør (OFR). Sidste fugl i foråret ses 21/5 1 R Grenen (JHC). Efterårstrækket starter med 23/9 1 Hanstholm Slamdepot (SA), 29/9 1 R Grenen (ROC) og 30/9 18 R Hanstholm Slamdepot (SA). Største flokke i efteråret er 9/10 50 Agerø (FFA), 10/10 48 Revlbuske (JHC), 10/10 103 Barmer Enge (PR), 19/10 47 Dråby Vig (JKK) og 26/11 43 Agerø (JKK). I Staun ses 40 fugle både den 27/11 og den 16/12 (ASH).

Sum: 1633. 1. halvår 743, 2. halvår 890. Observationer 135. Indsendere 48. Lokaliteter 47.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
158	116	58	285	123	-	-	-	20	546	196	43

Digesvale, Skallerne, Ulvedybet, 15. august 2005. (Foto: Ole Krogh).

Digesvale (*Riparia riparia*): 09810

Årets sum for denne art er kun halvt så stor som sidste år og den laveste i alle de år, man med rimelighed kan sammenligne med, dvs. de sidste 25-30 år! Gennemsnittet for de foregående 10 år er 42.788. Det hører med til billedet, at der mangler regelmæssige optællinger fra Vejlerne, men det hører også med til billedet, at to observationer fra overnatningsplads i Vejlerne udgør tilsammen 10.000 ex. af summen. Tilbagegangen i de sidste mange år er observeret mange steder i Vesteuropa, og flere kilder angiver, at hovedårsagen formodes at være tørke i vinterkvartererne i Sahel-zonen i Afrika. Nu skal man naturligvis ikke drage for-

hastede slutninger ud fra ét års tal, men det bliver spændende at se, hvad der sker de kommende år. Første fugle er til ret normal tid med 2/4 Klitmøller (JJA), 3/4 Kogleaks, Vejlerne (HHN) og 3/4 Rødding Sø (TRK). Fra Skagen er eneste nævneværdige forårstræktal 14/5 75 trækkende (ROC m.fl.). Nogle få ynglefugletal er indberettet, alle fra Vendsyssel: 4/6 47 ynglefugle grusgrav V for Tårs (HHL), 14/7 135 ynglefugle Refsnæs, Vrå (HHL), 10/8 20 ynglefugle Uslev, Hjørring (AØ), 20/7 mindst 50 par Øksenvad, Sæby (JTN) og 20/7 mindst 30 par Skarpholt (JTN). Tallene fra overnatning i Vejlerne er 10/8 7000 og 16/8 3000, begge fra Kogleaks (HHN). Nævnes skal endvidere 17/8 500 fou. Vandet Sø (JJA). Sidste er 30/9 1 Hadsund (TN) og 9/10 1 Grenen (ROC m.fl.).

Sum: 12.219. 1. halvår 961, 2. halvår 11.258. Observationer 109. Indsendere 47. Lokaliteter 58.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	85	491	385	249	10.915	93	1	-	-

Landsvale (*Hirundo rustica*): 09920

Ligesom for Digesvale er årets sum den laveste i de sidste 25-30 år og kun godt en fjerdedel af gennemsnittet for de sidste 10 år på 165.574. Det skal tages i betragtning, at der næsten ingen tal er for Vejlerne og Ulvedybet, som ellers plejer sig at tegne sig for store efterårstal. Første fugle er 2/4 2 Sønder Sørig, Skagen (KEC), og allerede næste dag er der 4 fund. Den store ankomst sker 15/4 – 17/4 med fund fra en lang række steder. Fra forårstrækket skal nævnes største antal: 14/5 1500 T Grenen (ROC m.fl.) og 20/5 3000 T Grenen (ROC m.fl.). Det største rasttal fra foråret er 5/5 1000 Kogleaks, Vejlerne (HBØ).

Landsvale, Bygholm Vejle, 27. maj 2005. (Foto: Ole Krogh).

Der er indberettet yderst få ynglefund af denne almindelige art.

Fra efteråret skal nævnes følgende ansamlinger: 3/9 2000 Als Odde (TN), 5/9 9000 Vejrum (LM), 8/9 508 S Nordmandshage (HHB) og 9/9 1500 S Nordmandshage (RSN), 9/9 2500 fou. Viskum (TBR) og 17/9 5000 Nørresø, Viborg (FRO).

Som sædvanligt har de sidste Landsvaler besvær med at få snøvlet sig afsted sydpå; hele 21 fugle ses i november med sidste 19/11 1 Nordstrand, Skagen (ROC).

Sum: 43.458. 1. halvår 14.329, 2. halvår 29.129. Observationer 532. Indsendere 95. Lokaliteter 190.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1554	11.764	1011	811	3976	23.733	588	21	-

Bysvale (*Delichon urbica*): 10010

En årssum nogenlunde på niveau som 2003 og 2004, men stadig under 10-års gennemsnittet på 5807. Lige- som med de to andre svalearter er der kun indrapporteret få fra Vejlerne og Ulvedybet.

Første er til normal tid 16/4 1 Flagbakken (RSN HLL) og 18/4 1 Onsild Ådal (CSS), mens der ses en del fugle fra 23/4 og frem. Af større antal fra foråret skal nævnes 5/5 200 Tofte Sø (TC), 5/6 225 Tofte Sø (GT) og 10/6 150 Kogleaks, Vejlerne (TBR). Største træktalet er for en gangs skyld ikke fra Skagen, men fra Hirtshals: 21/5 125 NØ (AØ). Fra Skagen er kun få og små træktalet indrapporteret.

Ynglefundene er: 27/5 25 reder på gård ved Nørreå, Brønderslev (SEM), 24/6 5 par Bjerringbro by (HHL), 16/7 14 par Mosegården, Skagen (KEC), 18/7 40 par Ulvedybet (MP), 26/7 1 par Hune Bæk (HBP), 26/7 7 par Sæby (HHL) og 17/8 2-3 par Sejlstrupgård, Hjørring (HHL)

Største efterårstal er 3/9 300 fou. Als Odde (TN) og 21/9 225 S Hou Strand (HAC).

De sidste Bysvaler ses medio september, mens den allersidste ses 10/10 Grenen (KEC ROC m.fl.).

Sum: 3682. 1. halvår 1987 2. halvår 1695. Observationer 166. Indsendere 63. Lokaliteter 75.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	57	961	969	422	544	727	2	0	0

Storpiber (*Anthus richardi*): 10020

Med 14 indsendte observationer af mindst 8 fugle er 2005 tredje bedste år i Nordjylland. Kun 1994 og 2003 med hver 9 fugle er bedre. Fundene er: 23/9 1 TF Grenen (ROC m.fl.), 24/9 1 SV og 1 TF Grenen (ROC m.fl.), 25/9, 26/9 og 28/9 1 R Grenen formodes at være samme som én af dem fra 24/9 (ROC m.fl.), 19/10 1 S Agger Tange (HHN MKH OZG m.fl.), 30/10 1 R Grenen (ROC), 9/11 1 Agger Tange (APN) og 1 TF Grenen (ROC m.fl.) samt endelig sidste 19/11 1 TF Grenen (ROC m.fl.).

Markpiber (*Anthus campestris*): 10050

Med nok højst 5 forskellige fugle på 3 lokaliteter i Skagens-området må man konkludere, at det ikke ser for lyst ud med Markpiber som fortsat ynglefugl i Nordjylland. Første fugl ses på trækforsøg 23/5 Grenen (OGJ ROC m.fl.). I perioden 29/5 - 3/9 ses op til 2 fugle ved Damsted Klit – nok det nærmeste man kommer et muligt ynglepar i 2005 (CSS m.fl.). Herudover er der et enkelt fund fra Sandmilen 21/7 (MVS). Årets sidste er landets næstsensende nogensinde og antages af indsenderen at være en fugl på omvendt træk: 31/10 1 imm. Nordstrandssøen (ROC m.fl.). Desuden en observation uden for Skagen: 6/8 1 ad. S Nordmandshage (PR).

Skovpiber (*Anthus trivialis*): 10090

En noget beskedne årssum under 10-årsgennemsnittet på 1539.

De første ses til normal tid 15/4 Bulbjerg (CSS) og 16/4 Skagen (HAC HHL m.fl.). 79% af fuglene fra 1. halvår er fra Skagen. Der sker et pænt gennemtræk i sidste uge i april, men uden større enkeltobservationer. Største antal fra Skagen i foråret er 5/5 68 T (RBL), 10/5 50 T (ROC m.fl.), 13/5 100 T (ROC m.fl.), 14/5 50 T (ROC m.fl.) og 20/5 50 T (ROC m.fl.) foruden 14/5 50 N Skiveren (PGH).

Der er ingen indrapporterede ynglefund, men syngende fugle er rapporteret fra mange typiske ynglelokaliteter.

Eneste tocifrede træktal fra efteråret er 9/9 20 S Nordmandshage (RSN).
De sidste Skovpibere ses som normalt indtil 28/9 (flere inds.), men hertil kommer en meget sen observation 6/11 Grenen (ROC m.fl.).

Sum: 1318. 1. halvår 1250, 2. halvår 68. Observationer 195. Indsendere 47. Lokaliteter 72.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	-	-	-	227	887	136	15	13	39	-	1	-

Engpiber (*Anthus pratensis*): 10110

Som vanligt ses Engpiber i alle årets måneder, men summen er langt under 10-års gennemsnittet på 31.378. Her spiller manglende Vejler-tal naturligvis ind. 55% af fuglene fra 1. halvår er fra Skagen, men hverken det samlede træktal her, eller de største enkeltdage er på højde med tidligere år. De største dage fra hovedtrækket, som finder sted medio april til primo maj, er 20/4 410 Ø (HLL), 22/4 300 Ø (HAC), 23/4 500 T (ROC OBO m.fl.), 27/4 400 T (ROC), 28/4 400 T (ROC m.fl.), 29/4 300 T (ROC), 2/5 700 T (ROC) og 14/5 300 T (ROC). Udenfor Skagen er største træktal 16/4 390 Ø Bulbjerg (HHN) og 18/4 340 NØ Kærsgård Strand (AØ).
Fra juni til juli meldes om en del fugle fra sandsynlige ynglelokaliteter, såsom strandenge o.lign. Største antal er: 11/6 10 Kringsholmen (HHL), 16/6 10 Damsted Klit (RBC), 18/7 13 Ulvedybet (ULV) og 26/7 16 Stensnæs (HHL).
Fra efteråret er største tal 25/9 155 TF Grenen (ROC m.fl.)

Sum: 12.107. 1. halvår 9102, 2. halvår 3005. Observationer 525. Indsendere 84. Lokaliteter 327.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	60	140	684	5282	2821	115	132	126	1372	1067	290	18

Rødstrubet Piber (*Anthus cervinus*): 10120

Med 15 observationer af nok 8 fugle retter 2005 lidt op på de senere års beskedne antal af denne art. Dog er der ikke ét eneste fund fra første halvår. Første efterårsfugl er 3/9 Hanstedreservatet (JJA). Skagen har et flot efterår med mindst 6 fugle i dagene 23/9 – 10/10, flere dage med 2 fugle (ROC KNP m.fl.). Herudover et fund fra Pletterne, Mariager Fjord 8/10 (CSS).

Skærpiber (*Anthus petrosus*): 10135

Et år under 10-års gennemsnittet på 1170.
Fra foråret er de største tal 20/3 22 R Bygholm Vejle (HHN), 21/3 17 fou. Roshage (JBO), 24/3 14 R Grenen (OBO) og 26/3 16 T Grenen (ROC m.fl.). Formodentlig sidste på forårstræk ses 30/4 Skagen (flere inds.). Enkelte fugle ses ved Frederikshavn i maj og august (SEF m.fl.). Det kan udmærket være lokale ynglefugle eller gæster fra Hirsholmene eller Deget. Fra Hirsholmene er største observation 21/5 20 R (JG). Første i efteråret er 1/9 1 Grenen (RT) og 16/9 1 Aså (SØP). Største antal er 16/10 14 Agger Tange (RT) og 23/11 26 Agger Tange (EA).

Sum: 839. 1. halvår 397, 2. halvår 442. Observationer 282. Indsendere 74. Lokaliteter 73.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
	88	52	212	7	38	-	2	4	30	316	74	16

Bjergpiber (*Anthus spinoletta*): 10140

Endnu et flot år for Bjergpiber i Nordjylland, og det til trods for at Vejlerne ikke er så godt dækket som tidligere.
Fra foråret er største antal 2/1 9 Vestlige Vejler (JKK) og 7/2 10 Grenen - Nordstrand (LAM). Af fuglene fra første halvår er 54 fra Vejlerne, 9 fra andre lokaliteter og resten fra Skagen. Sidste fra foråret er 29/3 2 Bygholm Vejle og samme dato 1 Østerild Fjord (APN).
Første fra efteråret er 19/10 Grenen (KNP). Her ses også efterårets største antal: 31/10 21 Nordstrand – Grenen (ROC m.fl.), 20/11 32 Nordstrand – Grenen og 21/11 25 R Grenen (ROC). Skagen dominerer helt i efter-

året. Kun 7 fugle er fra Vejlerne og 9 fra andre lokaliteter, resten er fra Skagen-området.

Sum: 376 . 1. halvår 143, 2. halvår 233. Observationer 105. Indsendere 28. Lokaliteter 27.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
70	24	49	-	-	-	-	-	-	50	173	10

Gul Vipstjert (Motacilla flava): 10170

Denne gruppe indeholder fund af ubestemte Gul Vipstjert og hovedparten af maj fuglene vil sikkert dreje sig om Nordlig Gul Vipstjert (thunbergi).

Summen er højere end gennemsnittet på 5648 for de foregående 10 år. Den højeste sum i denne periode er fra 2003 med 12.133. Laveste sum i denne periode er fra 2000 med 3543.

Årets første er 24/4 1 T Grenen (ROC HLÆ HK m.fl.) og 27/4 2 T Grenen (ROC JDa OGJ m.fl.). Det samlede forårstræk ved Skagen udgør i perioden 24/4 -18/6 8663 (ROC m.fl.) med største obs: 20/5 3364 og 21/5 1453 (ROC m.fl.). Fra 1. halvår er der fra Vejlerne i perioden 29/4-20/6 noteret 123, hvor nogle kan være lokale ynglefugle med største antal: 7/5 20 Kærup Holme (JØP JW) og 8/5 40 Lund Fjord (CSS). Af andre obs fra 1. halvår kan nævnes: 10/5 26 Viskum (MK), 19/5 30 Lille Vildmose (CSS) og 23/5 25 Frydenstrand (AEC). Der er indsendt følgende ynglende fugle, som ikke er racebestemte, men de må formodes at tilhøre racen M.f. flava: 11/5 1 sy. Bouet (SEM), 19/5 3 ynglefugle Ulvedybet (MP), 1/6 1-2 fugle set ved den øverste engsø ved Agerø fugleskjul (MK) og 9/7 1 sy. Bygholm Vejle, nordlige del (JBO).

Fra 2. halvår er der indsendt følgende fra Vejlerne: 4/9 40 (HHN) og 17/9 10 (TBR LM), begge Bygholm Vejle. Fra Ulvedybet er der indsendt følgende: 18/7 27 (NP UIV), 28/7 10 (KBC) og 22/8 8 (MP ULV). Af andre observationer fra 2. halvår kan nævnes: 20/8 17 S Nørresø, Viborg (FRO), 28/8 15 SV Tofte Sø (HAC) og 10 TF Grenen (RT). Årets sidste er: 1/10 1 Bygholm Vejle (HAC), 4/10 1 N Hanstholm Fyrhaver (HHN) og 12/10 1 Sønderup Ådal (Østrup-Vegger) (ATL).

Sum: 9409. 1. halvår 9101, 2. halvår 308. Observationer 235. Indsendere 66. Lokaliteter 77.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	6	9045	50	50	149	106	3	-	-

Almindelig Gul Vipstjert (Motacilla flava flava): 10171

Summen er højere end summen på 81 for 2004, som var laveste sum inden for de sidste 10 år. Beregning af gennemsnittet for de foregående 10 år har ikke været muligt, da sammenregning af de forskellige racer er foretaget forskelligt i de enkelte år. Årets første er 21/4 1 R Nørre Uttrup Enge (GRA), 2/5 2 Agerø, fugleskjulet (MK), 3/5 2 Frydenstrand (TBN) og 4 Rærup (GRA). De største observationer er 8/5 35 Lund Fjord (EDJ SIL), 12/5 46 Viskum (TRK) og 23/5 25 Frydenstrand (JHC). Der er indsendt følgende ynglefugle 18/5 6 Thorup og Klim Fjordholme (HHN) og 21/5 1 sy. Lønnerup Fjord (HHN). Fra 2. halvår skal nævnes 15/7 20 Østerkær Enge (RSN), hvor der var flest 1K fugle. Sidste fugle ses 10/9 2 Ulvedybet (IZN).

Sum: 177. 1. halvår 152, 2. halvår 25. Observationer 23. Indsendere 15. Lokaliteter 15.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	144	7	23	-	2	-	-	-

Nordlig Gul Vipstjert (Motacilla flava thunbergi): 10173

En meget lille årssum i forhold til gennemsnittet på 1033 for de foregående 10 år. Mange Nordlig Gul Vips-tjert indgår sikkert også i det høje antal af ubestemte Gul vipstjert jf. ovenfor. For de foregående 10 år er den laveste sum på 198 fra 2001. Højeste sum på 1926 er fra 2003. Alle indsendte observationer stammer fra maj. Første obs er 1/5 2 R Vandet Sø (PHA), 1/5 1 Nordstrand, Skagen (ROC EC PBA), 2/5 2 Buttervej, Skagen (RSN) og 3/5 2 Viskum (TBR). De største observationer er 5/5 23 Skagen (KNP), 8/5 90 Lund Fjord (RSN SSC KBC OGJ m.fl.), 8/5 25 Viskum (TBR), 13/5 25 Viskum (TBR), 19/5 25 R Reservatet, Skagen (KNP) og 28/5 55 R Grenen (AH), som også er sidste observation.

Sum: 491 1. halvår 491, 2. halvår 0. Observationer 32. Indsendere 15. Lokaliteter 22.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	491	-	-	-	-	-	-	-

Citronvipstjert (*Motacilla citreola*): 10180

En ad. hun Citronvipstjert er godkendt af SU. Den blev fundet af RSN den 2/5 ved Frydenstrand, Frederikshavn. Den blev set og fotograferet af flere indsendere både 2/5 og 3/5.

Citronvipstjert, Frydenstrand, Frederikshavn, 2. maj 2005. (Foto: Ole Krogh). Den blev set og fotograferet af flere indsendere både 2/5 og 3/5.

Bjergvipstjert (*Motacilla cinerea*): 10190

Den højeste sum indenfor de sidste 10 år. Det er næsten en fordobling i forhold til den højeste sum fra 2004 på 422. Gennemsnittet for de foregående 10 år er på 306. Fra vinteren er der kun få observationer fra de typiske biotoper. Her kan nævnes 23/1 1 Bruunshåb (MK), 6/2 2 Borup Hede (TRK), 19/2 1 Tapdrup (MK) og 1 Gravlev (JLA), 26/2 1 Nørreåen, Vejrum-Bruunshåb (MK), 27/2 1 Skinderup (SA) og 28/2 1 Mariendal, Elling (NOE). Fra forårstrækket i Skagen ses i perioden: 15/3-16/6 152 (ROC LAM KNP m.fl.), med de første obs 15/3 1 Ø Grenen -Nordstrand (LAM) og 19/3 1 Ø Batteriskoven (AH). De største fra Skagen er 27/3 5 Ø (KEC ROC), 22/5 3 NØ (AEC) og 28/5 3 NØ (AEC). De sidste trækkende fugle ses 11/6 1 TF Grenen (ROC EKR AJ LAM m.fl.), 12/6 1 Ø Højen Fyrvej (HHN) og 16/6 2 TF Grenen (ROC AEC RBL m.fl.). Der er indsendt følgende yngleobs/obs af ynglepar: 23/3 1 sy. Bruunshåb (TBR), 4/4 2 ynglefugle Åstrup Enge (AØ), 22/5 1 sy. Karbæk Skov (TBR) og 4/6 1 sy. Hobro By (KNI). Fra JTØ er der indsendt følgende yngleobservationer: 19/5 1 par Voergård Slot, 27/5 1 par Ålbæk Klit og 15/6 1 par Vandværks-

Bjergvipstjert, Gravlev, 23. januar 2005. (Foto: Johnny Laursen).

skoven Frederikshavn, og 1 par Vrangbæk. Fra 2. halvår er de største indsendte obs: 18/9 5 Voergård (KRA), 25/9 5 Elling Å (MD KNP), 13/9 4 Karup Å, Hessellund-Vallerbæk (FRO) og 15/8 4 Buderupholm Dambrug (JLA). Resten af observationerne er på under 4 fugle. De sidste observationer stammer fra lokale overvintrende fugle på typiske lokaliteter. Årets sidste er 17/12 2 Kousbækken, Rebild Bakker (HAC), 29/12 1 Bjerring (SUT) og 31/12 1 Gravlev Ådal (JLA).

Sum: 803. 1. halvår 287, 2. halvår 117. Observationer 311. Indsendere 74. Lokaliteter 111

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	6	86	44	114	33	6	11	40	32	16	12

Hvid Vipstjert (Motacilla alba): 10200

En sum under gennemsnittet på 5830 for de foregående 10 år. I denne periode er den højeste sum fra 1997 på 8798, og den laveste sum fra 2002 på 2072. Årets første er ret tidlig: 6/2 1 Ramsing (TN). De næste kommer til mere normal tid: 17/3 1 Skyum (EA) og samme dag 1 Bygholm Vejle (LYA). Trækket i Skagen udgør i perioden 18/3-1/6 687. De største observationer herfra er: 23/4 60 T Grenen (ROC LAM TEP m.fl.), 20/4 46 Ø Nordstrand (HLL), 24/4 25 T Grenen (ROC) og 2/5 35 Buttervej (RSN). Fra andre lokaliteter skal for 1. halvår nævnes: 5/4 48 S Nordmandshage (HHB), 13/4 45 Skøttrup (HHL), 19/4 35 T Vandplasken (HHL), 25/4 25 Østerådalen (GRA), 21/4 22 Nørre Uttrup Enge (GRA), 14/5 20 Tversted Søerne (JN SHI LSM m.fl.), 5/5 17 Skansehavnen (SAF), 8/5 17 Rønnerne/Rønnerhavnen (CAS) og 6/4 16 Kandestederne (LAM). Fra 2. halvår er der indsendt følgende: Rærup: 5/7-16/9 213 med største obs: 5/7 40 (KBC), 17/7 26 (ATL), 5/8 40 (GRA) og 25/8 45 (GRA), Stensnæs: 8/7-14/10 136 (MLU HHL KRA) med største obs: 4/8 10 og 6/8 12 (MLU) og fra Nordmandshage: 24/8 40, 8/9 80 S og 24/9 181 S - alle (HHB). Af andre større obs fra 2. halvår kan nævnes: 3/9 50 Øster Hurup (LTP), 11/9 50 Uggerby Ås udløb (JLA) og 25/9 40 Viskum (TBR). Årets sidste obs er fra Skagen: 19/11 1 Højen (ROC), 30/11 1 Skagen Havn (ROC) samt 12/12 1 Grenen (KNP) og 18/12 1 Skagen Havn (JPIP), som kan være samme fugl.

Sum: 3449. 1. halvår 1676, 2. halvår 1773. Observationer 527. Indsendere 107. Lokaliteter 189.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	1	272	809	504	90	283	517	800	167	4	2

Sorttrygget Hvid Vipstjert (Motacilla alba yarrellii): 10202

Summen er under gennemsnittet på 15 for de foregående 10 år. Der er indsendt følgende obs, alle fra maj-juni: 5/5 1 han Gyvelmarkerne, Skagen Klitplantage (KNP JHC) og 1 Kylesbæk nord for Gårdbo Sø (JØP ROC), 6/5 1 Frederikshavn Havn (PEN), 7/5 1 Råbjerg Sø (RBL), 10/5 1 Nytorp (JSK), 16/5 1 Tranestederne (JSP AP APN) og 17/5 1 Hanstholm Fyrhaver (JSK) og 1 Roshage-Hanstholm Havn (JDU), som kan være fuglen fra Hanstholm Fyrhaver. Fra juni desuden 12/6 1 Vesløs/Arup Vejler (AS) og 27/6 1 han Hanstholm Havn (JDU).

Sum: 10. 1. halvår 10, 2. halvår 0. Observationer 13. Indsendere 11. Lokaliteter 12.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	8	2	-	-	-	-	-	-

Silkehale (Bombycilla bombycilla): 10480

Igen i år en meget høj årstotal, som er den tredjestørste i Nordjylland i de seneste 30 år. I januar ses endnu en del fugle som følge af invasionen i 2004. De største antal ses 2/1 200 R Frederikshavn (JSA m.fl.) og 10/1 50 Aalborg (HHB). I marts-maj foregår returtrækket, hvor der især er mange iagttagelser fra Skagen bl.a.: 24/3 70 og 29/4 105 (LAM) samt 5/5 40 (ROC m.fl.). Større antal fra øvrige lokaliteter i foråret er: 14/3 60 Frederikshavn (LAM), 23/3 40 Kjellerup (MDH), 8/4 23 Hadsund (TN), 28/4 28 Vesterø (FHK) og 26/5 35 Hadsund (TN). De sidste ses i Skagen helt frem til 28-29/5 (LAM m.fl.). Efterårets invasion begynder med en meget usædvanlig, isoleret observation 4/9 1 Skørping (CR). Den egentlige invasion tager sin begyndelse 16/10 med iagttagelser i Hanstholm og Skagen. Først fra 25/10 ses der Silkehaler andre steder i landsdelen. I denne tidlige fase er de største iagttagelser 25/10 140 Skagen (KEC) og 27/10 180 Frederikshavn (RL), og det er også herfra, der rapporteres de største antal, da invasio-

nen kulminerer: 7/11 1050 Frederikshavn (EHS), 9/11 400 Skagen (ROC). Invasionens fremmarch kan anskueliggøres med følgende iagttagelser: 7/11 300 Hals og 8/11 160 Voerså (RSN), 9/11 1715 S Nordmandshage (PR), 9/11 103 Frøstrup (CKP) og 75 Egense (WJ), 14/11 225 Bruunshåb, Viborg (SA), 19/11 86 Tranum Enge (VFL), 20/11 50 Løvskaal (TBR) og 70 Bælum (FRJ), 23/11 160 Støvring (HHB), 25/11 250 Fur (ATP) og 325 Aalborg (GRA) samt 26/11 275 Ålestrup (SUT).
I december ses følgende større flokke 1/12 110 Hjørring (HHL), 5/12 120 Viborg (OL), 8/12 295 Aalborg (SSC), 10/12 155 Årbjerg, Skive (ILM) samt 31/12 90 Møldrup (TN).

Sum: 29.841. 1. halvår 4048, 2. halvår 25.793. Observationer 651. Indsendere 107. Lokaliteter 166.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1470	306	686	736	850	-	-	-	1	1650	20116	4026

Vandstær (Cinclus cinclus): 10500

Årets sum er næsten den samme som sidste års, men der er i år rapporteret Vandstære fra flere lokaliteter. Årets iagttagelser vedrører 1-2 fugle med undtagelse af 20/2 3 Rindsholm (SA) og 22/11 3 Bruunshåb, Viborg (TBN).
Forårets sidste træffes 23/3 1 Rindsholm, 1 Non Mølle og 1 Bruunshåb (TBR).
Efterårets første ses som sædvanlig medio oktober: 17/10 1 Hanstholm (SSC m.fl.), 18/10 1 Ballerum (RYT FSH) og 1 Støvring (GRA) samt 19/10 1 Sønder sø, Viborg (SA).

Sum: 127. 1. halvår 61, 2. halvår 66. Observationer 112. Indsendere 34. Lokaliteter 39.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
21	24	16	-	-	-	-	-	-	9	27	30

Gærdesmutte (Troglodytes troglodytes): 10660

Arten er rapporteret i lidt større antal end sidste år, således at årstotalen er meget nær gennemsnittet for de seneste 30 år.
De største optællinger er følgende: 30/4 13 Hammer Bakker (SEM), 26/5 19 Hald (OL), 11/6 31 Tofte Skov (TC), 18/7 15 Hammer Bakker (BEJ) og 17/10 20 Hanstholm (RT).

Sum: 980. 1. halvår 436, 2. halvår 544. Observationer 399. Indsendere 55. Lokaliteter 128.

Gærdesmutte, Gravlev, 23. januar 2005. (Foto: Johnny Laursen).

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
94	44	41	86	109	62	61	40	69	228	110	36

Jernspurv (*Prunella modularis*): 10840

Nogen fremgang i rapporteringen af arten i forhold til sidste års sum på 392, men alligevel meget lavere end gennemsnittet for de seneste 30 år på ca. 900.

Kun vinteriagttagelser fra Skansehavnen, Navntoft, Vodskov, Hjørring og Reservatet, Skagen.

De største antal i foråret ses efter at trækket sætter ind ultimo marts bl.a. med 26/3 12 Vandplasken (HHL), 1/4 20 Ø Grenen (LAM KEC) og 23/4 26 Grenen (ROC m.fl.). I Skagen ses der i alt 137 trækkende i perioden 22/3-11/5.

I efteråret ses der rastende og trækkende fra primo sept. De største antal er 6/9 15 Hanstholm Fyrhaver (HHN), 24/9 12 Grenen (ROC m.fl.), 26/9 50 Hirtshals Fyr (RSN KRN), 16/10 10 Hanstholm Fyrhaver (AH) og 17/10 20 Hanstholm Minkfarme (OZG m.fl.).

Sum: 538. 1. halvår 321, 2. halvår 217. Observationer 170. Indsendere 46. Lokalteter 65.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	4	105	143	62	6	14	1	116	75	5	6

Rødhals (*Erithacus rubecula*): 10990

Der er i år rapporteret ca. 400 færre end sidste år, hvilket bringer gennemsnittet for de seneste 30 år ned på ca. 1400.

De største optællinger er fra foråret 17/4 30 Skørping (HAC), 30/4 12 Tofte Skov (TC), 15/5 10 Lundby Krat (SEM), 26/5 10 Hald Sø (OL), 9/6 11 Ålbæk Klitplantage (LAM) og 11/6 14 Tofte Skov (TC) samt fra efteråret 17/10 25 Hanstholm (RT), 28/10 15 Ertebølle (MDH) og 29/10 10 Hanstholm Fyrhaver (TBR).

Sum: 638. 1. halvår 351, 2. halvår 287. Observationer 282. Indsendere 46. Lokalteter 94.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
45	30	28	99	94	55	13	13	73	109	53	26

Nattergal (*Luscinia luscinia*): 11030

Til trods for en tilbagegang på ca. 120 i forhold til sidste år er det stadig en høj årssum.

Årets første høres 8/5 1 Bolle Enge (RSN) og 1 Rasmusmose (LYA) samt 10/5 1 Viskum (MK) og 1 Loldrup Sø (SA). Herefter er der stort set daglige rapporteringer indtil ultimo juni. De største optællinger er 23/5 8 St. Blåkilde (HAC), 30/5 8 Østerådal (GRA), 1/6 8 Rasmusmose (SEM), 3+5/6 28 Skals Ådal (CSS), 11/6 13 Halkær Ådal (BLN) og 20/6 10 Nørreådal (LM).

De sidste høres 28/6 2 Ravnstrup Kær (RSN), 2/7 1 Hinge Sø (TBN) og 18/7 1 Skals Ådal (CSS).

Sum: 457. 1. halvår 455, 2. halvår 2. Observationer 167. Indsendere 45. Lokalteter 80.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	215	240	2	-	-	-	-	-

Sydlig Nattergal (*Luscinia megarhynchos*): 11040

Igen i år en iagttagelse af denne art. 26/5 1 Grenen (ROC m.fl.).

Denne observation er den 7. af arten i Nordjylland.

Blåhals (*Luscinia svecica*): 11060

Med en årssum på 7 er der tale om det største antal i 6 år, men det er stadig et meget lavt antal sammenlignet med tidligere, hvor 20-25 var normalt.

Første ses 9/5 1 Grenen (ROC m.fl.). De næste er 14/5 1 Vandplasken (KUP BHJ), 15/5 1 Ellekrattet, Skagen (ROC), 17/5 1 Fyrvej, Skagen (ROC m.fl.), 21/5 1 Reservatet, Skagen (HAC) og 22/5 1 Skagen By (KNP).

Udover disse forårsfugle er der i år en usædvanlig sen iagttagelse: 15/11 1 Tversted Plantage (Villy Hansen, Skagen via ROC). Iagttagelsen er mindst to måneder senere end, hvad der normalt anses for at være sent.

ROC giver bl.a. følgende kommentar: "Der har også i Norge været et fund i november og for 4-5 år siden et fund i januar i Sverige. Sådanne meget sene fugle kan meget vel komme ekstremt langt østfra og være af en race, der ikke er på "den danske liste".

Sum: 7. 1. halvår 6, 2. halvår 1. Observationer 11. Indsendere 8. Lokalteter 7.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	1	-

Husrødstjert (*Phoenicurus ochrurus*): 11210

Årets sum er næsten identisk med sidste års sum, men noget under gennemsnittet for de seneste 10 år på 119.

Årets første ses på årets første dag: 1/1 1 Lild Strand (KF). Arten kan overvinde fåtalligt i milde vintre. I sidste års rapport havde vi en obs 29/12 1 Frederikshavn, som jo også "tilhører" denne vinter.

Forårets første er 1/4 1 Svankær (ELH), 9/4 1 Kongerslev (TC) og 16/4 1 Hobro (CSS).

Syngende fugle er hørt i følgende byer: Hobro min. 4, Viborg 2, Nørresundby min. 3, Skagen min. 4, Aalborg min. 6, Hald Tostrup 1 og Årup 1.

Der er blot et sikkert ynglefund: 17/6 1 par med unger i rede Rustenborg, Aalborg (GRA).

De sidste ses 9/11 1 Batterivej, Skagen (ROC m.fl.), 11/11 1 Rørdal (HMT), 13/11 1 Frydenstrand (RL) og 16/11 1 Skansehavnen (SEF).

Sum: 78. 1. halvår 34, 2. halvår 44. Observationer 64. Indsendere 32. Lokalteter 37.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	9	15	9	13	6	7	13	5	-

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*): 11220

En mindre tilbagegang i forhold til sidste års lave total. Gennemsnittet for de seneste 30 år er 382.

Årets første er helt usædvanlig tidlig: 24/3 1 Svankær (ELH), men andre steder i DK har der også været tidlige Rødstjarter (første ses 22/3). Den tidligste i de seneste 16 år i Nordjylland er 28/3 2001.

Ankomstdatoen for Rødstjert har i de seneste 16 år ligget i perioden 28/3-30/4 med gennemsnitlig ankomst 21/4.

De næste ankommer til normal tid 22/4 2 Hald Sø (VL), 23/4 2 Hobro Skov (CSS) og 1 Sdr. Harritslev (HHL).

De største optællinger er 13/5 6 Lerbæk (MD) samt 11/6 12 Tofte Skov (TC) og 7 Rødhus (8500PR), mens arten kun er rapporteret fåtalligt fra Skagen. Der er blot rapporteret om ynglefugle fra tre lokaliteter.

Den ses meget fåtalligt i efteråret med de sidste 13/10 1 Agger Tange (GGU), 14/10 1 Skagen (KEC) og 16/10 1 Agger Tange (MKH m.fl.).

Sum: 246. 1. halvår 230, 2. halvår 16. Observationer 165. Indsendere 51. Lokalteter 91.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	1	36	141	52	4	2	3	7	-	-

Bynkefugl (*Saxicola rubetra*): 11370

Årets sum er under halvdelen af gennemsnittet for de seneste 30 år på 885 og også langt fra gennemsnittet for de seneste 10 år på 676.

Ankommer til normal tid med 30/4 1 Skals Ådal (CSS) og 1/5 4 Skagen (LAM TEP ROC) som de første.

Ankomstdatoen for Bynkefugl har i de seneste 16 år ligget i perioden 15/4-6/5 med gennemsnitlig ankomst 25/4.

Under forårstrækket træffes der større forekomster på følgende lokaliteter: 13/5 10 Bulbjerg (HHN m.fl.), 20/5 50 Skagen (AEC KNP m.fl.) og 21/5 30 Skagen (LAM TEP m.fl.).

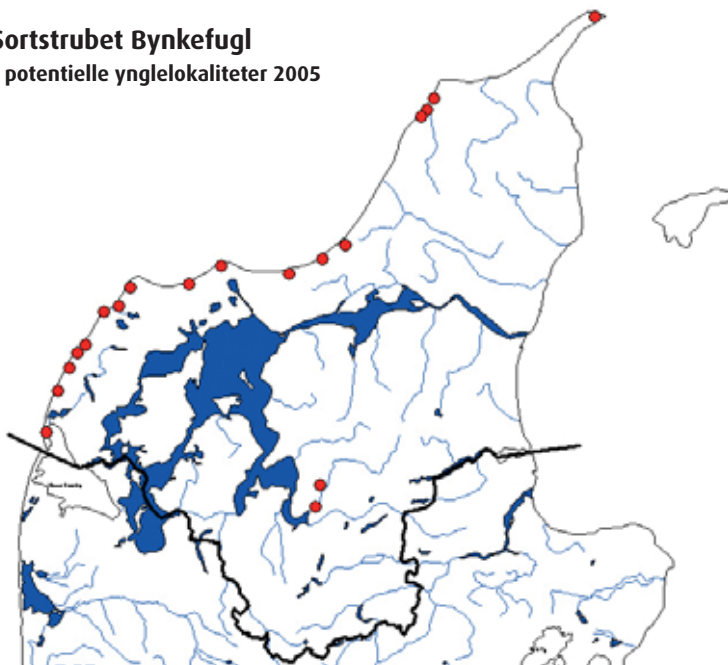
Blot to sikre ynglepar er indrapporteret fra hhv. Slettestrand og Tindbæk (IZN TBR).

Fra efteråret er der ingen større forekomster. De sidste ses 1/10 1 Buttervej, Skagen (AØ) samt 18+22/10 1 Nørre Vorupør (RS SHN HHN).

Sum: 414. 1. halvår 316, 2. halvår 98. Observationer 165. Indsendere 48. Lokalteter 89.

Sortstrubet Bynkefugl

Sikre og potentielle ynglelokaliteter 2005

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	266	49	18	47	30	3	-	-

Sortstrubet Bynkefugl (*Saxicola torquata*): 11390

Til trods for en tilbagegang i forhold til sidste års rekordagtige antal er årssummen stadig på et højt niveau. Der er rapporteret fugle i alle årets måneder.

Sortstrubet Bynkefugl, Hanstholm, 17. oktober 2005. (Foto: Ole Krogh).

Allerede i årets første måneder er nogle af ynglefuglene på plads på ynglelokaliteterne. De første er 19/1 1 Buttervej, Skagen (LAM), 23/1 2 Stenbjerg (OFR) og 24/1 1 Hanstholm (APN).

Arten er set på følgende lokaliteter i år med angivelse af max. antal: Grenen 1, Buttervej, Skagen 1, Batteri-vej, Skagen 1, Fyrvej, Skagen 1, Liver Å's udløb 5, Vandplasken 4, Nørlev Strand 4, Tranum Klit 1, Slette- strand 2, Grønnestrand 5, Bulbjerg 2, Lild Strand 1, Hamborg 4, Hanstholm Fyrhaver 1, Hanstholm 5, Hanstholm Vildtreservat 2, Klitmøller 1, Nørre Vorupør 2, Sønder Vorupør 4, Stenbjerg 4, Lyngby 2, Agger Tange 2, Borup Hede 1, Simested Ådal 1.

Der er sikre angivelser af ynglefugle med ungfugle fra Hanstholm 1 juv. (ABK), Nørlev Strand min. 2 juv. (KUP) og Vandplasken 1 juv. (AØ KUP).

De sidste ses 9/12 4 Fur (ATP), 18/12 2 Lyngby (CAS) og 24/12 1 Lild Strand (KF).

Sum: 208. 1. halvår 91, 2. halvår 117. Observationer 119. Indsendere 49. Lokaliteter 35.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	6	9	27	40	5	10	16	19	59	6	7

Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*): 11460

Stor fremgang i rapporterede i forhold til sidste år – ca. 400 flere og også noget højere end gennemsnittet for de seneste 30 år på 1460. Det er især forårstrækket med et par gode dage i maj måned der er markant. De første fugle ses fra begyndelsen af april: 1/4 1 Grenen (KEC LAM), 3/4 1 Bulbjerg (AS) og 7/4 1 Amtoft Vig (HHN).

Større antal ses fra medio maj med bl.a. 13/5 20 Bulbjerg (HHN SHI m.fl.), 14/5 21 Slettestrand (IZN) og 54 Skagen (KEH TN m.fl.), 15/5 33 Butterstien, Skagen (HAC), 20/5 484 Skagen (AEC JHC m.fl.), 21/5 165 Skagen (HAC LAM TEM m.fl.), hvorefter forårstrækket hurtigt ebber ud og den sidste ses 15/6 1 Rærup (GRA).

Der er ingen meldinger om ynglefugle.

De første efterårstrækkende ses i de første dage i august: 1/8 2 Agger Tange (HHN), 2/8 1 Flyndersø (LN) og 3/8 1 Østerild Fjord (HHN). Større antal ses 26/8 15 Lille Vildmose (TBA), 6/9 15 Roshage og 35 Hanstholm Havn (HHN), 10/9 16 Slettestrand (IZN) og 25/9 10 Agger Tange (HHL). En enkelt iagttagelse angives som en formodentlig grønlandsk race 21/10 1 Sønder Vorupør (FSH m.fl.).

De sidste ses 2/11 2 Feggesund (JKK), 4/11 1 Østerild Dæmningen (KEC) og 6/11 1 Hirtshals Fyr (KUP).

Sum: 1927. 1. halvår 1501, 2. halvår 426. Observationer 418. Indsendere 91. Lokaliteter 88.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	56	1436	9	-	95	223	104	4	-

Ringdrossel (*Turdus torquatus*): 11860

Stor fremgang i rapporteringen i forhold til sidste års sum (914) og det højeste antal i de seneste 10 år.

Årets første er 31/3 1 Grenen (LAM KEC), 2/4 1 Løgstør (Lone Als Egebo), 1 Heden, Skagen (KNP) og 2 Sdr. Sørig (KEC).

Fra medio april ses større flokke 10/4 21 R Nytorp (JSK), 16/4 37 Ø Bulbjerg (HHN) og 42 Ø Klitmøller (JJA m.fl.) og forårstrækket kulminerer i dagene 22-24/4, hvilket resulterede i nogle rigtig store trækta: 22/4 35 Bulbjerg (HRC) og 206 Ø Skagen (FRO HAC OBO m.fl.), 23/4 341 Ø Klitmøller (JJA m.fl.) og 115 NØ + 165 R Nørre Vorupør (JKK) samt 24/4 107 NØ Klitmøller (JJA m.fl.). Herefter ses enkelte større flokke med 26/4 20 Ø Hanstedreservatet (HHN), 30/4 21 R Lund Fjord (HHN), 2/5 102 TF Grenen (RSN) og 20/5 20 TF Grenen (ROC m.fl.) som de største. Forårets sidste er 27/5 1 Butterstien, Skagen (TN).

Efterårstrækket ses som sædvanligt kun sporadisk. De første ses 26/9 4 V Rødding (TRK) og 5/10 1 Ellekrattet, Skagen (ROC). De sidste blev 12/11 1 Bygholm Vejle (OLH) og 13/11 1 Bulbjerg (HRC).

Sum: 1786. 1. halvår 1170, 2. halvår 16. Observationer 194. Indsendere 60. Lokaliteter 54.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	1	1499	270	-	-	-	4	10	2	-

Solsort (*Turdus merula*): 11870

Årets sum viser, som for flere andre almindelige fuglearter, ikke et sandt billede af denne Danmarks mest

talrige fugl. Selvom der er nogen fremgang i antal rapporterede i forhold til sidste år, er summen under gennemsnittet for de seneste 10 år på ca. 2700.

Der er set følgende større antal i første halvår: 21/1 45 trækkende til overnatning Nr. Rubjerg (SEM), 16/2 65 Hammer Bakker (SEM), 24/3 26 Byfogedskoven, Skagen (ROC) og 28/5 19 sy. Aars Skov (BLN). I efteråret er der flere større obs bl.a. 2/10 19 Reservatet, Skagen (KEC) og i Thy 19/10 60 Hanstholm Fyrhaver (HHN m.fl.), 28/10 200 Nors Sø (FRO) og 29/10 55 Hanstholm Fyrhaver (SAL). Desuden 30/12 40 Nørreådal (TBR).

Sum: 2496. 1. halvår 1209, 2. halvår 1287. Observationer 361. Indsendere 61. Lokaliteter 149.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
135	230	347	136	223	138	90	29	26	714	242	186

Sortstrubet Drossel (*Turdus ruficollis atrogularis*): 11972

Ganske upåagtet og uidentificeret opholdt der sig en Sortstrubet Drossel i tidsrummet 22-31/12 i en have i Daugbjerg, Viborg (Annelise og Kurt Juul Stampe). Fuglen er dokumenteret med et antal fotos, og først da

Sortstrubet Drossel, Daugbjerg ved Viborg, 26. december 2005. (Foto: Annelise Juul Stampe).

fuglekundige i slutningen af januar 2006 ad forskellige omveje fik set billederne, blev det kendt for offentligheden.

Det er blot 7. fund af arten i Danmark, og i Nordjylland er den kun truffet en gang tidligere 3-7/12 1983 i Skagen.

Sortstrubet Drossel er tilfældig gæst fra Rusland og Sibirien. Den overvintrer normalt fra Iran og til Indien. Arten er i

øvrigt iagttaget i en del Nord-europæiske lande i denne vinter.

Arten er SU-art. Der må ikke refereres til observationer, der ikke er godkendt af SU.

Sjagger (*Turdus pilaris*): 11980

I forhold til sidste år er der rapporteret ca. 10.000 færre. Gennemsnittet for de seneste 30 år er ca. 80.000 og for de seneste 10 år ca. 45.500.

I vinterperioden er de største flokke 14/1 200 Årup (TBR), 16/1 250 Tofte Sø (ATL), 21/1 200 Velds Dal og 300 Øby (TBR), 22/1 500 Øster Hurup (TN), 5/2 250 Nr. Harritslev (HHL) samt en rigtig stor forekomst 27/2 5000 Rubjerg Knude (KHA m.fl.).

Forårstrækket ses hovedsagligt i april med 30/3 300 Bjerring (SK), 5/4 500 Vr. Grønning (FD), 15/4 500 Skagen Klitplantage (LAM), 16/4 700 Lund Fjord (HHN), 16/4 550 NØ Reservatet, Skagen (HAC m.fl.),

17/4 445 Bygholm Vejle (VFL) og 1/5 180 S Gl. Vesløs (EDJ).

Mulige ynglefugle er rapporteret 1/5 6 Hæstrup Møllebæk, 4/6 2 Boller Sø og 18/6-12/7 1 par med 1 juv. Overklit, Hundeleve (alle HHL).

I efteråret ses der større antal fra medio oktober: 13/10 200 Gårdbogård (AØ), 28/10 170 Bolle og Try Enge (LYA) og 200 Halkær Ådal (BLN), 31/10 250 Rasmusmose (LYA), 2/11 350 Blære (BLN), 4/11 650 Viskum (TBR) og 8/11 500 Rærup (MLU). Medio november ses disse store flokke: 12/11 1000 Morsø (HHL), 1700 Amtoft (SB) og 1200 Bolle og Try Enge (LYA). Desuden 14/11 525 Vesterskov, Mou (WJ), 18/11 600 Møllerup (TBR), 30/11 1000 Fur (ATP), 22/12 550 Nordstrand, Skagen (KNP), 25/12 550 Rubjerg Knude (AØ) og 31/12 500 Rubjerg Plantage (HHL).

Sum: 44.750. 1. halvår 17.188, 2. halvår 27.562. Observationer 451. Indsendere 94. Lokaliteter 196.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4942	5852	506	5196	686	6	5	14	293	2422	15822	9006

Sangdrossel (*Turdus philomelos*): 12000

Årets sum er næsten 50% større end totalen for sidste år, og den er den højeste i de seneste 10 år samt nær ved gennemsnittet for de seneste 30 år på 2522.

Der er registreret Sangdrossler i alle årets måneder. I januar og første halvdel af februar er der kun iagttagelser i Skagen 15/1-7/2 10 (LAM ROC KNP). Første større antal ses 20/3 11 Høstemark Skov (SA EM), men først primo april kommer der gang i forårstrækket: 9/4 58 Elling Kommuneplantage (BSP), 16/4 850 NØ Reservatet, Skagen (HAC m.fl.), 23/4 350 Nr. Vorupør (JKK) og 24/4 50 TF Grenen (ROC m.fl.).

Efterårstrækket ses fåtalligt fra ultimo september. Fra primo oktober ses de første større forekomster: 5/10 32 Skagen (ROC m.fl.), 16/10 50 Agger Tange (RT), 17/10 50 Hanstholm (RT OZG m.fl.) og 28 SV Grønhøj Strand (JØP m.fl.) samt 26/10 25 Bolle og Try Enge (LYA).

Årets sidste iagttagelser blev 15/11 1 Grenen og 19/11 1 Grenen (ROC) samt 30/12 1 Grenen (OBO).

Sum: 2473. 1. halvår 1983, 2. halvår 390. Observationer 310. Indsendere 63. Lokaliteter 105.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
9	4	66	1701	155	48	25	-	23	424	17	1

Vindrossel (*Turdus iliacus*): 12010

Årets sum er mere end dobbelt så stor som sidste års sum, men kun ca. halvdelen af gennemsnittet for de seneste 10 år på 11.936.

I vinterperioden er der en enkelt større flok 16/1 42 Vile (KJLJ), men ingen i februar.

Forårets første er 16/3 2 Skagen (KNP), og ultimo marts dukker der forårstrækkende Vindrossler op i større antal: 23/3 100 Non Mølle og 120 Dollerup Bakker (TBR), 25/3 100 Aalborg (HHB), 26/3 120 Lille Vildmose (TN), 27/3 120 Bolle og Try Enge (LYA), 4/4 100 Åstrup Enge (AØ), 8/4 100 Sønderenge, Sørig (BHJ) og 16/4 150 NØ Reservatet, Skagen (HAC m.fl.).

Forårets sidste blev 1/5 15 Tolne Skov (HHL), 3 Grenen (OZG), 1 nylig død Nordstrand (ROC m.fl.), 2/5 1 Ø Grenen (RSN) og 23/5 1 TF Grenen (ROC m.fl.).

Efterårets første blev 24/9 7 Hadsund (TN) og 30/9 1 Grenen (ROC m.fl.). Første dag med større antal er 5/10 108 Skagen (ROC KNP). Senere ses der disse: 19/10 1000 Tømmerby Fjord (SB), 20/10 150 T Brønderlev (JN) og 240 Skagen (ROC OBO), 21/10 195 Rødding (TRK) og 150 Lindholm Fjordpark (ATL), 7/11 100 T Tindbæk (SK), 12/11 100 Bygholm Vejle (OLH) og 100 S Aalborg (HHB). Der ses enkelte Vindrossler helt frem til årets sidste dage.

Sum: 5725. 1. halvår 1451, 2. halvår 4274. Observationer 202. Indsendere 57. Lokaliteter 93.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
55	-	808	565	23	-	-	-	8	3438	786	42

Misteldrossel (*Turdus viscivorus*): 12020

Nogen tilbagegang i antallet af rapporterede Misteldrossler i forhold til sidste år. Gennemsnittet for de seneste 10 år er 1117. Arten ses fåtalligt i vintermånederne.

Medio marts høres de første syngende fugle, ligesom de første ses på træk mod nord. Fra Skagen rapporteres der om forårstrækkende: 19/3-26/5 245 flest 28/3 30 Ø + 1 TF (KNP LAM ROC m.fl.). Fra øvrige lokali-

teter kan nævnes 3/4 16 NØ Klitmøller (JJA m.fl.), 6/4 16 R Råbjerg Stene (LAM) og 12/4 20 Foulum (KNI). Der er rapporteret om ynglefugle 5/6 2 Velds (LM) og 10/7 Hald Ege 1 ad. + 1 juv. (JN). De største flokke fra efteråret er 20/9 19 Hvilsom Plantage (FRO) og 5/10 13 Grenen (ROC m.fl.). I årets sidste måneder ses arten fåtalligt. De sidste er 27/12 1 Hald Tostrup (CSS) og 1 Hesteskoen, Aalborg (RSN) samt 28/12 4 Hou Skov (RSN).

Sum: 778. 1. halvår 601, 2. halvår 177. Observationer 219. Indsendere 68. Lokaliteter 106.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	8	323	209	39	18	4	4	46	94	14	15

Forårsankomst for udvalgte sangere

I "Nordjyllands Fugle" (Møller 1978), som behandler materialet i Nordjysk Ornitologisk Kartotek (NOK) indtil 1975, er der for en række arter, bl.a. sangere, angivet forårs ankomsttider. Siden 1975 er kartotekets materiale vokset betydeligt ligesom den ornitologiske aktivitet er blevet meget større. Dette kan, såvel som ændring af trækvaner og klimatiske forhold, påvirke ankomsttider over tid. I FDN 1988 blev der bragt en oversigt over ankomsttider før 1975 og ankomsttider fra 1975-1988.

Artsnavn	Ankomstperiode og gennemsnitlig ankomstdato			Afgivelser i antal dage
	Indtil 1975	1975 - 1988	1989 - 2004	
Græshoppesanger	4/5 - 19/5 13/5	19/4 - 25/5 9/5	2/4 - 6/5 30/4	-4 / -9
Sivsanger	22/4 - 7/5 29/4	25/4 - 10/5 2/5	14/4 - 29/4 25/4	+3 / -7
Kærsanger	18/5 - 31/5 24/5	5/5 - 24/5 14/5	5/5 - 24/5 14/5	-10 / 0
Rørsanger	4/5 - 24/5 15/5	28/4 - 15/5 3/5	20/4 - 10/5 30/4	-12 / -3
Drosselrørsanger	13/5 - 31/5 19/5	30/4 - 24/5 15/5		-4 / -
Gulbug	6/5 - 19/5 14/5	16/4 - 17/5 7/5	5/5 - 21/5 11/5	-7 / +4
Gærdesanger	13/4 - 3/5 27/4	14/4 - 7/5 25/4	14/4 - 26/4 22/4	-2 / -3
Tornsanger	29/4 - 10/5 6/5	27/4 - 9/5 3/5	23/4 - 9/5 29/4	-3 / -4
Havesanger	9/5 - 20/5 14/5	27/4 - 14/5 5/5	29/4 - 8/5 3/5	-9 / -2
Munk	6/4 - 29/4 15/4	3/4 - 29/4 19/4	1/4 - 22/4 14/4	+4 / -5
Skovsanger	1/5 - 11/5 5/5	25/4 - 9/5 3/5	21/4 - 8/5 27/4	-2 / -6
Gransanger	25/3 - 5/4 31/3	17/3 - 9/4 29/3	7/3 - 7/4 17/3	-2 / -12
Løvsanger	13/4 - 1/5 23/4	4/4 - 22/4 12/4	1/4 - 22/4 14/4	-11 / +2

For de fleste arter er der både i perioden 1975-1988 og 1989-2004 tendens til tidligere forårsankomst. Store afvigelser ses for arterne Græshoppesanger, Kærsanger (som dog synes at have stabiliseret sig), Rørsanger, Havesanger, Gransanger og til en vis grad også Tornsanger, Skovsanger og Løvsanger. Alle disse arter, bortset fra Gransanger, overvintrer i tropisk Afrika.

Mindre og mere diffuse afvigelser ses for arterne Sivsanger, Gulbug, Gærdesanger og Munk, hvor Sivsanger og Munk overvintrer i tropisk Afrika, mens Gærdesanger og Munk overvintrer i henholdsvis Nordafrika og Sydeuropa/Nordafrika. Drosselrørsanger er ikke længere fast ynglefugl i Nordjylland.

Afvigelserne kan vel til en vis grad forklares med den stigende ornitologiske aktivitet vi har set i de seneste 30 år og dermed også en større opmærksomhed overfor "årets første"- iagttagelser.

Græshoppesanger (Locustella naevia): 12360

Et meget flot år med en årssum det ligger et godt stykke over de seneste års gennemsnit, som er på ca. 110.

Dog et godt stykke under sidste års meget fine sum på 204. Ankomsten ligger til normal tid. De første fugle høres 24/4 1 Vandplasken (BHJ), 30/4 1 Tofte Mose (HAC), 1/5 1 Rubjerg Knude (HHL) og 2/5 2 Vejrumbro (LM). Forårets største observationer er 14/5 3 Skals Ådal (KBC KRN), 11/6 4 Halkær Ådal (BLN), 20/6 5 Nørreådal, Viborg (LM), 9/7 3 Lindenberg Ådal (CSS) og 11/7 3 Ryddet Skov og Enge (KRA). Årets sidste fugle høres 19/7 1 Navnsø (AS) og 21/7 1 Halkær Ådal, Vegger (BLN).

Sum: 145. 1. halvår 124, 2. halvår 21. Observationer 111. Indsendere 42. Lokaliteter 62.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	2	73	49	21	-	-	-	-	-

Flodsanger (Locustella fluviatilis): 12370

Der er en observation i år 28/6 1 sy. Ravnstrup Kær, Glindvad Hede (RSN). Dette er den 5. Flodsanger fundet i eng- og moseområderne omkring Hjallerup siden 1997, og fundet udgør det 26. for Nordjylland.

Savisanger (Locustella luscinioides): 12380

Blot en syngende fugl er noteret i år 14/6 1 Selbjerg Vejle (HHN).

Sivsanger (Acrocephalus schoenobaenus): 12430

Det dårligste år nogensinde. Den meget lave årssum skyldes især lukningen af feltstationen i Vejlerne. De stod for en stor procentdel af det indsendte materiale. De første fugle høres til sædvanlig tid ultimo april 29/4 1 sy. Grenen, Skagen (ROC), 30/4 1 sy. Hanvejle (HHN) og 1 sy. Grenen, Skagen (ROC OZG). I de efterfølgende dage sidder der syngende fugle over det meste af landsdelen. Forårets største forekomster er følgende: 7/5 27 sy. Ulvedybet (ULV), 15/5 15 sy. Agger Tange (HHN), 22/5 39 sy. Agger Tange (TRK) og 8/6 30 sy. Bygholm Vejle (HHN).

Ingen større observationer i andet halvår, og årets sidste fugle ses, 21/9 1 Bygholm Vejle (STA EM) og 22/9 1 Agger Tange (APN).

Sum: 252. 1. halvår 225, 2. halvår 27. Observationer 90. Indsendere 42. Lokaliteter 38.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	4	164	57	14	11	2	-	-	-

Kærsanger (Acrocephalus palustris): 12500

Et meget flot år, hvor årssummen næsten nåede op på sidste års rekord. Årets første fugl ankommer til normal tid 13/5 2 sy. Ellekrattet (GTA). Efterfulgt af en del fugle den 21/5: 1 sy. Hou Enge, 1 sy. Sørrå Mark (begge KRA), 1 sy. Østerådal, Aalborg (GRA) og 1 sy. Grenen, Skagen (ROC). Kulminationen på forårstrækket sker primo juni med 1/6 6 sy. Loldrup sø (OLI), 6 sy. Østerådal (GRA), 3/6 8 sy. + 6 ringmærket Grenen (ROC) og 11/6 19 sy. Vilsted Sø (SUT). Ellers har de mange iagttagelser fordelt sig fint udover landsdelen, hvor følgende bør nævnes: 14/6 7 sy. Lund Fjord (HHN), 20/6 6 sy. Torup Holme (HHL) og 15/7 5 sy. Bolle og Try Enge (RSN).

Årets sidste fugle ses 18/7 2 sy. Skals Ådal, Onsild (CSS) og 1 sy. Sønderup Ådal (ATL).

Sum: 368. 1. halvår 330, 2. halvår 38. Observationer 189. Indsendere 43. Lokaliteter 98.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	52	278	38	-	-	-	-	-

Rørsanger (Acrocephalus scirpaceus): 12510

Der er sket en lille stigning i antallet i forhold til sidste år, men årssummen er stadigvæk en af de laveste nogensinde. En væsentlig faktor for den lave årssum er manglende tællinger i Vejlerne. Den nordjyske bestand af Rørsangere er næppe i tilbagegang.

Årets første syngende fugle høres til normal tid ultimo april og primo maj: 24/4 1 sy. Vesløs Vejle (EDJ),

30/4 1 sy. Hanvejle (AS) og 1/5 1 Ellekrattet, Skagen (ROC). De største optællinger fra foråret er 7/5 25 sy. Kærup Holme (JØP), 14/5 18 sy. Ulvedybet (ULV), 15/5 12 sy. Vesløs Vejle (EDJ), 8/6 82 sy. Bygholm Vejle (HHN) og 9/6 13 ringm. Grenen, Skagen (ROC). I alt bliver der ringmærket 59 fugle i Skagen i foråret. Årets sidste fugle ses forholdsvis sent, 6/10 1 ringmærket Skyum (LFD), 15/10 1 Lønnerup Fjord (ABK) og 20/10 1 Hamborg (HHN m.fl.).

Sum: 645. 1. halvår 536, 2. halvår 109. Observationer 181. Indsendere 59. Lokalteter 60.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	2	291	243	24	76	3	6	-	-

Drosselrørsanger (Acrocephalus arundinaceus): 12530

Der kan noteres tre fund fra Nordjylland i år. Den første er 23/5 1 sy. Hulsig Hede (BHJ ROC). Derefter høres en fugl 26/5 Han Vejle (APN FRO HHN), og samme dag ses og høres en fugl på Grenen (ROC).

Gulbug (Hippolais icterina): 12590

Efter sidste års pæne sum, så er det gået lidt tilbage, men stadig en rimelig pæn årssum. Ankomsten i år sker lidt senere end normalt. De første fugle ses medio maj: 14/5 1 sy. Viborg by (FRO), 15/5 1 sy. Ellekrattet, Skagen (ROC) og 2 sy. Batterivej, Skagen (OBO). Forårets største observationer er 22/5 5 sy. Hanstholm Fyrhaver (FRO), 27/5 4 sy. Lindholm Fjordpark (GRA), 8/6 4 sy. Mølholm Søerne, Aalborg (SSC) og 19/6 5 sy. Lund Fjord (ALM).

Året sidste fugle ses ultimo august: 23/8 3 Hanstholm Fyrhaver (HHN), 26/8 1 Skallerup kirke (HHL) og 29/8 1 Nordmandshage (RSN).

Sum: 164. 1. halvår 141, 2. halvår 23. Observationer 119. Indsendere 50. Lokalteter 61.

	JAN	FEB	MAR	APR
MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP
OKT	NOV	DEC		
	-	-	-	-
70	71	13	10	-
-	-	-		

Hvidskægget Sanger (Sylvia cantillans): 12650

Ét fund, 5/6 1 2K han ringmærket Grenen, Skagen (ROC m.fl.). Fundet er godkendt af SU og er det 7. nordjyske fund. Det drejer sig endvidere om det første forårsfund i Skagen i 14 år og det 5. fund for Skagen Kommune. (Foto: Knud Pedersen).

Sardinsk Sanger (Sylvia sarda):

Et højt uventet fund, 12/6 1 ringmærket Grenen, Skagen (ROC m.fl.). Fuglen blev fanget tidligt om morgenen og blev derefter sluppet ved Højen Fyrhaver, den opholdt sig resten af dagen til stor glæde for mange fuglekiggere.

Fundet er godkendt af SU som ny art for Danmark og Norden. Arten er udbredt i et begrænset område i det vestlige Middelhav (Corsika, Sardinien og Mallorca primært).

Høgesanger (*Sylvia nisoria*): 12730

Et fint år med 3 observationer, som falder godt sammen med gennemsnittet for de seneste år. Det er dog værdt at bemærke, at der er et forårsfund, hvilket er ret usædvanligt, nemlig 31/5 1 Grenen, Skagen (ROC). De to efterårsfund er 28/8 1 ringmærket Vullum Sø (JJA JKy) og 4/9 1 Vangså (JKK).

Gærdesanger (*Sylvia curruca*): 12740

Et meget pænt år med den højeste årssum i 10 år. Årets første fugle er igen i år ret tidlig på den: 19/4 2 sy. Hadsund (TN), 20/4 1 sy. Frøstrup (AS) og 21/4 1 sy. Års by (CSS). Forårstrækket forløber ret ubemærket, der er dog en mindre kulmination ca. medio maj: 12/5 5 sy. Slette Strand (IZN), 14/5 5 sy. Ulvedybet (ULV), 6 sy. Batterivej, Skagen (OBO), 20/5 6 sy. Butterstien og 21/5 6 sy. Højen (begge AEC).

Fra sensommeren er der blot to større observationer, som bør nævnes, 14/8 12 Agger Tange (ABK) og 23/8 14 Hanstholm Fyrhaver (HHN). Årets sidste fugle er 12/9 1 Hadsund (TN), 23/9 1 Hvilsom Hede (FRO) og 24/9 1 Hadsund (TN).

Sum: 483. 1. halvår 433, 2. halvår 50. Observationer 251. Indsendere 56. Lokaliteter 79.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	57	305	71	12	35	3	-	-	-

Tornsanger (*Sylvia communis*): 12750

Et nogenlunde år med en årssum som ligger inden for normalen for de sidste 5 år. Årets første fugle ankommer til normal tid, 30/4 1 sy. Trolldsting (AS), 1/5 1 sy. Sønder Harritslev (HHL), 3/5 1 Amtoft Vig (HHN) og 1 sy. Årup (TBR). Den massive ankomst sker dog først fra medio til ultimo maj, hvor følgende større optællinger bør nævnes 15/5 14 sy. Egense Havn (KBC KRN), 27/5 38 sy. Nørreå, Brønderslev (SEM) og 17 sy. Lindholm Fjordpark (GRA). Fra Skagen bør nævnes, 15/5 10 sy. Grenen, 24/5 23 sy. Grenen (begge ROC).

Fra sensommeren bør nævnes, 9/8 10 Grenen (KNP), 14/8 15 Agger Tange (ABK) og 30/8 7 Karup Å, Hagebro (FRO). Årets sidste fugle ses, 9/9 3 Gerå Enge, 2 Nordmanshage (begge RSN) og 26/9 1 Hirtshals Øststrand (RSN KRN).

Sum: 1081. 1. halvår 899, 2. halvår 182. Observationer 273. Indsendere 61. Lokaliteter 103.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	593	305	90	75	17	-	-	-

Havesanger (*Sylvia borin*): 12760

Et nogenlunde år. Årets første fugle ses 1/5 1 sy. Bygholm Vejle (ALM), 6/5 1 sy. Nørresø (STA) og 1 sy. Østerådal (GRA). Forårstrækket kulminerer ultimo maj, hvor de største forekomster registreres i Skagen med 20/5 7 Butterstien (KNP), 21/5 6 Gyvelmarkerne (JHC), 23/5 6 Ellekrattet (LAM) og 24/5 6 ringmærket Grenen (ROC). Uden for Skagen kan nævnes 26/5 10 sy. Hald Sø (OLI).

Sensommerens største observation er 23/8 8 Hanstholm Fyrhaver (HHN). Årets sidste fugle bliver set ret sent, 6/9 1 Hanstholm Fyrhaver (HHN), 26/9 2 Hirtshals Fyr (RSN KRN) og 20/10 1 ringm. Hanstholm Fyrhaver (RYT).

Sum: 197. 1. halvår 173, 2. halvår 24. Observationer 107. Indsendere 44. Lokaliteter 59.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	129	44	12	8	3	1	-	-

Munk (*Sylvia atricapilla*): 12770

Igen i år er der en stigning i antallet i forhold til sidste år.

Der er ca. seks overvintrende fugle. Primo januar holder to fugle til omkring Frederikshavn 3/1 1 hun Frydenstrand (CSS) og 7/1 1 han Nordre Skanse (KBC). De andre vinterfund drejer sig om, 29/1 1 hun Hjørring by (BHJ), 14/2 1 han Gistrup (GVJ), 28/2 1 han Nørresundby (SEM) og 8-9/3 1 hun Glentevej, Skagen (LAM).

De første forårsfugle ankommer 7/4 1 sy. Viborg by (OLi), 11/4 1 Ulstrup by (EDY) og 14/4 1 sy. Tindbæk (SK). Forårets største observationer er 30/4 8 sy. Hammer Bakker (SEM), 1/5 9 sy. Tolne Skov (HHL), 26/5 13 sy. Hald Sø (OLi), 9/6 8 sy. Grenen (ROC) og 11/6 20 sy. Tofte Skov (TC).

Sommerens eneste større optælling er 18/7 15 sy. Livø (BEJ).

Efterårets største tal kommer næsten udelukkende fra Hanstholm området, hvor felttræffet i uge 42 havde stor betydning for de mange observationer. De største tal er fra Fyrhaverne, 15/10 10 (JLy) og 17/10 12 (ORT). Samme dag er der 10 fugle ved Minkfarmene (ORT). Den 19/10 ses 19 Fyrhaverne og 20/10 10 Hamborg (begge HHN). Der er ca. ti fugle som prøver at overvintre. Årets sidste observationer bliver; 26/12 1 hun Hald Tostrup, Hobro (CSS), 28/12 1 han Fyrvej, Skagen (KEC) og 31/12 1 han Langholt, Aalborg (SEM).

Sum: 727. 1. halvår 388, 2. halvår 339. Observationer 304. Indsendere 68. Lokaliteter 108.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	2	2	55	200	126	50	19	34	221	10	5

Lundsanger (*Phylloscopus tROChiloides*): 12930

Der er én observation fra Skagen. 16/6 1 ringmærket Grenen, Skagen (ROC m.fl.).

Fuglekongesanger (*Phylloscopus proregulus*): 12980

Der foreligger i år et fund fra maj ved Højris, Mors. Det drejer sig om 2. eller 3. forårsfund for DK. Derfor skal fundet dokumenteres nærmere og godkendes af SU for videre behandling.

Hvidbrynet Løvsanger (*Phylloscopus inornatus*): 13000

Invasionsår: Der blev sat ny DK-rekord med i alt 66 fugle i perioden 22/9-2/11. Invasionen ramte også Nordjylland med ca. 8 fugle, alle observationer nævnes. 25-26/9 2 Hanstholm Fyrhaver (SØK JJA JKy), 2/10 1 (JKK) og 5/10 1 (JKy JJA) begge Hanstholm Fyrhaver, 8-9/10 1 Nørre Vorupør (KRN KBC FRO), 9/10 1 Hanstholm Fyrhaver (JJA KRN KBC), 18/10 1 Lodbjerg Fyr (KRN JEt) og 20/10 1 Nørre Vorupør (ABK m.fl.). Dette bringer totalen for Nordjylland op på 46 fund.

Vestlig Bjergløvsanger,
Skagen, 31. maj 2005.
(Foto: Knud Pedersen).

Vestlig Bjergløvsanger (*Phylloscopus bonelli*): 13070

Ét dokumenteret fund af en fugl ringmærket på Grenen i maj.

Arten er SU-art. Der må ikke refereres til observationer, der ikke er godkendt af SU.

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*): 13080

Endnu et dårligt år. Bliver arten mere og mere sjælden i Nordjylland? Ankomsten sker til normal tid, 30/4 1 Gyvelstien (ROC), 1/5 1 sy. Tolne Skov (HHL), 2/5 1 sy. Kompedal plantage (BD) og 1 sy. Ellekrattet (ROC HHL). Forårets største antal er 5/5 3 sy. Ellekrattet (ROC m.fl.), 12/5 2 Ellekrattet (GTA) og 15/5 9 forskellige fugle i Skagen bl.a. 4 i kolonihaverne (ROC RSN AEC). Endvidere 26/5 3 sy. Hald Ege (OLi) og 11/6 5 Tofte Skov (TC). Sæsonen sidste syngende fugl høres 21/6 1 Tofte Skov (HAC).

Sum: 74. 1. halvår 65, 2. halvår 0. Observationer 45. Indsendere 26. Lokaliteter 18.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	59	14	-	-	-	-	-	-

Gransanger (*Phylloscopus collybita*): 13110

Et nogenlunde år med en årssum lidt under det normale.

De første forårs fugle ses 19/3 1 Ellekrattet (OLH), 25/3 1 Kettrup (PBE) og 1 Klarup (TC). Der er meget få store optællinger i foråret, trækket foregår stille og roligt gennem hele perioden. De største tal bliver 17/4 13 sy. Hanstholm Vildtreservat (PEN), 30/4 10 sy. Tofte Skov (TC), 1/5 12 sy. Tolne Skov (HHL), 15 Skagen (ROC m.fl.), 7/5 10 sy. Ålbæk (OBO) og 11/6 14 sy. Tofte Skov (TC).

Fra sommeren og efteråret bør følgende større observationer nævnes: 18/7 10 sy. Livø (BEJ), 9/9 20 Nordmandshage (RSN), 17/9 10 Grenen, Skagen (KNP), 2/10 10 Hanstholm (JKK) og 23 Skagen (ROC m.fl.) og 6/10 8 Ellekrattet (LAM ROC). Værd at bemærke er, at to fugle prøver at overvintre, det drejer sig om 10/12 1 Batterivej, Skagen (OS) og 18+25/12 1 Lilleheden, Hirtshals (KUP).

Sum: 1055. 1. halvår 640, 2. halvår 415. Observationer 441. Indsendere 78. Lokaliteter 147.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	23	214	303	100	44	20	154	190	4	3

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*): 13120

En årssum næsten lige som sidste år. De første fugle ankommer til normal tid medio april: 15/4 2 sy. Tømmerby Fjord (HHN) + 1 sy. Nørreådal, Viborg, 16/4 1 sy. Thisted (begge MK) og 1 sy. Ranum by (MHR). Kulminationen på forårstrækket er primo maj, hvor de største observationer er følgende; 30/4 29 Skagen (ROC m.fl.), 1/5 25 sy. Tolne Skov (HHL), 7/5 15 sy. Rold Vesterskov (RBC) og 9/5 37 Skagen (ROC LAM).

Fra andet halvår foreligger der følgende større observationer: 14/8 50 Agger Tange (ABK), 23/8 37 Hanstholm Fyrhaver (HHN), 28/8 50 Skørping by (HAC) og 3/9 20 Skallerup kirke (HHL). Årets sidste fugle ses 24-25/9 1 sy. Grenen, Skagen (ROC), 7/10 1 Nørre Vorupør (SB) og 14/10 1 sy. Års by (APN).

Sum: 834. 1. halvår 775, 2. halvår 59. Observationer 300. Indsendere 62. Lokaliteter 116.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	98	585	92	16	-	41	2	-	-

Fuglekonge (*Regulus regulus*): 13140

Klart det bedste år siden rekordåret 2000 (5555). Den høje årssum skyldes især et godt efterårstræk og nogle store tællinger under felttræffet i uge 42. De største forekomster fra første halvår er 1/1 32 Hammer Bakker (MLU), 21/1 26 Nørre Rubjerg (SEM), 20/2 35 Tversted Plantage (HHL) og 26/2 28 Hammer Bakker (SEM).

Der ses mange flere fugle i andet halvår. Der er flere nævneværdige observationer: 16/10 140 Hanstholm Fyrhaver (AH), 17/10 70 Tvorup Plantage (JKK), 17/10 110 Rold Vesterskov (TN), 17/10 150 Blokhuis Klitplantage (ATL) og 30/10 80 Hammer Bakker (MLU). Årets sidste tre store observationer bliver, 17/11 34 Skagen Klitplantage (JEA), 28/11 43 Hammer Bakker (MLU) og 30/12 35 Hulsig, Skagen (OBO).

Sum: 3045. 1. halvår 568, 2. halvår 2477. Observationer 328. Indsendere 53. Lokaliteter 108.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
208	140	99	65	48	8	14	23	106	1736	384	214

Rødtoppet Fuglekonge (Regulus ignicapillus): 13150

Der er i år ingen forårsobservationer. Der er to efterårsfund. 14/10 1 Bjergby, Mors (JKK) og 30/10 1 ringmærket Sønderhå Plantage, Thisted (LDF).

Grå Fluesnapper (Muscicapa striata): 13350

Efter nogle ret magre år, oplever vi en lille stigning i årssummen i forhold til sidste år (269), faktisk er det den bedste årssum siden 1996 (727). Som vanligt domineres forårsmaterialet af observationer fra Skagensområdet. Årets første kommer hertil fra det sydlige Afrika til normal ankomsttid 5/5 1 Græsdal (HHL) og 1 Ellekrattet, Skagen (ROC m.fl.) samt 6/5 1 Bulbjerg (HBØ). Herefter sætter forårstrækket ind med kulmination 20/5 21 Butterstien, Skagen (JHC KNP AEC) – hvilket er årets største observation. Af andre større tal nævnes 21/5 12 Gyvelmarkerne, Skagen (JHC) og ligeledes 21/5 8 Ellekrattet, Skagen (OBO). Første halvårs største obs uden for Skagensområdet er 12/6 3 Valsgård Bæk og Bramslev Bakker (CSS) og 23/6 4 Vesløs/Arup Vejler (ALM). Blot 6 ynglefund er indrapporteret. Det er ikke særlig imponerende for en art der betegnes som ”almindelig yngletrækfugl”. Alle fund nævnes: Tornby Klitplantage (JN), Sønder Harritslev (HHL), Tofte Skov (TC ATL), Hulsig (OBO), Hostrup Strand (SHI) og endelig Skallerup Kirke (HHL).

Andet halvår byder traditionen tro på knapt så mange fugle som under forårstrækket. Efterårets absolut største observation er 3/9 20 Skallerup Kirke (HHL), hvilket er rigtig mange på denne årstid. 21/9 ses årets sidste Grå Fluesnapper ved Hou Strand (HAC).

Sum: 329. 1. halvår 229 , 2. halvår 100. Observationer 129. Indsendere 38. Lokaliteter 54.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	195	30	23	33	36	-	-	-

Lille Fluesnapper (Ficedula parva): 13430

10 observationer af 3 individer er hvad 2005 kan bryste sig af. Ikke mange, men ganske normalt. Ingen fra andet halvår. Den første Lille Fluesnapper ses en uges tid senere end den gennemsnitlige ankomsttid (15/5) og som sædvanligt er det i Skagen det sker: 22/5 1 2K Ellekrattet (AEC ROC OGJ m.fl.), 3/6 1 Grenen/Ellekrattet (ROC KP AWM m.fl.). En enkelt fugl ses uden for Skagensområdet 23/5 1 sy. Skals (VL).

Broget Fluesnapper (Ficedula hypoleuca): 13490

En lille stigning i forhold til sidste års sum (127). Det er dog stadig få fugle der ses - selv i træktiden - hvor Skagen ellers tidligere kunne byde på op til 293 fugle på én dag i 1996. At der er store svingninger i forekomsten af langdistancetrækkende småfugle er ikke usædvanligt, men hvis ikke vi skal konstatere en reel bestandsnedgang for Broget Fluesnapper, bør kurven snart svinge den anden vej.

Årets første ses til normal tid 29/4 1 Skyum (EA) og samme dag 1 Nordsøcentret, Hirtshals (KUP). 30/4 ses 3 fugle i Tofte Skov (TC) og 2 fugle i Skagen (ROC AEC m.fl.).

Forårstrækket kulminerer fra medio maj med største tal 21/5 15 Storsig, Skagen (ROC). Der er bemærkelsesværdig få observationer af mere end fem fugle - foruden foregående kun: 13/5 6 Ellekrattet, Skagen (GTA) og 11/6 6 Tofte Skov (TC), som i øvrigt er største obs uden for Skagen.

Der er kun indrapporteret ét ynglefund, det er fra Onsild Ådal (KNI). Dog er Broget Fluesnapper hørt synkende på følgende mulige ynglelokaliteter: Hald Ege, Bruunshåb, Store Økssø, Hammer Bakker, Skørping, Hald Sø, Slette Å, Hobro Skov, Bøgeskov (FRO TBR HHB HAC MLU IZN CSS).

Broget Fluesnapper sniger sig stort set uset gennem Nordjylland under efterårstrækket, hvilket ikke er usædvanligt for arten, der foretrækker en østligere længdegrad på turen til tropisk Vest- og Centralafrika. Meget få fugle er set i andet halvår. Største obs her fra er 23/8 4 Hanstholm Fyrhaver (HHN). Årets sidste fugle ses 6/9 1 Hanstholm Fyrhaver (HHN) og 1 Sdr. Kirkegård, Aalborg (HHB).

Sum: 154. 1. halvår 142, 2. halvår 12. Observationer 95. Indsendere 39. Lokaliteter 49.

	JAN	FEB	MAR
APR	MAJ	JUN	JUL
AUG	SEP	OKT	NOV
DEC			
	-	-	-
8	117	17	1
9	2	-	-
-			

Skægmejse, Gravlev, 23. januar 2005. (Foto: Johnny Laursen).

Skægmejse (*Panurus biarmicus*): 13640

En nedgang i antallet af iagttagne fugle på over 32% i forhold til 2004, samt en nedgang i forhold til 2003 på godt 56%. I år 2000 blev der observeret 7639 Skægmejser i 2001 5166. Grunden til den store nedgang i årssummen i forhold til tidligere år skyldes ophøret af Vejlernes Feltstation, denne lukkede med udgangen af 2003. Alligevel observeres godt halvdelen af alle iagttagne fugle i Vejlerområdet. I 1. halvår ses der i marts og april små flokke ved Skagen de største nævnes: 16/4 10 Skagen (RSN RDN SSL MO HLL), 24/4 17 TF Skagen (ROC m.fl.), derudover 17/5 17 ynglefugle Vejlerne (HHN), 20/5 10 Vejlerne (JNI) og 25/6 25 Vejlerne (MAN). I 2. halvår er det helt klart Vejlerne der leverer de største iagttagelser: 1/7 50 (OHG), 8/7 130 (HHN), 16/9 50 (ROR), 21/9 30 (HHN), desuden 4/10 19 TF Skagen (ROC SJ ST), 8/10 28 Haldager Vejle (HAC), 13/10 25 Agger Tange (GGU), 29/10 70 Vejlerne (SAL), 10/11 65 TF Skagen (ROC BIR SKr) og 19/11 36 Vejlerne (VFL).

Sum: 2243. 1. halvår 431, 2. halvår 1812. Observationer 249. Indsendere 79. Lokaliteter 31.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
73	46	32	160	52	63	273	61	291	717	443	27

Halemejse (*Aegithalos caudatus*): 14370

Et udmærket år på trods af en tilbagegang på godt 38% i forhold til 2004. Dette skal ses i lyset af, at summen for 2004 lå ca. 50% over 10 års gennemsnittet på godt 500 fugle. Der er ikke konstateret noget nævneværdigt træk af Nordlig Halemejse, hverken i forårsperioden eller november og december. Første halvårs største flokke nævnes: 5/1 11 Loldrup Sø (STA), 21/1 20 Hals Mose (RSN), 28/2 14 Bejsebakken, Aalborg (HHB), 6/3 10 Tofte Sø (ATL), 9/3 8 Hjorthede By (TBR), lidt trækkende fugle 27/3 5 TF Skagen (KEC ROC) og 31/3 8 Ø Skagen (KEC LAM). I juni ses det første par med juv. fugle 11/6 2 ad. samt 8 juv. Øster Aslund (LYA). I andet halvår ses større flokke med juvenile fugle 29/7 1 par med 4 juv. Sæby Kommune (HHL), 14/8 21 heraf 2 ad. med 10 juv. og 1 ad. med 8 juv. Rasmusmose (LYA). Ellers byder efteråret på følgende observationer 31/8 13 Skagen (RT), 24/9 10 Skagen (ROC EC), 30/10 15 Tofte Sø (DFS) og 9/12 22 Fur (ATP). 151 fugle er racebestemt til 116 nordlige, 19 sydlige og 16 af blandingsform.

Sum: 784. 1. halvår 399, 2. halvår 385. Observationer 168. Indsendere 64. Lokaliteter 60.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
89	73	145	33	46	13	7	47	65	135	43	88

Sumpmejse (*Parus palustris*): 14400

En lille stigning i forhold til 2004 på 13%, men en stigning i forhold til 2003 på hele 113%. Med et gennemsnit for de sidste 10 år på 156 fugle må man betegne årssummen på 391 fugle i 2005 som et meget fint år. 1. halvårs største observationer nævnes: 18/1 12 Hals Nørreskov (SEM), 28/1 6 Tindbæk Hestehave (TBR), 16/2 12 Hammer Bakker (SEM), 3/3 11 Hammer Bakker (SEM), 18/3 7 Sødal Skov (SA EM), 30/4 10 Tofte Skov, Bønderskov (TC) og 12/6 9 Øster Aslund (LYA).

I 2. halvår er de største observationer 24/7 6 Hostrup Strand (SHL), 27/9 7 Sønderup Ådal (ATL), 16/10 6 Grønning Øre (FD), 11/11 5 Lyngså (LYA) og 17/12 5 Nørreådal, Øby Løvskal (TBR).

Sum: 391. 1. halvår 258, 2. halvår 133. Observationer 138. Indsendere 35. Lokalteter 48.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
58	38	72	34	21	35	6	7	18	40	25	37

Topmejse (Parus cristatus): 14540

En nedgang i forhold til 2004 på godt 15%. Gennemsnittet for de sidste tre år incl. 2005 er på 411. Gennemsnittet for de fem foregående år var på 158.

De største iagttagelser for første halvår er: 27/1 6 Skagen (LAM TEP), 16/2 9 Hammer Bakker (SEM), 3/3 8 Hammer Bakker (SEM), 10/4 4 Vilsbøl Plantage (EA LFD), 22/4 8 Råbjerg Mile (LAM TEP LBR Linda og John Andersen), 8/5 8 Lilleheden Plantage (HHL) og 28/6 10 Overklitten Sø (BHJ).

2. halvår byder på følgende større observationer 20/7 5 Lyngså (LYA), 3/9 5 Skallerup Klit (HHL), 5/10 4 Kettrup ved Ingstrup (JØP)14/10 5 Nørre Rubjerg (HHL) og 27/11 6 Hals Kommune (LYA).

Der er hørt 22 syngende fugle.

Sum: 427. 1. halvår 243, 2. halvår 184. Observationer 190. Indsendere 73. Lokalteter 73.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
28	48	44	39	53	31	18	22	23	70	25	16

Sortmejse (Parus ater): 14610

En årssum næsten 7% højere end 2004. Vi skal tilbage til 2001 for at finde det seneste invasionsår, hvor der blev registreret knap 2500 fugle. Der er iagttaget lidt forårs- og efterårstræk ved Grenen.

1. halvårs største observationer er: 18/1 11 Hals Nørreskov (SEM), 6/2 10 Tofte Skov (HAC), 26/2 35 Hammer Bakker (SEM), 3/3 31 Vestermark (SEM), 18/3 8 Sødal Skov (SA EM), 5/4 10 Skagen (LAM), 26/4 7 TF Skagen (ROC MK HAC m.fl.) og 8/5 7 Lilleheden Klitplantage (HHL).

Sortmejse, Lille Vildmose, 7. februar 2005. (Foto: Ole Krogh).
2. halvårs største observationer nævnes: 4/8 12 Blokhus Klitplantage (SGB), 3/9 12 Skallerup Kirke (HHL), 26/9 15 sy. Hammer Bakker (MLU), 28/9 6 TF Skagen (ROC) og 17/10 25 Rold Vesterskov (TN).

Der er registreret 60 syngende fugle.

Sum: 574. 1. halvår 401, 2. halvår 173. Observationer 135. Indsendere 61. Lokalteter 46.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
35	25	111	126	80	38	11	9	43	43	59	10

Blåmejse (*Parus caeruleus*): 14620

En reduktion i årssummen på godt 66% i forhold til 2004. De 2298 iagttagne fugle er ligeledes en halvering i forhold til slutningen af 1990'erne. Det er især trækstederne Skagen og de nordøstvendte kyststrækninger (Nordmandshage), der ikke registrerer så mange Blåmejsere som tidligere. Ligeledes leverede Vejlerne tidligere et stort materiale. På trods af førnævnte er træktallene fra Skagen dog leveringsdygtig i knap en tredjedel af forårets, samt halvdelen af efterårets observationer.

I første halvår er de største iagttagelser 15/1 15 Egholm (GRA), 20/1 25 Viborg By (TBN), 16/2 30 Hammer Bakker (SEM), 18/3 40 Sodal Skov (SA EM). De største forårs træktal fra Skagen nævnes: 22/3 50, 27/3 85 (ABB ROC m.fl.) og 28/5 9 sy. Aars Skov.

2. halvårs største observationer nævnes: 14/8 12 Rasmusmose (LYA), 20/9 16 Sønderup Ådal (ATL). De største efterårs træktal fra Skagen nævnes 24/9 22 TF (ROC m.fl.), 28/9 64 TF (ROC KNP), 10/10 67 TF (ROC KEC m.fl.), 20/11 13 TF (ROC m.fl.), 7/12 15 Hou Strand (LYA) og 31/12 22 Fur (ATP).

51 fugle er observeret syngende.

Sum: 2298. 1. halvår 1077, 2. halvår 1221. Observationer 265. Indsendere 44. Lokaliteter 58.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
227	153	492	99	92	14	14	27	424	419	160	177

Musvit (*Parus major*): 14640

Et normalt år. Rigtig mange store og små observationer fra skov og krat og lidt trækfugle fra de store træksteder. En lille stigning i antallet af iagttagne fugle i forhold til 2004 på knap 3%. Årsummens størrelse er meget afhængig af om der registreres noget større eller mindre træk på trækstederne, og især fra Skagen og Nordmandshage. Træktallene fra Skagen i 1. halvår dækker knap 29% af summen, mens de for andet halvår kun dækker godt 17%.

I første halvår er de største observationer: 1/1 37 Hammer Bakker (MLU), 18/1 29 Hals Nørreskov (SEM), 16/2 75 Hammer Bakker (SEM), 18/3 30 Sodal Skov (SA EM). De første trækfugle sætter ud fra Skagen 23/3 25 TF (ABB), 27/3 160 TF Skagen (ROC BIR KEC m.fl.), 30/3 55 TF Skagen (KEC). Ud over Skagens området ses der større flokke bl.a. 22/4 16 sy. Livø (BLN) og 26/5 26 Hald Sø ved Niels Bugges kro (OL).

Andet halvår byder på følgende større observationer: 14/8 24 Rasmusmose (LYA), 15/9 24 Hammer Bakker (MLU), 17/9 15 TF Skagen (KNP), 30/9 102 S Nordmandshage (TBA), 10/10 20 TF Skagen (ROC KEC m.fl.) og 27/11 27 Hals Kommune (LYA).

115 fugle er hørt syngende.

Sum: 2852. 1. halvår 1880, 2. halvår 972. Observationer 341. Indsendere 63. Lokaliteter 53.

JAN	MAR
FEB	MAJ
APR	JUL
JUN	SEP
AUG	NOV
OKT	DEC
	331
257	850
178	201
63	38
89	281
269	110
185	

Spætmeise (*Sitta*

Spætmeise, Lille Vildmose, 30. december 2005. (Foto: Ole Krogh).

europaea): 14790

En nedgang i årssummen på godt 62% i forhold 2004 for denne helt stationære art. Nedgangen skyldes sikkert lavere aktivitetsniveau fra ornitologernes side. Spætmejsen er meget let at registrere på dens kald som høres hele året.

1. halvårs største observationer nævnes: 8/1 6 Hammer Bakker (SEM), 28/1 6 Tindbæk Hestehave (TBR), 6/2 8 Tofte Skov (HAC), 18/3 11 Sødal Skov (SA EM), 30/4 7 Tofte Skov, Bønderskov (TC) og 5/6 9 yngle-fugle Velds (LM).

2. halvårs største iagttagelser er: 21/8 6 Siem Skov (TN), 7/10 7 Lundby Krat, bakker og mose (TBA), 27/11 6 Non Mølle (BD), 25/12 7 Kjellerup By (MDH) og 30/12 8 Hald Sø ved Niels Bugges kro.

18 fugle er hørt syngende.

Sum: 328. 1. halvår 211, 2. halvår 117. Observationer 121. Indsendere 42. Lokaliteter 47.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
50	32	55	31	26	17	3	18	5	30	25	36

Træløber (Certhia familiaris): 14860

Et udmærket år, trods en lille nedgang i forhold til 2004 på 10 fugle. Årssummen for 2003 var på 124 fugle og i 2002 var den på 63 fugle.

I første halvår er de største iagttagelser: 23/1 3 Øster Aslund (LYA), 20/2 3 Tversted Plantage (HHL), 23/3 3 sy. Non Mølle (TBR), 30/4 4 Tofte Skov, Bønderskov (TC), og 7/5 3 Rold Vesterskov (RBC).

Andet halvårs største observationer er: 26/8 2 Skallerup Kirke (HHL), 16/10 7 Skagen (KNO), 24/10 3 Non Mølle (BD MAN), 9/11 3 Skagen (ROC) og 30/11 2 Hald Hovedgård (OL).

Der er hørt 18 syngende fugle.

Sum: 181. 1. halvår 99, 2. halvår 82. Observationer 125. Indsendere 41. Lokaliteter 43.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
14	11	21	14	31	8	1	2	2	40	20	17

Korttået Træløber (Certhia brachydactylos): 14870

Med et antal på 65 iagttagne fugle i 2004 må 29 i 2005 siges at være skuffende. I året 2003 blev der set eller hørt 31, 2002 4 og 2001 4, så en årssum på 28 er måske ikke så afvigende alligevel. Det afhænger jo lidt af, hvor tit man vil ud at iagttage den eller de måske samme fugle.

Årets første fugl iagttages 7/1 1 Krabbesholm Skov (DMB), 1 syngende fugl høres i Tindbæk Hestehave øst for Viborg i perioden 28/1 – 28/5 (TBR), omkring Hald Ege og Hald Hovedgård observeres en rastende og syngende fugl i perioden 6/3 – 17/9 (MK DMB OL PBA KBC). I Viborg by høres en syngende fugl i området ved Katedralskolen, ved Politistationen, ved Handelsskolen, ved Sødersø, samt i parken, om det drejer sig om 2 eller flere fugle er svært at sige. Den sidste observation herfra er 14/10 Viborg by (FRO). Desuden en observation nord for den kendte yngleudbredelse og den første for Aalborg området 15/11 1 set og hørt Almen Kirkegård-en, Aalborg (PR).

Sum: 29. 1. halvår 21, 2. halvår 8. Observationer 29. Indsendere 10. Lokaliteter 6.

	JAN
FEB	MAR
APR	MAJ
JUN	JUL
AUG	SEP
OKT	NOV
DEC	
	3
-	7

Pungmeise, Østerådalen, Aalborg, 25. april 2005. (Foto: Ole Krogh).

Pungmejse (Remiz pendulinus): 14900

Der er ikke sikre tegn på yngel af arten i år. En rede er bygget i Østerådalen, Aalborg og en han er hørt kaldende, men ingen har observeret, om den fik noget ud af sine bestræbelser. Der er også hørt en eller flere syngende fugle i Vejlerne, men heller ikke her er der sikre meldinger om yngel. Årets første fugl iagttages 1 Nørreåen, Vejrum – Bruunshåb 10/4 (LM). Første fugl i Vejlerne observeres 16/4 1 R Kærup Holme (LAM). I perioden 18/4 – 19/5 registreres 1 fugl i Østerådalen (flere inds.). I tidsrummet 12/6–4/9 observeres 1–2 fugle i Vejlerne (flere inds.), 1/7 meldes om 2 fugle (OHG), ligeledes registreres 21/8 2 eller muligvis en lille familieflok (JLA CR), alle iagttagelser gøres i området ved den gamle jernbanedæmning. Årets sidste observation er 4/9 1 (HHN).

Sum: 22. 1. halvår 13, 2. halvår 9. Observationer 18. Indsendere 17. Lokaltiteter 6.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	4	3	6	6	2	1	-	-	-

Pirol (Oriolus oriolus): 15080

Et super år med en næsten fordobling af sidste års sum. Alle iagttagelser er gjort i Skagen området. Årets første observation er 16/5 i Nedermose, hvor et grønt eksemplar ses (MMH), samme dag registreres en fugl, hvor noget gult anes (CSS). I tidsrummet 19/5 – 1/7 iagttages 84 fugle, de største observationer nævnes: 20/5 3 TF (ROC EJ HH m.fl.), 21/5 6 R (OGJ KNP), 23/5 3 TF (AEC), 28/5 2 TF (OGJ), 29/5 3 TF (TN), 16/6 2 TF (ROC AEC m.fl.) og sidste fugl 1/7 1 TF (ABK). Den eneste observation uden for Skagen er 2/6 1 grøn Nordostvej, Stensnæs (PR). Der er givet mange gengangere i materialet.

Sum: 87. 1. halvår 86, 2. halvår 1. Observationer 47. Indsendere 18. Lokaltiteter 1.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	81	5	1	-	-	-	-	-

Rødrygget Tornskade (Lanius collurio): 15150

Årets sum på 334 fugle er noget under 2004 summen på 507, men ligger alligevel på niveau med 10-års gennemsnittet (317). Skagen står i år for 38 % af materialet (33% i 2004), hvoraf næsten alle er formodede forårstrækfugle. I yngletiden er der ikke de helt store yngletal fra de enkelte lokaliteter. Til gengæld ses der enkelte par på ret mange lokaliteter.

Den første fugl ankommer først en uges tid senere end normalt: 13/5 1 han R Grenen (JAE ROC m.fl.), og allerede dagen efter ses arten på flere lokaliteter i Nordjylland. Under forårstrækket ses der i Skagensområdet ca. 126 fugle fra den 13/5 til 16/6, hvoraf kun få vurderes at være lokale ynglefugle. 126 fugle er lidt sløjt, og der er ikke nogen rigtig store trækdage, men de dage med flest trækfugle herfra er 20/5 14 R Butterstien og Buttervej (AEC m.fl.) og 28/5 15 R Grenen og Butterstien (HAC HHN TN m.fl.). Fra forårstrækket uden for Skagen kan nævnes 20/5 8 R Hirtshals Fyr (AØ).

I yngleperioden er der indsendt minimum 38 par, hvilket er det samme som 2004, og der er registreret minimum 44 1K fugle på ynglelokaliteterne (54 i 2004), hvoraf de første ungfugle uden for reden ses 3/7 3 1K Hassing (PCH). Alle ynglelokaliteter, hvor der er registreret mere end 2 par nævnes: Grønnestrand – Slettestrand 7 par (IZN), Tornby Klitplantage min. 5 par (KUP) og Lille Vildmose 12-14 par (TC ATL HAC m.fl.). Årets sidste fugle ses medio september: 13/9 1 1K R Kongenshus Mindepark (FRO) og 1 R Uggerby Å (HSC).

Sum: 334. 1. halvår 198, 2. halvår 136. Observationer 203. Indsendere 62. Lokaltiteter 76.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	138	60	60	73	3	-	-	-

Stor Tornskade (Lanius excubitor): 15200

Stor Tornskade, Kandestederne, 1. maj 2005. (Foto: Knud Pedersen).

Et år over 10-års gennemsnittet (90), men under 2004 summen på 154 fugle. I 1. halvår er der følgende observationer af mere end 1 fugl: 18/3 2 R Kvorning Enge (TBR) og 17/4 2 R Bulbjerg (AS). De sidste fugle i foråret trækker sent væk, således ses der 2 fugle helt ind i maj måned: 1/5 1 R Kandestederne (KNP) og 8/5 1 N Tofte Skov (TC).

I yngleperioden giver et enkelt besøg på Karup Hede den 6/6 1 par med 2 juvenile fugle, men området er ellers ikke besøgt og derfor ikke optimalt dækket (NPB, DATSY-koordinator). Desuden ses der den 11/6 1 ad. R Rødhus Strand (8500PR) – en enlig svale eller ny potentiel nordjysk ynglelokalitet? Bliver spændende om der igen i 2006 kan findes fugle her.

I efteråret dukker de første fugle op ultimo september/primio oktober: 30/9 1 R Grenen (ROC IUH), 2/10 1 R Glombak (HHN) og 8/10 1 R Voerså (LYA). I 2. halvår er der følgende observationer af >1 fugl: 30/10 2 R Hvidbjerg Klitplantage (JKK), 18/11 2 R Kvorning Enge (TBR) og 10/12 2 R Nørreådal (TBR).

Sum: 119. 1. halvår 59, 2. halvår 60. Observationer 126. Indsendere 56. Lokalteter 73.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
14	12	18	8	2	5	-	-	2	33	17	8

Rosenbrystet Tornskade (*Lanius minor*): 15190

Rettelse af dato til 2004-rapporten: 4/6 1 ad. R Fyrvej, Skagen (RSN KKK m.fl.). Fuglen sås altså ikke 6/5, som der står i 2004-rapporten.

Skovskade (*Garrulus glandarius*): 15390

Summen er lidt højere end gennemsnittet på 926 for de foregående 10 år. Den højeste sum er fra 1999 med 1877, og den laveste sum fra 2002 med 358. Fra 1. halvår er der indsendt følgende nævneværdige: 18/1 20 Hals Nørreskov (SEM ULV), 13/4 20 Tofte Skov (HAC ATL) og 3/3 9 Hammer Bakker (SEM). Forårstrækket fra Skagen: 23/4 -19/6 ialt 186, med første obs: 23/4 5 Flagbakken (BLN), 24/4 3 TF Grenen (ROC) og 27/4 7 TF Grenen (ROC). De største obs: 28/4 10 TF (ROC MK HAC CP), 22/5 8 TF og 27/4 7 TF (ROC) og sidste obs: 9/6 4 TF (ROC), 16/6 5 TF (ROC) og 19/6 2 Batterivej (TN). Fra 2. halvår er trækket fra Skagen: 31/8-2/12 102, med første obs: 31/8 8 TF (RT), 24/9 6 TF (ROC EC PBE KNP m.fl.) og 25/9 3 TF (ROC KNP IUH m.fl.). Største obs: 8/10 10 (KNP), 30/9 9 TF (ROC) og 31/8 8 TF (RT) og sidste obs: 17/11 2 Skagen (JEA), 30/11 1 Butterstien (ROC) og 2/12 1 SV Batterivej (JEA). Udover Skagen kan der fra efterårstrækket også nævnes følgende obs fra Nordmandshage: 30/9 36 S (TBA) og 9/10 2 (ATL). I 2. halvår kan også nævnes følgende obs af større antal: 21/10 15 Tofte Sø (BLN), 17/10 14 Rold Vesterskov (TN), 19/10 11 Hjarde-mål Klitplantage (SB) og 16/10 10 Årup/Kvorning Enge (TBR).

Sum: 1021. 1. halvår 482, 2. halvår 539. Observationer 317. Indsendere 68. Lokalteter 125.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
51	36	72	97	177	49	20	40	115	211	75	78

Husskade (Pica pica): 15490

Summen er lavere end gennemsnittet for de foregående 10 år: 2055, hvor den laveste sum er fra 2001 på 857

Husskade, Skagen, 27. april 2005. (Foto: Ole Krogh).

og den højeste sum er fra 1995: 4252. Fra 1. halvår er de største tal: 16/3 30 Årup/Kvorning Enge (TBR), 22/1 28 Viborg by (OL) og 7/3 25 Årup/Kvorning Enge (TBR). Fra Skagen er der følgende obs fra forårstrækket: 20/3-29/5 1010 med første obs: 20/3 26 (AWM) og 22/3 40 TF (ABB). Største obs: 6/4 67 TF (LAM) og 27/3 65 TF (KEC ROC) og sidste obs: 24/5 9 TF og 27/5 7 TF begge (ROC) og 29/5 18 TF (TN). I 2 halvår er der indsendt følgende obs af større antal: 1/10 16 Østerådal (GRA), 23/11 16 Gerå (LYA), 30/12 15 Nørreådal, Øby-Løvsdal (TBR) og 2/11 14 Veslås/Arup Vejler (AS).

Sum: 1987. 1. halvår 858, 2. halvår 1129. Observationer 226. Indsendere 51. Lokalteter 90.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
38	38	259	250	250	23	490	163	135	181	119	41

Nøddekrige (Nucifraga caryocatactes): 15570

Kun 4 observationer på hver én fugl er indsendt. I de foregående 10 år er kun 2001 og 2003 lige så lave. Gennemsnittet 10 års perioden er på 32, og maksimalt antal er fra 1996 på 150, som skyldes invasioner. Alle nævnes, 20/9 1 Ove (PHA), 30/9 1 TF Grenen (ROC IUH m.fl.), 9/10 1 Skagen By (ROC) og 4/11 1 Skørping by (HAC), hvor de to fra Skagen muligvis er den samme fugl.

Allike (*Corvus monedula*): 15600

Årssummen er lidt under gennemsnittet for de foregående 10 år 26.910. For denne periode er den højeste sum fra 1997 på 47.946 og den laveste sum fra 2002 på 3658. Svingningerne i årssum følger næsten Gråkrage og Råge. Dette kan skyldes at vejrforhold de enkelte år kan have indflydelse på de største tal fra Skagens-trækket, og at forskellig optællingsaktivitet ved overnatningstræk om vinteren også dækker alle tre arter. Fra 1. halvår er der indsendt følgende store antal på overnatningstræk, rastende og/eller fouragerende: 29/1 600 Bolle Enge v. f. Øster Hassing (SEM), 7/3 350 Bolle og Try Enge (LYA), 28/1 300 Viskum (TBR) og 28/1 300 før overnatning Hjørring (KUP). Forårstrækket ved Skagen: 12/1-16/6 14.210, med første obs: 12/1 2 TF og 14/1 35 TF Grenen (ROC) og 17/1 44 R Butterstien (LAM). Største obs: 19/3 1500 N Grenen-Nordstrand (OLH), 28/3 1188 Ø (LAM) og 26/3 1100 Ø (KNP) og sidste obs: 6/6 10 TF, 9/6 12 TF og 16/6 6 TF Grenen (ROC). Af andre trækobs fra 1. halvår kan nævnes: 3/4 2 Ø Bulbjerg (AS), 16/4 4 Ø Bulbjerg (HHN), 17/4 15 N Elling Ås udløb (CAS) og 26/3 5 N Vandplasken (HHL).

I 2. halvår er der fra efterårstrækket på Skagen indsendt følgende obs: 25/9-2/12 3051, med første obs: 25/9 3 R, 4/10 3 TF og 5/10 4 TF Grenen (ROC m.fl.), største obs: 16/10 640 SV Grenen (KNP), 19/10 375 TI og 29/10 350 TF Grenen (ROC m.fl.) og sidste obs: 15/11 20 TI og 20/11 1 TF Grenen (ROC) og 2/12 12 Butterstien (JEA). Af andre trækobs fra 2. halvår kan nævnes: 15/10 380 S Aalborg, Kilde- og Mølleparken (HHB), 16/10 110 T Agger Tange (RT), 16/10 75 S Råbjerg (BHJ), 16/10 60 V Bygholm Vejle (HHN EDJ) og 18/10 50 T Agger Tange (AH). Fra 2. halvår kan nævnes følgende obs af store antal fugle på overnatningstræk, rast og/eller fouragering: 19/12 2000 Skive Fjord, engene ved åmundingen (FD), 13/12 1500 Ø Hal-kær Ådal nord for Vegger (BLN) og 12/11 500 Rørholt (LYA).

Sum: 26.521. 1. halvår 16.710, 2. halvår 9811. Observationer 194. Indsendere 46. Lokaltiteter 73.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1742	235	13152	1031	522	28	-	30	27	3535	2196	4023

Råge (*Corvus frugilegus*): 15630

Årssummen er mindre, men næsten på størrelse med gennemsnittet for de foregående 10 år: 15.236. For denne periode er den højeste sum fra 1998 på 29.024, og den laveste sum fra 2002 på 5576. Svingningerne i årssum følger næsten Allike og Gråkrage. Dette kan skyldes at vejrforhold de enkelte år kan have indflydelse på de største tal fra Skagenstrækket, og at forskellig optællingsaktivitet ved overnatningstræk om vinteren også dækker alle tre arter.

For 1. halvår er der indsendt følgende obs af store antal på overnatningstræk, rast og/eller fouragering: 6/2 2000 Skive Ådal (TN), 20/1 400 Nørreåen, Vejrum-Bruunshåb (TBN) og 2/2 320 Brokholm Sø (FD). Fra Skagen er der fra foråret indsendt følgende trækobs: 26/3-29/5 44, med første obs: 26/3 3 T Nordstrand (ROC KNP PR EKr), største obs: 23/3 10 TF (ROC), 1/4 4 Ø (LAM) og 26/3 3 T (ROC) og sidste obs: 26/5 2 TF, 28/5 1 og 29/5 1 Grenen (ROC KNP AWM). Af andre trækobs fra 1. halvår kan nævnes: 16/4 1 Ø Bulbjerg (HHN), 5/4 2 S Nordmandshage (HHB) og 27/3 4 NØ Rubjerg Knude (AØ).

Det er ikke optællinger af ynglepar, som bidrager til årssummen. Der er kun indsendt to yngleobs 26/3 44 par Vodskov By (HHB) og 16/4 1563 par Krabbesholm Skov, inklusiv Skive Anlæg (DMB). Fra efteråret er der indsendt følgende "trækobs": 16/10 50 V Bygholm Vejle (HHN EDJ) og Grenen, Skagen: 19/10 1 SV (KNP) og 31/10 6 TF, 1/11 17 TF og 13/11 1 TF (ROC). Til sidst kan nævnes følgende obs af store antal fugle på overnatningstræk, fouragering og/eller rast fra 2. halvår: 20/11 1500 T og 26/11 1500 T Hammer bakker (MLU), 17/10 1000 S Rærup (MLU), 9/12 550 Fur (ATP) og 7/12 500 Ør. Grønning (FD).

Sum: 14.571. 1. halvår 5815, 2. halvår 8756. Observationer 103. Indsendere 32. Lokaltiteter 52.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1129	2324	549	1738	23	52	740	5	109	2125	3860	1917

Sortkrage (*Corvus corone corone*): 15671

En årssum over middel for de foregående 10 år, som er på 70. For denne periode er den højeste sum fra 2004 på 168 og den laveste sum fra 2000 på 30.

I 1. halvår er de få obs, som ikke stammer fra træk alle på hver en fugl. Forårstrækket fra Skagen: 28/3-11/6 91 med første obs: 28/3 4 Ø og 31/3 3 Ø (LAM m.fl.) og største obs 22/5 10 (KNP). Sidste obs er 29/5 1 TF (TN) og 11/6 2 (ROC EKr AJ LAM). Uden for Skagen er der indsendt følgende trækobs fra foråret: 1/4 1 Egholm (GRA), 21/4 2 N Stensnæs (MLU), 26/4 1 NØ Rærup (GRA) og 16/5 1 S Nordmandshage (HHB). Fra 2. halvår er der indsendt følgende obs: 8/10 1 Hanstholm Slamdepot (FRO), 13/10 1 Gårdbogård (AØ),

15/10 1 Hanstholm Fyrhaver (JLY), 17/10 1 Hanstholm Slamdepot (RT), 18/10 1 Hanstholm (ZG MMJ ESE), 22/10 1 Hanstholm Slamdepot (LFD), 28/10 1 Bygholm Vejle (FRO), 7/11 1 Skals Ådal (TBN), 13/11 1 Mølklitten (BHJ), 10/12 1 Draget (HHL) og 16/12 1 Aalborg By (HHB).

Sum: 115. 1. halvår 103, 2. halvår 12. Observationer 66. Indsendere 39. Lokaliteter 27.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	20	15	66	1	-	-	-	8	2	2

Gråkrage (*Corvus corone cornix*): 15670

Årssummen er mindre end gennemsnittet for de sidste 10 år på 29.091, hvor den største sum er fra 1996 på 57.456 og den mindste sum er fra 2002 på 8234. Svingningerne i årssum følger næsten Allike og Råge. Dette kan skyldes at vejrforhold de enkelte år kan have indflydelse på de største tal fra Skagentrækket, og at forskellig optællingsaktivitet ved overnatningstræk om vinteren også dækker alle tre arter.

Fra 1. halvår er der indsendt følgende største obs fra overnatningstræk, rast og fouragering: 2/2 300 T Hamner Bakker (SEM), 12/3 300 Årup/ Kvorning Enge (TBR), 9/3 240 Aalborg By (HHB) og 14/1 200 Bolle og Try Enge (LYA). Følgende obs er indsendt fra forårstrækket ved Skagen: 1/1-26/5 13.612, med første obs: 1/1 1, 10/1 2 (ROC) og 11/1 1 TF Grenen (ROC KNP). Største obs er 26/3 2635 T Nordstrand (ROC KNP m.fl.), 27/3 1000 T Grenen (ROC) og 20/3 900 N Grenen (OLH) og sidste obs: 15/5 13 Grenen (HST), 16/5 1 Reservatet (OZG) og 26/5 10 Grenen (ROC). Af andre trækobs fra 1. halvår kan nævnes: Rubjerg Knude: 27/3 50 NØ (AØ) og 17/4 12 T (HHL) samt 20/3 75 NØ Råbjerg Mile (AØ).

Fra 2. halvår er der indsendt følgende trækobs fra Skagen: 4/7-2/12 1409 med første obs: 4/7 4 (HBA), 7/7 2 (HBA), 26/9 9 TF og 27/9 7 Grenen (ROC), største obs: 19/10 300 TI, 15/11 175 TI og 27/10 150 TI Grenen (ROC) og sidste 18/11 11 TI Grenen, 19/11 16 TI, 20/11 10 TI Nordstrand (ROC) og 2/12 5 S Butterstien (JEA). Af andre trækobs fra 2. halvår kan nævnes: 18/12 36 T Emmelsten (ATP), 28/10 20 SØ Ertebølle (MDH) og 30/10 4 S Als Odde (TN). Til sidst kan følgende obs på store antal fugle på overnatningstræk, rast og/eller fouragering nævnes: 13/11 550 Tofte Sø (WJ), 26/10 304 Grønning Øre (FD), 28/10 300 Bolle og Try Enge (LYA) og 16/12 250 Nørreådal, Øby-Løvskaal (TBR).

Sum: 31.245. 1. halvår 22.416, 2. halvår 8829. Observationer 628. Indsendere 73. Lokaliteter 178.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2570	2315	15110	1594	529	298	362	320	493	3115	2321	2218

Sortkrage x Gråkrage (*Corvus corone corone* x *C. c. cornix*): 15679

Årssummen på 11 er lidt lavere end gennemsnittet for de foregående 10 år på 15. For denne periode er den laveste sum fra 2002 på 0, og den højeste sum fra 1999 på 24. To obs er på hver 2 fugle, som må stamme fra samme kuld, og resten er hver på en fugl. De indsendte er følgende: 11/1 1 og 16/1 2 Butterstien, Skagen (ROC), hvor en af fuglene kan være den samme, 20/11 1 Bolle og Try Enge (RSN), 1/2 1 og 12/2 1 Hanstholm Havn (HHN), som kan være den samme fugl, 10/5 1 Grenen (ROC), 28/11 1 Kjøl Strand (ROC), 12/12 2 Skyum (EA) og 13/7 1 Ålbæk Klitplantage (JTN).

Ravn, Ålbæk Plantage, 16. august 2005. (Foto: Arnold Houmann).

Ravn (Corvus corax): 15720

Årssummen afviger kun lidt fra summen for 2004 på 1362 som var den højeste i de foregående 10 år. Gennemsnittet for årssummen for denne periode er 810, og den laveste sum er fra 1997 på 586.

I 1. halvår er de største antal: 29/3 24 Hvidemose (KEC), 16/1 14 Vogn (RL) og 20/3 10 Gårdbo Sø (KNP). Fra forårstrækket fra Skagen er der indsendt følgende obs: 15/3-10/5 81 med første obs 15/3 1 Ellekrattet (KEC), 19/3 4 Grenen (AEC HAC AT m.fl.) og største obs 21/3 8 Nordstrand (AEC AH), 20/3 6 R Grenen (OLH m.fl.) og 26/3 5 TF Nordstrand (ROC KNP PR m.fl.). De sidste obs er 7/5 1 TF Grenen (RBL OBO ROC BIR m.fl.) og 8/5 3 TF Grenen (ROC). Derudover er der indsendt følgende andre trækobs fra 1. halvår: 25/3 1 Ø Rendborg (CAS), 27/3 7 N Vandet Sø (PHA), 3/4 1 Ø og 17/4 1 Ø Bulbjerg (HHN) samt 1/5 1 N Vandet Sø (PHA).

Der er i alt indsendt fund af 39 ynglepar, hvoraf de 32 er indsendt fra Vendsyssel af JTN. Af andre yngleobs kan nævnes: 30/4 1 par Tofte Skov (TC), 25/4 1 territoriehævdende Fosdal Plantage (IZN), 14/6 1 par med 4 udføjne unger Vandet Klitplantage (JJA), 23/5 1 juv. i rede Skindbjerglund (HHB), 9/6 og 29/6 1 par med 2 juv. Hammer Bakker (MLU) og 10/7 1 par med 2 juv. Hald Ege (JN).

Fra 2. halvår er der indsendt følgende trækobs: 15/10 1 S Agger Tange (AWM), 18/10 1 S Hanstholm Fyrhave (RS THH SHN), 22/9 1 SSØ Aalborg By (HHB) og 22/10 1 S Hulsig Hede (OBO). De største indsendte obs er følgende: 31/10 103 Tuen (ROC) og fra Linalyst Plantage: 18/12 58, 10/12 47 og 28/12 46 til overnatning (HMT).

Sum: 1349. 1. halvår 484, 2. halvår 865. Observationer 444. Indsendere 91. Lokaliteter 240.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
67	50	188	83	70	30	87	86	113	196	113	270

Allike/Råge/Krage (Corvus sp.): 15749

Følgende observationer er indsendt af store blandede flokke, som er set trække til/fra overnatning, fouragende eller rastende: 14/1 500 Kielstrup Sø (TN), 19/2 200 S Tømmerby Fjord (AS), 26/2 100 Stenved Å (HHL), 15/11 60 Hammer Bakker (MLU), 25/11 600 Bolle og Try Enge (LYA), 28/11 4000 Hammer Bakker (SEM) og 4/12 700 Nibe Kommune vejobs (GRA).

Stær (Sturnus vulgaris): 15820

Årets sum ligger ret præcis på kun halvdelen af gennemsnittet for de seneste 10 år på 564.218 fugle.

Fra vinteren kun få større flokke, hvoraf 1/1 350 Støvring (JLY), 16/1 2500 R Lynderupgårds Enge (FRO) og 29/1 250 Onsild Station (TBR) er de største. I løbet af marts stiger antallet af småflokke jævnt og de ses på mange spredte lokaliteter. Sidst i marts ses forårets suverænt største samling af Stære med anslået ca. 75.000 til lokal "sort sol", dvs. fælles overnatning ved Hanvejle/Kogleaks (PEN BRS). Til sammenligning blev de næststørste 27/3 2000 Ullerup (HHB) og 31/3 2000 Bygholm Vejle (LLH). Bortset fra småflokke og en enkelt flok på 800 til fælles overnatning i Skive Ådal 20/5 (TN) er fuglene stort set spredt ud på ynglepladserne eller trukket videre mod nord allerede fra begyndelsen af april.

Allerede i månedsskiftet maj/juni ses et stigende antal igen gå til fælles overnatninger rundt omkring. Årets unger begynder på det tidspunkt så småt at forlade rederne og samles med venner og bekendte til sociale aftenflyvninger samt fælles overnatninger. Nævnværdige er bl.a. 11/6 1500 R i stort asketræ ved Viskum (TBR), 20/6 16.000 til natterast Lønnerup Fjord (HHN) og 14/7 5300 Gerå Enge (RSN).

I efteråret er det stadig de fælles overnatningsflokke, der dominerer antalsmæssigt bl.a. 7/8 44.300 Bygholms nordlige rørskov (HHN). I løbet af oktober svinder det samlede antal fugle ind og ofte foregår borttrækket ret massivt og koncentreret i forbindelse med vinterens komme. Der er dog ikke indsendt oplysninger om sådanne fænomener i år. Hen mod årets udgang en del mindre flokke på mellem 200-600 fugle primært i Nørreådal (TBR LM) og i nærheden af Vejlerne (VFL RSN).

Sum: 281.084. 1. halvår 123.209, 2. halvår 157.875. Observationer 603. Indsendere 88. Lokaliteter 205.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3873	304	89961	2292	2514	24265	15559	76412	24409	26823	11485	3187

Rosenstær (*Sturnus roseus*): 15840

I alt 5 forskellige fugle set i området i år. Alle nævnes: 20/6 1 2K R Hanstholm (JDU HBØ HHN), 4/9 1 1K + 1 2K FU Agger Tange (JJA MBH), 23/9 1 1K S Agger Tange (HHN), 8/10 1 1K Hirtshals Fyr (AØ GRA BJ).

Gråspurv (*Passer domesticus*): 15910

Årets total ligger betragteligt under gennemsnittet for de seneste 10 år på 1752 fugle.

Der er forholdsvis få store eller nævneværdige observationer over året. De største er 15/1 35 Egholm (GRA), 4/2 39 Skagens Havn (LAM), 17/2 62 Tvorup (NF), 20/8 65 Hassing (OZG), 24/8 38 Rærup (ATL) og 10/12 60 Vodskov By (MLU). Man kan ikke just påstå at denne art nyder folkets store bevågenhed. Det indsendte materiale er derfor ret mangelfuldt og giver ingen mulighed for overblik over den nordjyske bestand.

Sum: 609. 1. halvår 274, 2. halvår 335. Observationer 44. Indsendere 26. Lokaliteter 34.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
66	125	10	51	20	2	37	107	37	49	12	93

Skovspurv (*Passer montanus*): 15980

Årets sum ligger langt under gennemsnittet for de seneste 10 år på 1488 fugle.

Som for Gråspurv gælder, at arten ikke har folks interesse og det indsendte materiale derfor er meget tyndt. Stort set alle kender vel en lokal flok Skovspurve – om ikke andet så ved foderbrættet om vinteren, men de færreste gider tælle dem op og taste dem ind i DOFbasen.

Årets største indberettede observationer ligger alle sidst på året, hvor årets ungfugle er kommet med i flokkene: 8/10 45 og 30/10 40 begge Als Odde (TBA TN), 13/11 50 Høstemark (HAC) og 25/12 60 Kjellerup By (MDH).

Sum: 822. 1. halvår 224, 2. halvår 598. Observationer 65. Indsendere 32. Lokaliteter 44.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
87	22	19	19	35	42	32	79	4	138	85	260

Bogfinke (*Fringilla coelebs*): 16360

Årets sum ligger betydeligt over gennemsnittet for de seneste 10 år på 35.244 fugle, men der er voldsomme udsving mellem de enkelte år.

Fra vinteren kun meget sporadiske observationer. Kun en enkelt obs på 300 ex. den 22/1 Elling Kommuneplantage (SEF) hæver sig op over middelmådigheden. Først under forårstrækket fra sidst i marts sker der noget større. I Skagen ses der i perioden 20/3-15/5 i alt 33.136 T/Ø/NØ (ROC KNP KEC m.fl.) med de største dage 26/3 8000 T Nordstrand (ROC PR KNP), 27/3 9000 Ø Grenen (ROC KEC) og 29/3 4000 Ø Nordstrand (KEC). Fra øvrige nordjyske lokaliteter er den eneste antalsmæssigt sammenlignelige obs 27/3 3400 NØ Rubjerg Knude (AØ).

Fra sommeren mange små og spredte obs, og først med 30/9 1800 S Nordmandshage (TBA) kommer der gang i efterårstrækket. Trækket observeres dog kun i begrænset omfang, idet de største trækteraler er 30/9 500 Frøstrup (CKP), 17/10 700 S Hanstholm og 18/10 200 T Hanstholm Fyrhaver (begge OZG). Resten af året en del mindre og spredte observationer.

Sum: 47.394. 1. halvår 41.302, 2. halvår 6092. Observationer 440. Indsendere 77. Lokaliteter 169.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
613	494	32637	5511	1635	412	163	54	2703	1529	430	1213

Kvækerfinke (*Fringilla montifringilla*): 16380

Årets totale antal ligger langt under gennemsnittet for de seneste 10 år på 42.279 fugle, men som Bogfinke varierer årstotalerne meget.

Fra vinteren dominerer få større flokke: 2/1 2000 R Hald Sø (TRK), 5/1 500 R Hammer Bakker (ATL) og 28/1 550 FU Tindbæk Hestehave (TBR). Der er tale om småflokke sammenlignet med det antal man kan

opleve under bog-år. Fra forårstrækket i marts og april bør fremdrages 5/4 1070 S Nordmandshage (HHB), 7/4 1900 Hobro Skov (KNI) og 23/4 1750 Grenen (ROC mfl.). Fra Skagen er i alt indrapporteret 5726 T i perioden 19/3-5/5 (ROC OBO m.fl.). Sidste forårsfugle ses 23/5 15 R + 1 TF, 24/5 1 TF og 1/6 1 TF alle Grenen (ROC KNP OBO TN).

Første efterårsfugle ses 16/9 1 SV Ertebølle Hoved (MDH), 24/9 8 TF og 25/9 7 TF begge Grenen (ROC). Største tal fra efteråret er 16/10 150 S Agger Tange (GGU), 17/10 250 T Hanstholm (OZG) og samme dag 350 Tvorup Plantage (JKK). I øvrigt kun meget små efterårstal.

Sum: 19.907. 1. halvår 17.873, 2. halvår 2034. Observationer 206. Indsendere 57. Lokalteter 88.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5060	883	5441	6423	65	1	-	35	26	1385	75	513

Bog-/Kvækerfinke (Fringilla coeleps/montifringilla): 16365

De to arter har en udpræget tendens til at lave blandede flokke såvel under fouragering som under trækket, men især under trækket er det ofte umuligt at adskille dem. Årstotalen ligger langt under gennemsnittet for de seneste 10 år på 35.526 fugle. Det har været et ringe år med finker generelt. De største blandede flokke er alle fra foråret: 28/3 1240 NØ Klitmøller (JJA), 29/3 3000 Ø Nordstrand (KEC) og 5/4 5550 S Nordmandshage (HHB).

Sum: 14.403. 1. halvår 13.355, 2. halvår 1048. Observationer 26. Indsendere 12. Lokalteter 17.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1100	250	5090	6915	-	-	-	-	279	769	-	-

Gulirisk (Serinus serinus): 16400

Årstotalen ligger betydeligt over gennemsnittet for de seneste 10 år på 14 fugle, men det skyldes talrige observationer af to fugle, der dannede par og ynglede i et piletræ ved Poul Eegs Camping i Skagen. Det er så vidt vides det første ynglepar i Nordjylland nogensinde. Parret blev opdaget 25/4 ved campingpladsen (SSC APN). Hannen er flittigt syngende og den 5/5 ses parringsadfærd (OBO). Den 16/5 ses hannen fodre ved reden (FRO), men det må have været hunnen der blev fodret, for den 21/5 indeholder den nu forladte rede mindst 4 æg (ROC). Parret holdt til i området i alt fald til 17/5. Fra starten af juni ses begge fugle, men oftest kun hunnen næsten dagligt ved Nordstjernevej (KEC) og den 15/7 ses parret fodre en stor udflyjende unge. Altså har der alligevel været ynglesucces, men formentlig i en ny rede et sted i området. Ud over yngleparret har der været følgende obs; 24/4 1 han sy., senere nordtrækkende Nordmandshage (PR), 3/5 1 hun FU Hirtshals Station (KUP), 8/5 1 sy Skive (DMB), 10/5 1 TF Grenen (ROC MHH), 15/5 1 TF Grenen + 1 R Ellekrattet (ROC KNP m.fl.), 17/5 1 R Grenen (ROC), 24/5 1 TF Grenen (ROC JHC mfl.), 11/6 1 hun TF Grenen (ROC mfl.) og 3/6-21/7 1-3 ved Nordstjernevej, Skagen (KEC). Årets sidste er 21/7 1 han, der bader ved Nordstjernevej 21, Skagen (KEC).

Sum: 88. 1. halvår 80, 2. halvår 8. Observationer 67. Indsendere 31. Lokalteter 12.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	13	62	5	8	-	-	-	-	-

Grønirisk (Carduelis chloris): 16490

Årets sum ligger lidt over gennemsnittet for de seneste 10 år på 8407 fugle. Fra vinteren kun følgende flokke på trecifrede antal: 26/1 130 R Damsted Klit (LAM), 29/1 300 Lille Vildmose (HAC) og samme dag 135 R Skagen (LAM). Arten lider tilsyneladende under manglende interesse fra fuglekigges side, da det er ret få tal der i det hele taget er indrapporteret! Forårstræk noteres fra 19/3 med 3 NØ Rubjerg Knude (PLA) efterfulgt af 22/3 7 NØ Grenen (ABB). Største tal fra trækket i øvrigt er 26/3 100 T Nordstrand (ROC PR), 27/3 347 NØ Rubjerg Knude (AØ), og 5/4 265 S Nordmandshage (HHB). Resten af foråret og sommeren ret få flokke noteret. Der er ikke indrapporteret ynglefugle – kun er der meldt om enkelte syngende hanner i foråret og sommeren. Først ved efterårstrækkets start i oktober, f.eks. 2/10 380 Hanstholm (JKK) bemærkes et væsentligt øget antal i området. Spredt over hele oktober og november noteres en del flokke på 100-300 rastende fugle, hvoraf 16+17/10 300 R Grenen (OBO) og 23/10 300 Attrup Enge (HMT) er de største. Hovedparten af fuglene noteres i kystnære egne, hvilket formentlig hænger sammen med udbredelsen af Rynket Rose, hvis frugter formentlig er artens foretrukne føde om efteråret. Hen mod årets udgang er kun ubetydelige ansamlinger af fug-

le noteret.

Sum: 10.575. 1. halvår 2120, 2. halvår 8455. Observationer 291. Indsendere 66. Lokaliteter 114.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
752	224	693	374	52	25	40	21	197	4686	2750	761

Stillits (*Carduelis carduelis*): 16530

Årssummen ligger betydelig under gennemsnittet for de seneste 10 år på 3289 fugle.

Fra vinteren kun få og små tal. Eneste nævneværdige er 23/1 28 R Nors Sø (PHA), 25/1 35 fou. Ranum (MHR) og 22/2 36 Klarup (TC).

Fra sidst i marts til sidst i april noteres forårstræk, omend meget sporadisk. Største tal er 5/4 26 S Nordmandshage (HHB), 16/4 10 Ø Bulbjerg (HHB) og 16/4 12 Tinghøj Mose (TN).

Kun to sølle ynglepar er nået frem via DOFbasen – det er ringe.

I løbet af september sker der igen flokdannelser, men egentlig synligt efterårstræk noteres alene med 9/10 135 S Nordmandshage (ATL) og 21/10 16 S Mulbjerg (TBA). Største efterårstal er i øvrige 28/9 65 R Nordsstrand (ROC) og 2/11 65 FU Rærup (ATL). Endelig et par nævneværdige vinterflokke: 2/12 50 Aalborg og 24/12 60 Korsø (RSN). Alt i alt et noget tyndt år!

Sum: 2447. 1. halvår 577, 2. halvår 1870. Observationer 275. Indsendere 65. Lokaliteter 116.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
182	55	141	125	40	24	30	28	645	489	318	360

Grønsiken (*Carduelis spinus*): 16540

Årstotalen ligger betydeligt under gennemsnittet for de seneste 10 år på 18.816 fugle. Det er faktisk den ringeste årstotal i mere end 10 år!

Allerede i sidste halvdel af januar bemærkes nordgående træktendenser i Skagen med 14/1 142 TF og 15/1 145 TF begge Grenen (ROC) samt 25/1 430 R og 28/1 450 R begge Skagen Klitplantage (LAM).

Spredt over marts og april registreres et mere reelt nordgående træk f.eks. 8/3 157 Ø Bulbjerg (HHN). I Skagen noteres i alt 5434 Ø/NØ/T/TF i perioden 14/1-18/6 (ROC KNP LAM m.fl.) med de største antal sidst i marts og først i april. Største dagstotaler ud over de allerede nævnte er 26/3 400 T Nordstrand (ROC KNP PR), 27/3 400 T Grenen (ROC BIR KEC) og 16/4 450 Ø Reservatet, Skagen (HAC) og helt hen til 16/6 75 TF Grenen (ROC).

Efterårstrækket begynder markant i starten af september med 8/9 519 S Nordmandshage (HHB RSN) og 9/9 220 S Nordmandshage (RSN). Igen 30/9 510 S Nordmandshage (TBA), men ellers kun ganske få obs resten af året på mere end 100 fugle. De største er 26/11 120 Non Mølle (BD), 9/12 250 R Fur (ATP) og 11/12 150 R Lindholm Strandpark (AK).

Sum: 11.253. 1. halvår 7099, 2. halvår 4154. Observationer 268. Indsendere 56. Lokaliteter 97.

	JAN	FEB	MAR	APR
MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP
OKT	NOV	DEC		
	2298	488	2678	1385
123	127	38	10	2115
563	611	817		

Tornirisk (*Carduelis cannabina*): 16600

Årets total ligger lidt over gennemsnittet for de seneste 10 år på 5861 fugle og er en stor fremgang i forhold til de seneste 6 dårlige år i træk. En enkelt

Tornirisk, Agger Tange, 22. maj. (Foto: Tonny Ravn Kristiansen).

efterårsobservation dominerer hele materialet.

Først et par vinterobservationer: 14/1 1 TF Grenen (ROC) og 3/3 11 Aså Enge (RSN). Enkelte overvintrende fugle er ikke ualmindeligt. De første forårsfugle ankommer normalt sidst i marts og således også i år med 26/3 10 Ulvedyb (RSN), 7 R Kærsgård Strand ved Liver Ås udløb (HHL), 1 Tofte Sø (TC) og 150 T Nordsstrand (ROC KNP). En meget massiv ankomst må man sige. Skagen har i alt 942 T/Ø/NØ under forårstrækket i perioden 26/3-28/5 (ROC OBO LAM m.fl.). Største dage ud over allerede nævnte er 27/3 125 T Nordsstrand (ROC) og 80 Ø Grenen (KEC) og 23/4 100 T Grenen (ROC). Ud over 27/3 74 N Rubjerg Knude (AØ) er det meget sporadisk hvad der er indrapporteret af træktalet fra øvrige nordjyske lokaliteter.

Bortset fra 30/6 3 par med nyudføjne unger (i alt 18 fugle) Ulvedyb (ULV) er det meget tyndt hvad der er indsendt af ynglefugle.

Fra efteråret er indrapporteret en meget massiv forekomst 3/8 3800 R Ovesø, Thy (JKK). Fuglene gik til fælles overnatning i rørskoven. JKK skriver at der kan have været helt op til 4500 fugle og at fænomenet er set gennem flere år samme sted. Ved siden af denne obs blegner alle andre efterårstal. De største øvrige er 23/9 200 Hanstholm Slamdepot (STA), 24/9 123 Nordstrand (ROC) og 2/10 200 Hanstholm (JKK).

Årets sidste er 8/11 10 Rærup (MLU), 10/11 1 Onsild Ådal (CSS) og 29/11 40 Lynderupgårds Enge (TBN).

Sum: 7679. 1. halvår 1534, 2. halvår 6145. Observationer 223. Indsendere 63. Lokaliteter 93.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	524	652	283	74	65	4122	1265	641	52	-

Bjergirisk (*Carduelis flavirostris*): 16620

Årets sum ligger betydelig under gennemsnittet for de seneste 10 år på 9678 fugle.

Fra vinteren kun få og forholdsvis små forekomster. De største er 4/1 40 Østerild Fjord (HHN), 19/1 40 Rærup (GRA) og 9/2 155 Vilsbøl Plantage (JJA).

Forårstrækket observeres forholdsvis sporadisk, idet Skagen kun har 87 N/Ø/TF i perioden 11/2-11/5 (ROC OBO LAM m.fl.), og på andre lokaliteter er de største forårstal 26/3 110 Ulvedyb (RSN), 15/4 125 NØ Klitmøller (JJA) og 20/4 55 R Lillehav (FRO). Det lave Skagenstal er ikke usædvanligt, da det normalt ikke er noget stort sted for forårstrækkende Bjergirisker. Forårets sidste er 1-2 fugle på Grenen i perioden 1-14/5 (ROC EM HST m.fl.). Nord- og Vestjylland skulle være det bedste sted i landet for overvintrende Bjergirisker, men man kan undre sig over hvor og hvornår fuglene så i det hele taget forlader landsdelen. Der er ikke indrapporteret nævneværdige forårs-træktalet nogen steder fra de seneste mange år!

Første efterårsfugle ses til normal tid 30/9 4 R Slette Strand (IZN), 2/10 2 Hanstholm (JKK) og 6/10 27 R Grenen-Nordstrand (KEC). Hele efteråret en del mindre flokke på op til 50 fugle – stort set udelukkende i kystnære egne. Flest fugle ses sidst i oktober til først i november. De største efterårsflokke er 16/10 150 Grenen (OBO), 23/10 170 Hovsør Røn (HHN), 3/11 150 Jerup Strand (AØ) og 9/11 160 Hovsør Røn (GRA).

Sum: 5548. 1. halvår 1077, 2. halvår 4471. Observationer 193. Indsendere 53. Lokaliteter 68.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
210	165	358	337	7	-	-	-	4	2382	1737	348

Gråsiken (*Carduelis flammea*): 16630

På grund af usikkerhed om arts/race begrebet og bestemmelsesproblemer er alle de indsendte observationer til DOFbasen af Nordlig Gråsiken (C. f. flammea), Stor Gråsiken, (C. flammea) og Lille Gråsiken (C. cabaret) slået sammen med den ubestemte gruppe Gråsiken sp.

Årets sum ligger noget over gennemsnittet for de seneste 10 år på 13.543 fugle.

Fra vinteren er der forholdsvis få store ansamlinger, hvoraf følgende er de største 14/1 215 TF Grenen (ROC), 27/1 90 R Butterstien (LAM) og 26/2 240 R Reservatet (KEC). Allerede midt i marts ses en tydelig nordgående trækbevægelse, der hovedsagelig registreres i Skagen. Fra 13/3-16/5 registreres i alt 1565 Ø/NØ/T i Skagen (ROC KNP KEC OBO m.fl.) med de største dagstotaler 13/3 110 Ø Ellekrattet (KNP), 26/3 100 T Nordsstrand (ROC) og 27/3 372 N Grenen (OBO).

Fra sommeren ret få fugle registreret og der er kun indrapporteret 13 ynglefugle, hvoraf den største er fra Måstrup Mose 6/5 med 11 ynglefugle (AØ). Derudover er indrapporteret enkelt syngende fugle i yngletiden. Efterårstrækket påbegyndes så småt fra sidst i september, men først i de sidste dage i oktober og især 18-21/11 ses der rigtig mange fugle i området, herunder især Skagen. De største dagstotaler herfra er 18/11 3000 T + 522 TF, 19/11 1536 TF + 296 SØ, 20/11 1500 T + 739 TF + 359 SØ og 21/11 1303 TF alle Grenen (ROC m.fl.). I alt ses 11.621 fugle i Skagen i perioden 23/9-30/12 (ROC KNP LAM OBO m.fl.) svarende til

69 % af alle efterårets fugle. Den 18-21/11 trækker fuglene forbi Grenen hele dagen. Det specielle er at de trækker mod NØ, dvs. mod Sverige og altså ikke sydoover. Trækket starter allerede før det bliver lyst og fuglene er formentlig kommet fra Norge i løbet af natten. ROC anslår at der i alt har været 5-6000 Nordlige Gråsisken forbi Grenen den 18/11 og at trækket den 19/11 var af samme størrelse!

Fra øvrige nordjyske lokaliteter er de største tal til sammenligning 20/11 380 Kjul Strand og 21/11 380 R Lilleheden Klitplantage (begge KUP) og endelig 27/11 350 Aså Enge (RSN). Året slutter med en del flokke spredt over hele området og af mere normal størrelse, dvs. typisk under 100 fugle pr. flok.

Sum: 20.086. 1. halvår 3302, 2. halvår 16.784. Observationer 421. Indsendere 77. Lokaliteter 161.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
651	382	1498	512	168	91	9	4	74	1351	12446	2900

Hvidsisken (*Carduelis hornemanni*): 16640

Årstotalen på i alt ca. 38 forskellige fugle ligger pænt over gennemsnittet for de seneste 10 år på 27 fugle. Årets første fugle 1-2/1 4 fou. Frydenstrand/Skansehaven, Frederikshavn (TSC RL SEF m.fl.) blev fundet allerede før årsskiftet. Eneste øvrige fra 1. halvår er 7/1 1 Skagen Klitplantage (LAM).

I efteråret ses noget, der ligner en invasion af arten:

Oktober: 15/10 1 R Grenen (KNP), 23/10 1 T Grenen (ROC), 24/10 1 Fyrvej + 1 R Grenen Camping (ROC), 29/10 1 TF Grenen (ROC).

November: 18/11 1 T Grenen (ROC), 19/11 1 fou. Mariager Fjord (CSS), 27/11 6 Bolle og Try Enge (SØS), 3 fou. Hals Kommune (LYA), 1 Kjul Strand (ROC), 3 Hirtshals Østerstrand (KNP) og 1 Grenen (ROC), 28/11 1 Hirtshals Havn (RSN), 29/11 1 Nederhede v. Skals (TBN) og 1 Rødding (TRK).

December: 4/12 1 fou. Hald (BD) og 1 fou. Glenstrup SØ (CSS), 18/12 1 fou. Onsild Ådal (CSS), 19/12 1 fou. Tømmerby Fjord v. fugletårnet (KL), 22/12 3 Nordstrand (KNP) og endelig 24/12 1 Lild Strand (KF).

Hvidvinget Korsnæb (*Loxia leucoptera*): 16650

Gennemsnittet for de seneste 10 år er på 143 fugle, men det er udtryk for nogle store antal i enkelte år og en del år imellem stort set uden fugle. Med et stort år i 2003 og næsten ingen fugle i 2004 kunne man måske forvente et meget fåtalligt år og det passer faktisk med virkeligheden.

I alt er der højest set 10 forskellige fugle i området i år – alle nævnes: 11/10 1 ad. han S Hanstholm Fyrhaver (JHC), 14/10 1 Mulbjerg (TBA), 17/10 1 Agger Tange (CSS) og samme dag 2 hanner + 1 hun Tvorup

Lille Korsnæb, C.E. Flensborg Plantage, 30. november 2005. (Foto: Tonny Ravn Kristiansen).

Plantage (JKK), 19/10 1 han Hjardemål Klitplantage (SBr), 30/10 1 Hamborg (SAL), 30/11 og 2+5+6/12 1 hun C.E. Flensborg Plantage (TRK m.fl.) og endelig 11/12 1 Store Øksø (CSS).

Lille Korsnæb (Loxia curvirostra): 16660

Årets sum er ca. dobbelt så stor som gennemsnittet for de seneste 10 år på 7546 fugle. For tredje år i streg ses mange fugle i det nordjyske. De mange fugle sidste efterår afspejler sig dog ikke i et tilsvarende stort returtræk dette forår. I perioden 1/1-16/6 har Skagen i alt 2606 Ø/TF/R (ROC LAM OBO m.fl.) svarende til 76% af det samlede materiale for hele Nordjylland. Største dagstotaler 25/1 65 R Skagen Klitplantage (LAM), 27/3 140 T Grenen (ROC) og 11/6 139 TF Grenen/Ellekrattet (ROC). Et tidsmæssigt meget spredt materiale herfra, men dog antydninger af træktoppe sidst i januar og sidst i marts. Fra det øvrige Nordjylland er de største tal 6/2 70 og 26/2 100 R Tofte Skov (HAC TC) og 6/3 60 Tolne Skov (HHL). I efteråret går det for alvor løs fra sidst i september til starten af december. Det er igen Skagen der står for hovedparten af fuglene. I perioden 22/9-2/12 ses der i alt 7540 primært TF i Skagensområdet (ROC OBO KEC m.fl.). Det svarer til 68% af samtlige fugle set i det nordjyske i samme periode. Største dagstotaler i Skagen er 25/9 734 TF Grenen + 49 SV Skagen (ROC), 2/10 641 TF Grenen/Ellekrattet + 140 R Batterivej (ROC) og 12/10 493 TF Grenen (ROC m.fl.). Fra det øvrige Nordjylland er 17/10 540 Tvorup Plantage (JKK), 1/11 120 SV Nørre Vorupør (SBr) og 20/12 250 FU Hjardemål (APN) absolut også værd at nævne.

Sum: 14.953. 1. halvår 3468, 2. halvår 11.485. Observationer 480. Indsendere 89. Lokaliteter 145.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
677	691	816	461	443	380	155	98	2804	6458	1005	965

Stor Korsnæb (Loxia pytyopsittacus): 16680

Årets sum ligger ganske tæt på gennemsnittet for de seneste 10 år på 112 fugle. Fra første halvår er der ud over 26/1 18 Damsted Klit (LAM) kun indsendt ganske få fugle. I efteråret ses flere pæne flokke, hvoraf de største er 16/10 7 Råbjerg (BHJ), 18/10 32 Tved Plantage (JPK), 20/12 6 Hjardemål (APN) og 22/12 9 Korsø (LFD).

Sum: 105. 1. halvår 23, 2. halvår 82. Observationer 19. Indsendere 13. Lokaliteter 15.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
18	2	1	2	-	-	-	-	-	52	9	21

Karmindompap (Carpodacus erythrinus): 16790

Årets total ligger lidt under gennemsnittet for de seneste 10 år på 185 fugle. Der er dog tendens til en stabilisering i antallet, efter nogle år omkring årtusindskiftet med meget små tal. Første fugle ses 20/5 3 TF og 21/5 8 TF alle Grenen (ROC OGJ mfl.). Fra den 22/5 ses der fugle flere steder i det nordjyske. I Skagen ses der maksimalt ca. 50 forskellige fugle i perioden 20/5-12/6. Største dage ud over allerede nævnte er 22/5 4 TF/R Grenen (ROC mfl.) og 23/5 5 TF/R Grenen (ROC OGJ mfl.). På øvrige nordjyske lokaliteter er de største observationer 25/5 3 Hanstholm Fyrhaver (JBE), 4/6 13 Hanstholm (JDU), 12/6 2 sy. Liver Ås udløb (AØ). På følgende steder ses enkelte fugle i løbet af foråret: 22/5 1 Hirschholm (JG) og 1 Skørping (HAC), 23/5 1 sy. Skansehavnen/Frydenstrand, Frederikshavn (JHC AEC), 27/5 1 Agger Tange (PCH KBC), 18/6 1 sy. Tornby Strand (KUP), 19/6 1 sy. Tornby Klitplantage (KUP) og 2/7 1 sy. Harrerenden, Hundrup Bæk (BHJ). Årets sidste fugle er 4+6/7 1 sy. og 23/8 1 1K alle Hanstholm Fyrhaver (FRO HHN). Bortset fra sidstnævnte observation er der ingen tegn på at der har været ynglende fugle i det nordjyske i år.

Sum: 146. 1. halvår 142, 2. halvår 4. Observationer 105. Indsendere 28. Lokaliteter 16.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	109	33	3	1	-	-	-	-

Krognæb (Pinicola enaculator): 16990

Resterne af vinterens invasion ses stadig umiddelbart efter nytår i Frederikshavn. Af de oprindeligt 6 fugle,

Dompap - hun, Farstrup, 15. april 2005. (Foto: Albert Steen-Hansen).

der dukkede op 19/12 2004 ved Rimmens Allé i Frederikshavn, var der stadig 4 ex. tilbage 1/1 2005 (BZ RL mfl.). Den 2-3/1 ses der 2 fugle på stedet (RL m.fl.), den 5/1 ses kun 1 fugl (RL) og den 14/1 ses igen 2 fugle (BZ RL m.fl.). Derefter ses fuglene ikke mere. Alle observationer er godkendt af SU. Arten er SU-art.

Dompap (Pyrrhula pyrrhula): 17100

Årets sum ligger en smule over gennemsnittet for de seneste 10 år på 1265 fugle.

Fra vinteren forholdsvis få fugle. De største flokke er 13/1 21 Ørslevkloster (PWB), 16/2 22 og 14/3 29 Hammer Bakker (begge SEM) og 26/2 27 R Grenen-Nordstrand (KEC). Fra sidst i marts anes et begyndende forårstræk, hvor de største tal er 27/3 24 T og 28/3 19 T begge Grenen (ROC) og 29/3 20 Ø Nordstrand (KEC). I perioden 20/3-14/5 ses der i alt 218 Ø/T/R i Skagensområdet (ROC LAM OBO m.fl.).

Sommeren over kun ganske enkelte spredte observationer. Først i slutningen af oktober ses igen et tiltræk

Kernebider, Lille Vildmose, 1. februar 2005. (Foto: Ole Krogh).

nordfra f.eks. 19/10 7 TF Grenen (ROC) og 21/10 10 R Grenen (OBO). Hovedparten af efterårets fugle findes som småflokke på under 10 fugle og hovedparten ses i den sydlige del af Viborg Amt. De største efterårstal er 20/11, 10/12 og 30/12 15 R Næsset, Løvskaal (alle TBR), 27/11 15 Non Mølle (BD) og 25/12 15 Rasmusmose (LYA).

Sum: 1459. 1. halvår 983, 2. halvår 476. Observationer 348. Indsendere 77. Lokaliteter 132.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ
JUN	JUL	AUG	SEP	OKT
NOV	DEC			
327	216	333	50	47

Kernebidder (*Coccothraustes coccothraustes*): 17170

Årets total ligger meget tæt på gennemsnittet for de seneste 10 år på 497 fugle.

Som det ses på månedsfordelingen er fuglene godt spredt ud over alle årets måneder.

Fra vinteren mange småflokke. Eneste observation på over 5 fugle er 25/2 11 Aalborg By (HHB), 1/3 21 Farstrup (ASH) og 4/3 6 Skyum (EA).

I foråret ses 9/4 16 Skørping (HAC), der i øvrigt som vanligt året rundt huser pæne mængder af Kernebidere (ikke med i sum-skema). Ellers er der kun ganske lidt bevægelser af fugle og næppe noget der kan defineres som forårstræk.

Ynglefugle: et par ynglefugle er registreret ved Velds 5/6 (LM), og der er set to ungfugle ved Vodskov 26/6 (JLO), ellers intet.

Fra efteråret kun meget sporadiske obs og 22/8 15 Marienhøj Plantage (TN) samt 29-30/10 15 Skørping By (HAC) er altdominerende.

Sum: 459. 1. halvår 359, 2. halvår 100. Observationer 168. Indsendere 52. Lokaliteter 65.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	35	92	44	135	33	1	16	9	46	15	13

Laplandsværpling (*Calcarius lapponicus*): 18470

Årets sum er noget større end gennemsnittet for de seneste 10 år på 108 fugle.

Fra vinteren kun ganske enkelte obs: 1/2 1 Hanstholm Havn (KRN TBN), 19/2 4 Gerå (PR) samt 16/2 og 19/3 1 R Lønnerup Fjord (HHN PHK).

Forårstræk registreres fra begyndelsen af april til begyndelsen af maj – primært ved Bulbjerg og i Skagen.

Bulbjerg har i alt 7 Ø fordelt med 16/4 6 Ø og 17/4 1 Ø (HHN AS). Skagen har i alt 16 N/Ø i perioden 18/4-9/5 (ROC HLL KNP m.fl.). Største tal er 18/4 3 N Nordstrand (HLL KNP) – ellers kun dagstotaler på enkelte fugle.

Efterårets første fugle ses 17/9 1 R Grenen (KNP), 26+28/9 1 R Nordstrand (ROC). Flest efterårsfugle ses i begyndelsen af oktober med de største dagstotaler 2/10 7 R og 5/10 6 R begge Nordstrand (EC ROC), 8/10 7 Ulvedyb (HAC) og endelig årets sidste observation 26/11 6 Agerø (JKK). Hovedparten af alle fund er på kun 1-2 fugle.

Sum: 171. 1. halvår 42, 2. halvår 129. Observationer 100. Indsendere 33. Lokaliteter 23.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	6	1	29	6	-	-	-	5	110	14	-

Snespurv (*Plectrophenax nivalis*): 18500

Årets total ligger på mere end det dobbelte af gennemsnittet for de seneste 10 år på 5249 fugle.

Fra vinteren pænt mange flokke, primært i kystnære egne ved Limfjorden. Hovedparten af flokkene på 40-60 fugle, men også pænt mange på over 100 fugle. De største tal fra januar er 11/1 200 Skinnerup, Thy (PHA), 15/1 265 Østerild Fjord (HHN) og 22/1 200 Vår Holme (ASH). Fra vinteren skal også nævnes 10/2 200 Nibe Bredning (TBA) og 3/3 260 Ulvedyb (MP).

Forårstræk registreres oftest kun meget lidt for denne art og det er da også tilfældet i år. I Skagen ses 243

Ø/NØ/R i perioden 19/3-6/4. Største dagstotaler er ret beskedne 21/3 25 NØ (AH AEC), 26/3 37 T

Nordstrand (ROC) og 29/3 23 R Grenen (LAM). Modsat mange andre arter trækker fuglene ofte ud spredt, dvs. kun 1-2 stykker sammen. Sidste forårsfugle ses 31/3 21 R og 6/4 3 Ø Grenen (KEC LAM) og en meget sen fugl 22/5 1 R Agger Tange (TRK).

De første efterårsfugle træffes 23/9 1 han R Nørre Vorupør (JMU), 28/9 1 han R Grenen (ROC) og 30/9 1 Hanstholm slamdepot (STA EM) samt 1 R Grenen (ROC). Antallet af fugle stiger jævnt i løbet af oktober og topper helt hen mod årets udgang. Flokstørrelserne er formentlig vejrbeholdet, dvs. fuglene især samles under kolde perioder. Efterårets største flokke er 26/11 340 Agerø (JKK), 10/12 650, 15/12 250 og 17 og 18/12 300 alle Volsted (TBA GRA HHB). Den 15+16/11 ses op til 250 Snespurve gøre trækforsøg mod øst fra Grenen (ROC). De har tilsyneladende ingen respekt for afstande – selv over havet!

Sum: 11.126. 1. halvår 4841, 2. halvår 6285. Observationer 322. Indsendere 86. Lokalteter 103.

	JAN	FEB
MAR	APR	MAJ
JUN	JUL	AUG
SEP	OKT	NOV
DEC		
	2311	1601
925	3	1
-	-	-
4	1078	3069
2134		

Gulspurv, Kølsen Enge, 14. juni 2005. (Foto: Tonny Ravn Kristensen).

Gulspurv (*Emberiza citrinella*): 18570

Årets sum ligger lige i underkanten af gennemsnittet for de seneste 10 år på 5885 fugle.

Fra vinteren en del småflokke spredt i hele området, men også pænt store flokke, hvoraf de største er 16/1 150 Tofte Sø (ATL), 28/1 + 12/3 150 R Årup/Kvorning Enge (TBR), 8/2 130 Bolle og Try Enge (LYA) og 23/2 130 Sdr. Harritslev (HHL).

Fra sidst i marts ser det ud til at fuglene spredes i landskabet – i alt fald observeres de store flokke mindre og mindre. Forårstrækket registreres i marts og april ved Skagen, men kun i meget begrænset omfang. Største træktal er på 26/3 15 T Nordstrand (ROC m.fl.), 23/4 5 T Grenen (ROC LAM) og 30/4 14 TF Grenen (OZG).

Ynglefugle er kun sporadisk indrapporteret, men der er meldt om syngende hanner mange steder. Største tal er 21/3 22 sy. Ulvedybet (ULV), 27/5 27 sy. Nørreåen ved Brønderslev (SEM) og 18/6 20 sy. Harreren-Nørlev Strand (HHL).

Gulgrå Værbling, Skagen, 28. maj 2005. (Foto: Ole Krogh).

Store kanoner, twitchere på jagt efter Gulgrå Værling, Skagen, 28. maj 2005. (Foto: Ole Krogh).

I løbet af efteråret stiger størrelsen af de indrapporterede flokke. De største er 4/11 100 Jerup Strand (BHJ), 2/12 100 Hulbæk Hede (TBR) og 27+28/12 200 Hjorthede (TBR).

Sum: 5567. 1. halvår 3254, 2. halvår 2313. Observationer 469. Indsendere 73. Lokaliteter 164.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
753	1299	611	157	292	142	160	51	35	686	496	885

Gulgrå Værling (Emberiza cineracea): 18650

En observation fra Grenen af en 2K fugl 28-29/5 (ROC m.fl.) er godkendt af SU. Fuglen tilhører den østlige race semenowi. Fundet er første fund i Nordvesteuropa og meget langt væk fra artens naturlige udbredelse i den østlige del af Tyrkiet og Iran. Arten er SU-art.

Hortulan (Emberiza hortulana): 18660

Årets sum er lav og noget under gennemsnittet for de seneste 10 år på 24 fugle. Alle årets observationer, der svarer til ca. 11 forskellige fugle nævnes: 1/5 1 R Butterstien (LAM ROC), 3/5 1 Vesløs/Arup Vejler (HRC), 4/5 1 R Ellekrattet (ROC), 9/5 1 TF Grenen (ROC MHH JHC), 10/5 1 overflyvende Grenen (MHH), 16/5 2 NV Grenen (ROC OGJ m.fl.), 20/5 1 han R Butterstien (JHC AEC ROC KNP), 21/5 1 T Grenen (ROC OGJ m.fl.) og endelig 23/5 2 TF Grenen (JHC).

Sum: 17. 1. halvår 17, 2. halvår 0. Observationer 15. Indsendere 7. Lokaliteter 6.

JUL	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN
	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
	-	-	-	-	17	-

Dvärgvärpling, Hanstholm, 19. oktober 2005. (Foto: Simon Berg Pedersen).

Dværgværling (*Emberiza pusilla*): 18740

En observation fra slamdepotet i Hanstholm 19-22/10 (MMJ ESE m.fl.) er godkendt af SU. Fundet er ca. nr. 60 i DK og nr. 7 i Nordjylland. Fuglen blev set talrige gange ved vandløbet syd for slamdepotet. Arten er SU-art.

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*): 18770

Årets sum ligger noget over gennemsnittet for de seneste 10 år på 5020 fugle.

En del vinterfugle er til stede, dog primært indrapporteret fra Skagensområdet. Flest ses 4+14/1 4 Grenen (ROC m.fl.). Den 26/2 ses hele 18 R Grenen-Nordstrand (KEC) og 5 R på Grenen (KHA).

Sidst i marts sker der tilsyneladende et tiltræk sydfra idet der registreres syngende fugle rundt omkring, f.eks. 26/3 10 sy Vandplasken (HHL) og den første trækkende fugl observeres ved Skagen. I Skagen registreres i alt 448 T/Ø/N i perioden 23/3-2/5 (ROC KEC m.fl.). Største dage er 26/3 60 T Nordstrand (ROC m.fl.), 23/4 50 T og 2/5 200 T begge Grenen (ROC m.fl.). Fra øvrige træklokaliteter er 16/4 26 Ø Bulbjerg (HHN) det største tal.

Ynglefugle i form af syngende hanner er indsendt fra mange lokaliteter. Flest havde 19/5 30 sy. Han Vejle (JNI), 27/5 23 sy. Nørreåen v. Brønderslev (SEM) og 8/6 89 sy. Bygholm Vejle (HHN).

I efteråret registreres ret få fugle under direkte træk. Derimod ses mange rastende fugle primært i kystnære egne fra sidst i september. F.eks. ses 28/9 114 R Nordstrand (ROC), 2/10 75 R og 9/10 72 R begge Grenen (KNP ROC). Fra øvrige nordjyske lokaliteter kan også nævnes 27/9 30 R Slette Strand (RSN), 2/10 35 R Hanstholm (JKK) og 16+18/10 50 R Agger Tange (MKH AH m.fl.). Efter udgangen af oktober falder antallet af fugle i det nordjyske drastisk og efter 1/11 ses stort set kun fugle i Skagen. Årets sidste er 18/12 1 R Onsild Ådal (CSS), 22/12 1 R Nordstrand (KNP) og 25/12 1 R Grenen (ABK).

Sum: 3313. 1. halvår 1381, 2. halvår 1932. Observationer 410. Indsendere 86. Lokaliteter 121.

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	30	266	326	573	166	91	28	641	1005	138	29

PATTEDYR

Der er indkommet 1142 observationer af 31 arter pattedyr. Det er på niveau med de senere år. Nedenfor nævnes ikke alle indrapporterede arter – nogle arter afventer senere opsummering, når der er flere data at arbejde med.

Pindsvin (*Erinaceus europaeus*) er observeret med 24 ex. fra 4/5 Sdr. Harritslev (BBL) til 29/10 Hadsund (TN). **Vandflagermus** (*Myotis daubentoni*) ses 16/4 Flade ved Frederikshavn (BSP), 30/6 6 Hjørring (JS) og 24/6 Halkær Ådal (BLN). Hertil nogle ubestemte flagermus. Der forekommer 8-9 flagermusearter i Nordjylland, men de er svære at artsbestemme i felten. I næste rapport bringer vi en oversigt over antallet af overnattende flagermus i de nordjyske kalkminer i Smidie, Tingbæk, Hasseris, Mønsted og Daugbjerg Kalkminer.

Der er indrapporteret 49 observationer af 61 eksemplarer af **Egern** (*Sciurus vulgaris*) fra det meste af området. I Hadsund jager to egern 17/3 et Spætmejsesepar væk fra en kasse, som de ellers havde udset sig (TN). Hare (*Lepus europaeus*) er observeret 171 gange med i alt 278 eksemplarer. Den sjældne **Birkemus** (*Sicista betulina*) hjembringes i død tilstand af en kat 16/7 Skyum, Thy (EA).

Ræv (*Vulpes vulpes*) er indrapporteret med 160 observationer af i alt 187 dyr. Det er på niveau med sidste år, så måske er bestanden ved at være på normalt niveau efter den seneste skabsepidemi i landsdelen? Dog angives 3 Ræve i 2005 at have skab. Skab synes aldrig helt at forsvinde; således er den blusset op igen på Sjælland, der i øjeblikket oplever en voldsom epidemi. **Grævling** (*Meles meles*), er kun observeret med 11 ex., hvoraf de 6 er trafikdræbt. **Husmår** (*Martes foina*) er observeret med meget beskedne 10 ex. **Skovmår** (*Martes martes*) findes trafikdræbt 5/4 Buderupholm (via HAC) og iagttages levende 11/6 Tofte Skov (TC).

Lækat, Egholm, 4. oktober 2005. (Foto: Niels Fabæk).

Ud af 10 observerede **Mink** (*Mustela vison*) er 4 heldigvis trafikdræbt. **Ilder** (*Mustela putorius*) er kun set med 3 ex., **Lækat** (*Mustela erminea*) med 9 ex., og **Brud** (*Mustela nivalis*) med 4 ex. Alt i alt er det meget "solle" hvad angår de små mårdyr. **Odder** (*Lutra lutra*) observeres 44 gange med 54 eksemplarer. Hovedparten er fra Vejlerne og Tofte Sø med max. 8/2 3 Tømmerby Fjord (SB), 16/2 3 Vestlige Vejler (HRC og 21/10 3 Tofte Sø (BLN). Fremgangen synes at fortsætte, og der synes en tendens til, at Odder ses oftere og oftere ved højlys dag.

Spættet Sæl (*Phoca vitulina*) er indrapporteret med 266 eksemplarer. Største forekomster er 16/2 22 Østerby Havn og 27/7 80 Agger Tange (KW). En sæl, som blev satellitmærket på Anholt i september, trækker senere til området omkring Frederikshavn og Hirsholmene (Miljøstyrelsen).

Gråsæl (*Halichoerus grypus*) er indrapporteret med ca. 10 dyr, når åbenlyse gengangere er sorteret fra. Fundene er fra Frederikshavn, Skagen, Hirtshals og Løkken samt et fund fra Limfjorden 8/7 ud for Østerild Fjord (EDJ). En unge findes 3/1 ved Hirtshals (via ROC). En meget stor Gråsæl skræmmer en del turister, da den ligger på Grenen 24/9 – 28/9 (ROC).

Odder bakser med torsk, Limfjorden, Aggersund, 14. marts 2005. (Foto: Jan Nør Skriver).

Marsvin (*Phocoena phocoena*) er indrapporteret med 109 ex., hvoraf 7 er dødfundne. Hertil kommer dog 55 Marsvin, som findes på strande i Thy i begyndelsen af april. Marsvinene formodes at være ofre for bifangst ved garnfiskeri (www.hvaler.dk). Største antal levende er 11 Skagen 7/2 (LAM). Alle iagttagelser af levende dyr er fra Vestkysten, på nær tre i Limfjorden: 21/8 Hvalpsund, 25/8 Thyborøn Havn og 5/9 Lemvig Havn. Marsvin er ellers sjældne i Limfjorden vest for Aalborg (www.hvaler.dk).

Gråsæl, Løkken, 27. april 2005. (Foto: John Kristensen).

En frisk død **Hvidnæse** (*Lagenorhynchus albirostris*) på 2,62 m findes strandet på Grenen 9/1 (ROC), en 2,85 m lang han findes strandet ved Lønstrup 28/5 (AØ), og en 2,5 m lang hun findes i Nørre Uttrup ved Nørresundby 25/9. Sidstnævnte var endnu levende dagen før, hvor Falck får den til at svømme til fjords, efter at den var ved at strande. Det er første fund af Hvidnæse i Limfjorden. Hertil kommer en bemærkelsesværdig observation af lyslevende Hvidnæser, idet mindst 6 ex. ses ud for Hirtshals Havn 9/5 fouragerende og langsomt svømmende NØ ud for indsejlingen - ses også springe ud af vandet (via DOFCall). Disse fund bekræfter endnu en gang, at Hvidnæse er regelmæssigt forekommende i nordjyske farvande.

Spækhugger (*Orcinus orca*) iagttages for første gang siden 1999: 29/3 ser fuglekiggere på Grenen 4 dyr passere mod NV (KEC m.fl.), og 17/6 ser børn fra en daginstitution på sejltur 4-6 Spækhuggere ca. 25 sømil NV for Skagen (EHS via www.hvaler.dk).

En barde fra en **Vågehval** (*Balaenoptera acutorostrata*) findes 1/1 på Grenen (ROC), og en helt opløst 8-9 m lang formodet Vågehval findes på Nordstrand i Skagen 24/9 (ROC). Det er i øvrigt de eneste fund fra Danmark i 2005.

Vildsvin (*Sus scrofa*) ses kun i indhegningen ved Tofte Sø / Tofte Mose med største tal 10/4 11 (TC). Der er indkommet 50 observationer af **Krondyr** (*Cervus elaphus*) med i alt 528 dyr. Der er meldinger fra Lille Vildmose-området, incl. Høstemark Skov, Nordvendsyssel samt Thy og Hanherred. Derimod er der ikke indrapporteret fra bestandene i Rold Skov, Vesthimmerland og fra Viborg-området. Største antal er 121 Tofte Skov - talt ved punkttælling 11/6 (TC). I den årlige oversigt i Jæger angives følgende tal for de fritgående bestande: NØ-Vendsyssel 195, V-Vendsyssel 10, SV-Vendsyssel - Hanherrederne - Thy 705, Rold Skov m.m. 545, sydlige del af Viborg Amt 280. Hertil kommer de indhegnede i Høstemark Skov, Tofte Skov og Trend. Vi har ikke nyere tal herfra, men formodentlig ligger de nogenlunde stabilt. I 1997 var tallene hhv. 185, 450 og 50. Det giver en fritlevende bestand på 1735 dyr og en samlet bestand på 2420 dyr. Det er flere end nogensinde før (i hvert fald i nyere tid). **Dådyr** (*Dama dama*) er indrapporteret 8 gange med følgende max. antal fra de enkelte lokaliteter: 22/4 11 Livø (BLN), 26/4 12 Troldkær, Råbjerg Enge (BHJ), 5/8 3 Blokhuis Klitplantage (SGB) og 17/12 1 Rold (TN). **Rådyr** (*Capreolus capreolus*) ser med 352 observationer af hele 1165 dyr fortsat ud til at være i fremgang. Det er det højeste antal rapporterede nogensinde. Største samlede antal er 4/3 31 Bolle og Try Enge (RSN).

KRYBDYR

Der er i år indkommet 55 observationer af 5 arter krybdyr. **Markfirben** (*Lacerta agilis*) ses med 5 ex., alle langs Vestkysten, første 28/3 Grenen (LAM). Almindeligt **Firben** (*Lacerta vivipara*) er ikke særligt flittigt indrapporteret, kun 11 ex. fra 2/4 Bulbjerg (AS). **Stålorm** (*Anguis fragilis*) ses med 8 ex. med første 25/3 Tofte Skov (PGH). **Hugorm** (*Vipera berus*) ses fra 18/3 Skårup Odde (AS) og er ellers indrapporteret med 66

eksemplarer, i øvrigt alle fra kystnære lokaliteter, incl. Vejlerne. **Snøg** (*Natrix natrix*) er indrapporteret med 6 eksemplarer fra 3 lokaliteter, første er 24/4 Tofte Sø (TC), og derudover er der fund fra Østerådal (GRA) og Hald Sø (FRO).

PADDER

Der er indkommet 29 observationer af 6 arter padder. De første forårsfund er: **Lille Vandsalamander** (*Triturus vulgaris*) 18/3 Skårup Odde (AS), **Butsnudet Frø** (*Rana temporaria*) 18/3 Frøstrup (AS), **Skrubtudse** (*Bufo bufo*) 25/3 Tornby (JN), **Strandtudse** (*Bufo calamita*) 24/4 Grenen (ROC) og **Spidssnudet Frø** (*Rana arvalis*) 14/5 Råbjerg Mile (PGH). Eneste fund af **Stor Vandsalamander** (*Triturus cristatus*) er 24/6 2 Daugbjerg (DMB).

DAGSOMMERFUGLE

Der er indkommet 442 observationer af 38 arter (i 2004 45 arter, i 2003 27 arter), og det på trods af, at heller ikke denne sommer byder på særligt mange dage med sommerfuglevenligt vejr. Ikke alle indrapporterede arter behandles hvert år i denne rapport.

Vi indleder med førstefundene: **Dagpåfugleøje** (*Inachis io*) 15/2 Als (TN), **Nældens Takvinge** (*Aglais urticae*) 24/3 Viborg (OL), **Citronsommerfugl** (*Gonepteryx rhamni*) 24/3 Tofte Skov (TC), **Admiral** (*Vanessa atalanta*) 21/4 Lerbæk (BSP) og **Aurora** (*Anthocharis cardamines*) 30/4 Nibe (AS).

Brunlig Perlemorsommerfugl, Øksedal, 16. juni 2005. (Foto: Albert Steen-Hansen).

Af store antal kan nævnes: 27/5 45

Skovblåfugl (*Celastrina argiolus*) Reservatet, Skagen (TN), 11/6 60 **Engblåfugl** (*Cyaniris semiargus*) Vullum (OL) 15/6 100 **Alm. Blåfugl** (*Polyommatus icarus*) Nr. Utrup Enge (GRA), 7/8 50 **Dværghblåfugl** (*Cupido minimus*) Tornby Klitplantage og 21/8 12 **Citronsommerfugl** Siem Skov (TN),

Af de lokale specialiteter kan nævnes **Hedepletvinge** (*Euphydryas aurinia*) fra det nordlige Vendsyssel: 28/5 8-10 Råbjerg Mose (HSC), 9/6 10 Tolshave (KNP) og 19/6 10 Napstjert (KNI). **Sortbrun Blåfugl** (*Aricia artaxerxes*) ses 25/6 med 22 ex. i klitten ved Tornby Klitplantage (JN) – den lever i Danmark kun mellem Tornby og Skiveren. Nævnes skal også **Moserandøje** (*Coenonympha tullia*) 24/6 Hadsund (TN) og **Dukatsommerfugl** (*Lycena virgaureae*) 22/7 Tindbæk (SK)

Og så til de sjældne gæster: Den store, smukke **Svalehale** (*Papilio machaon*) ses trække N gennem observatørens egen have i Gl. Vesløs 27/5 (SBr). Det er første fund siden 2002, hvor der blev set 3 ex. i Nordjylland. **Sorgekåbe** (*Nymphalis antiopa*) ses kun 25/4 Ellekrattet, Skagen (ROC). Tilflyveren **Tidselsommerfugl** (*Cynthia cardui*) er meget fåtallig denne sommer med kun tre fund: 27/7 Sdr. Ørum (JLY), 14/8 Hundelev (HHL) og 27/8 Skårup Odde (AS). En meget sjælden trækgæst fra syd er **Orange Høsommerfugl** (*Colias crocea*) 29/5 Gyvelstien, Skagen (Jens Kirkeby via KNP). Endelig skal nævnes en **sommerfugl** (*Dryas julia*) som ses og fotograferes med 2 ex. 13/7 Aalbæk Klitplantage (HSC). Den har vistnok ikke noget dansk navn, men den holdes bl.a. i Københavns Zoo's tropheus og i Jesperhus Blomsterpark. Hvordan de er kommet til Aalbæk, kan man kun gisne om. Per Stadel Nielsen fra Dansk Entomologisk Forening oplyser på vor forespørgsel, at det ikke er helt ualmindeligt at træffe undslupne, fremmede sommerfugle i Danmark, men de kan generelt ikke formere sig her.

Litteraturliste

- Meltofte og Fjeldsø 1989: Fuglene i Danmark, Gyldendal.
Møller 1978: Nordjyllands Fugle, Scandinavian Science Press.
Skriver 2005: Sildesultne Suler på styrtduk i Danmark, Nyhedsbrev fra DOF 3. maj 2005.
Gregersen, J. 2006: Ynglebestanden af Splitterne i Danmark 1993-2005, 100. årgang, nr. 2.
Grell, M. 2006: Fuglenes Danmark, DOF/Gads Forlag.
Nyegaard og Grell 2006: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2005, DOFT 100. årgang, nr. 2.

Forklaring på kategorier nævnt i rapporten

For enkelte af arterne i rapporten er der nævnt at den tilhører kategori C eller D (f.eks. Amerikansk Skarveand). Alle øvrige arter behandlet i rapporten regnes for at tilhøre kategori A.

Jf. DOFs Sjældenhedsudvalg gælder følgende beskrivelse:

I henhold til AERC-standarten inddeles de i Danmark trufne fuglearter i 5 kategorier, defineret som følger:

- A. Arter der betragtes som spontant optrædende og er truffet mindst én gang siden 1. januar 1950; f.eks. Vibe og Amerikansk Pibeand. Som spontant optrædende regnes ligeledes skibs- eller på anden måde assisterede forekomster, når fuglen ikke har været fodret eller tilbageholdt.
- B. Arter som betragtes som spontant optrædende, men kun er truffet før 1950; f.eks. Kravetrappe og Bartramsklire.
- C. Udsatte og undslupne arter, som har etableret en fritlevende og selvsupplerende bestand, enten herhjemme eller i andre lande; f.eks. Nilgås.
- D. Arter som ville være placeret i A eller B, hvis ikke der var rimelig tvivl om, hvorvidt de nogensinde har optrådt spontant i landet; f.eks. Flamingo og Alm. Pelikan.
- E. Arter der betragtes som undsluppet fra fangenskab eller på anden måde unaturligt har optrådt i landet, eller hvis fritlevende bestande – hvis eksisterende – formentlig ikke er selvsupplerende; f.eks. Rødrygget Pelikan, Steppeørn med stropper og ynglefund af Mandarinand.

Den officielle danske liste udgøres af arterne i kategori A, B og C. Fund af arter i kategori D og E behandles også af SU, men publiceres særskilt bagest i SU-rapporten.

Lokale SU-arter

Følgende arter er lokale SU-arter, hvilket vil sige at fund af de pågældende arter skal godkendes af SU, inden de kan medtages i "Fugle og Dyr i Nordjylland":

Hunfarvede individer af

- Kongeederfugl
- Stellersand og
- Hvidhalset Fluesnapper

Alle individer af

- Sandterne
- Fyrremejse

I forhold til 2002 rapporten er Korttået Træløber således taget af den lokale SU-liste.

Indsendere 2005

ABK	Andreas	Bruun Kristensen	2100ABK
AEC	Andreas	E. Christensen	2100AEC
AFR	Anders	Frederiksen	9440AFR
AHA	Anders	Hammergart	2800AH
AHO	Anders	Horsten	8220AHO
AK	Arne	Kiis	9260AK
AL	Arne	Lilhauge	7000AL
ALM	Asger L.	Møldrup	8210ALM
AMY	Anders	Myrtue	5210AMY
ANB	Anders	Bojesen	8230ABB
ANP	Andreas	Petersen	2100AP
AnS	Anders	Søgaard	2830ANS
APN	Anni & Peter	Nielsen	8382APN
AR	Anders	Rasmussen	8500ARA
AS	Albert	Schmidt	7741AS
ASF	Alex Sand	Frich	7300ASF
ASH	Albert	Steen-Hansen	9240ASH
ATL	Anton Thøger	Larsen	9310ATL
ATP	Ankjær T.	Poulsen	7884ATP
AWF	Andreas W.	Fries	6270AWF
AWM	Andreas W.	Mønsted	8654AWM
AWN	Anders Wiig	Nielsen	4000AWN
AØ	Anders	Østerby	9800AØ

BD	Bianca	Dose	7840BD
BEJ	Bent	Jakobsen	6840BEJ
BGO	Bjarne	Golles	8220BGO
BH	Benny	Haahr	9500BH
BHJ	Bjarke	Huus Jensen	9800BHJ
BJH	Bjarne	Holm	6823BJH
BJP	Bjarne	Pedersen	9430BJP
BJS	Bjarne Boye	Sørensen	8500BJS
BKR	Benny	Kristensen	8900BKR
BKR	Brian	Kristensen	0BKR
BLN	Brian Lyngsøe	Nilsson	9600BLN
BN	Birgit	Nielsen	3600BN
BN	Bjarne	Nielsen	6440BN
BSP	Birger	Pedersen	9900BSP

CAn	Carsten	Andersen	3790CAN
CAS	Carsten	Sørensen	9900CAS
CAS	Clare	Handrup	7752CAS
CGL	Carsten G.	Laursen	7400CGL
CH	Christian	Hjorth	7830CH
CHØ	Carsten	Høeg	8270CHØ
CKP	Carsten	Krog Pedersen	7741CKP
CLK	Claus	Kobberø	7442CLK
CMLC	Carsten M.L.	Christensen	8800CMLC
CR	Claus	Rømer	9520CR
CSS	Carsten S.	Sørensen	9500CSS
DB	Dan	Blohm	8300DB
DBC	David B.	Collinge	4000DBC
DD	Morten D. D.	Hansen	8240MDH
DE	Dann	Elmström	4180DE
DFS	Dorte og Flemming	Sørensen	9820DFS
DMB	David	Boertmann	7800DMB
DOF	DOF	Fuglenes Hus	1620DOF

EA	Erling	Andersen	7752EA
EBJ	Erik	Bisballe Jensen	8600EBJ
EDJ	Ejnar Dahl	Jensen	9870EDJ
EDY	Hans Erik	Dylmer	8600EDY
EEE	Erhardt	Edmund Ecklon	5700EEE
EHS	Erik	Holm Sørensen	9900EHS
EKR	Erik	Kramshøj	2791EKR
ELH	Elly	Hansen	7755ELH
ELJ	Eyvind L.	Jakobsen	8800ELJ
EMA	Erling	Madsen	6920EMA
EMN	Erik Mørk	Nielsen	3370EMN
EO	Erik	Overlund	6840ERO
EØ	Egon	Østergaard	7490EØ

FA	Flemming	Ahlmann	9210FA
FBC	Freddy	Christiansen	8200FBC
FD	Flemming	Damskov	7870FD
FFA	Fugleværnsfonden, Agerø		
FHK	Folmer Hjort	Kristensen	9940FHK
FRJ	Frank	Jeppesen	9574FRJ
FRO	Frits	Rost	8800FRO
FSH	Freddy	Hansen	5600FSH

GGU	Georg	Guldvang	8600GGU
GJP	G. Jeff	Price	3660GJP
GM	Gerner	Majlandt	7600GM
GNL	Gitte	Nielsen Larsen	2300GNG
GRA	Gert	Rasmussen	9000GRA
GT	Georg	Tranholm	9575GT
GTA	Gert T.	Andersen	7490GTA
GVJ	Gorm	Vognsen Jensen	2765GVJ

HAC	Hans	Christophersen	9520HAC
HAG	Andreas	Hagerman	2200AH
HAI	Harry	Jensen	6705HAI
HBA	Henrik G.	Baark	4180HBA
HBP	Hans Jørgen B.	Pedersen	8240HBP
HBØ	Henrik	Böhmer	7150HBØ
HC	HC	Hansen	9240HC
HCH	Henrik	Christoffersen	9310HCH
HEB	Henrik	Brandt	6710HEB
HET	Henning	Ettrup	8471HET
HHB	Henrik Holm	Brask	9000HHB
HHe	Henning	Heldbjerg	1417HHe
HHL	Hans Henrik	Larsen	7790HHL
HHL	Hans Henrik	Larsen	9800HHL
HHN	Henrik H.	Nielsen	7742HHN
HLI	Hanne	Lind	8220HLI
HLL	Henning L.	Larsen	8240HLL
HMT	Henrik Møller	Thomsen	9000HMT
HOC	Hans	Ole Christensen	7752HOC
HP	Hans	Pinstrup	8700HP
HRC	Helge	Røjle Christensen	7742HRC
HRS	Henning R.	Sørensen	7830HRS
HSC	Henning	Schmidt	9981HSC
HST	Henrik	Stenholt	8600HST
HTH	Hanne Mie	Thomsen	9330HTH

ILM	Inge-Lise	Mortensen	7800ILM	KEN	Kaj Erik	Nielsen	2970KEN
IZN	Inger & Ivan	Zink-Nielsen	8270IZN	KEV	Knud Erik	Vinding	6400KEV
				KF	Kim	Frost	8270KF
JAE	Jakob	Engelhard	3520JAE	KHA	Kjeld	Hansen	4672KHA
JaKi	Jan	Kiel	4180JKI	KHA	Kristoffer	Hansen	6000KHA
JB	Jørgen	Bech	1953JBE	KIA	Kield	Andersson	6893KIA
JBA	Jørgen	Ballegaard	8654JBA	KIM	Kim	Mogensen	7200KIM
JB	Jørgen	Bech	1953JBE	KJLJ	Karl Johan	Legaard Jensen	7870KJLJ
JBO	Jens	Boesen	4400JBO	KKK	Klaus Kevin	Kristensen	8200KKK
JBR	Jesper	Brodersen	2970JBR	KL	Kjeld	Lund	7000KL
JBR	Jesper	Nielsen	4480JNI	KLa	Kristian	Laustsen	9640KL
JDA	Jakob	Dall	2900JDA	KNI	Kaj	Nissen	9500KNI
JDK	Jan D.	Kristensen	8000JDK	KNP	Knud	Pedersen	9990KNP
JDR	Jan	Dresler	2730JDR	KRA	Kurt	Rasmussen	9330KRA
JDU	Jan	Durinck	7730JDU	KRN	Kenneth Rude	Nielsen	9000KRN
JeA	Jens	Andersen	9990JEa	KTH	Kasper	Thorup	2770KTH
JEB	Jens	Bækkelund	5400JEB	KTS	Klaus Tølbøll	Sørensen	8000KTS
JFA	Jens	Frimer Andersen	7742JFA	KUP	Kurt	Prentow	9800KUP
JG	Jens	Gregersen	8700JG	KW	Kurt	Willumsen	7171KW
JGT	Jan G.	Thomsen	2840JTH				
JHC	Jørgen H.	Christiansen	2610JHC	LAM	Lars H.	Mortensen	9800LAM
JHH	Jens	Hjerrild Hansen	3480JHH	LFD	Lasse F.	Dahlgaard	7900LFD
JHP	Jakob	Holm Pedersen	7700JHP	LFN	Lars Fenger	Nielsen	7100LFN
JJA	Jens Jørgen	Andersen	7700JJA	LFR	Leif	Frederiksen	2860LFR
JKK	Jens Kristian	Kjærgård	7950JKK	LHJ	Leif H.	Jacobsen	4840LHJ
JKP	Jens Kristian	Pedersen	6800JKP	LLH	Leo L.	Hansen	8270LLH
JKy	John	Kyed	7760JK	LM	Lars	Mogensen	8830LM
JLA	Johnny	Laursen	9520JLA	LMR	Lars Maltha	Rasmussen	6760LMR
JLO	Jørgen	Lodberg	8600JLO	LN	Leif	Novrup	7830LN
JLY	Jørn	Lykkegård	8000JLY	LPA	Lars	Paaby	2730LPA
JMU	Jens Muff	Hansen	8654JMU	LRU	Lars	Rudfeld	4600LRU
JN	Jacob	Niss	2000JN	LTP	Lars	Tom-Petersen	8900LTP
JoK	Jørgen	Kabel	9400JOK	LYA	Lydia	Hind	9310LYA
JPIP	John	Pedersen	9990JPIP				
JPk	Jørgen Peter	Kjeldsen	7741JPk	MBH	Morten	Bentzon Hansen	2000MBH
JPL	Jens Peter	Lomholt	8410JPL	MBH	Morten Brendstrup-Hansen		2800MBH
JSA	Jacob	Sterup	5854JSA	MCA	Margrete	Caspersen	7760MCA
JSK	Jan Skjoldborg	Kristensen	7730JSK	MD	Mogens	Damm	9900MD
JSP	Jan	Speiermann	1670JSP	MER	Mogens	Erlandsen	8600MER
JT	Jesper	Tofft	6200JT	MHH	Martin	Høj Hansen	8210MHH
JTL	Jørgen Terp	Laursen	8220JTL	MHH	Michael H.	Hansen	5400MHH
JTN	Jan Tøttrup	Nielsen	9870JTN	MHO	Margit	Hove	8382MHO
JVI	Jørgen	Vigstrup	7700JVI	MHR	Mikkel	Rasmussen	8500MHR
JØP	Jørn	Baasch-Pedersen	8200JØP	MIB	Michael	Bjerregaard	5000MIB
				MJ	Martin	Jessen	6300MJ
KA	Kaj	Abildgaard	6400KA	MK	Martin	Kviesgaard	8800MK
KAH	Klaus Anker	Hansen	9530KAH	MKH	Morten	Kofoed-Hansen	2840MKH
KB	Kim	Biledgaard	8700KB	MKi	Morten	Kirk	7742MOK
KBC	Kenneth Bach	Christensen	9000KBC	MKP	Michael	Køie Poulsen	3480MKP
KBF	Klaus Bertram	Fries	8220KBF	MLU	Martin	Lundholm	9310MLU
KEB	Keld	Bakken	6800KEB	MMH	Morten	Møller Hansen	2605MMH
KEC	Knud Erik	Christensen	9990KEC	MO	Mads	Olsen	8240MO
KEE	Knud Erik	Ebbesen	8220KEE	MP	Mark	Pedersen	9000MP
KEH	Keld	Henriksen	8230KEH	MSL	Morten S.	Larsen	6900MSL
KEJ	Kristoffer E.	Jørgensen	5000KEJ	MST	Mogens S.	Jensen	8410MST
KEK	Karl Erik	Kristensen	6950KEK	MVS	Mathias	Vogdrup-Schmidt	2920MVS

Indsendere 2005

NBJ	Niels Bomholt Jensen	5762NBJ
NF	Niels Fabæk	9000NF
NOE	Naturopleveren, Elling, v/Ove Pedersen	
NPB	Niels Peter Brøgger	7430NPB
OA	Ole Amstrup	6830OA
OBO	Ole Bent Olesen	5000OBO
OFR	Ole Frederiksen	8500OFR
OGJ	Ole Gylling-Jørgensen	8340OGJ
OHG	Ole Goldschmidt	5900OHG
OJE	Ole Jensen	8361OJE
OLEB	Ole Brauer	3480OLEB
OLH	Ole Hansen	6710OLH
OLI	Ole Lilleør	8800OLI
OPE	Ove Pedersen	9900OPE
OS	Ole Skrubbeltrang	9990OS
OZG	Ole Zoltan Göller	6760OZG
PBE	Peter Bonne Eriksen	3500PBE
PCH	Per Christensen	7755PCH
PCL	Preben Clausen	8270PCL
PEn	Peter Enemark	2100PEN
PEN	Poul Erik Niebuhr	8600PEN
PER	Peder Rasmussen	5700PER
PGH	Per G. Henriksen	8464PGH
PHA	Peter Hahn	8320PHA
PHA	Peter Halkier	7700PHA
PJP	Peder Pedersen	7830PJP
PKR	Poul Krag	7830PKR
PLA	Peter Lange	8464PLA
POK	Poul Kodahl	2635POK
PPO	Per Poulsen	6710PPO
8500PR	Per Reng	8500PR
PR	Palle Rasmussen	9000PR
PS	Per Steffensen	9280PS
PSC	Peter S. Christensen	2600PSC
PUR	Poul Ulrich Riis	7760PUR
PWB	Per Wessel Buchwald	8800PWB
RBC	Rune Bisp Christensen	2300RBC
RBøL	Rasmus B. Larsen	4200RBL
RDN	Rasmus Due Nielsen	8260RDN
RNL	Rene Larsen	9900RL
ROC	Rolf Christensen	9990ROC
ROR	Ronni Røjgaard	2200ROR
RS	Rasmus Strack	2700RS
RSN	Rune Sø Neergaard	8220RSN
RT	Rasmus Turin	2700RT
RYT	Hans Rytter	5772RYT

SAL	Svend Aage Linderstrøm	2680SAL
SAR	Steen Reimers	8000SAR
SBr	Steen Brølling	7741SB
SEF	Svend Erik Frandsen	9900SEF
SEJ	Steen E. Jensen	4736SEJ
SEM	Svend Erik Mikkelsen	9310SEM
SF	Steen Frandsen	8800SF
SGB	Garder Brask	2620SGB
SHI	Søren Harding	2100SHI
SIL	Silvana Hansen	9982SIL
SK	Solvejg Knudsen	8900SK
SKr	Søren Kristoffersen	9000SØK
SPP	Søren Peter Pinnerup	4320SPP
SR	Steen Reinholdt	7860SR
SRJ	Steen R. Jensen	7700SRJ
SSC	Simon S Christiansen	9200SSC
SSL	Stephan Lund	8240SSL
ST	Søren Tanderup	9000ST
STA	Stinne Astrup	8800SA
STV	002 Stevns-observatorerne v/Tim Andersen	2605STV
SUT	Søren Ulrich Thomsen	9620SUT
SØP	Søren Poulsen	8000SØP
TBA	Thorkild Bastholm	2100TBA
TBA	Tom Bak Andersen	9200TBA
TBN	Thomas Buus Nielsen	8800TBN
TBR	Thorkil Brandt	8300TBR
TC	Tscherning Clausen	9270TC
THM	Thomas Maul	7451THM
TKC	Thomas Kjær Christensen	8410TKC
TL	Thorkild Lund	9280TL
TLY	Torben Lyng	9900TLY
TN	Torben Nielsen	9560TN
TOC	Torben Clausen	9760TOC
TOK	Torben Kjær	4652TOK
TQA	Torben Quist Andersen	8500TQA
TRK	Tonny Ravn Kristiansen	8830TRK
TSC	Tommy S. Christensen	9900TSC
TV	Thomas Vikstrøm	3520TVI
UDA	Uffe Damm Andersen	2800UDA
UK	Ulf Klemmetsby	9380UK
ULV	Ulvedybsgruppen (kontakt adr: HMT)	9000ULV
VFL	Vagn Freundlich	9400VFL
VKN	Vicky Knudsen	3700VKN
VL	Villy Lauritsen	8800VL
VV	Vagn Valentinussen	2000VV
WJ	Willy Jørgensen	9280WJ

Denne rapport er baseret på indsendte oplysninger fra 260 observatører og grupper af ornitologer i Skagen, Ulvedybet, Sønder Lem Vig samt hertil materiale fra internettet.

En stor del af de anvendte data i rapporten stammer fra DOF-basen (www.dofbasen.dk), og er anvendt efter aftale med DOF lokalafdelinger og DOF centralt.

Iagttagelser af fugle og dyr bør indtastes i DOF-basen (se under aktiviteter side 3), men kan også skrives på kartotekskort som det viste. På hvert kort noteres iagttagelser for én art for én måned. Endvidere kan noteres trækretning, alder og andre relevante oplysninger.

Observationer indtastes i DOF-basen eller indsendes på kort inden 10/1 til foreningens adresse.
Der indsamles oplysninger om fugle, padder, krybdyr, pattedyr og sommerfugle.

nr	nr	ART - best. nr	Observeret af
93	4	TÅRNFALK	Jens Jensen Bvg 3, 7800 Skive 97520025
dato	tidspunkt, sted, alder	Observation (v. l. beskrivelse)	noter
3	10	Sdr. Lem Vig	
3	2	Højstov	
8	12	Skagen	
9	2	v. Thorup plant.	
16	1	Bjergsten dammen	
30	1	v. Skov	
			træk Ø 1700-1610 ungelæse i træerne

Forkortelser

Følgende forkortelser anvendes i rapporten.
Disse bør også bruges, når kartotekskortene skal udfyldes:

ad.	adult, voksendragt	sdr.	sommerdragt
imm.	immature, dragter mellem juv. og ad.	odr.	overgangsdragt
juv.	juvenil, den første fulde fjerdragt	vdr.	vinterdragt
pull.	pullus, dundragt		
2K	aldersangivelse i kalenderår.	h	hørt
	Fuglen "fylder år" ved årsskiftet.	R	rast
3K+	Fuglen er mindst i sit 3. kalenderår.	fou.	fouragerende
		sy.	syngende
pri.	Primo, de første 10 dage i måneden	T	trækkende
med.	Medio, den 11.-20. dag i måneden	TF	trækforsøg
ult.	Ultimo, fra den 21. og måneden ud	ringm.	ringmærket
NNØ	Trækretning, verdenshjørne (også S, Ø, SV osv.)		
SU	Dansk Ornitologisk Forenings Sjældenshedsudvalg.		

Foreningen FUGLE og DYR i Nordjylland har til formål at indsamle, registrere og videreformidle oplysninger om forekomsten af fugle, sommerfugle, padder, krybdyr og pattedyr i både Nordjyllands og Viborg amter.

Foreningen driver Nordjysk Ornitologisk Kartotek samt udgiver årsrapporten "FUGLE og DYR i Nordjylland".

Foreningen samarbejder med Dansk Ornitologisk Forening, andre grønne foreninger og myndigheder.